

Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

SPRAWOZDANIE
z przebiegu i wyników konsultacji społecznych
projektu Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego
województwa warmińsko-mazurskiego
do roku 2025

Olsztyn, 29 marca 2013 r.

1. Wprowadzenie.

W dniu 22 stycznia 2013 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego Uchwałą nr 4/31/13/IV przyjął projekt *Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025* (SRWW-M 2025), który został skierowany do konsultacji społecznych zgodnie z wymogami wynikającymi z ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o *zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (Dz. U. 2006 Nr 227 poz. 1658 z późn. zm.). Celem konsultacji było uzyskanie opinii i propozycji partnerów społecznych i gospodarczych co do obranych celów, kierunków działań zawartych w projekcie SRWW-M 2025.

Konsultacje społeczne projektu SRWW-M 2025 trwały 35 dni (od 24 stycznia do 27 lutego 2013 r.). Do udziału w konsultacjach zaproszono szerokie grono osób i instytucji, a w szczególności przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, parlamentarzystów, radnych sejmiku województwa, przedsiębiorców, instytucji otoczenia biznesu, uczelni, organizacji rolniczych, organizacji pozarządowych oraz osoby prywatne.

Konsultacje społeczne projektu SRWW-M 2025 polegały między innymi na udostępnieniu projektu *Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025* wraz z formularzem konsultacyjnym na dedykowanej Strategii stronie internetowej (www.strategia2025.warmia.mazury.pl). Ogłoszenia o rozpoczęciu procesu konsultacji społecznych zamieszczono na stronie internetowej oraz w prasie o zasięgu regionalnym. Ponadto w ramach konsultacji społecznych zorganizowano konferencje subregionalne w Olsztynie, Elblągu i Ełku.

W niniejszym Sprawozdaniu przedstawiono w sposób syntetyczny przebieg konsultacji oraz zgłaszane w ich trakcie postulaty wraz z proponowanym sposobem ich rozstrzygnięcia.

Formy i przebieg konsultacji społecznych.

Konsultacje społeczne projektu SRWW-M 2025 odbywały się w dwóch formach: bezpośredniej (spotkania konsultacyjne) oraz pośredniej (formularz konsultacyjny przesyłany drogą pocztową i on-line).

A. W dniach 12-14 lutego 2013 r. w Olsztynie, Elblągu i Ełku odbyły się subregionalne spotkania konsultacyjne, w których uczestniczyli samorządowcy z danego subregionu, lokalni partnerzy społeczni i gospodarczy i inni zainteresowani mieszkańcy województwa oraz przedstawiciele mediów. Następnie 15 lutego 2013 r. w Olsztynie miało miejsce spotkanie konsultacyjne z parlamentarzystami z terenu województwa, przewodniczącymi klubów i radnymi Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Tabela przedstawiająca harmonogram, lokalizację oraz liczbę uczestników spotkań konsultacyjnych.

Lp.	Data	Lokalizacja	Rodzaj spotkania	Liczba uczestników
1.	12 lutego 2013 r.	Ełk	Spotkanie konsultacyjne w subregionie ełckim	88
2.	13 lutego 2013 r.	Olsztyn	Spotkanie konsultacyjne w subregionie olsztyńskim	178
3.	14 lutego 2013 r.	Elbląg	Spotkanie konsultacyjne w subregionie elbląskim	96
4.	15 lutego 2013 r.	Olsztyn	Spotkanie konsultacyjne z parlamentarzystami, przewodniczącymi klubów i radnymi Sejmiku	32
łącznie				394

Każde ze spotkań przebiegało według jednakowego scenariusza. Na wstępie przedstawiciele Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego (w Olsztynie i Elblągu Jacek Protas - Marszałek Województwa, natomiast w Ełku Jarosław Marek Słoma –Wicemarszałek Województwa) przedstawiali wyzwania stojące przed województwem w najbliższych latach, a eksperci w dziedzinie rozwoju regionalnego (prof. Jacek Szlachta – Szkoła Główna Handlowa oraz dr hab. Wojciech Dziemianowicz – profesor Uniwersytetu Warszawskiego) omawiali europejskie uwarunkowania planowania strategicznego w województwie. W dalszej części Lidia Wójtowicz – Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, prezentowała zebranym projekt SRWW-M 2025.

Następnie dyskutowano na temat kierunków rozwoju województwa, wynikających z tego dokumentu. Poruszono bardzo szerokie spektrum zagadnień, takich jak:

1. transport (zwłaszcza temat dróg lokalnych i powiatowych, budowy obwodnic miast, rewitalizacji linii kolejowych, przejść granicznych, dróg wodnych, kwestia dostępności poszczególnych obszarów województwa),
2. ochrona środowiska (m.in. zakres wsparcia obszarów chronionych, sieci wodno-kanalizacyjne, w tym kanalizacja deszczowa, rewitalizacja/rekultywacja jezior),
3. przedsiębiorczość (m.in. „zielony” przemysł, wsparcie instytucji otoczenia biznesu, np. wsparcie specjalnych stref ekonomicznych i stref rozwoju przedsiębiorczości, współpraca przedsiębiorstw z uczelniami, parkami technologicznymi),
4. energetyka (w szczególności problem produkcji energii w regionie, niezadowalającego stanu sieci energetycznych, zagrożenie spadkiem napięć oraz kierunki rozwoju odnawialnych źródeł energii),
5. edukacja i nauka (w szczególności ich powiązanie z regionalnym rynkiem pracy, wdrażanie badań w praktyce),
6. rozwój miejski (m.in. rozwój funkcji metropolitalnych Olsztyna, rewitalizacja obszarów zdegradowanych – np. obszary powojenne i poprzemysłowe w miastach, transport publiczny w miastach),
7. obszary wiejskie (m.in. wsparcie infrastruktury targowej i wystawienniczej na potrzeby branży rolno-spożywczej),
8. współpraca zagraniczna (w szczególności w kontekście małego ruchu granicznego z obwodem kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej, rozbudowy przejść granicznych),
9. wsparcie osób niepełnosprawnych,
10. wsparcie mniejszości narodowych,
11. obszary strategicznej interwencji OSI (ich zakres i nowe propozycje, np. zintegrowane obszary współpracy samorządowej w oparciu o powiązania sieciowe),
12. inteligentne specjalizacje (m.in. propozycje rozszerzenia ich zakresu, np. medycyna i zdrowie, drogownictwo, stolarka otworowa, energia odnawialna).

B. Projekt SRWW-M 2025, jeszcze przed przyjęciem przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, był konsultowany również na forum *Zespołu ds. Aktualizacji Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020*, w skład którego wchodził przedstawiciel: Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, Prezydenta Miasta Olsztyn, Prezydenta Miasta Elbląg, Prezydenta Miasta Ełk, pozostałych gmin województwa warmińsko-mazurskiego, Konwentu Starostów Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu, Kuratorium Oświaty, Warmińsko-Mazurskiego Klubu Biznesu, Łoży Olsztyńskiej Business Centre Club, Warmińsko-Mazurskiej Izby Rzemiosła i Przedsiębiorczości, Narodowego

Banku Polskiego O. Olsztyn, Warmińsko-Mazurskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej, Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej w Olsztynie, Warmińsko-Mazurskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie, jako przedstawiciela instytucji otoczenia biznesu, Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie, Warmińsko-Mazurskiej Agencji Energetycznej w Olsztynie, Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Olsztynie, Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie oraz Warmińsko-Mazurskiego Biura Planowania Przestrzennego. Zorganizowano w tym celu dwudniowe warsztaty (10-11 stycznia 2013 r.), podczas których dyskutowano nad ostatecznym projektem SRWW-M 2025, który został następnie przekazany do akceptacji Zarządowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Należy jednak zwrócić uwagę, że mimo wypracowanego w trakcie warsztatów konsensusu co do zawartości projektu SRWW-M 2025, wiele ww. instytucji, które uczestniczyły na poszczególnych etapach aktualizacji SRWW-M 2025, zgłosiło powtórnie szereg uwag, często tych samych.

- C. W dniu 18 lutego 2013 r. projekt SRWW-M 2025 był także prezentowany i omawiany na posiedzeniu Komisji Strategii Rozwoju Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
- D. Poza ww. bezpośrednimi formami konsultacji społecznych prowadzone one były również poprzez stronę internetową dedykowaną procesowi aktualizacji SRWW-M 2025 (www.strategia2025.warmia.mazury.pl), za pomocą której możliwe było zgłaszanie uwag on-line. Pisemne stanowiska można było przesyłać również w wersji papierowej (na adres Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego). Z takiej możliwości skorzystało 88 instytucji i osób prywatnych, które przekazały łącznie 473 uwagi i spostrzeżenia do treści projektu SRWW-M 2025. Świadczy to o dużym zainteresowaniu regionalnej społeczności dyskusją na temat kierunków rozwoju województwa.

Zestawienie wszystkich zgłoszonych uwag wraz z ich rozstrzygnięciem zawiera poniższa tabela.

Opinie i uwagi ws. „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025”

LP.	CZĘŚĆ STRATEGII, DO KTÓREJ ODNOSI SIĘ UWAGA (ROZDZIAŁ, PODROZDZIAŁ, PUNKT, NR STRONY)	ZAPIS W PROJEKCIE STRATEGII DO KTÓREGO ZGŁASZANE SĄ UWAGI	TREŚĆ UWAGI - PROPONOWANY ZAPIS	UZASADNIENIE UWAGI	INSTYTUCJA / OSOBA FIZYCZNA	ROZSTRZYGNĘCIĘ UWAGI WRAZ Z UZASADNIENIEM ODMOWY
1.	7, 7.4, 7.4.1, C, strona 51	„C. Infrastruktura kolejowa: (...) d. skomunikowanie lotniska regionalnego w Szymanach ze wschodnią częścią województwa poprzez modernizację linii kolejowej na odcinku Szczytno-Pisz;”	„C. Infrastruktura kolejowa: (...) d. skomunikowanie lotniska regionalnego w Szymanach ze wschodnią częścią województwa poprzez modernizację linii kolejowej <u>na odcinku Szczytno-Pisz-Ełk;</u> ”	Skomunikowanie wschodniej części województwa wymaga remontu całego odcinka linii kolejowej ze Szczytna do Ełku, nie zaś jego odcinka ze Szczytna do Pisz. Dzięki temu uzyskamy połączenie lotniska regionalnego nie tylko z Piszem, ale Ełkiem i dalej – Oleckiem, a w perspektywie budowy linii kolejowej Rail Baltica – dodatkowo miastami województwa podlaskiego. Ponadto zyskujemy zmodernizowany drugi ciąg komunikacyjny między Ełkiem, a Olsztynem, ważny w usprawnianiu ruchu pasażerskiego, jak i towarowego w południowej części województwa.	Michał Kawecki	Uwaga zasadna.

2.	7.4.1. C, s. 51	d. skomunikowanie lotniska regionalnego w Szymanach ze wschodnią częścią województwa poprzez modernizację linii kolejowej na odcinku Szczytno-Pisz;	d. skomunikowanie lotniska regionalnego w Szymanach ze wschodnią częścią województwa poprzez modernizację linii kolejowej <u>na odcinku Szczytno-Pisz- Ełk</u> ;	Prędkość maksymalna na odcinku Szczytno – Ełk to 70 km/h! Kto będzie chciał takim pociągiem jechać na lotnisko w XXI w?		Uwaga zasadna.
3.	7.4.1,C. d, str. 51	skomunikowanie lotniska regionalnego w Szymanach ze wschodnią częścią województwa poprzez modernizację linii kolejowej na odcinku Szczytno-Pisz	skomunikowanie lotniska regionalnego w Szymanach ze wschodnią częścią województwa poprzez modernizację linii kolejowej na odcinku <u>Szczytno-Pisz-Ełk</u>	Brak modernizacji linii kolejowej na odcinku Pisz-Ełk spowoduje brak dostępności komunikacyjnej do lotniska regionalnego w Szymanach dla mieszkańców Ełku i całego subregionu ełckiego.	Burmistrz Pisz	Uwaga zasadna.
4.	Rozdz. 7 Podr. 7.4 P. 7.4.1 Str. 51	skomunikowanie lotniska regionalnego w Szymanach ze wschodnią częścią województwa poprzez modernizację linii kolejowej na odcinku Szczytno – Pisz.	d. skomunikowanie lotniska regionalnego w Szymanach ze wschodnią częścią województwa poprzez modernizację linii kolejowej <u>na odcinku Szczytno – Ełk</u> .	Kardynalnym błędem byłoby pominięcie przy modernizacji linii kolejowej nr 219 odcinka Pisz – Ełk. Odcinek ten, choć częściowo remontowany dla wznowienia przewozów pasażerskich, wymaga także modernizacji. Jego pominięcie byłoby odcięciem lotniska od Ełku (ośr. subreg.) oraz linii Rail Baltica, a także stałoby w jawnej sprzeczności z polityką spójności komunikacyjnej regionu i powodowałoby pozostawienie „wąskiego gardła” na sieci kolejowej.	Adam Dąbrowski	Uwaga zasadna.
5.	7.4.1, B. b. s. 50	drogi S-61 (Via Baltica) Warszawa - Ełk (a także przygotowanie i złożenie przez Polskę do konkursu w ramach instrumentu Łącząc Europę wspólnego z Litwą projektu na dalszy odcinek w kierunku Litwy);	Ta droga nie powinna przebiegać przez Ełk. Powinna przebiegać przez Białystok, Augustów i Suwałki. Dla województwa wystarczy Rail Baltica.	Via Baltica przez Białystok i Augustów to krótsza wersja. Najpierw trzeba przerzucić tranzyt towarowy na Rail Baltica	Sebastian Mrówczyński	Uwaga bezzasadna. Decyzja o przebiegu drogi S-61 nie należy do Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
6.	7.4.1, B. f. s. 50	skomunikowania drogowego Olsztyna i innych części województwa z lotniskiem regionalnym w Szymanach;	Bez zmian	Jestem tylko za tym, aby najpierw zapewnić szybkie połączenia kolejowe.		Uwaga zasadna.

7.	7.4.1. C, s. 50	a. modernizacja linii kolejowej Rail Baltica przez Ełk (E75);	a. modernizacja linii kolejowej Rail Baltica przez Ełk (E75) – <u>zadanie priorytetowe</u> ;	Uważam, że to najbardziej ekonomiczny i najbardziej przyjazny środowisku sposób na rozwiązanie problemów transportowych wschodniej części województwa. Skoro planuje się dostosować prędkość do 160/200 km/h, to region wschodni dostanie bardzo dogodne połączenie z Podlasiem i Warszawą, a cały region lepiej połączy się z unijnymi krajami bałtyckimi.		Uwaga bezzasadna. O priorytecie decydować będzie Rząd RP. Ten zapis to nasze rekomendacje do poziomu krajowego.
8.	7.4.1. C, s. 50	b. modernizacja objętej projektem sieci TEN-T linii kolejowej Toruń-Łława-Olsztyn-Korsze-Ełk;	b. modernizacja objętej projektem sieci TEN-T linii kolejowej Toruń-Łława-Olsztyn- <u>Mragowo-Orzysz-Ełk</u> ;	Ta linia kolejowa, jako najkrótsze połączenie Olsztyna z Ełkiem powinna zostać najpierw zmodernizowana i objęta siecią TEN – T.		Uwaga nieuwzględniona. Zapis w Strategii to akceptacja istniejącej sytuacji. Samorząd Województwa o tym nie decyduje.
9.	7.4.1. C	-	f. modernizacja wszystkich zamkniętych w województwie linii kolejowych;	Uważam, że przed modernizacją dróg, trzeba najpierw zapewnić mieszkańcom dogodne połączenia kolejowe. Po pierwsze region jest biedny, a modernizacja infrastruktury kolejowej jest tańsza. Po drugie, tańsze jest także utrzymanie linii kolejowych, zwłaszcza w trudnych warunkach województwa (śnieg, gołoledź). Po trzecie, region powinien dbać szczególnie o środowisko naturalne. Drogi znacznie silniej negatywnie na nie oddziałują. Po czwarte, po przeniesieniu transportu towarów na tory, region mógłby pokazać, czy budowa wielkich dróg ekspresowych i autostrad jest w ogóle konieczna.		Uwaga bezzasadna. Zapis miałby charakter życzeniowy, nie do zrealizowania nawet do 2025 r. Nie jest to sfera decyzyjna samorządu województwa.

10.	7.4.1. C	-	g. budowa terminali przeładunkowych w Ełku, Olecku, Giżycku, Mrągowie, Mikołajkach, Olsztynie, Gołdapi i w innych miastach.	Ta infrastruktura jest konieczna, aby w regionie mógł się rozwijać jeden z najnowocześniejszych i najszybciej się rozwijających transportów – transport intermodalny.		Uwaga nieuwzględniona. Autor nie dokumentuje wyboru tych lokalizacji badaniami.
11.	7.4.1. C	-	e. modernizacja i poprowadzenie Ełckiej Kolei Wąskotorowej do Augustowa.	Ten zabytek techniki wymaga większej opieki. Gdyby połączył Ełk z Augustowem, to te dwa ośrodki turystyczne zyskałyby bardzo ciekawą wspólną atrakcję.		Uwaga nieuwzględniona. Propozycja zapisu to propozycja projektu, który powinien zostać ewentualnie zrealizowany.
12.	7.4.1. E	Komunikacja i transport wodny, poprzez modernizację szlaków wodnych i rozbudowę już istniejących ze szczególnym uwzględnieniem Wielkich Jezior Mazurskich, dbanie o tor wodny przez Zalew Wiślany i rozwój portu w Elblągu oraz małych portów i przystani w całym regionie, umożliwienie dostępności do Zalewu Wiślanego przez kanał żeglugowy na Mierzei Wiślanej.	Komunikacja i transport wodny, poprzez modernizację szlaków wodnych i rozbudowę już istniejących ze szczególnym uwzględnieniem Wielkich Jezior Mazurskich, dbanie o tor wodny przez Zalew Wiślany i rozwój portu w Elblągu oraz małych portów i przystani w całym regionie, umożliwienie dostępności do Zalewu Wiślanego przez kanał żeglugowy na Mierzei Wiślanej. <u>Budowa połączenia Jeziora Ełckiego z Wielkimi Jeziorami Mazurskimi.</u>	Budowa kanału łączącego Ełk z Wielkimi Jeziorami Mazurskimi to bezpieczna dla środowiska infrastruktura. Bardzo dobrze przyczyniłaby się do polepszenia spójności turystycznej regionu.		Uwaga nieuwzględniona w tym miejscu, lecz w celu operacyjnym 7.3.2. lit.B.
13.	7.4.3. s. 52	A. Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych: podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa; zachowanie walorów krajobrazowych województwa; weryfikacja, powiększanie i powoływanie odpowiednich form ochrony przyrody; zapewnienie integralności przyrodniczej	A. Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych: podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa; zachowanie walorów krajobrazowych województwa; weryfikacja, powiększanie i powoływanie odpowiednich form ochrony przyrody; zapewnienie integralności przyrodniczej	Województwo wyróżniające się przede wszystkim najczystszy środowiskiem przyrodniczym musi mieć choć jeden park narodowy. Teren, który miał zostać cudem natury musi chociaż w małym stopniu zostać objęty takim parkiem. Niestety bez tej formy ochrony Mazury będą nadal regionem, w którym degradacja środowiska naturalnego postępuje najszybciej. Jest to spowodowane głównie masową		Uwaga nieuwzględniona. Nie ma na to zgody jednostek samorządu terytorialnego, których to dotyczy.

		województwa; ochrona i restytucja elementów rodzimej przyrody, w tym prowadzenie inwentaryzacji, waloryzacji i monitoringu różnorodności biologicznej.	województwa; ochrona i restytucja elementów rodzimej przyrody, w tym prowadzenie inwentaryzacji, waloryzacji i monitoringu różnorodności biologicznej. <u>Utworzenie Mazurskiego Parku Narodowego.</u>	turystyką oraz nieracjonalną intensyfikacją rolnictwa.		
14.	Rozdział 7, podrozdział 7.2, strona 43	„Wzrost aktywności społecznej będzie następował wskutek realizacji dwóch celów operacyjnych: - rozwój kapitału społecznego; - wzrost dostępności i jakości usług publicznych. Pierwszy z nich jest ściśle związany z różnymi formami aktywności społecznej, od indywidualnej do organizacyjnej. Wysoka jakość, a przede wszystkim powszechność usług publicznych również przyczynia się do wzrostu aktywności społecznej. Społeczeństwo wyedukowane, zdrowe, korzystające z oferty kulturalnej i wypoczynkowej jest społeczeństwem aktywnym.”	„Pierwszy z nich jest ściśle związany z różnymi formami aktywności społecznej, <u>ze szczególnym uwzględnieniem ekonomii społecznej</u> , od indywidualnej do organizacyjnej. Wysoka jakość, a przede wszystkim powszechność usług publicznych również przyczynia się do wzrostu aktywności społecznej.”	Brak bezpośredniego odniesienia do zagadnień związanych z ekonomią społeczną, przedsiębiorczością społeczną, Podmiotami ekonomii społecznej. W ramach Strategii powinny pojawić się zapisy dotyczące ekonomii społecznej z wszystkimi jej aspektami ze szczególnym uwzględnieniem spółdzielczości socjalnej. Ekonomia społeczna jest w prężnie rozwijających się narzędziem walki z wykluczeniem społecznym, którego rozkwit planowany jest na lata 2014-2020. Stąd uwaga dotycząca konieczności umieszczenia zapisów dotyczących ekonomii społecznej w Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025.	Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych	Uwaga uwzględniona.
15.	Rozdział 9 i inne fragmenty dokumentu mówiące o inteligentnych specjalizacjach	Pominiecie stolarki otworowej przy wyborze inteligentnych specjalizacji	Dodanie stolarki otworowej jako odrębnej specjalizacji	Poniżej nasze (Klastra) uzasadnienie służące tylko do naprowadzenia Państwa na właściwe tory. Prosimy o wpisywanie własnego uzasadnienia. Według szacunków z 2006 roku w naszym województwie działa od 800 do 1000 przedsiębiorstw z tej branży (IBnGR) i występuje faktyczna koncentracja geograficzna w porównaniu z innymi regionami Polski. Autorzy dokumentu na str. 66 wskazują	Magdalena Statucka	Co do zasady uwaga nieuwzględniona. Inteligentna specjalizacja nie jest tożsama sektorowi. Powinna obejmować pola działalności gospodarczej. Kwestia stolarki otworowej będzie omawiana podczas spotkania

			<p>produkcje okien i drzwi drewnianych w specjalizacji drewno i meblarstwo natomiast jest to niewielki odsetek całości branży, na którą składają się również producenci stolarki PWC i ALU.</p> <p>Z tej branży pochodzi wielu znanych w kraju i zagranicą producentów działających w naszym regionie. Firmy takie jak JOCZ, ADAMS, PLASTIMET, DZIADEK, BUDOMEX, AMEX są to firmy o uznanych markach. Żadne województwo nie może się poszczycić tak liczną reprezentacją znanych firm w tym sektorze.</p> <p>Duża innowacyjność branży oraz chęć współpracy przedsiębiorstw przynoszą ogromne korzyści dla gospodarki regionu. W branży tej działa najaktywniejszy w naszym województwie klaster. Branża ta silnie współpracuje z jednostkami naukowo-badawczymi realizując wspólne projekty badawcze.</p> <p>Branża stolarki otworowej jest również jedną z najbardziej perspektywicznych branż w Polsce, dostrzeganą i wyróżnianą na poziomie ministerialnym. w 2012 r. dostrzegając możliwości rozwoju tej branży Ministerstwo Gospodarki uruchomiło branżowy program promocji branży stolarki okiennej i drzwiowej. Pominiecie jej w specjalizacjach naszego regionu jest marnowaniem gospodarczego potencjału naszego województwa i ogromnym krokiem wstecz.</p> <p>Projekt Strategii powstał na podstawie analiz, w których zupełnie pominięto branżę stolarki otworowej, czego konsekwencją jest jej brak w</p>	<p>konsultacyjnego z przedsiębiorcami dot. specjalizacji drewno i meblarstwo. W strategii są przedstawione przykładowe pola działalności w ramach inteligentnych specjalizacji.</p>
--	--	--	--	---

				inteligentnych specjalizacjach.		
16.	7.2, 7.2.2 E	System hydrotechniczny regulujący stosunki wodne oraz zabezpieczenie przeciwpowodziowe; urządzenie osłony przeciwpowodziowej, urządzenia melioracyjne.	System hydrotechniczny regulujący stosunki wodne oraz zabezpieczenie przeciwpowodziowe; urządzenie osłony przeciwpowodziowej, urządzenia melioracyjne <u>oraz kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta ciek naturalnego.</u>	Ochrona przeciwpowodziowa realizowana jest głównie poprzez budowę urządzeń melioracji wodnych oraz kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta ciek naturalnego.	Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie	Uwaga uwzględniona, ale w formie bardziej ogólnej: „kształtowanie koryta ciek naturalnego”.
17.	5. Słabe strony, nowoczesne sieci	brak zapisu	- niezadowalający stan urządzeń melioracyjnych i przeciwpowodz. (wały, zbiorniki wodne, stacje pomp, jazy, zamulenie koryt rzecznych, melioracje szczegółowe) - brak dostępu do elektronicznych systemów pozwalających na prowadzenie monitoringu zagrożenia przeciwpowodz.	- znaczne zdekapitalizowanie urządzeń melioracji wodnych wynika z długoletniego ograniczenia nakładów finansowych na budowę i utrzymanie tych urządzeń - województwo nie posiada systemu pozwalającego na prowadzenie monitoringu		Uwaga nieuwzględniona jako zbyt szczegółowa – poziom programu operacyjnego.
18.	5. szanse, Nowoczesne sieci	brak zapisu	- usprawnienie zarządzania środowiskiem z zakresu gospodarki wodnej, retencjonowania wód oraz bezpieczeństwa przeciwpowodziowego poprzez budowę lub odbudowę urządzeń, melioracji wodnych	-realizowanie inwestycji z zakresu melioracji wodnych, regulacji rzek pozwoli na poprawę ochrony przeciwpowodziowej województwa		Uwaga nieuwzględniona. Propozycja jest błędem metodologicznym. Współpraca z obwodem kaliningradzkim FR jest

			<p>podstawowych i szczegółowych oraz regulację wód.</p> <p>- wprowadzenie systemów i programów elektronicznych w celu polepszenia warunków monitorowania zabezpieczenia przeciwpowodziowego.</p> <p>- współpraca z obwodem kaliningradzkim na rzecz ochrony przeciwpowodziowej</p>	<p>- wprowadzenie systemu umożliwi wczesne diagnozowanie i pozwoli na wczesne ostrzeżenie o zagrożeniu przeciwpowodziowym, umożliwi również monitoring pracy pomp odwadniających oraz kontrolę poziomu wód</p> <p>-zabezpieczenie przeciwpowodziowe oraz monitoring stanów wód należy postrzegać globalnie, gdyż są to systemy powiązane i zależne od siebie.</p>		uzgodniona i opisana w celu operacyjnym 7.3.2.
19.	<p>Rozdział 7. Cele strategiczne</p> <p>Podrozdział 7.2.2. Wzrost dostępności i jakości usług publicznych</p> <p>Punkt B. Opieka zdrowotna</p> <p>Str. 45</p>	<p>B. Opieka zdrowotna. Ten kierunek przewiduje tworzenie nowoczesnej opieki zdrowotnej uwzględniającej zmiany w strukturze demograficznej społeczeństwa. Mieszczą się tutaj działania służące zapewnieniu optymalnej dostępności do wszystkich kategorii świadczeń zdrowotnych, bez względu na miejsce zamieszkania. W ramach tego kierunku wspierane będą projekty służące XXX podwyższeniu standardu obiektów ochrony zdrowia i ich wyposażenia medycznego, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju ośrodków specjalistycznych. Istotne będzie również doskonalenie systemu zintegrowanego ratownictwa medycznego oraz informatyzacja podmiotów leczniczych.</p>	<p>Prosimy o wprowadzenie w miejscu zaznaczonym XXX następującego zapisu:</p> <p>(...) tworzeniu warunków do stabilnego funkcjonowania istniejących na rynku podmiotów leczniczych oraz nowych, których powstanie wynika wyłącznie z niezbędnych i uzasadnionych potrzeb, oraz (...)</p>	<p>Proponowany zapis jest niezwykle ważny z punktu widzenia racjonalnego wykorzystania już działających podmiotów, posiadających wieloletnie doświadczenia oraz stosowne wyposażenie. Mamy na względzie sytuacje podejmowania decyzji, które będą wspomagały funkcjonowanie istniejących jednostek tak, by optymalnie wykorzystały ich potencjał.</p>	<p>Konsultant wojewódzki w dziedzinie medycyny paliatywnej</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>W odczuciu autorów trochę sprzeczna z uzasadnieniem. Samorząd województwa nie ma narzędzi, by tworzyć warunki do stabilnego funkcjonowania podmiotów leczniczych. Postrzegamy tą kwestię jako bardziej systemową, do rozwiązania na poziomie krajowym.</p>

20.	7.4.1,B,g, str. 50	udostępnienie obszaru funkcjonalnego Wielkich Jezior Mazurskich mieszkańcom metropolii warszawskiej	udostępnienie obszaru funkcjonalnego Wielkich Jezior Mazurskich mieszkańcom metropolii warszawskiej <u>w szczególności poprzez modernizację drogi krajowej nr 63 wraz z obwodnicą Pisz.</u>	Podstawą udostępnienia obszaru funkcjonalnego Wielkich Jezior Mazurskich mieszkańcom metropolii warszawskiej jest w głównej mierze droga krajowa nr 63. Jest to droga o bardzo słabych parametrach technicznych oraz dużym natężeniu ruchu. Skrócenie czasu przejazdu spowoduje większe zainteresowanie mieszkańców metropolii warszawskiej przyjazdem na Wielkie Jeziora Mazurskie	Burmistrz Pisz	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja sprzeczna z przyjętą koncepcją podczas aktualizacji. Nie przesądzamy o numerach dróg z wyjątkiem dróg objętych siecią TEN-T i drogi krajowej nr 51, która jest drogą ekspresową. W pozostałych przypadkach wskazujemy problemy do rozwiązania.
21.	Rozdz. 4 Podr. 4.1 Str. 16	Wprawdzie dyskusyjne może być poszukiwanie w każdej gminie województwa atrakcji turystycznych, czy zachęt dla kapitału zagranicznego, to jednak – nawet uproszczona – strona w języku obcym może świadczyć o otwartości dla obcokrajowców.	Należy dążyć do utrzymania tej tendencji ze szczególnym naciskiem na tworzenie stron internetowych oraz materiałów promocyjnych w językach obcych (szczególnie niemiecki, rosyjski i angielski).	Bezpodstawne i niepotrzebne jest podważanie wartości poszukiwania atrakcji turystycznych lub zachęt dla kapitału zagranicznego w jakimkolwiek miejscu. należy w maksymalny sposób pobudzać do działania władze gminne.	Adam Dąbrowski	Uwaga nieuwzględniona. Przyjęta została zasada koncentracji tematycznej i przestrzennej.
22.	Rozdz. 4 Podr. 4.2 Str. 18	Odsetek gospodarstw domowych, które nie mają aspiracji, by dzieci zamieszkujące w tych gospodarstwach ukończyły szkołę wyższą jest również najwyższy w kraju (52% gospodarstw domowych).	Odsetek gospodarstw domowych, które nie mają aspiracji, by dzieci zamieszkujące w tych gospodarstwach ukończyły szkołę wyższą <u>lub zawodową</u> jest również najwyższy w kraju (wartość do określenia).	Istniejący zapis może prowadzić do absolutnie błędnej konkluzji, że kończenie szkół wyższych jest panaceum na bezrobocie. Coraz częściej jest dokładnie na odwrót (rośnie liczba szkół, ale słabnie poziom). Kluczem do ograniczenia bezrobocia może być rozwój nowoczesnego szkolnictwa zawodowego, co w strategii jest bardzo słabo artykułowane.	Adam Dąbrowski	Uwaga nieuwzględniona. Przedstawiony fragment odnosi się do konkretnego wskaźnika, który dotyczy jedynie szkół wyższych.

23.	Rozdz. 4 Podr. 4.3 Str. 22/23	Największe problemy i słabości województwa w poszczególnych rodzajach transportu można scharakteryzować następująco: [...] 3) Transport lotniczy 4) Transport żegluga śródlądową 5) Transport morski	We wskazanych punktach (3, 4, 5) nie został zawarty opis jakichkolwiek problemów, a jedynie stanu istniejącego. Autorzy Strategii powinni rozwinąć swoją myśl.	Istniejący zapis jest niepełny lub nielogiczny.		Uwaga bezzasadna. W odpowiednich rozdziałach Strategii są opisane te problemy.
24.	Rozdz. 5 Str. 36	Szanse: [...] Nowoczesne sieci: [...]	dodać punkty: - modernizacja linii kolejowej E-65 Warszawa – Gdańsk - planowana budowa linii kolejowej Rail Baltica	Wymienione inwestycje kolejowe stanowią niewątpliwą szansę dla regionu i mogą być istotnym bodźcem rozwojowym.		Uwaga uwzględniona.
25.	Rozdz. 7 Podr. 7.4 P. 7.4.1 Str. 51	C. Infrastruktura kolejowa: [...]	Dodać punkt: f) podjęcie wspólnych działań z władzami woj. mazowieckiego zapobiegających likwidacji linii kolejowej nr 35 na odcinku Ostrołęka – Wielbark, a następnie zmierzających do jej modernizacji.	Modernizacja linii kolejowej nr 35 zasilaby lotnisko Szymany od strony południowej, a także stałaby się ważnym bodźcem rozwojowym zarówno dla relatywnie słabo rozwiniętych gmin Mazur Południowych, jak i północnego Mazowsza. Przykładem wpływu kolei na pobudzenie gospodarki jest powstanie istotnego dla lokalnego rynku pracy zakładu Swedwood w Wielbarku, które uwarunkowane było również dostępem do torów. Z punktu widzenia woj. warm. – maz. linia ta mogłaby przyciągać mieszkańców północnego Mazowsza (np. Ostrołęki) do pracy i studiów w Olsztynie, a ponadto stałaby się ciekawą trasą dla turystów podróżujących z Warszawy nad Wielkie Jeziora.		Uwaga nieuwzględniona. Zarząd Województwa dokonał strategicznego wyboru linii kolejowych do zmodernizowania w perspektywie do 2025 r., a i tak nosi on charakter jedynie rekomendacji skierowanych do Ministra Transportu i PKP.

26.	Rozdział 1. Zaktualizowana Strategia, s. 4	Podjęcie prac nad aktualizacją wynikało z kilku powodów: (...)	(Należy dopisać jeszcze jeden powód) - nastąpiły zmiany uwarunkowań prawnych w prowadzeniu polityki rozwojowej	Wprowadzono zmiany uwarunkowań prawnych w prowadzeniu polityki rozwojowej.	Instytut Nauk Politycznych, Uniwersytet Warmiński ko-Mazurski w Olsztynie	Uwaga nieuwzględniona. Nie wskazano jakich uwarunkowań prawnych dot. uwaga.
27.	Rozdział 2. Wizja województwa w 2025 roku, s. 5	... niezależnie od płci. Konieczne jest osiągnięcie takiego stanu, w którym tego typu rozróżnianie w ogóle nie będzie miało podstaw istnienia.	Należy wyrzucić ten fragment	Jedną z zasad polityki unijnej jest równość kobiet i mężczyzn. Niemniej wiele programów kierowanych jest do konkretnej płci (np. Europejski Fundusz Społeczny dla Kobiet). Osiągnięcie celu, jakim jest „likwidacja rozróżnienia płciowego” doprowadzi do sytuacji, gdzie nie będzie możliwości tworzenia projektów dla konkretnych grup.		Uwaga bezzasadna. Wizja jest akceptowalna w tym kształcie; wykazało to badanie ewaluacyjne realizacji Strategii.
28.	Rozdział 3. Priorytety strategiczne, s. 6	Konkurują ze sobą firmy.	Pojęcie „firmy” należy zamienić na „przedsiębiorstwa”. Uwaga ta dotyczy pozostałej części Strategii	Pojęcie firma jest tylko potocznie utożsamiane z przedsiębiorstwem. Z prawnego punktu widzenia takie utożsamienie jest błędne. Tzn. firma to nie jest przedsiębiorstwo (i vice versa) – patrz Kodeks cywilny i ustawa o swobodzie działalności gospodarczej.		Uwaga nieuwzględniona. Co do zasady tak, ale te słowa stosowane są zamiennie bez znaczenia dla merytoryki.
29.	Rozdział 4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospodarka, s. 7	Przypis 2. Domański i in. 2011	Należy doprecyzować przypis i podać konkretną stronę.	Pozycja „Domański i in. 2011” to analiza licząca 212 stron. Bez podania numeru konkretnej strony, nie ma możliwości zweryfikowania tego przypisu. Uwaga ta odnosi się do wszystkich pozostałych przypisów, w których nie podano numerów konkretnych stron. Należy to uzupełnić.		Uwaga bezzasadna. Nie ma takiej praktyki. Jest to odwołanie się do publikacji a nie do konkretnego cytatu.
30.	Rozdział 4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospodarka, s. 7	„sektor meblarski i sektor spożywczy (dostarczający żywność wysokiej jakości)”	„sektor meblarski i sektor spożywczy (dostarczający żywność wysokiej jakości) <u>oraz</u> <u>sektor naukowo-badawczy</u> ”	Jeżeli na stronie następnej (8) wskazuje się na niskie nakłady na B+R – co uznaje się jako rzecz negatywną - to należy zwiększyć udział tego sektora jako specjalizację regionalną.		Uwaga nieuwzględniona. Autorzy projektu Strategii mają odmienną koncepcję. Sektor naukowo-badawczy został dostrzeżony w Strategii.

31.	Rozdział 4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospodarka, s. 7	małym udziałem w krajowym eksportcie (1,8%), gdzie głównymi odbiorcami wyrobów z Warmii i Mazur są: Niemcy, Francja i Włochy	Brakuje Rosji, jako jednego z głównych odbiorców	-		Uwaga nieuwzględniona. Autor nie poparł uwagi uzasadnieniem tj. danymi udowadniającymi swoją tezę.
32.	Rozdział 4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospodarka, s. 13	Województwo warmińsko- mazurskie zajmuje 7 pozycję w kraju	Należy doprecyzować o jaką dziedzinę/kategorię chodzi	-		Uwaga nieuwzględniona. Po dwukrotnej analizie tekstu uważamy, że zdanie to jest poprawne.
33.	Rozdział 4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospodarka, s. 13	przy dość znaczącym udziale w eksportcie (1,5%).	Na stronie 7 podano, że udział w eksportcie wynosi 1,8 %	rozbieżności		Uwaga bezzasadna. Proponujemy powtórna analizę tego tekstu. Chodzi o odmienne dane.
34.	Rozdział 4.2, s. 18-19.	Relatywnie korzystna jest również dynamika liczby organizacji. Zwraca jednak uwagę fakt, iż są one nierównomiernie rozproszone w regionie, a szczególnie niskie występowanie organizacji społecznych w północnej części województwa jest kolejnym problemem obszarów peryferyjnych Warmii i Mazur ...	Relatywnie korzystna jest również dynamika liczby organizacji. Zwraca jednak uwagę fakt, iż są one nierównomiernie rozproszone w regionie, a szczególnie niskie występowanie organizacji społecznych w północnej części województwa jest kolejnym problemem obszarów peryferyjnych Warmii i Mazur. <u>Społeczeństwo otwarte to także zmiany w zakresie relacji władza – obywatel, a także otwarcie na społeczność z obwodu kaliningradzkiego FR.</u>	Trudno propagować i wprowadzać w życie koncepcję społeczeństwa otwartego, jeśli nie ma poruszonych kwestii dotyczących relacji władza – obywatel czy otwarcia na społeczność po drugiej stronie granicy.		Uwaga nieuwzględniona. Brak w niej treści diagnostycznej. Zagadnienia są uwzględnione w Strategii.

35.	Rozdział 4.3. Priorytet: Nowoczesne sieci, s. 25.	<p>Województwo warmińsko-mazurskie jest również członkiem różnych instytucji i stowarzyszeń międzynarodowych, z których najważniejsze, to:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Euroregiony Bałtyk i Niemen; – Komitet Regionów; – Konferencja Współpracy Subregionalnej Państw Morza Bałtyckiego; – projekt VASAB (Wizje i Strategie Wokół Morza Bałtyckiego); – Europejska Sieć Dziedzictwa Kulinarного; – Stowarzyszenie Europejskich Regionów Granicznych (SERG); – Międzynarodowe Stowarzyszenie Miast Cittaslow; – Konferencja Regionów Europy ds. Środowiska – ENCORE. 	<p>Województwo warmińsko-mazurskie współpracuje lub jest również członkiem różnych instytucji i stowarzyszeń międzynarodowych, z których najważniejsze, to:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Euroregiony Bałtyk i <u>Łyna - Ława</u>; – Komitet Regionów; – Konferencja Współpracy Subregionalnej Państw Morza Bałtyckiego; – projekt VASAB (Wizje i Strategie Wokół Morza Bałtyckiego); – Europejska Sieć Dziedzictwa Kulinarного; – Stowarzyszenie Europejskich Regionów Granicznych (SERG); – Międzynarodowe Stowarzyszenie Miast Cittaslow; – Konferencja Regionów Europy ds. Środowiska – ENCORE – <u>Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny Unii Europejskiej</u> – <u>Związek Miast Bałtyckich</u> 	<p>W strategii pojawia się w tym miejscu Komitet Regionów. Mimo że Marszałek Jacek Protas tam zasiada, to województwo jako takie nie może być jego członkiem, podobnie jest ze Stowarzyszeniem Europejskich Regionów Granicznych, gdzie województwo też nie jest członkiem, a są nimi niektóre polskie euroregiony.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Wymienienie przykładowych instytucji, z którymi współpracuje Województwo, a nie poszczególne jednostki samorządu terytorialnego w regionie.</p>
-----	---	---	---	---	--

36.	Rozdział 5. Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju, s. 34	<p>Otwarte Społeczeństwo</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktywność zawodowa relatywnie dużej części mieszkańców (W-M) - Wciąż korzystna struktura wiekowa ludności (duży udział młodych) (W-M) - Uczelnie wyższe oraz kompetencje regionu w edukacji ekologicznej (1,2,3,8) - Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego (W-M) - Wysokie nasycenie organizacjami społecznymi oraz bardzo wysoka aktywność części organizacji (W-M) - Wysoka aktywność sportowo-rekreacyjna mieszkańców świadcząca o popycie wewnętrznym na usługi związane ze zdrowym trybem życia (W-M) - Bogactwo kulturowe i etniczne, w tym różnorodność narodowa i etniczna (W-M) 	<p>Otwarte Społeczeństwo</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktywność zawodowa relatywnie dużej części mieszkańców (W-M) - Wciąż korzystna struktura wiekowa ludności (duży udział młodych) (W-M) - Uczelnie wyższe oraz kompetencje regionu w edukacji ekologicznej (1,2,3,8) - Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego (W-M) - Wysokie nasycenie organizacjami społecznymi oraz bardzo wysoka aktywność części organizacji (W-M) - Wysoka aktywność sportowo-rekreacyjna mieszkańców świadcząca o popycie wewnętrznym na usługi związane ze zdrowym trybem życia (W-M) - Bogactwo kulturowe i etniczne, w tym różnorodność narodowa i etniczna (W-M) - <u>Współpraca transgraniczna z obwodem kaliningradzkim FR organizacji pozarządowych, wyższych uczelni (W-M);</u> - <u>Graniczne położenie województwa warmińsko-mazurskiego (W-M)</u> 	<p>Współpraca transgraniczna z obwodem kaliningradzkim FR organizacji pozarządowych, wyższych uczelni oraz graniczne położenie województwa warmińsko-mazurskiego mogą mieć istotny wpływ na koncepcje otwartego społeczeństwa.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Na posiedzeniu Zespołów pracujących nad analizą SWOT uznano, że doświadczenia ostatnich lat nie potwierdzają tej tezy. Co do współpracy transgranicznej nie wskazano uzasadnienia oraz mocnych stron przyjęcia takiej tezy.</p>
-----	---	--	--	--	---

37.	Rozdział 5. Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju, s. 36	<p>Otwarte Społeczeństwo</p> <p>szanse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Otwarcie się jednostek naukowych i uczelni na szeroką współpracę z firmami warmińsko-mazurskimi (1,2,3,8) - Wykorzystanie łączności mniejszości narodowych z ich ojczyznami dla rozszerzania współpracy społeczno-gospodarczej (W-M) - Zmiana stereotypowego postrzegania Warmii i Mazur jako regionu peryferyjnego (W-M) - Zmiany demograficzne i zmiana zachowań, skutkujące wzrostem popytu na oferowane w regionie usługi dla starzejącego się społeczeństwa (W-M) - Środki UE na rozwój kapitału ludzkiego (W-M) - Wzrost znaczenia w politykach rozwoju zagadnień partycypacji społecznej i ekonomii społecznej (W-M) 	<p>Otwarte Społeczeństwo</p> <p>szanse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Otwarcie się jednostek naukowych i uczelni na szeroką współpracę z firmami warmińsko-mazurskimi (1,2,3,8) - Wykorzystanie łączności mniejszości narodowych z ich ojczyznami dla rozszerzania współpracy społeczno-gospodarczej (W-M) - Zmiana stereotypowego postrzegania Warmii i Mazur jako regionu peryferyjnego (W-M) - Zmiany demograficzne i zmiana zachowań, skutkujące wzrostem popytu na oferowane w regionie usługi dla starzejącego się społeczeństwa (W-M) - Środki UE na rozwój kapitału ludzkiego (W-M) - Wzrost znaczenia w politykach rozwoju zagadnień partycypacji społecznej i ekonomii społecznej (W-M) - <u>Otwarcie się jednostek naukowych i uczelni na szeroką współpracę z uczelniami z obwodu kaliningradzkiego</u> 	<p>Istotną szansą na realizację idei otwartego społeczeństwa winno być także otwarcie się jednostek naukowych i uczelni na szeroką współpracę z uczelniami z obwodu kaliningradzkiego</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Brak konkretnego uzasadnienia dla przyjęcia tej tezy.</p>
-----	---	--	---	---	---

38.	Rozdział 5. Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju, s. 36	Otwarte Społeczeństwo zagrożenia - Starzejące się społeczeństwo, w tym przejawiające małą aktywność migracyjną (W-M)	Otwarte Społeczeństwo zagrożenia - Starzejące się społeczeństwo, w tym przejawiające małą aktywność migracyjną (W-M) <u>- Niewystarczająco rozbudowany system edukacji obywatelskiej na poziomie szkoły podstawowej, średniej i wyższej</u>	Trudno mówić o rozwoju otwartego społeczeństwa przy niewystarczająco rozbudowanym systemie edukacji obywatelskiej na poziomie szkoły podstawowej, średniej i wyższej.	Uwaga nieuwzględniona. Brak uzasadnienia i wyjaśnień co to jest wg autora system edukacji obywatelskiej.
39.	Rozdział 6, s. 38	Poprawa spójności ekonomicznej, przestrzennej i społecznej powinna być osiągnięta w kontekstach: - inteligentnych specjalizacji regionu (ang. smart specialisation) – ekonomia wody (ang. water economy), drewno i meble (ang. timber and furniture) oraz żywność wysokiej jakości (ang. high quality food).	Poprawa spójności ekonomicznej, przestrzennej i społecznej powinna być osiągnięta w kontekstach: - inteligentnych specjalizacji regionu (ang. smart specialisation) – ekonomia wody (ang. water economy), drewno i meble (ang. timber and furniture), żywność wysokiej jakości (ang. high quality food), <u>medycyna i zdrowie (ang. medicine and health) oraz współpraca transgraniczna (ang. cross-border cooperation).</u>	Konieczność uwzględnienia wśród inteligentnych specjalizacji również dziedziny medycyny, zdrowia, rehabilitacji i wypoczynku czyli obszarów, w których województwo zarówno posiada znaczący potencjał instytucjonalny i kadrowy, jak i możliwości wykorzystania położenia geograficznego (tzw. turystyka zdrowotna i rehabilitacyjna z Niemiec i obwodu kaliningradzkiego FR); Istnieje również konieczność ujęcia wśród inteligentnych specjalizacji wyjątkowego położenia geograficznego regionu (region posiada zewnętrzną granicę UE) oraz już zapoczątkowanej unikalnej w swej skali i zasięgu współpracy transgranicznej z obwodem kaliningradzkim FR. Region może wnieść znaczące doświadczenie w skali europejskiej w obszarze zarządzania zewnętrzną granicą UE oraz rozwijania współpracy transgranicznej (vide: doświadczenia w wyjątkowego w skali europejskiej, jeśli chodzi o zasięg i skalę, instrumentu małego ruchu granicznego). Należy podkreślić, iż obwód kaliningradzki jest traktowany zarówno przez Rosję, jak i gremia unijne jako region pilotażowy we	Uwaga nieuwzględniona W województwie warmińsko-mazurskim rzeczywiście powstał na UWM kierunek medyczny, ale trudno na tym etapie wyrokować o inteligentnej specjalizacji. Być może tak będzie, ale w przyszłości. Rozwój inteligentnych specjalizacji i zmiany w tym zakresie będą monitorowane w ramach systemu monitorowania Strategii

				współpracy UE i Rosji – woj. warmińsko-mazurskie powinno odegrać w procesach związanych z rozwojem relacji unijno-rosyjskich wiodącą i kluczową rolę.	
40.	Rozdział 6, s. 39	Poprawa spójności przestrzennej polega na włączeniu układu transportowego regionu w powstającą wielką obwodnicę Bałtyku, system bałtyckiej żeglugi oraz w projektowane wokół morza sieci komunikacyjne (w tym teleinformatyczne), turystyczne i inne. Ważny jest także...	Poprawa spójności przestrzennej polega na włączeniu układu transportowego regionu w powstającą wielką obwodnicę Bałtyku, system bałtyckiej żeglugi oraz w projektowane wokół morza sieci komunikacyjne (w tym teleinformatyczne), turystyczne i inne. <u>Istotne jest również zwiększanie liczby i jakości powiązań komunikacyjnych z obwodem kaliningradzkim FR poprzez rozwój infrastruktury drogowej, kolejowej i granicznej.</u> Ważny jest także...	Konieczność uwzględnienia współpracy z regionie Morza Bałtyckiego z największym i najbliższym regionem partnerskim spoza UE.	Uwaga nieuwzględniona. Mieści się w dotychczasowej treści „projektowane wokół morza sieci komunikacyjne...”
41.	Rozdział 6, s. 39	spójność społeczna rozumiana jest jako tworzenie miejsc pracy i wzrost przedsiębiorczości (oferta nowych miejsc pracy skierowana zostanie przede wszystkim do ludzi młodych z uwagi na ich naturalną aktywność, mobilność, otwartość na zdobywanie nowych kwalifikacji), a także poprawę warunków życia ludności (w szczególności dostępu do usług publicznych) zbliżającą do standardów życia występujących w Unii Europejskiej.	spójność społeczna rozumiana jest jako tworzenie miejsc pracy i wzrost przedsiębiorczości (oferta nowych miejsc pracy skierowana zostanie przede wszystkim do ludzi młodych z uwagi na ich naturalną aktywność, mobilność, otwartość na zdobywanie nowych kwalifikacji), a także poprawę warunków życia ludności (w szczególności dostępu do usług publicznych) zbliżającą do standardów życia występujących w Unii Europejskiej. <u>Program poprawy spójności społecznej w wymiarze bałtyckim (w kontekście poprawy warunków życia mieszkańców) powinien obejmować rozwój współpracy z obwodem kaliningradzkim FR w</u>	Program poprawy spójności społecznej w wymiarze bałtyckim (w kontekście poprawy warunków życia mieszkańców) powinien być poszerzony o rozwój współpracy z obwodem kaliningradzkim w sferze edukacyjnej, naukowej oraz kulturalnej (także w kontekście dostępu do tych usług w wymiarze transgranicznym), ponieważ wpisuje się to w koncepcję otwartego społeczeństwa i jednocześnie integruje społeczność pogranicza polsko-rosyjskiego.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja burzy konstrukcję Strategii. Kwestie rosyjskie zawierają się w specjalnym celu strategicznym.

			<u>sferze edukacyjnej, naukowej oraz kulturalnej (także w kontekście dostępu do tych usług w wymiarze transgranicznym).</u>		
42.	Rozdział 7, Podrozdział 7.1, pkt. 7.1.1, s. 41	<p>Współpraca. Ten kierunek powinien być realizowany przede wszystkim poprzez: inicjowanie, tworzenie i współpracę instytucjonalną na poziomie lokalnym, międzyregionalnym i międzynarodowym (w tym klastry, grupy producenckie, stowarzyszenia skupiające przedsiębiorców, współpraca na linii nauka – biznes, tworzenie centrów kompetencji inteligentnych specjalizacji). Sektor naukowy i badawczo-rozwojowy. Konieczne będzie wspieranie finansowe możliwie szerokiej palety działań ukierunkowanych na innowacyjność (tj. granty badawcze, środki na wdrożenia rozwiązań innowacyjnych; staże w firmach i wiodących ośrodkach naukowo-badawczych w kraju i za granicą; promocja dobrych praktyk).</p>	<p>Współpraca. Ten kierunek powinien być realizowany przede wszystkim poprzez: inicjowanie, tworzenie i współpracę instytucjonalną na poziomie lokalnym, międzyregionalnym i międzynarodowym (w tym klastry, grupy producenckie, stowarzyszenia skupiające przedsiębiorców, współpraca na linii nauka – biznes, tworzenie centrów kompetencji inteligentnych specjalizacji).</p> <p><u>Tworzenie także naukowych międzynarodowych konsorcjów, które dzięki tej kooperacji miałyby szansę na pozyskiwanie unijnych funduszy na innowacyjne badania, których wyniki można by wykorzystać w gospodarce i administracji (e-obywatel).</u></p> <p>Sektor naukowy i badawczo-rozwojowy. Konieczne będzie wspieranie finansowe możliwie szerokiej palety działań ukierunkowanych na innowacyjność (tj. granty badawcze, środki na wdrożenia rozwiązań innowacyjnych; staże w firmach i wiodących ośrodkach naukowo-badawczych w kraju i za granicą; środki na współpracę sfery B+R ośrodków polskich i zagranicznych; promocja dobrych praktyk).</p>	<p>Konieczność rozwoju współpracy sfery B+R z Polski i zagranicy.</p>	<p>Uwaga bezzasadna. Propozycja jest skonsumowana przez dotychczasowy projekt Strategii, stanowi powielenie treści.</p>

43.	Rozdział 7, Podrozdział 7.2, pkt. 7.2.1, s. 44	<p>Rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego w regionie będzie wpływał korzystnie również na postawę administracji samorządowej.</p> <p>Wzrost kapitału społecznego wymaga działań kształtujących go już na poziomie wychowania w rodzinie i w początkowym okresie edukacji (przedszkola),</p> <p>D. Współpraca (...) wspieranie współpracy z podmiotami zagranicznymi, zwłaszcza z obwodu kaliningradzkiego;</p>	<p>Rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego w regionie będzie wpływał korzystnie również na postawę administracji samorządowej.</p> <p>Wzrost kapitału społecznego wymaga działań kształtujących go już na poziomie wychowania w rodzinie i w okresie edukacji (<u>przedszkole, szkoła podstawowa, gimnazjalna, średnia i wyższa</u>).</p> <p>D. Współpraca (...) wspieranie współpracy <u>regionalnych i zagranicznych organizacji społecznych, podmiotów sektora NGO oraz uczelni wyższych</u>, w szczególności z podmiotami z obwodu kaliningradzkiego;</p>	<p>Chęć poszerzenia i uszczegółowienia katalogu podmiotów, których współpraca międzynarodowa zwiększy aktywność społeczną o uczelnie wyższe i NGO.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Zamierzeniem autorów było podkreślenie początkowego etapu wychowania i edukacji.</p>
44.	Rozdział 7, Podrozdział 7.2.2, s. 45.			<p>Powoływanie nowych uczelni (przede wszystkim o profilu technicznym) jest ze względu ekonomicznych nieuzasadnione, należy bowiem wzmacniać istniejące uczelnie. Ponadto mowa jest o kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego, ale przy edukacji nie ma nic o kształtowaniu społeczeństwa obywatelskiego, co jest bardzo istotnym elementem edukacji obywatelskiej</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Zapis jest na wniosek uczelni publicznych z regionu, w tym UWM, którego autor jest pracownikiem.</p>

45.	Rozdział 7, Podrozdział 7.3, pkt. 7.3.1, s. 47	<p>A. E-administracja Kierunek działań powinien wesprzeć budowę społeczeństwa informacyjnego, ale przede wszystkim ułatwić kontakty na linii przedsiębiorcy – administracja.</p> <p>Potrzebne będzie wsparcie podnoszenia jakości oferowanych informacji oraz doskonalenie form przekazu (w tym obcojęzyczne strony internetowe).</p> <p>D. Współpraca (...) Konieczne będzie wsparcie administracji w zakresie kreowania aktywności społeczności lokalnych, budowania partnerstw (miedzy samorządami, na linii samorząd – przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe)</p>	<p>A. E-administracja Kierunek działań powinien wesprzeć budowę społeczeństwa informacyjnego, ale przede wszystkim ułatwić kontakty na linii przedsiębiorcy – administracja <u>oraz obywatel – administracja (koncepcja e-obywatel).</u></p> <p>Potrzebne będzie wsparcie podnoszenia jakości oferowanych informacji oraz doskonalenie form przekazu (w tym obcojęzyczne strony internetowe).</p> <p>D. Współpraca (...) Konieczne będzie wsparcie administracji w zakresie kreowania aktywności społeczności lokalnych, budowania partnerstw (miedzy samorządami, na linii samorząd – przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, <u>wymiana doświadczeń pomiędzy polskimi i zagranicznymi jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami społecznymi</u>)</p>	<p>Region warmińsko-mazurski mógłby stać się regionem pilotażowym wprowadzania koncepcji e-obywatel nie tylko w Polsce, ale nawet w wymiarze Południowego Bałtyku.</p> <p>Konieczność uwzględnienia współpracy uczelni wyższych (współpraca ta posiada już ugruntowane podstawy, ale nadal nie w pełni wykorzystany potencjał) oraz usprawnienie zarządzania granicą, szczególnie w kontekście małego ruchu granicznego (MRG jest wyjątkowym rozwiązaniem w skali europejskiej – ze względu na obszar objęty ruchem oraz traktowanie obwodu kaliningradzkiego jako regionu pilotażowego we współpracy UE-Rosja).</p>		<p>Uwaga nieuwzględniona. Poprzedni zapis obejmuje także koncepcję e-obywatel, ale zamiarem autorów było podkreślenie linii przedsiębiorcy-administracja.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona. Kwestie współpracy zewnętrznej mają miejsce w celu 7.3.2.</p>
46.	Rozdział 7, Podrozdział 7.3.2, s.49	<p>Do przewidywanych działań należą: wsparcie inicjatyw proeksploatacyjnych, działania na rzecz poprawy czystości wód Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego, współrealizacja przedsięwzięć kulturalnych, współpraca w strefie przygranicznej (z zakresu infrastruktury technicznej i społecznej), m.in. w obszarze</p>	<p>Do przewidywanych działań należą: wsparcie inicjatyw proeksploatacyjnych, działania na rzecz poprawy czystości wód Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego, współrealizacja <u>przedsięwzięć edukacyjnych (wdrażanie nowych metod kształcenia ze szczególnym uwzględnieniem e-learningu), naukowych oraz</u></p>	<p>Współpraca transgraniczna z obwodem kaliningradzkim w wymiarze społecznym nie może pomijać także współrealizacji przedsięwzięć edukacyjnych oraz naukowych. Warto nadmienić, że uczelnie warmińsko-mazurskie i kaliningradzkie prowadzą taką kooperację z dużymi efektami już od lat 90. XX wieku.</p>		<p>Uwaga nieuwzględniona. W tej części znajdują się zapisy uzgodnione z administracją obwodu kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej. Do współpracy potrzeba zgody obydwu stron.</p>

		transgranicznym, kreowanie międzynarodowych produktów turystycznych oraz powiązań transportowych, szczególnie w oparciu o potencjał Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego oraz rozwój kształcenia w zawodach (rzemiosłach) tradycyjnych, opartych o specyficzne zasoby gospodarcze.	kulturalnych, współpraca w strefie przygranicznej (z zakresu infrastruktury technicznej i społecznej), m.in. w obszarze transgranicznym, kreowanie międzynarodowych produktów turystycznych oraz powiązań transportowych, szczególnie w oparciu o potencjał Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego oraz rozwój kształcenia w zawodach (rzemiosłach) tradycyjnych, opartych o specyficzne zasoby gospodarcze.		
47.	Rozdział 7, Podrozdział 7.4, pkt. 7.4.1, s. 50	B. Inwestycje drogowe (...) h. poprawy dostępności do przejść na granicy z obwodem kaliningradzkim FR;	B. Inwestycje drogowe (...) h. poprawy dostępności do przejść na granicy z obwodem kaliningradzkim FR, <u>w tym udroźnienia i polepszenia standardu drogi krajowej 51 do przejścia granicznego w Bezledach; systematyczny rozwój komunikacji autobusowej między Olsztynem a Kaliningradem w związku z uruchomieniem małego ruchu granicznego.</u>	Konieczność lepszego skomunikowania centrum regionu z jednym z dwóch najważniejszych przejść granicznych z obwodem kaliningradzkim FR.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja nie wnosi wartości dodanej. Stanowi uszczegółowienie operacyjne i rozszerzenie krótkiego zapisu projektu.
48.	Rozdział 7, Podrozdział 7.4, pkt. 7.4.1, s. 51-52	C. Infrastruktura kolejowa (...)	C. Infrastruktura kolejowa (...) <u>modernizacja i przywrócenie pasażerskiego i towarowego ruchu kolejowego na linii kolejowej nr 38 Korsze – Głomno – Kaliningrad; zapewnienie regularnej pasażerskiej komunikacji kolejowej Olsztyn – Korsze – Kaliningrad; modernizacja i udroźnienie linii kolejowej nr 353 Korsze - Żeleznodorożnyj</u>	Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej regionu oraz polepszenie zewnętrznych powiązań sieciowych nie będzie możliwe bez polepszenia powiązań komunikacyjnych z obwodem kaliningradzkim FR. Szczególnie ważne jest tu skomunikowanie komunikacją kolejową stolic regionu: Olsztyna i Kaliningradu.	Uwaga nieuwzględniona. Zarząd Województwa dokonał w części infrastruktury kolejowej wyboru strategicznego do 2025 r. a i tak są to tylko rekomendacje do poziomu krajowego.

49.	Rozdział 8, Podrozdział 8.7, s. 60			<p>Zasadniczym błędem metodologicznym w analizie obszarów przygranicznych przedstawionej na str. 60 jest brak uwzględnienia wśród badanych obszarów terenu powiatów: olsztyńskiego (grodzkiego i ziemskiego) oraz mrągowskiego. Powiaty te wykazują silne powiązania i potencjał współpracy z podmiotami z obwodu kaliningradzkiego FR. Dodatkowo Olsztyn, jako centralny ośrodek miejski regionu odgrywa niebagatelną rolę w inicjowaniu współpracy transgranicznej całego województwa z obwodem kaliningradzkim FR – stąd też powinien być brany pod uwagę we wszelkich analizach dotyczących rozwoju obszarów przygranicznych. Postulowane obszary wykraczają poza 50-kilometrowy obszar przygraniczny (zgodnie z prawodawstwem unijnym i regulacjami tzw. strefy Schengen). Jednak praktyka działania, w tym instrument małego ruchu granicznego (MRG), którym zostały one objęte wskazują na konieczność szerszego potraktowania zagadnienia rozwoju obszarów przygranicznych. W przedstawianych analizach należy uwzględnić wszystkie obszary objęte instrumentem małego ruchu granicznego (MRG), wszak mechanizm ten wywiera i wywierał będzie w przyszłości decydujący wpływ na charakter wymiany przygranicznej w województwie warmińsko-mazurskim.</p>		<p>Uwaga nieuwzględniona. OSI ustala się w oparciu o konkretne wskaźniki. Z rozpoznania w trakcie weryfikacji diagnozy wynika, że OSI mógłby mieć jeszcze węższy zakres. Region przyjął koncepcję KSRR - Regiony, miasta, obszary wiejskie 2010-2020 jako korzystniejszą.</p>
50.	Rozdział 4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospod., s. 7	Region osiągnął już wysoki poziom specjalizacji w branżach:	Region osiągnął wysoki poziom specjalizacji w następujących branżach:	Poprawka stylistyczna		Uwzględniono

51.	Rozdział 4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospod., s. 9	na bazie których rozwinęły się sektory: drzewno	na bazie których rozwinęły się sektory: drzewny	Poprawka językowa	Uwzględniono
52.	Rozdział 4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospod., s. 9	Instytutu Rozwoду	Instytutu Rozrodu	Poprawka błędu	Uwzględniono
53.	Rozdział 4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospod., s. 9	26 000 małych i średnich gospodarstw	26 000 małych i średnich gospodarstwach	Poprawka błędu	Uwzględniono
54.	Rozdział 4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospod., s. 9	(4 miejsce) (...) (7 lokata) (...) (8 lokata).	(4 miejsce) (...) (7 miejsce) (...) (8 miejsce)	Należy konsekwentnie stosować jednolitą terminologię i nazewnictwo	Uwzględniono
55.	Rozdział 4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospod., s. 11	Niektóre z gmin plasują się wysoko pod względem w rankingu ze względu na liczbę uczestników imprez.	Niektóre z gmin plasują się wysoko w rankingu liczby uczestników imprez.	Poprawka styl.	Uwzględniono
56.	Przypis 10, s. 11	motorowa	motorową	Poprawka błędu	Uwzględniono
57.	Rozdział 4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospod., s. 13	na terenie województwa mają swoje tereny	na terenie województwa mają swoje siedziby	Poprawka błędu	Uwzględniono
58.	Rozdział 4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospod., s. 13	w większości przypadku	w większości przypadków	Poprawka błędu	Uwzględniono

59.	Rozdział 4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospodarka, s. 13	Wymagane będą usługi najwyższej jakości, a to oznacza, że wzrośnie zapotrzebowanie na wysokiej jakości kadrę i wysokie zaawansowanie technologiczne (jako elementy wysokiej jakości życia).			W jednym zdaniu trzykrotnie użyto sformułowania „wysokiej jakości” – należy poprawić		Uwaga nieuwzględniona. W tym wypadku autorzy uznają, że kwestie merytoryczne dominują nad stylistyką.
60.	7.1.3 pkt c str.43	Infrastruktura służąca rozwojowi przedsiębiorczości	dodać : wspieranie rozwoju dwóch specjalnych stref ekonomicznych oraz parków technologicznych		Suwalska i Warmińsko-Mazurska SSE to jedyne instytucje otoczenia biznesu które potrafią efekty swojej pracy pokazać w postaci nowych miejsc pracy, nakładów inwestycyjnych i nowych inwestorów. Strefy wymagają wsparcia na poziomie regionalnym, powinny stać się beneficjentem RPO.	Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna SA	Uwaga nieuwzględniona. Nie wnosi wartości dodanej. Propozycja zawarta w projekcie Strategii jest szersza.
61.	7.3.1 pkt E str 47	Doskonalenie administracji	istotą tego kierunku jest wsparcie funkcjonujących w regionie - Warmińsko-Mazurskiej i Suwalskiej specjalnych stref ekonomicznych		Bez wątplenia strefy mają najskuteczniejszy i najbardziej sprawdzony system pozyskiwania inwestorów zewnętrznych.		Uwaga nieuwzględniona. Narusza logikę konstrukcji strategii. To jest cel – doskonalenie administracji.
62.	Inteligentne specjalizacje Str.66	Po punkcie 9.3 Drewno i Meblarstwo	Dodać punkt Materiały budowlane		Ten obszar zawierający ogromny wachlarz produktów wytwarzanych na Warmii i Mazurach, mający swe odzwierciedlenie w klastrach (stolarka otworowa), pokrycia dachowe, przewody elektryczne, wyposażenie domów, domy letniskowe, mający swe zaplecze surowcowe żwir, glina, drewno i tradycje w tym zakresie powinien stanowić dodatkowy element specjalizacji zaspokajający aspiracje wielu producentów. Może stanowić uzupełnienie dla trzech wcześniejszych specjalizacji. Trzeba wyłobować, aby wszystkie sektory specjalizacji Warmii i Mazur znalazły się w Programie Wspierania Inwestycji o Istotnym Znaczeniu dla Gospodarki Polski		Uwaga bezzasadna. Dane nie potwierdzają, że warmińsko-mazurskie jest lepsze w tej dziedzinie od innych województw. Najlepsze w tej dziedzinie jest woj. świętokrzyskie.

				(granty Rządowe których gospodarzem jest MG i PAIIIZ).	
63.	Uwaga ogólna			<p>Strategia opracowana jest w taki sposób, który zakłada poradzenie sobie z problemami regionu swoimi kompetencjami i swoimi środkami. Tymczasem w dziedzinie pozyskiwania inwestorów zewnętrznych, promocji ofert inwestycyjnych regionu i polityki industrialnej (przemysł czysty) państwa skierowanej na problemy regionu (bezrobocie, ubóstwo, niski poziom życia, wykluczenie komunikacyjne) wymagana jest interwencja państwa. Elementem strategii powinno być stwierdzenie w jakich obszarach mieszkańcy regionu oczekują pomocy państwa. Korzystając z możliwości chciałbym przybliżyć jedno z tych narzędzi, tj. specjalne strefy ekonomiczne. Celem administracji regionu Warmii i Mazur powinno być wylobbowanie wydłużenia funkcjonowania wszystkich stref w tym dwóch stref (Warmińsko Mazurskiej i Suwalskiej) o okres dłuższy niż pozostałych. Strefy te muszą uzyskać przewagę konkurencyjną w stosunku do innych by kapitałowi opłacało się inwestować w naszym regionie by tutaj mogli dłużej korzystać z pomocy publicznej.. Należy bezsprzecznie zmienić system grantowy Ministerstwa Gospodarki tak by nasz region i inwestorzy mieli szansę z niego skorzystać oraz zmienić pracę PAIIIZ tak by wykonując ten program kierowali inwestorów do obszarów o największych potrzebach w zakresie nowych miejsc pracy.</p>	<p>Częściowo uwzględnione. Strategia nie zakłada, że poradzimy sobie sami ale stara się koncentrować na tym, co jest realne do wykonania w perspektywie 2025 roku. Wskazane zostanie, w jakich obszarach mieszkańcy regionu oczekują pomocy. Część kierunków działań oznaczymy jako rekomendacje do Rządu RP.</p>

64.	Via Baltica			dostępność komunikacyjna	Andrzej Wiszowaty	Uwzględniona
65.	Rail Baltica			dostępność komunikacyjna		Uwzględniona
66.	7.1.1. cel strategiczny. wzrost konkurencyjności gospodarki strona 41	W tym punkcie wymienia się 6 kierunków, proponujemy dodać 7 punkt - G.	Proponujemy dodać 7 kierunek: G. Obszar chroniony - Ten kierunek działań ma zapewnić regulację prawną wykorzystania obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych i prawnie chronionych w ramach wszystkich podanych priorytetów strategii.	W strategii brak przykładów zagospodarowania terenów prawnie chronionych pod kątem rozwoju w ich granicach turystyki (pieszej, krajoznawczej, rowerowej, wodnej itp.), hotelarstwa, rybołówstwa, rozbudowy dróg, gospodarstw agroturystycznych, ośrodków rehabilitacyjno-leczniczych itp. W strategii należy określić na ile chcemy i możemy ingerować w przyrodę, aby była ona wykorzystana w rozwoju w poszczególnych regionach i tym samym była motorem rozwoju gałęzi handlowo-usługowej, co przyczyni się do zwiększenia zatrudnienia.	Wojewódzki Ośrodek Drogowy w Elblągu	Uwaga bezzasadna. Proponowana zmiana znajduje odzwierciedlenie w treści projektu Strategii (np. str. 26).
67.	7.1.2. Wzrost innowacyjności i firm – strona 42	W tym punkcie wymienia się 5 kierunków rozwoju, 4-ty punkt – D proponujemy rozwinąć	Do pkt. D. Kapitał ludzki. Proponujemy dodać po słowach: Ten kierunek działań związany jest ściśle z edukacją, ale w zakresie innowacyjności powinien być uzupełniony o działania wspierające innowacyjnych i kreatywnych mieszkańców regionu na każdym etapie życia (np. stypendia, finansowanie badań, mentoring, szkolenia dla firm i instytucji). <u>Kreatywni mieszkańcy, właściciele małych, rodzinnych firm i gospodarstw powinni mieć możliwość korzystania ze szkoleń z zakresu marketingu i reklamy, także z wykorzystaniem Internetu.</u>	Należy kształtować wśród małych przedsiębiorstw świadomość znaczenia umiejętnej sprzedaży i reklamy swoich usług, jako ważnego czynnika przyciągającego klienta, niezbędnego dla rozwoju i utrzymania się firmy na rynku.		Uwaga bezzasadna. Proponowana zmiana znajduje odzwierciedlenie w treści projektu Strategii.

68.	7.1.3. WZROST LICZBY MIEJSC PRACY strona 43	W tym miejscu wymienia się 6 kierunków działań, proponujemy dodać 7 punkt - G.	7 kierunek: G. Samorządy - Ten kierunek działań ma motywować samorządy do wspierania właścicieli gospodarstw agroturystycznych do rozwoju firmy, zgodnie z kierunkami Strategii, szczególnie w regionach o mało rozwiniętej bazie hotelowej.	Rozwój gospodarstw agroturystycznych jako bazy hotelowych może wpłynąć na rozwój turystyki krajoznawczej, ekologicznej (zdrowa żywność), biznesowej, wodnej itp. Atrakcyjna oferta pobytowa w miejscach atrakcyjnych przyrodniczo, ale słabo rozwiniętych gospodarczo wpłynie na zwiększenie ilości miejsc pracy.		Uwaga nieuwzględniona, ponieważ jest bezzasadna. Treść projektu Strategii nie hamuje rozwoju gospodarstw agroturystycznych. To, która j.s.t. zdecyduje się na rozwój turystyki w oparciu o bazę noclegową agroturystyki powinno zawierać się w ich strategiach rozwoju lokalnego.
69.	7.1.1. Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji, strona 41	W tym punkcie wymienia się 6 kierunków, proponujemy rozwinąć kierunek A	Na koniec kierunku A – jakość produktów i usług należy dodać: Kierunek ten obejmuje również regulację prawną rybactwa, która zapewni kontrolę gospodarki rybackiej oraz lepsze wykorzystanie zasobów wodnych zgodnie z ideą inteligentnych specjalizacji.	Uregulowania prawne pozwolą na lepszą organizację turystyki wędkarskiej, ale także lepszy dostęp turystów i mieszkańców do lokalnych ryb. Obecnie trudno jest zakupić świeżą lokalną rybę, z której mogą służyć lokale gastronomiczne oraz gospodarstwa agroturystyczne.		Uwaga nieuwzględniona. Samorząd Województwa nie ma wpływu na te kwestie. Propozycja adekwatna do odpowiedniej strategii sektorowej na poziomie krajowym.
70.	7.4.1. str nr 50	B. Inwestycje drogowe poprzez zmianę treści ppkt - h (uzupełnienie)	H - poprawa dostępności do przejść na granicy z Obwodem Kaliningradzkim FR - (w tym budowa mostu na rz. Łynie w Bartoszycach)	Wybudowanie drugiego mostu drogowego na Rz. Łynie zlikwiduje tzw. „Wąskie gardło” jedyne go mostu komunikującego dr. nr 51 i nr 57 z gr. Państwa w Bezledach.	Powiat Bartoszycki – Starostwo w Bartoszycach	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja to konkretne rozwiązanie na poziomie wręcz projektu a zatem kwestia operacyjna. Ponadto propozycja sprzeczna z przyjętą koncepcją podczas aktualizacji. Nie przesądzamy o numerach dróg z wyjątkiem dróg

						objętych siecią TEN-T i drogi krajowej nr 51, która jest drogą ekspresową. W pozostałych przypadkach wskazujemy problemy do rozwiązania.
71.	7.4.1 str nr 51	C. Infrastruktura Kolejowa - poprzez zmianę treści ppkt - e (uzupełnienie)	E – Modernizacja linii kolejowych Braniewo-Olsztyn i Korsze-Bartoszyce-Głomno-Bagrationski FR (z uwagi na rozwijającą się współpracę z Obwodem Kaliningradzkim FR)	Proponowany zapis rozszerza możliwość rozwoju gospodarczego z Obwodem Kaliningradzkim FR		Uwaga nieuwzględniona. Zarząd Województwa dokonał strategicznego wyboru linii kolejowych do zmodernizowania w perspektywie do 2025 r., a i tak nosi on charakter jedynie rekomendacji skierowanych do Ministra Transportu i PKP.
72.	Rozdział 9 i inne fragmenty o inteligentnych specjalizacjach	Brak zapisu przy wyborze inteligentnych specjalizacji o stolarce otworowej	Wprowadzenie stolarstwa otworowego jako odrębnej specjalizacji	Zgodnie z szacunkami z 2006 roku w województwie Warmińsko- Mazurskim funkcjonuje od 800 do 1000 firm z branży stolarstwa otworowego. Świadczy to o faktycznej koncentracji branży w porównaniu z pozostałymi regionami Polski. Branża stolarstwa otworowego nie stanowią wyłącznie producenci okien i drzwi drewnianych (str. 66 dokumentu w inteligentnej specjalizacji „drewno i meblarstwo”) Składają się na nią także producenci okien i drzwi z PCV i aluminium. Działający w naszym regionie producenci jak ADAMS, AMEX, BUDOMEX, DABI, DZIADEK, JOCZ, KONAL czy PLASTIMET są znani zarówno w województwie , kraju, jak i za granicą. Żadne z pozostałych województw nie może poszczycić się	Dabi Przedsiębiorstwo produkcji no handlowo usługowe	Uwaga co do zasady nieuwzględniona. Inteligentna specjalizacja nie ≠ sektor. Powinna obejmować pola działalności gospodarczej. Kwestia stolarstwa otworowego będzie omawiana podczas spotkania konsultacyjnego z przedsiębiorcami dot. specjalizacji drewno i meblarstwo. W strategii są przedstawione przykładowe pola

				<p>tak liczną reprezentacją znanych firm w tym sektorze. Duża innowacyjność branży oraz chęć współpracy przedsiębiorców przynoszą ogromne korzyści województwu. Za ogromnym jej potencjałem przemawia także działalność najaktywniejszego w tym regionie klastra MAZURSKIE OKNA. Branża stolarki otworowej jest również jedną z najbardziej perspektywicznych branż w Polsce, dostrzeganą i wyróżnianą na poziomie ministerialnym. Ministerstwo Gospodarki uruchomiło w 2012 roku branżowy program promocji stolarki otworowej dostrzegając możliwość jej dynamicznego rozwoju. Dlatego też wykluczenie branży stolarki otworowej z inteligentnych specjalizacji województwa Warmińsko- Mazurskiego stanowiło by ogromny krok wstecz zarówno sektora stolarki otworowej jak i całego regionu.</p>		<p>działalności w ramach inteligentnych specjalizacji.</p>
73.	4.3. str 26	<p>jakość środowiska przyrodniczego</p>	<p>Należy dodać informację o istniejących 6 parkach krajobrazowych i obszarach natura 2000 pokrywających prawie 40% powierzchni województwa</p>	<p>Wśród wymienionych istniejących w województwie form ochrony przyrody zabrakło jakiegokolwiek wzmianki i istniejących parkach krajobrazowych oraz informacji o obszarach Natura 2000.</p>		<p>Uwaga częściowo zasadna. Uwzględniono NATURĘ 2000.</p>
74.	7.1.1. A i/lub 7.1.2. str.41 i dalsze	<p>Konkurencyjna gospodarka</p>	<p>W tekście strategii zabrakło odniesienia do wysokiej jakości tła środowiskowego, a co za tym idzie – możliwości i efektach uzyskiwania międzynarodowych certyfikatów w poszczególnych branżach. Należy dodać zapisy promujące certyfikację FSC w leśnictwie i przemyśle drzewnym, certyfikację Blue Flag i Green Globe w rekreacji i turystyce, Fair</p>	<p>Tematy te są bardzo ważne i mogą przynieść niespodziewanie duże efekty</p>	<p>Mazurski Park Krajobrazowy</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona, bo w znacznej części niezasadna. W projekcie Strategii zawarto tło środowiskowe. Uwaga dotyczy raczej sfery operacyjnej do wykorzystania przy konsultacjach PO Warmia i Mazury 2014-</p>

			<p>Trade w rolnictwie, przemyśle spożywczym i handlu.</p> <p>Należy też wciąż podkreślać znaczenie certyfikatów ISO. Na str.10 jest tylko informacja o certyfikatach europejskiej sieci dziedzictwa kulinarnego.</p>			2020
75.	7.1.1.A	Jakość produktów i usług	<p>Należy dodać wskazania dotyczące możliwości i potrzeby wydłużania sezonu turystycznego do 12 miesięcy w oparciu o różne typy usług turystycznych i grupy zainteresowanych turystów.</p> <p>Należy dodać zapis o odtworzeniu znaczenia turystyki regionalnej w oparciu o szlak kopernikowski</p>	-		<p>Uwaga co do zasady zasadna ale nieuwzględniona. Sezon jest wydłużany w ramach działań RPO WiM 2007-2013. Po 2014 roku województwo nie będzie dysponowało już instrumentami do realizacji takiego celu. Zatem poszczególne j.s.t. mogą przewidywać takie działania z pełną świadomością realizacji za własne środki. W tej sytuacji nie mogą być przedmiotem Strategii rozwoju województwa przy jej konstrukcji: realizm wykonania, koncentracja tematyczna i przestrzenna.</p>

76.	7.1.3.D str. 43	Szkoły i uczelnie	W zakresie szkolnictwa należałoby rozważyć możliwość stworzenia i wprowadzenia systemu certyfikacji szkół „copernicus” i dążyć do nadania mu międzynarodowego charakteru w ramach Unii europejskiej	Jest to kolejny przykład możliwości do wykorzystania w naszym „biednym” regionie.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga bardzo słusza, ale kwestie wymagają po prostu konkretnego gotowego projektu, czemu projekt Strategii absolutnie nie przeszkadza.
77.	4.3. str.25 7.3.2. A str.48	Współpraca z regionami bałtyckimi	W treści strategii, szczególnie w tym miejscu zabrakło jakichkolwiek odniesień do działań planowanych w ramach porozumienia i programu „Zielone płuca Polski”	Zagadnienia te mają swoją historię i dość mocno funkcjonują w świadomości społecznej, także za granicą.	Uwaga nieuwzględniona. Rzeczywiście tak jest ale w tej części Strategii znalazły się te zapisy, które uzgodniono z sąsiadami. Nie ma zatem woli stron współpracy. Nie wszystko musi się znaleźć w Strategii.
78.	7.4.1. E str.51	komunikacja i transport wodny	Należy zamieścić informację o projektowanym przedsięwzięciu „szlak wodny z Giżycka do Augustowa”	Temat nawet jeśli nie zostanie zrealizowany – zaistniał medialnie i nie powinien być w strategii pominięty.	Uwaga uwzględniona, ale w celu Intensyfikacji współpracy międzyregionalnej.
79.	7.4.3. str.52	zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych	Jako jeden z kierunków działań podaje się „powiększanie i powoływanie odpowiednich form ochrony przyrody”. Wcześniej – w analizie SWOT stwierdzono, że jest to jednym z zagrożeń. Podobnie, przy analizach poszczególnych obszarów strategicznych stwierdzono, że do słabości tych obszarów należy wysoki udział obszarów chronionych	Zapisy przy obszarach: -Tygrys warmińsko-mazurski - aglomeracja Olsztyna - obszary o ekstremalnie niskiej dostępności komunikacyjnej	Uwaga uwzględniona. Dokonano korekty treści.

80.	4.1 Priorytet: konkurencyjna gospodarka ...produkcja żywności ...	<p>produkcja wysoko towarowa – region może pochwalić się prawie dwukrotnie wyższą od średniej krajowej wartością dodaną brutto na pracującego w sektorze rolniczym (lepsze jest tylko Zachodniopomorskie). Wyniki te uzyskiwane są dzięki dość korzystnym warunkom dla rozwoju gospodarstw wysoko towarowych, korzystnej strukturze wielkościowej gospodarstw rolnych, rozwiniętemu przemysłowi rolno-spożywczemu, ukierunkowanemu na sektor rolniczy i zagadnienia przyrodnicze potencjałowi naukowemu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego i Instytutu Rozwołu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk. W strukturze zasiewów, jak i zbiorów krajowych region ma duże znaczenie w przypadku rzepaku i rzepiku, pszenicy oraz pszenżyta, a także pogłównia bydła oraz – w mniejszym stopniu – pogłównia trzody chlewnej. Powyższe wyniki skutkują wysoką produkcją żywca rzeźnego oraz produkcją mleka;</p> <p>produkcja regionalnej żywności wysokiej jakości – opiera się głównie na ok. 26 000 małych i średnich gospodarstwach</p>	<p>region może pochwalić się prawie dwukrotnie wyższą od średniej krajowej wartością dodaną brutto na pracującego w sektorze rolniczym (lepsze jest tylko Zachodniopomorskie). Wyniki te uzyskiwane są dzięki korzystnym warunkom dla rozwoju gospodarstw wysoko towarowych, korzystnej strukturze wielkościowej gospodarstw rolnych, dość rozwiniętemu przemysłowi rolno-spożywczemu, ukierunkowanemu na sektor rolniczy i zagadnienia przyrodnicze potencjałowi naukowemu i dydaktycznemu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego i Instytutu Rozwołu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk. W krajowej produkcji rolnej region ma duże znaczenie w uprawie rzepaku, pszenicy oraz pszenżyta, a także produkcji <u>mleka IV miejsce w kraju i żywca drobiowego III miejsce, szczególnie indyków.</u> <u>Jednocześnie w województwie rozwija się produkcja żywności wysokiej jakości - Certyfikat Europejskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarного uzyskało 141 przedsiębiorstw wykorzystujących lokalne rolnictwo, przetwórstwo i krótkie łańcuchy sprzedaży.</u></p>	<p>Podział produkcji żywności w województwie na produkcje „towarową” i „wysokiej jakości” jest nieuzasadniony gdyż:</p> <ul style="list-style-type: none"> - produkcja żywności wysokiej jakości stanowi nieliczący się, z gospodarczego punktu widzenia, margines produkcji żywności w województwie; - wskaźniki użyte do opisu Produkcji Regionalnej Wysokiej Jakości w większości są błędne: „26 000 małych i średnich gospodarstw dostarczających żywność naturalną, tradycyjną i ekologiczną na bazie własnych surowców” to zapis nie mający uzasadnienia; powoływanie się na powierzchnie zgłoszone do dopłat z tytułu produkcji ekologicznej świadczą o braku rozeznania w tej dziedzinie gdyż większość certyfikowanych jako uprawy ekologiczne użytków rolnych nie produkuje surowców do produkcji żywności (84,21% powierzchni UR ekologicznych to powierzchnie paszowe, łąki, pastwiska, koniczyna i plantacje orzecha włoskiego); podstawą przygotowania strategii RIS3 jest realizacja założenia „Strategie są oparte na faktach i obejmują odpowiednie systemy monitorowania i oceny” - fragment dotyczący Produkcji Regionalnej Wysokiej Jakości jest sprzeczny z tym założeniem; - granice między produkcją towarową a produkcją wysokiej jakości są płynne i trudne do oddzielenia, np. producent ziemniaków sprzedając ziemniaki do sieci handlowych będzie miał produkcję towarową(?) a sprzedając do restauracji regionalnych produkcję wysokiej 	Jan Reichel, Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Nadesłana propozycja narusza wypracowany w zespołach strategicznych konsensus wokół żywności wysokiej jakości. Celowo wskazujemy na dwutorowy rozwój rolnictwa, zatem nie ma mowy o restrykcjach.</p>
-----	---	--	---	---	---	--

		<p>dostarczających żywność naturalną, tradycyjną i ekologiczną na bazie własnych surowców. Co jedenaste gospodarstwo ekologiczne w Polsce zlokalizowane jest w województwie warmińsko-mazurskim (Wykres 4). Pod względem upraw rolnych objętych systemem kontroli w rolnictwie ekologicznym jako procent objętych kontrolą w rolnictwie ekologicznym ogółem w 2010 r. województwo warmińsko-mazurskie również należy do ścisłej czołówki (podobnie jak w przypadku liczby gospodarstw ekologicznych jest to 2 miejsce w Polsce). Blisko 15% upraw rolnych objętych systemem kontroli w rolnictwie ekologicznym znajdowało się na Warmii i Mazurach. Udział regionu w ogólnej liczbie i powierzchni ekologicznych gospodarstw rolnych z certyfikatem wynosił odpowiednio 7,7% i 11,1%. Certyfikat Europejskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarnego uzyskało 141 przedsiębiorstw wykorzystujących lokalne rolnictwo, przetwórstwo i krótkie łańcuchy sprzedaży.</p>		<p>jakości(?);</p> <ul style="list-style-type: none"> - stawianie Produkcji Regionalnej Wysokiej Jakości w opozycji do produkcji „towarowej” jest szkodliwe gospodarczo i społecznie gdyż w perspektywie najbliższych lat produkcja wysokiej jakości nie jest w stanie, w najmniejszym stopniu, zastąpić produkcji towarowej; - właściwą drogą rozwoju Produkcji Regionalnej Wysokiej Jakości jest tworzenie warunków dla przechodzenia producentów żywności standardowej do sektora produkcji wysokiej jakości lecz na drodze zachęty a nie restrykcji. <p>Dodanie do tekstu produkcji żywca drobiowego i indyków a wyeliminowanie rzepiku lepiej oddaje przewagę konkurencyjną województwa w poszczególnych działach produkcji rolniczej; dodano zastrzeżenie „dość” przed „rozwinętemu przemysłowi rolno spożywczemu gdyż przemysł ten nie zapewnia przetwórstwa produkcji rolnej regionu.</p>	
81.	7.1.1. Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych	Aktywność promocyjna i wystawiennicza. Kierunek działań obejmuje: wykorzystanie systemów pozyskiwania inwestorów zewnętrznych i rozwoju eksportu; wspieranie	Aktywność promocyjna i wystawiennicza. Kierunek działań obejmuje: wykorzystanie systemów pozyskiwania inwestorów zewnętrznych i rozwoju eksportu; wspieranie	Organizacja na terenie województwa wystaw i targów pozwoli nie tylko na promocję produktów regionalnych ale poprawi wykorzystanie bazy hotelowej i konferencyjnej szczególnie w okresach	Uwaga uwzględniona.

	specjalizacji	działań proeksportowych; współpracę organizacji skupiających przedsiębiorców na poziomie lokalnym i regionalnym z centrami obsługi inwestorów i eksporterów, agencjami rozwoju, samorządami terytorialnymi; współpracę międzynarodową w ramach miast i regionów partnerskich (misje i targi gospodarcze, efektywniejsze dla gospodarki wykorzystanie współpracy gmin bliźniaczych i organizacji współpracy, np. CITTASLOW). Szczególnym obszarem działań powinna być pomoc w promocji krajowej i zagranicznej produktów ze znakami świadczącymi, iż produkty i usługi pochodzą z Warmii i Mazur, a także propagowanie dobrych praktyk w ramach inteligentnych specjalizacji. Jeden z obiektów regionu zostanie wprowadzony na listę dziedzictwa kulturowego UNESCO	działań proeksportowych; współpracę organizacji skupiających przedsiębiorców na poziomie lokalnym i regionalnym z centrami obsługi inwestorów i eksporterów, agencjami rozwoju, samorządami terytorialnymi; współpracę międzynarodową w ramach miast i regionów partnerskich (misje i targi gospodarcze, efektywniejsze dla gospodarki wykorzystanie współpracy gmin bliźniaczych i organizacji współpracy, np. CITTASLOW). Szczególnym obszarem działań powinna być pomoc w promocji krajowej i zagranicznej produktów ze znakami świadczącymi, iż produkty i usługi pochodzą z Warmii i Mazur <u>również za pośrednictwem organizowanych wystaw i targów</u> , a także propagowanie dobrych praktyk w ramach inteligentnych specjalizacji. Jeden z obiektów regionu zostanie wprowadzony na listę dziedzictwa kulturowego UNESCO.	poza sezonem turystycznym.		
82.	9. Inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego	ŻYWNOŚĆ WYSOKIEJ JAKOŚCI Żywność wysokiej jakości (ang. high quality food) – jest to specjalizacja bazująca na tradycyjnej już silnej pozycji rolnictwa w regionie (jeden z najwyższych wskaźników produktywności w Polsce). Wokół produkcji żywności region rozwinął bardzo silną	9.2 ŻYWNOŚĆ-ŻYWNOŚĆ WYSOKIEJ JAKOŚCI <u>Żywność-Żywność wysokiej jakości (ang. food-high quality food)</u> – jest to specjalizacja bazująca na tradycyjnej już silnej pozycji rolnictwa w regionie (jeden z najwyższych wskaźników produktywności w Polsce). Wokół produkcji żywności region rozwinął bardzo silną	Specjalizacja - żywność wysokiej jakości jest niezwykle wąska w porównaniu z pozostałymi dwoma specjalizacjami Ekonomia Wody i Drewno i Meblarstwo. Realizacja tak ograniczonej specjalizacji może wpłynąć ujemnie na rozwój regionu gdyż wyeliminuje z ewentualnego wsparcia przedsięwzięcia gospodarcze, związane z rolnictwem i przemysłem rolno-spożywczym, wykraczające poza „tradycyjne przetwórstwo żywności		Uwaga uwzględniona, chociaż podejście W-MIR jest obecne w schemacie opisującym tą specjalizację.

		specjalizację naukową, w której osiąga obecnie znaczące sukcesy międzynarodowe, która jest jednocześnie zapleczem badawczo-naukowym dla pojedynczych firm i klastrow. Specjalizacja ta opiera się na dynamicznym rozwoju rolnictwa lokalnego i tradycyjnym przetwórstwie żywności opartej o regionalne surowce i krótkie łańcuchy sprzedaży. Odpowiada ona na potrzeby konsumentów związane z promowanym zdrowym stylem życia.	specjalizację naukową, w której osiąga obecnie znaczące sukcesy międzynarodowe, która jest jednocześnie zapleczem badawczo-naukowym dla pojedynczych firm i klastrow. Specjalizacja ta opiera się na dynamicznym rozwoju rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego tworząc bazę do rozwoju produkcji żywności wysokiej jakości. Odpowiada ona zidentyfikowanym przewagom konkurencyjnym regionu.	oparte o regionalne surowce i krótkie łańcuchy sprzedaży". Np działalność nastawiona na eksport żywności (długi łańcuch sprzedaży). Jednocześnie trudno pogodzić proponowane w specjalizacji „tradycyjne przetwórstwo żywności” ze wspieraniem innowacji technologicznej i praktycznej postulowanej w założeniach do RIS3. Poszerzenie specjalizacji w sposób zaproponowany przez WMIR pozwoli na pełniejsze wykorzystanie potencjału konkurencyjnego województwa i dokładniejszą realizację wytycznych do tworzenia inteligentnych specjalizacji. Jednocześnie zapis ten otwiera drogę do produkcji żywności wysokiej jakości bez narzucania zbyt sztywnej definicji tego kierunku produkcji.		
83.	str. 41	...(np. rozwój funkcji sanatoryjno-uzdrowiskowych i różnych form turystyki aktywnej, a także rewitalizacja jezior dla wędkarstwa)	wykreślić „ dla wędkarstwa”	Na Warmii i Mazurach jest kilka jezior, które koniecznie wymagają rewitalizacji nie tylko dla wędkarstwa ale przede wszystkim dla ochrony środowiska naturalnego i rozwoju funkcji uzdrowiskowych i turystyki.	Urząd Miejski w Gołdapi	Uwaga nieuwzględniona. W tym miejscu i kontekście tylko dla wędkarstwa.
84.	str. 50	... drogi S-61 (Via Baltica) Warszawa-Ełk ...	dopisać „ wraz z przebudową drogi krajowej nr 65 na odcinku Ełk – Gołdap (granica państwa)	Konieczne jest dokończenie (są 3 obwodnice miast: Ełk, Gołdap, Olecko, zmodernizowany jest odcinek biegnący przez wieś Kowale oleckie, w 2013 roku rozpoczyna się przebudowa odcinka Gołdap –Kowale Oleckie) połączenia przyszłej Via Baltica z północną trasą biegnącą wzdłuż całego województwa warmińsko-mazurskiego		Uwaga nieuwzględniona. Propozycja sprzeczna z przyjętą koncepcją podczas aktualizacji. Nie przesądzamy o numerach dróg z wyjątkiem dróg objętych siecią TEN-T. W pozostałych przypadkach wskazujemy problemy do rozwiązania. Droga nr 65 ma wśród nich

						swoje miejsce – dostęp do granicy.
85.	str. 50	modernizacja linii kolejowej Rail Baltica przez Ełk (E75)	dopisać „z odnogą do Gołdapi”	Podczas kilku spotkań w ramach konsultacji społecznych ws. przebiegu Rail Baltica w każdym z protokołów pojawiał się ten zapis ze względu między innymi na zainteresowanie Rosjan kolejowym ruchem towarowym przez Gołdap.		Uwaga nieuwzględniona jako bezzasadna w perspektywie do 2025. Zarząd Województwa dysponuje analizą co do kosztów i opłacalności inwestycji. Rail Baltica ma ściśle określony przebieg, który nie przewiduje odnogi do Gołdapi.
86.	cały dokument		nie poruszono w opracowaniu sprawy konieczności budowy, przebudowy lub modernizacji dróg lokalnych	Przez wszystkie lata funkcjonowania programów pomocowych unii europejskiej dla polski nie było środków na Budowę, przebudowę lub modernizację dróg lokalnych, a jest to w tej chwili priorytet wszystkich samorządów lokalnych.		Uwaga częściowo zasadna. Opis zostanie doprecyzowany, ale tylko z poziomu zainteresowania całego województwa.
87.	7.4.1 str. 50 pkt B lit. g	udostępnienia obszaru funkcjonalnego Wielkich Jezior Mazurskich mieszkańcom metropolii warszawskiej;	udostępnienia obszaru funkcjonalnego Wielkich Jezior Mazurskich mieszkańcom metropolii warszawskiej (<u>droga S-61 Via Baltica</u> , <u>droga krajowa nr 63</u>) ;	Zapis precyzujący nr dróg prowadzących bezpośrednio z Warszawy nad wielkie jeziora mazurskie, umożliwi w przyszłości stosowne aplikowanie o środki na te drogi.	Starostwo Powiatowe w Giżycku	Uwaga nieuwzględniona. Niezgodne z przyjętą koncepcją przywoływania dróg tylko w odniesieniu do sieci TEN-T oraz drogi ekspresowej nr 51, objętej Krajową Strategią Rozwoju Transportu.

88.	7.4.1 str. 51 pkt E	Komunikacja i transport wodny, poprzez modernizację szlaków wodnych i rozbudowę już istniejących ze szczególnym uwzględnieniem Wielkich Jezior Mazurskich	Komunikacja i transport wodny, poprzez modernizację szlaków wodnych i rozbudowę już istniejących ze szczególnym uwzględnieniem Wielkich Jezior Mazurskich (<u>w tym droga wodna Wielkie Jeziora Mazurskie – Tyrkło-Buwełno - Kanał Augustowski</u>)	Jest to przedsięwzięcie szczególnie istotne z punktu widzenia nie tylko całego obszaru funkcjonalnego Wlk. jez. maz. ale obu województw w-mazurskiego i podlaskiego.		Uwaga uwzględniona. W celu intensyfikacji współpracy międzynarodowej.
89.	7.3.2 pkt B str. 48 (zdanie trzecie)	W szczególności z województwem podlaskim rysuje się istotne pole współpracy w zakresie aktywizacji społeczno gospodarczej obszarów przygranicznych (również na styku województw np. w ramach inicjatywy rozwojowej EGO)	W szczególności z województwem podlaskim rysuje się istotne pole współpracy w zakresie aktywizacji społeczno gospodarczej obszarów przygranicznych (również na styku województw np. w ramach inicjatywy rozwojowej EGO, <u>a także droga wodna Wielkie Jeziora Mazurskie – Tyrkło-Buwełno - Kanał Augustowski</u>)	Jest to przedsięwzięcie szczególnie istotne z punktu widzenia nie tylko całego obszaru funkcjonalnego Wlk. Jez. Maz. Ale obu województw w-mazurskiego i podlaskiego.		Uwaga uwzględniona. W celu intensyfikacji współpracy międzynarodowej.
90.	8.5 Tabela 6. OSI – Obszary peryferyzacji społeczno - gospodarczej – synteza	kolumna „Słabości”	dodać pkt 14: 14. znaczne nasilenie obszarów chronionych przyrodniczo, uniemożliwiające rozwój gospodarczy	obszary chronione przyrodniczo jako problem związany z brakiem rozwoju to jedna ze słabych stron, które w istocie pogłębiają peryferyzację społeczno gospodarczą tych obszarów.		Uwaga nieuwzględniona. Podczas spotkań zespołów strategicznych ustalono, iż nie traktujemy tego aspektu w kategoriach „słabości”
91.	8.5	Oczekiwane efekty interwencji: podniesienie poziomu kapitału społecznego; rozwój organizacji pozarządowych, aktywizacji społecznej i działań w zakresie ekonomii społecznej; wzrost atrakcyjności turystycznej i efektywna promocja produktów turystycznych; lepsze wykorzystanie walorów	Oczekiwane efekty interwencji: podniesienie poziomu kapitału społecznego; rozwój organizacji pozarządowych, aktywizacji społecznej i działań w zakresie ekonomii społecznej; wzrost atrakcyjności turystycznej i efektywna promocja produktów turystycznych; lepsze wykorzystanie walorów	Wsparcie działań ludności zamieszkującej tereny prawem chronione przyrodniczo, które ze względu na obostrzenia środowiskowe nie będą w stanie konkurować z innymi obszarami funkcjonalnymi jest niezwykle istotne dla zrównoważonego rozwoju tych obszarów.		Uwaga nieuwzględniona.

		przyrodniczych dla aktywizacji społeczno-gospodarczej.	przyrodniczych dla aktywizacji społeczno-gospodarczej; <u>wzrost liczby inicjatyw związanych ze specyficzną infrastrukturą turystyczną, komunikacyjną i gospodarczą na terenach chronionych przyrodniczo.</u>			
92.	Dodanie nowego rozdziału: Gospodarka wodna i infrastruktura wodociągowa	-	-	<p>Dokument Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego powstał w wyniku aktualizacji Strategii z roku 2005. Stanowi on kontynuację myśli strategicznej, rozbudowanej o kilka nowoczesnych elementów, ułatwiających osiągnięcie do 2025 roku założonych celów. Nie zostały jednak uwzględnione elementy istotne dla naszego regionu, dotyczące szeroko rozumianej gospodarki wodnej. Wprawdzie uznano ekonomię wody w kontekście jednej z inteligentnych specjalizacji regionu, jednak w dokumencie brak bardziej szczegółowych odniesień. Ostatnie 2 lata przyniosły istotne zmiany w podejściu Unii Europejskiej do tej dziedziny gospodarki. Powstało kilka bardzo istotnych dokumentów wytyczających politykę w tym zakresie na najbliższe 10-15 lat. Komitet Regionów w dokumencie "Rola władz lokalnych i regionalnych w propagowaniu zrównoważonej gospodarki wodnej" (2011/C 259/03) (Dz.U.UE C z dnia 2 września 2011r.) uważa, że:</p> <p>cyt: „5. Władze lokalne i regionalne zarządzają przestrzenią publiczną. Oznacza to, że są odpowiedzialne za obszary polityki ważne z punktu</p>	Związek Gmin Warmińsko - Mazurskich	Uwaga uwzględniona, ale w adekwatnej części projektu Strategii, tj. środowisku przyrodniczym.

				<p>widzenia zrównoważonej gospodarki wodnej, takie jak planowanie przestrzenne, infrastruktura, polityka dotycząca mobilności, udzielanie pozwoleń, rolnictwo i zarządzanie krajobrazem, przystosowywanie się do zmiany klimatu, ochrona przeciwpowodziowa i turystyka. Ponadto władze lokalne i regionalne są odpowiedzialne za synergię między tymi dziedzinami polityki i w związku z tym ich podejście z definicji ma charakter całościowy, gdyż uwzględnia kontekst planowania przestrzennego, który obejmuje również odpowiedni rozwój społeczny i gospodarczy regionów.</p> <p>22. Jest świadom (Komitet Regionów), że właściwe i zgodne z etyką ochrony środowiska korzystanie z zasobów wodnych możliwe jest dzięki zastosowaniu - tam, gdzie to możliwe i uzasadnione z ekonomicznego punktu widzenia - najlepszych technik pobierania wody, jej dystrybucji i wykorzystania, przy jednoczesnym zapewnieniu, dzięki rzetelnemu a zarazem elastycznemu modelowi zarządzania, równowagi między wymaganiami ekologicznymi a imperatywami rozwoju społeczno-gospodarczego w perspektywie średnioterminowej.</p> <p>51. Proponuje, także w odniesieniu do oczekiwań związanych z wdrażaniem dyrektywy 2000/60/WE, by zrównoważona gospodarka zasobami wodnymi w perspektywie 2020 r. kierowała się następującymi konkretnymi i weryfikowalnymi celami:</p> <p>1) zwiększeniem o 20 % oszczędności</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>wody we wszystkich korzystających z niej sektorach;”.</p> <p>Parlament Europejski przyjmując Rezolucję z dnia 3 lipca 2012 r. w sprawie wdrażania prawodawstwa UE w dziedzinie wody w obliczu konieczności przyjęcia całościowego podejścia do wyzwań europejskiej polityki wodnej (2011/2297(INI)) miał „na uwadze, że woda jest niezbywalnym dobrem publicznym mającym decydujące znaczenie dla życia, a właściwe gospodarowanie wodami odgrywa kluczową rolę dla zachowania naturalnego kapitału świata i usług ekosystemowych, a także dla wszystkich aspektów wykorzystywania zasobów i produkcji gospodarczej oraz (...), że przyszłość przemysłu w Europie zależy od skuteczności działań podjętych w celu stawienia czoła obecnym wyzwaniom polityki wodnej oraz od odpowiedzialnego i skutecznego zarządzania istniejącymi zasobami wodnymi, gdyż ma ono bezpośredni wpływ na ludzkie zdrowie, produkcję energii, rolnictwo i bezpieczeństwo żywnościowe;”.</p> <p>Parlament „podkreśla, że zmniejszenie zużycia wody należy potraktować priorytetowo; podkreśla znaczenie ekoprojektów i wodoszczędnych urządzeń oraz apeluje o wprowadzenie obowiązku stosowania liczników zużycia wody we wszystkich sektorach oraz przez użytkowników we wszystkich państwach UE; ponadto wzywa Komisję do uregulowania oszczędnego zużycia wody przez urządzenia stosowane w rolnictwie;”. Ponadto „przypomina, że w UE marnotrawi się około 20% wody z</p>		
--	--	--	--	--	--	--

				<p>powodu niedostatecznej efektywności, zatem poprawa efektywności korzystania z zasobów wodnych ma kluczowe znaczenie dla zrównoważonej gospodarki wodnej, a w szczególności w celu rozwiązania problemów związanych z niedoborem wody i suszami; kładzie nacisk na pilną potrzebę przeprowadzenia audytu stanu europejskiej sieci wodnej, aby ocenić jakość, stopień zniszczenia i wzajemne połączenia, ponieważ możliwe jest, że w wyniku wycieków w sieciach traci się do 70% wody dostarczanej w europejskich miastach; kładzie też nacisk na potrzebę wspierania inwestycji w infrastrukturę;”.</p> <p>Wiele problemów z zakresu szeroko rozumianej gospodarki wodnej znajdzie się z pewnością w innych lokalnych i regionalnych dokumentach strategicznych (np. dotyczących ochrony środowiska), jednak zagadnienie rewitalizacji sieci wodociągowych istotnie dotyczy rozwoju społeczno-gospodarczego naszego regionu. Wprawdzie zaopatrzenie w wodę jest zadaniem własnym gminy, ale przekazując infrastrukturę wodociągową samorządom lokalnym nie zadbano o środki na jej odnowę. W regionie Warmii i Mazur większość wodociągów jest w złym stanie technicznym. Okres ich budowy, w przypadku wodociągów miejskich przypadł na początek XX wieku, a w przypadku większości wodociągów zlokalizowanych na wsi (budowanych przez Państwowe Gospodarstwa Rolne) na lata 60-te i 70-te. Przekazując je gminom dokonywano</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>często modernizacji Stacji Uzdatniania Wody, nie dbając o renowację studni i sieci wodociągowych. Dzisiaj większość z nich zdecydowanie przekroczyła okres eksploatacji (ok. 50 lat) bez gruntownej renowacji lub przebudowy. Samorządy gminne nie są w stanie samodzielnie podejmować tego typu projektów ze względu na wielkość problemu, brak środków finansowych czy brak specjalistów. Stan techniczny i eksploatacja urządzeń wodociągowych a w szczególności sieci przesyłowych jest nie tylko przyczyną wycieków i strat wody, ale także w sposób bardzo istotny wpływają na jakość wody dostarczanej konsumentom, bezpieczeństwo ciągłości dostaw oraz koszty zaopatrzenia w wodę (cena wody, prądu zużytego na jej wydobycie i uzdatnienie, materiały i pracownicy niezbędni do usuwania awarii).</p> <p>Problem ten dotyczy nie tylko naszego regionu, ale także wielu innych w Europie (w tym wschodniej części Niemiec). Komisja Europejska przeprowadziła program pilotażowy w 4 państwach członkowskich, związany z renowacją sieci wodociągowych i ograniczaniem wycieków wody. Jednak ze względu na zbyt duże zróżnicowanie sytuacji w poszczególnych krajach, a także między nimi, Komisja nie zdecydowała się na odrębny, ogólnoeuropejski program, zalecając rozwiązanie problemu na poziomie regionów. W dokumencie „Plan ochrony zasobów wodnych Europy” opublikowanym w dniu 14 listopada 2012 r. w formie Komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady,</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów znalazły się następujące stwierdzenia:</p> <p>„W odniesieniu do problemu wycieków z infrastruktury wodociągowej Komisja uważa, że można go rozwiązywać osobno w każdym przypadku, oceniając korzyści środowiskowe i gospodarcze związane z obniżeniem poziomów wycieków. Sytuacja panująca w poszczególnych państwach członkowskich i między nimi jest bardzo zróżnicowana, ponieważ wskaźniki wycieków wahają się od 7 % do 50 % lub więcej. Komisja będzie współpracować z sektorem wodnym w UE, aby przyspieszyć rozwój i rozpowszechnianie najlepszych praktyk w zakresie zrównoważonych ekonomicznych poziomów wycieków (ang. Sustainable Economic Leakage Levels – w skrócie SELL) oraz ogólnie w zakresie strategicznej koncepcji przyszłości infrastruktury wodociągowej (...).”</p> <p>„Biorąc pod uwagę nowy program w unijnej polityce rozwoju¹ oraz priorytety i strategię partnerskich krajów i regionów rozwijających się, w unijnej współpracy na rzecz rozwoju należy położyć nacisk na następujące kwestie związane z gospodarką wodną:</p> <p>dostęp do bezpiecznej wody pitnej i podstawowych usług kanalizacyjnych, uznany w 2010 r. za jedno z praw człowieka przez Organizację Narodów Zjednoczonych, co potwierdzono w</p>	
--	--	--	--	--	--

¹ Program działań na rzecz zmian – COM (2011) 637 final, przyjęty dnia 13 października 2011 r.

				<p>deklaracji „Rio+20” w 2012 r.2; woda w kontekście wzrostu gospodarczego i zrównoważonego rozwoju. UE będzie zwracać szczególną uwagę na alokację i użytkowanie zasobów wody w sektorach gospodarki, zrównoważonym rolnictwie oraz sieci powiązań obejmującej wodę, rolnictwo, energię i środowisko;</p> <p><u>Mając powyższe na względzie, należałoby wprowadzić w Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025 następujące zmiany:</u></p> <p>Do analizy SWOT, SWOT/TOWS i scenariuszy rozwoju włączyć zagadnienia związane z gospodarką wodną (zaopatrzenie ludności i przemysłu, cele rolnicze, produkcja zdrowej żywności, kanalizacja, energetyka, ochrona wód, ochrona przeciwpowodziowa) ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa zdrowotnego wody wykorzystywanej do spożycia i w celach rekreacyjnych.</p> <p>W rozdziałach: Wzrost dostępności i jakości usług publicznych, Nowoczesna infrastruktura rozwoju oraz w osiach: Nowoczesna wieś i Obszary wymagające restrukturyzacji i rewitalizacji uwzględnić potrzebę ograniczenia wycieków i start wody, zagwarantowania dostaw wody w pełni bezpiecznej dla zdrowia i renowacji sieci wodociągowych.</p> <p>Jedynie kompleksowe, regionalne podejście do tak wielkiego wyzwania</p>	
--	--	--	--	--	--

²

Zob. <http://www.uncsd2012.org/index.html>.

				<p>pozwoli na obniżenie kosztów działania, pozyskanie funduszy unijnych i pożyczek (zgodnie z Planem odnowy obszarów wodnych działania związane z ograniczaniem wycieków wody z sieci mogą być finansowane z Funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności oraz pożyczki z EBI (2014-2021).</p> <p>W województwie warmińsko-mazurskim wszystkie wodociągi korzystają z ujęć cennej wody głębinowej. Ograniczenie znacznych, niekontrolowanych strat wody wynikających z problemów eksploatacyjnych i awarii starych sieci może mieć miejsce jedynie w przypadku renowacji i modernizacji przestarzałej infrastruktury wodociągowej. Byłoby to zgodne z celem operacyjnym 2.4. Racjonalizacja zużycia wody (oszczędzanie wody) w części „Kontrolowanie i zmniejszenie strat wody w systemach wodociągowych do wielkości akceptowalnych pod względem technicznym i ekonomicznym” zawartym w dokumencie „Polityka Wodna Państwa do roku 2030 (z uwzględnieniem etapu 2016)”.</p>		
93.	Analiza SWOT	Słabe strony	Starzejące się społeczeństwo	w perspektywie do 2020 r – ok 25% społeczeństwa przekroczy 60 lat.	Porozumienie UTW Warmii i Mazur – Koordynator Porozumienia Członek Rady ds Polityki Senioraln	Uwaga nieuwzględniona. Społeczeństwo Warmii i Mazur starzeje się wolniej niż średnio w kraju. Ten problem dotknie nas później. Na dziś nie jest to problemem. Mówimy o perspektywie 2025 roku.

					ej przy Ministrze Pracy i Polityki Socjalnej	
94.	Rozdział 9. Inteligentne specjalizacje województwa warmińsko- mazurskiego, s. 63-67, a także Rozdział 6. Cel główny str. 38	Proponujemy wprowadzenie dodatkowej inteligentnej specjalizacji -budownictwa.	<p>Budownictwo – przykładowe elementy specjalizacji na Warmii i Mazurach</p> <p>1. roboty budowlane:</p> <p>a) roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <u>mieszkalnych i niemieszkalnych,</u></p> <p>b) roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej np.: roboty związane z budową dróg, dróg szynowych, mostów i wiaduktów, rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych, linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych, obiektów inżynierii wodnej,</p> <p>c) <u>roboty budowlane specjalistyczne</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozbiórka i burzenie obiektów budowlanych, - przygotowanie terenu pod budowę, - wykonywanie wykopów i wierceń geologiczno- inżynierskich, - <u>wykonywanie instalacji elektrycznych,</u> - <u>wykonywanie instalacji wodno- kanalizacyjnych, ciepłych,</u> 	Proponujemy uwzględnienie w „Strategii rozwoju społeczno – gospodarczego województwa warmińsko – mazurskiego do roku 2025” w ramach tzw. inteligentnych specjalizacji - budownictwa. Jest to specjalizacja silnie osadzona w tradycji naszego regionu, oparta m.in. o wykorzystanie występujących na jego terenie surowców. W jego ramach funkcjonuje szereg rodzajów działalności, które mają duży potencjał rozwojowy oraz innowacyjny.	Starostw o Powiatow e w Działdowi e	Uwaga nieuwzględniona. Twierdzenie nie poparte danymi. Według naszej wiedzy nigdy nie byliśmy w tej dziedzinie silniejsi od innych regionów (przoduje woj. świętokrzyskie). Jednakże podkreślamy, że przewidujemy w Strategii możliwość wykształcenia się innych specjalizacji regionu, co będziemy badać monitorując rozwój zidentyfikowanych na dzisiaj specjalizacji.

			<p><u>gazowych i klimatyzacyjnych i pozostałych instalacji budowlanych,</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>wykonywanie robót budowlanych wykończeniowych, tynkowanie, malowanie szklenie, posadzkarstwo, tapetowanie itp.,</u> - <u>montaż stolarki budowlanej</u> np. okiennej i drzwiowej, - <u>wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych</u> itp. <p>2. usługi projektowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - branża budowlana, sanitarna, gazowa, elektryczna itp., - projektowanie i aranżacja wnętrz, - projektowanie sprzętów użytkowych, zdobienia i wzornictwo. <p>2. naprawa i konserwacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usługi remontowo-budowlane, - naprawa i konserwacja maszyn i urządzeń, wyrobów metalowych. <p>3. wydobywanie kruszyw budowlanych np. żwiru i piasku</p> <p>4. produkcja wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych</p> <ul style="list-style-type: none"> - produkcja wyrobów budowlanych np. z betonu, gipsu i cementu, - produkcja masy betonowej, 		
--	--	--	---	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> - produkcja zaprawy murarskiej, - cięcie, formowanie i wykańczanie kamienia, - produkcja i obróbka szkła, - <u>produkcja wyrobów ogniotrwałych,</u> - <u>produkcja cegieł, dachówek i materiałów budowlanych,</u> - <u>produkcja wyrobów ceramicznych np. wyrobów sanitarnych,</u> kafli i płytek, - <u>produkcja cementu, wapna i gipsu.</u> <p>6. produkcja metalowych wyrobów gotowych oraz maszyn i urządzeń</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>produkcja konstrukcji metalowych i ich części,</u> - <u>produkcja metalowych elementów stolarki budowlanej,</u> - <u>produkcja grzejników i kotłów centralnego ogrzewania, drzwi i pojemników metalowych,</u> - <u>obróbka metali i elementów metalowych oraz nakładanie powłok na metale,</u> - <u>produkcja zamków, zawiasów, złączy i śrub,</u> - <u>produkcja maszyn, urządzeń i narzędzi.</u> <p>7. produkcja wyrobów tekstylnych np. zasłony, firany.</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>8. produkcja papieru i wyrobów z papieru np. tapety, kartony do pakowania.</p> <p>9. produkcja wyrobów dla budownictwa z tworzyw sztucznych</p> <p>10. produkcja przewodów i kabli</p> <p>11. sprzedaż ww. usług, materiałów i wyrobów</p>		
95.	<p>Rozdział 7, Cele strategiczne,</p> <p>Podrozdział 7.4 Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju,</p> <p>7.4.1. zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności,</p> <p>s. 50-51</p>	<p>Punkt C. Infrastruktura kolejowa:</p>	<p>Proponujemy dodanie w punkcie C. Infrastruktura kolejowa, podpunktu</p> <p>f) ponowne uruchomienie i modernizacja linii kolejowej Działdowo – Lidzbark – Brodnica – Jabłonowo Pomorskie (z uwagi na rozwijającą się współpracę z województwem kujawsko – pomorskim i jego duży potencjał społeczno-gospodarczy)</p>	<p>Zgodnie z danymi statystycznymi i zapisami strategii gęstość linii kolejowych w województwie warmińsko – mazurskim należy do najniższych w Polsce. Stan techniczny dużej części eksploatowanych linii jest średni lub zły (jest to słaba strona województwa w analizie SWOT). Ponadto odnotowujemy znaczący spadek długości linii z 1518 km w 1999 r. do 1129 w roku 2009r., co jest zjawiskiem bardzo niepokojącym.</p> <p>W związku z koniecznością zapewnienia zewnętrznej dostępności komunikacyjnej i wewnętrznej spójności niezbędne jest ponowne otwarcie i modernizacja linii kolejowej Działdowo – Lidzbark – Brodnica – Jabłonowo Pomorskie. W województwie kujawsko – pomorskim znajduje się wiele placówek oświatowych np. uczelni wyższych, z których mogłaby korzystać młodzież z powiatu działdowskiego i innych powiatów z terenu woj. warmińsko – mazurskiego, m.in. Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu, Toruńska Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości, Wyższa Szkoła</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zarząd Województwa dokonał w części infrastruktury kolejowej wyboru strategicznego do 2025 r., a i tak nosi on charakter jedynie rekomendacji skierowanych do Ministra Transportu i PKP.</p>

				<p>Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu, Toruńska Szkoła Wyższa, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Uniwersytet Technologiczno – Przyrodniczy im. J.i J. Śniadeckich, Wyższa Szkoła Ekonomiczno – Społeczna, Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy, Wyższa Szkoła Informatyki, Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu, Wyższa Szkoła Środowiska, Bydgoska Szkoła Wyższa, Kujawsko – Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy i inne. W województwie kujawsko – pomorskim jest również duży rynek pracy. Województwo warmińsko – mazurskie chcąc rozwijać kapitał społeczny i gospodarczy nie powinno ograniczać młodzieży i dorosłym możliwości dotarcia do placówek edukacyjnych oraz miejsc pracy środkami transportu publicznego. Dojazd do tych instytucji został w znaczący sposób ograniczony z uwagi na zamknięcie linii kolejowej Działdowo – Lidzbark – Brodnica.</p> <p>Ponowne otwarcie i modernizacja linii kolejowej Działdowo – Lidzbark – Brodnica usprawni dojazd mieszkańców powiatu działdowskiego, ale również mieszkańców wschodniej i południowej części naszego województwa np. powiatu nidzickiego i szczycieńskiego do Brodnicy, a dalej Torunia i Bydgoszczy do placówek oświatowych oraz miejsc pracy, poprawi zewnętrzną dostępność komunikacyjną woj. warmińsko – mazurskiego i ułatwi korzystanie z potencjału społeczno – gospodarczego woj. kujawsko - pomorskiego.</p>	
--	--	--	--	---	--

96.	<p>Rozdział 7, Cele strategiczne,</p> <p>Podrozdział 7.4 Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju,</p> <p>7.4.1. zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności,</p> <p>s. 50</p>	Punkt B. Infrastruktura drogowa:	<p>Proponujemy dodanie punktu k) przebudowa drogi wojewódzkiej nr W 544 Działdowo – Iłowo – Mława (woj. mazowieckie)</p>	<p>W Strategii w związku ze słabą dostępnością komunikacyjną województwa należy uwzględnić poprawę drogowych połączeń komunikacyjnych, które ułatwiłyby dostęp do innych rynków: pracy, zaopatrzenia i zbytu, czy też placówek oświatowych. Z uwagi na uwzględnienie w strategii poprawy współpracy z woj. mazowieckim oraz na fakt, że Warszawa zajmuje miejsce na początku drugiej dziesiątki wśród miast UE w zakresie koncentracji potencjału gospodarczego i siły nabywczej, dlatego kluczową szansą rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego powinno być wykorzystanie potencjału stolicy kraju, co sprzyałoby transferowi dochodów, tworzeniu miejsc pracy, współpracy przedsiębiorców, a także świata nauki i biznesu. W związku z powyższym proponujemy wprowadzenie inwestycji dot. przebudowy drogi wojewódzkiej nr 544 Działdowo – Iłowo – Mława, która poprawiałaby połączenie komunikacyjne woj. warmińsko – mazurskiego z woj. mazowieckim z uwagi na duży potencjał społeczno – gospodarczy woj. mazowieckiego. Przebudowa tej drogi ułatwiłaby rozwój gospodarczy powiatu działdowskiego z uwagi na poprawienie warunków funkcjonowania wielu firm dzięki zapewnieniu szybszego i bezpieczniejszego dojazdu do woj. mazowieckiego. Pozwoliłaby to na zwiększenie efektywności transportu pasażerskiego i towarowego oraz ułatwiłoby napływ turystów np. z Warszawy (do gminy Lidzbark i Rybno,</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Propozycja sprzeczna z przyjętą koncepcją podczas aktualizacji. Nie przesądzamy o numerach dróg z wyjątkiem dróg objętych siecią TEN-T i drogi krajowej nr 51, która jest drogą ekspresową. W pozostałych przypadkach wskazujemy problemy do rozwiązania.</p>
97.	<p>Rozdział 7 Cele strategiczne,</p> <p>Podrozdział 7.3 Cel strategiczny 3,</p> <p>7.3.2. Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej</p>	<p>C. Współpraca z województwem mazowieckim, w tym z Warszawą.</p> <p>Kwestia zasadniczej poprawy dostępności terytorialnej do stolicy wymaga inwestycji podejmowanych także na obszarze województwa mazowieckiego.</p>	<p>Proponujemy zapis:</p> <p>Kwestia zasadniczej poprawy dostępności terytorialnej do stolicy wymaga inwestycji podejmowanych <u>zarówno na obszarze województwa warmińsko – mazurskiego, jak i na obszarze województwa mazowieckiego.</u></p>	<p>W Strategii w związku ze słabą dostępnością komunikacyjną województwa należy uwzględnić poprawę drogowych połączeń komunikacyjnych, które ułatwiłyby dostęp do innych rynków: pracy, zaopatrzenia i zbytu, czy też placówek oświatowych. Z uwagi na uwzględnienie w strategii poprawy współpracy z woj. mazowieckim oraz na fakt, że Warszawa zajmuje miejsce na początku drugiej dziesiątki wśród miast UE w zakresie koncentracji potencjału gospodarczego i siły nabywczej, dlatego kluczową szansą rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego powinno być wykorzystanie potencjału stolicy kraju, co sprzyałoby transferowi dochodów, tworzeniu miejsc pracy, współpracy przedsiębiorców, a także świata nauki i biznesu. W związku z powyższym proponujemy wprowadzenie inwestycji dot. przebudowy drogi wojewódzkiej nr 544 Działdowo – Iłowo – Mława, która poprawiałaby połączenie komunikacyjne woj. warmińsko – mazurskiego z woj. mazowieckim z uwagi na duży potencjał społeczno – gospodarczy woj. mazowieckiego. Przebudowa tej drogi ułatwiłaby rozwój gospodarczy powiatu działdowskiego z uwagi na poprawienie warunków funkcjonowania wielu firm dzięki zapewnieniu szybszego i bezpieczniejszego dojazdu do woj. mazowieckiego. Pozwoliłaby to na zwiększenie efektywności transportu pasażerskiego i towarowego oraz ułatwiłoby napływ turystów np. z Warszawy (do gminy Lidzbark i Rybno,</p>	<p>Uwaga bezzasadna.</p> <p>Propozycja nie wnosi wartości dodanej. Sens dotychczasowego zapisu ma na celu podkreślenie, że poza inwestycjami realizowanymi na terenie Warmii i Mazur, konieczne jest podjęcie działań inwestycyjnych na terenie Mazowsza.</p>

	s. 48-49			które dysponują dużym potencjałem turystycznym). Zgodnie z zapisem strategii istotnym tematem jest pobudzanie rozwoju społeczno-gospodarczego gmin przygranicznych obydwu województw zatem proponowana inwestycja powinna zostać uwzględniona w tym dokumencie.	
98.	Rozdział 7, Cele strategiczne, Podrozdział 7.4 Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju, 7.4.1. zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności, s. 50	Punkt B. Infrastruktura drogowa:	Proponujemy dodanie punktu l) przebudowa drogi wojewódzkiej W 538 Nidzica - Uzdrawo – Rybno – Nowe Miasto Lubawskie - Radzyń Chełmiński (woj. kujawsko – pomorskie).	W związku z dużym naciskiem na to, aby obszar Warmii i Mazur stanowił „zaplecze wypoczynkowe” dla mieszkańców Mazowsza, Pomorza i innych rejonów kraju niezbędna jest również przebudowa drogi wojewódzkiej W 538 Nidzica - Uzdrawo – Rybno – Nowe Miasto Lubawskie – Radzyń Chełmiński (woj. kujawsko – pomorskie). Łączy Rozdroże (powiat nidzicki) z Radzynielem Chełmińskim. Warto podkreślić, że poprawa infrastruktury drogowej łączącej 2 województwa sprzyja rozwojowi współpracy społeczno – gospodarczej regionów, w tym szczególnie rozwojowi przedsiębiorczości.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja sprzeczna z przyjętą koncepcją podczas aktualizacji. Nie przesądzamy o numerach dróg z wyjątkiem dróg objętych siecią TEN-T. W pozostałych przypadkach wskazujemy problemy do rozwiązania.
99.	Rozdział 7, Cele strategiczne, Podrozdział 7.4 Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju, 7.4.1. zwiększenie zewnętrznej	Punkt B. Infrastruktura drogowa: Podpunkt f) skomunikowanie drogowe Olsztyna i innych części województwa z lotniskiem regionalnym w Szymanach;	Proponujemy dodanie w punkcie f) przebudowę dróg 604 i 57.	W związku z zakładaną w ww. strategii budową lotniska w Szymanach proponujemy uwzględnienie w tym dokumencie budowy lub przebudowy infrastruktury okołolotniskowej np. przebudowę dróg 604 i 57, co usprawni dojazd do planowanego do utworzenia lotniska w Szymanach mieszkańcom powiatu działdowskiego i nidzickiego.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja sprzeczna z przyjętą koncepcją podczas aktualizacji. Nie przesądzamy o numerach dróg z wyjątkiem dróg objętych siecią TEN-T. W pozostałych przypadkach wskazujemy problemy

	dostępności komunikacyjne j oraz wewnętrznej spójności, s. 50					do rozwiązania.
100.	Rozdział 7, Cele strategiczne, Podrozdział 7.4 Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju, 7.4.1. zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjne j oraz wewnętrznej spójności, s. 51	D. Transport lotniczy:	Proponujemy uwzględnienie w strategii budowy lotniska w Wilkowie pod Olsztynkiem wraz z infrastrukturą okołolotniskową,	Z uwagi na trudności związane z realizacją projektu polegającego na budowie i uruchomieniu lotniska w Szymanach warto w strategii uwzględnić alternatywę np. budowę lotniska w Wilkowie pod Olsztynkiem wraz z infrastrukturą okołolotniskową, bowiem został przyjęty plan zagospodarowania terenu pod lotnisko w Wilkowie. Istotnym aspektem przemawiającym za tą lokalizacją jest strategiczne położenie terenu przeznaczonego pod port lotniczy w pobliżu skrzyżowania dróg krajowych nr 7 i 51. Według planu pas startowy miałby prawie 3 km i możliwa byłaby tam obsługa lotów pasażerskich, biznesowych, ratowniczych i cargo, a dojazd do tego portu np. z powiatu działdowskiego, ale również wielu innych powiatów byłby znacznie szybszy i łatwiejszy niż do lotniska w Szymanach.		Uwaga nieuwzględniona, ponieważ jest bezzasadna. W Strategii jest zapis umożliwiający realizację tego typu przedsięwzięć (s. 51), aczkolwiek należy brać pod uwagę fakt, że fundusze strukturalne od 2014 r. nie będą finansowały tego typu przedsięwzięć. Zatem kierunek działań dla transportu lotniczego nie wskazuje żadnych konkretnych lokalizacji z powodu niskiego stopnia prawdopodobieństwa wpływu samorządu województwa na sferę realizacyjną.
101.	Rozdział 8, Podrozdział 8.8. OSI – obszary wymagające restrukturyzacji i rewitalizacji, s.61	Kryterium wyboru: kryterium administracyjno - statystyczne (gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich liczące powyżej 5000 mieszkańców	Proponujemy poszerzenie kryterium wyboru o zapis mówiący „oraz gminy wiejskie, na terenie których zlokalizowane są szczególnie wartościowe m.in. pod względem historycznym, czy turystycznym obiekty zabytkowe na cele społeczne lub gospodarcze”.	Warto byłoby uwzględnić w strategii np. rewitalizację szczególnie wartościowych m.in. pod względem historycznym, czy turystycznym obiektów zabytkowych zlokalizowanych nie tylko w miastach lecz również na obszarach wiejskich na cele społeczne lub gospodarcze.		Uwaga nieuwzględniona Jest to obszar strategicznej interwencji dla realizacji polityki miejskiej. Jednakże informujemy, że jest stworzona możliwość udziału JST spoza tej grupy OSI w projektach

						sieciowych.
102.	Rozdział 7 Cele strategiczne, Podrozdział 7.4 Cel strategiczny 4, 7.4.3. Poprawa jakości i ochrona środowiska, s. 52	B. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	Proponujemy w tym punkcie dodanie budowę, rozbudowę lub modernizację sieci wodociągowych	W ramach strategii wskazane byłoby uwzględnienie aspektów związanych z modernizacją lub budową sieci wodociągowych, ponieważ w tym dokumencie nie uwzględniono w żadnym punkcie realizacji tego typu działań, których podjęcie na wielu terenach naszego województwa jest niezbędne.		Uwaga zasadna. Uwzględniono.
103.	Rozdział 7 Cele strategiczne, Podrozdział 7.2 Cel strategiczny 2, 7.2.2. Wzrost dostępności i jakości usług publicznych s. 46	F. Policja, straż pożarna, straż graniczna – poprawienie wyposażenia w sprzęt i środki transportu, a także działania służące wzrostowi efektywności i skuteczności tych służb.	Proponujemy dodanie zapisu podwyższenie standardów obiektów policji i straży pożarnej przez np. termomodernizację lub przebudowę.	W strategii wskazane byłoby ujęcie podwyższenia standardów obiektów policji i straży pożarnej przez np. termomodernizację lub przebudowę, tak aby umożliwić aplikowanie o środki zewnętrzne np. z NFOŚiGW na tego typu działania.		Uwaga uwzględniona częściowo. Zapisy zostaną uzupełnione o poprawę infrastruktury, bez uszczegółowienia w jaki sposób.

104.	Rozdział 7 Cele strategiczne, Podrozdział 7.1 Cel strategiczny 1, 7.1.1. Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji s. 41	A. Jakość produktów i usług	Sugerujemy dodanie zapisu: poprawa oraz rozwój infrastruktury turystycznej np. tworzenie szlaków turystycznych, w tym wytyczanie, znakowanie i zagospodarowywanie m.in. szlaków kajakowych np. rzeką Wel, rowerowych, pieszych, konnych, do narciarstwa biegowego, historycznych itp.	Proponujemy uwzględnienie w strategii inwestycji w poprawę oraz rozwój infrastruktury turystycznej np. tworzenie szlaków turystycznych, w tym wytyczania, znakowania i zagospodarowywania m.in. szlaków kajakowych np. rzeką Wel, rowerowych, pieszych, konnych, do narciarstwa biegowego na terenach innych niż tylko obszar Wielkich Jezior Mazurskich oraz nie tylko w obszarze rozwoju inteligentnych specjalizacji.	Uwaga nieuwzględniona. Samorząd województwa nie będzie miał żadnego wpływu w perspektywie 2025 r. na tego typu kierunki działań. Sprzeczne z przyjętą zasadą ograniczenia koncentracji strategii rozwoju województwa na kwestiach, z jednej strony strategicznych, na poziomie ogólnym, i takich, na których realizację samorząd województwa ma wpływ. Proponujemy zgłoszenie tej uwagi do strategii rozwoju lokalnego odpowiedniej j.s.t.
105.	Rozdział 7 Cele strategiczne, Podrozdział 7.1 Cel strategiczny 1, 7.1.3. Wzrost liczby miejsc pracy s. 43	C. Infrastruktura służąca rozwojowi przedsiębiorczości	Proponujemy dodanie zapisu mówiącego o inwestycjach związanych z kompleksowym uzbrojeniem terenów pod potencjalne inwestycje.	W celu zapewnienia korzystnych warunków dla inwestorów dobrze byłoby w strategii ująć działania dotyczące np. uzbrojenia terenów inwestycyjnych.	Uwaga bezzasadna Ta kwestia jest uwzględniona w Strategii w ramach tworzenia nowych obszarów rozwojowych (s. 43).
106.	Rozdział 7 Cele strategiczne, Podrozdział	B. Współpraca z regionami sąsiadującymi z Warmią i Mazurami oraz w ramach realizacji Strategii Rozwoju Polski Wschodniej	Proponujemy wprowadzenie dwóch osobnych punktów tj. B 1. Współpraca z województwem	W strategii większy nacisk powinien być położony na rozwój współpracy z województwami sąsiednimi tj. województwem kujawsko – pomorskim i pomorskim m.in. z uwagi na duży potencjał naukowy, innowacyjny,	Uwaga bezzasadna. Województwo kujawsko-pomorskie nie wyraziło zainteresowania

	<p>7.3 Cel strategiczny 3,</p> <p>7.3.2. Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej</p> <p>s. 48-49</p>		<p>kujawsko - pomorskim, w tym m.in. z Bydgoszczą i Toruniem wraz z dokładnie przeanalizowanymi możliwymi obszarami współpracy</p> <p>2. Współpraca z województwem pomorskim, w tym m.in. Trójmiastem wraz z dokładnie przeanalizowanymi możliwymi obszarami współpracy</p>	<p>gospodarczy, którym dysponują. Wskazana byłaby kompleksowa współpraca z nimi w sferze społeczno – gospodarczej, nie tylko w zakresie produkcji rolno-spożywczej, promocji, czy turystyki jak zapisano w strategii. Należałoby współpracę z województwem kujawsko – pomorskim, a także pomorskim ująć jako osobne punkty wraz z dokładną analizą możliwości współpracy z tymi województwami, tak jak ujęto np. w punkcie C. Współpracę z województwem mazowieckim, w tym z Warszawą.</p>		<p>współpracą. Jeśli chodzi o województwo pomorskie zapisy w tym celu operacyjnym zostały ustalone z województwem pomorskim. Logiczne jest, że do realizacji trzeba zgody obydwu stron. W przeciwnym wypadku zapis pozostaje jedynie bezwartościowym życzeniem.</p>
107.	<p>Rozdział 7 Cele strategiczne, Podrozdział 7.3 Cel strategiczny 3,</p> <p>7.3.2. Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej</p> <p>s. 49</p>	E. Współpraca z innymi regionami partnerskimi	<p>Proponujemy zapis:</p> <p>Zwiększenie wykorzystania potencjału Biura Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Brukseli w celu rozwinięcia więzi gospodarczych, nawiązywania i rozwijania współpracy z krajami np. Beneluxu w zakresie m.in. organizacji wydarzeń promocyjnych, wystawienniczych, misji gospodarczych, wymian wiedzy i doświadczeń itp.</p>	<p>Z uwagi na funkcjonowanie Biura Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Brukseli wskazane byłoby wykorzystanie jego kadry i możliwości do rozwinięcia więzi gospodarczych, nawiązywania i rozwijania współpracy z krajami Beneluxu w zakresie m.in. organizacji wydarzeń promocyjnych, wystawienniczych, misji gospodarczych, wymian wiedzy i doświadczeń itp. Trwałe więzi gospodarcze powinniśmy tworzyć z wieloma krajami Unii Europejskiej, a nie tylko z Ukrainą, Litwą, Niemcami jak wskazano w strategii. Nie powinniśmy ograniczać współpracy z krajami UE tylko do „zwiększania popytu na ofertę turystyczno-kulturową regionu (np. Niemcy i inne kraje UE)”.</p>		<p>Uwaga nieuwzględniona. Zapis odnośnie Biura Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Brukseli został uzgodniony z tą jednostką. Priorytety współpracy zagranicznej województwa określone są odrębną uchwałą Sejmiku Województwa.</p>

108.	<p>Rozdział 6. Cel główny str. 38</p> <p>a także Rozdział 8. Obszary strategicznej interwencji</p> <p>Podrozdział 8.3. OSI – ośrodki subregionalne</p> <p>s. 56</p>	<p>Poprawa spójności ekonomicznej, przestrzennej i społecznej powinna być osiągana w kontekstach:</p> <p>- regionalnym...</p> <p>Kryterium wyboru Oczekiwane obszary interwencji</p>	<p>Proponujemy uwzględnienie ośrodka subregionalnego w Działdowie i wprowadzenie zapisu:</p> <p>Działdowo – jako ośrodek subregionalny, miasto powinno pełnić funkcje gospodarcze, kulturalne, sportowe, edukacyjne i medyczne, a także związane z rolnictwem i ochroną środowiska dla południowej części województwa. Działdowo będzie wykorzystywało swoje strategiczne położenie dla rozwoju kontaktów z województwem mazowieckim i kujawsko - pomorskim.</p>	<p>W strategii brak rozwiązań zapobiegających marginalizacji miast powiatowych (oprócz Olsztyna, Elbląga i Ełku). Warto byłoby uwzględnić działania mające na celu wsparcie miast powiatowych, jako lokalnych centrów rozwojowych. Proponujemy uwzględnienie np. w punkcie ośrodki subregionalne oprócz Elbląga i Ełku także Działdowa, które ma strategiczne położenie, bowiem sąsiaduje z woj. mazowieckim i kujawsko-pomorskim, przez jego teren przebiega linia kolejowa Warszawa – Gdynia, jest również linia kolejowa Olsztyn – Działdowo, w pobliżu przebiega też droga krajowa E7. W Działdowie prężnie funkcjonują instytucje otoczenia biznesu np. Warmińsko – Mazurski Fundusz Poręczenia Kredytowe, Działdowska Agencja Rozwoju SA, Centrum Kształcenia Ustawicznego DAR, natomiast w zakresie ochrony środowiska Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna”. Zgodnie z zapisami strategii Olsztyn będzie wspierać rozwój funkcji gospodarczych, edukacyjnych, kulturowych, medycznych i administracyjnych, a także rozwój innowacyjności w centralnej części województwa, Elbląg w północno-zachodniej części województwa, Ełk we wschodniej części województwa, a część południowa województwa byłaby bez wsparcia, bez centrum rozwojowego, ośrodka wzrostu, dlatego proponujemy uwzględnienie Działdowa jako ośrodka subregionalnego.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Działdowo nie ma charakteru ośrodka subregionalnego. Charakter ośrodków miejskich przesądza Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 dla sfery planowania przestrzennego a dla planowania społeczno- gospodarczego odpowiednie przepisy rozporządzenia w sprawie NTS-ów.</p>
109.	Rozdział 8.	Oczekiwane efekty interwencji:	Proponujemy dodanie w ramach	Do oczekiwanych efektów interwencji	Uwaga bezzasadna - tu nie chodzi o

	<p>Obszary strategicznej interwencji</p> <p>Podrozdział 8.4 s.57</p>	<p>wzrost specjalizacji w zakresie produkcji żywności wysokiej jakości bazującej na regionalnych zasobach przyrodniczych, wspierającej poziom dochodów mieszkańców regionu; wzrost współpracy biznesowej, a także aktywności promocyjnej i targowej; wzrost przedsiębiorczości.</p>	<p>efektów interwencji aspektów takich jak:</p> <p>poprawa potencjału rozwojowego, wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej terenów, dynamizacja procesów gospodarczych, poprawa jakości życia, poprawa dostępności komunikacyjnej terenu.</p>	<p>powinny być zaliczone również:</p> <p>poprawa potencjału rozwojowego tego obszaru, w tym wzrost atrakcyjności inwestycyjnej, turystycznej, przyspieszenie procesów gospodarczych, poprawa jakości życia i dostępności komunikacyjnej terenów, co byłoby odpowiedzią na słabe strony tego obszaru przedstawione w strategii.</p>		<p>dostępność komunikacyjną (przecież OSI dotyczy rolnictwa!). Po drugie mówienie o atrakcyjności inwestycyjnej itd. pokrywa się z: wzrost współpracy biznesowej, a także aktywności promocyjnej i targowej; wzrost przedsiębiorczości - koniec cytatu. Zapisany wzrost poziomu dochodów wpływa na postulowaną w uwadze jakość życia.</p>
110.	<p>Rozdział 8. Obszary strategicznej interwencji</p> <p>Podrozdział 8.5. OSI – obszary peryferyzacji społeczno-gospodarczej s. 58</p>	<p>Oczekiwane efekty interwencji: podniesienie poziomu kapitału społecznego; rozwój organizacji pozarządowych, aktywizacji społecznej i działań w zakresie ekonomii społecznej; wzrost atrakcyjności turystycznej i efektywna promocja produktów turystycznych; lepsze wykorzystanie walorów przyrodniczych dla aktywizacji społeczno-gospodarczej.</p>	<p>Proponujemy dodanie w zakresie efektów interwencji:</p> <p>poprawy dostępności komunikacyjnej terenów, wspierania rozwoju przedsiębiorczości</p>	<p>Dla obszarów o tak określonych słabych stronach niezbędne jest uwzględnienie działań zmierzających przede wszystkim do poprawy dostępności komunikacyjnej i rozwoju gospodarczego.</p>		<p>Uwaga uwzględniona w części rozwoju przedsiębiorczości.</p> <p>Odrzucono w części dostępności komunikacyjnej, która już jest w fazie poprawy (projekty komunikacyjne RPO WiM 2007-2013).</p>

111.	Rozdział 8. Obszary strategicznej interwencji Podrozdział 8.8. OSI – obszary wymagające restrukturyzacji i rewitalizacji s. 61	Tabela 9. Potencjalny obszary Obszar Strategicznej Interwencji – niska dostępność do usług publicznych	Tytuł tabeli powinien brzmieć: Tabela 9. OSI – Obszary wymagające restrukturyzacji i rewitalizacji - synteza	Tytuł tabeli powinien być adekwatny do OSI, której dotyczy, a to OSI dot. obszarów wymagających restrukturyzacji i rewitalizacji, a nie OSI niska dostępność do usług publicznych.	Uwaga zasadna. Uwzględniono.
112.	Rozdział 7 Cele strategiczne, Podrozdział 7.2 Cel strategiczny , 7.2.2. Wzrost dostępności i jakości usług publicznych s. 46	E. Infrastruktura. W ramach tego kierunku (...) infrastruktura kultury; infrastruktura edukacyjna (ośrodki wychowania przedszkolnego, szkoły, obszary edukacji ekologicznej); budownictwo czynszowe (...), infrastruktura kultury; obszary edukacji ekologicznej...	Wystarczy wykreślić pojawiające się powtórki.	W ramach tego punktu występują zbędne powtórki.	Uwaga zasadna. Uwzględniono.
113.	Rozdział 8. Obszary strategicznej interwencji Podrozdział 8.8. OSI – obszary wymagające restrukturyzacji i rewitalizacji	Oczekiwane efekty interwencji:	Warto dodać podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej terenu	Interwencja na obszarach wymagających restrukturyzacji i rewitalizacji zgodnie z określonymi w strategii słabościami powinna dotyczyć również podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej terenu.	Uwaga uwzględniona częściowo. Uwaga nieuwzględniona w kontekście atrakcyjności turystycznej terenu. W perspektywie 2025 r. nie będzie możliwości realnego oddziaływania na sferę turystyki w ramach tego OSI.

114.	Uwaga ogólna	-	-	<p>Mimo że w projekcie Strategii widzi się zagrożenia związane ze starzejącym się społeczeństwem, to w Projekcie Strategii nie widać propozycji działań zmierzających do minimalizacji zagrożeń wynikających z tej przyczyny. Elementem strategii powinno być zaplanowanie działań minimalizujących zagrożenia poprzez stworzenie Programu Polityki Senioralnej Województwa na lata 2014 -2025.</p> <p>Przy Ministrze Pracy i Polityki Senioralnej została powołana Rada ds. Polityki Senioralnej która do września 2013, ma opracować założenia Polityki Senioralnej Państwa na lata 2014-2020. Z wojew. warmińsko-mazurskiego w skład rady zostałem powołany ja oraz Prezes Federacji FOSa Bartłomiej Głuszak, w skład tej Rady ma być też powołany przedstawiciel Marszałka województwa.</p> <p>Sadzę że Program Polityki Senioralnej województwa warmińsko-mazurskiego powinien być integralną częścią Strategii. Gotów jestem uczestniczyć w tworzeniu takiego programu który powinien być zgodny z Programem Polityki Senioralnej Państwa a który to Program na pewno nałoży zadania dla samorządów. Myślę że współpracy w tym zakresie nie odmówi też drugi przedstawiciel województwa w Radzie Polityki Senioralnej MPiPS p Bartłomiej Głuszak z Federacji FOSa.</p>	<p>Porozumienie UTW Warmii i Mazur – Koordynator Porozumienia, Członek Rady ds. Polityki Senioralnej przy Ministrze Pracy i Polityki Socjalnej</p>	<p>Uwaga bezzasadna.</p> <p>W wielu miejscach projektu Strategii podejmowana jest problematyka osób starszych, poczynawszy od wizji rozwoju województwa, w szczególności cel operacyjny 7.2.2. (np. działanie edukacja, działanie opieka zdrowotna).</p> <p>Propozycję stworzenia Programu Polityki Senioralnej Województwa na lata 2014 -2025 przekażemy do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, jako działania o charakterze operacyjnym.</p>
------	--------------	---	---	--	--	--

115.	7.1. Cel strategiczny 1. Wzrost konkurencyjności Gospodarki	Uzupełnienie	Proponuję dopisać następujący cel : Wspieranie przedsiębiorstw zaawansowanych technologii: usług medycznych, ICT, wykorzystujących energię odnawialną	Zaproponowane cele operacyjne zapewnią poprawę konkurencyjności, lecz świat nam będzie uciekał. Tylko firmy oparte na wiedzy, współpracujące z nauką, podniosą oczekiwaną konkurencyjność regionu. W analizie SWOT w Mocnych stronach Konkurencyjna Gospodarka mówi się o Potencjale usług medycznych i ICT oraz energii odnawialnej. Jesteśmy atrakcyjnym regionem pod względem warunków zamieszkania i należy stworzyć zachęty do osiedlania osób wykształconych i zarazem odwrócić trend ubytku kapitału intelektualnego.		Uwaga bezzasadna. Proponowany cel konsumują zapisy projektu Strategii (np. w opisie inteligentnych specjalizacji regionu).
116.	7.2.2. Wzrost dostępności i jakości usług publicznych	A. Edukacja.	Uzupełnienie zapisu o: Utworzenie politechniki	Z 5 województw Polski Wschodniej tylko na W-M nie ma politechniki. Niech uniwersytet kształci kadry dla potrzeb sfery budżetowej, a politechnika dla przemysłu: tworzy instytuty naukowo badawcze, wspiera innowacje, wdraża nowe technologie).	Zdzisław Karpiński	Uwaga bezzasadna. Proponowany zapis konsumuje projekt Strategii - „inicjatywy zmierzające do powoływania nowych uczelni (przede wszystkim o profilu technicznym)”, s. 45).
117.	5. Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju Mocne strony Konkurencyjna gospodarka	Potencjał dla rozwoju: ICT, usług medycznych (1,2,3)	wysoki poziom i szeroki zakres usług medycznych (1,2,3)	Obecnie są świadczone usługi medyczne na wysokim poziomie: wysokiej klasy specjaliści i unowocześniana baza (np. Szpitale wojewódzkie, szpital akademicki. Natomiast Potencjał rozwoju ICT proponuję przenieść do szans. Przy czym należy podnieść poziom wykształcenia informatyków na uczelniach W-M. W rozdziale 4.1.		Uwaga nieuwzględniona. Analiza SWOT/TOWS została przeprowadzona w oparciu o diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej województwa.

118.	5. Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju Mocne strony Konkurencyjna gospod.	Doświadczenie przedsiębiorstw w stosowaniu nowoczesnych technologii i wdrażaniu innowacji (1,2,3)	Proponując wykreślić ten punkt	Niewiele wdrożono technologii i innowacji w naszym regionie. Natomiast w słabych stronach pisze się m.in. : "Mała aktywność patentowa przedsiębiorców, a także niewystarczające zaplecze badawczo-rozwojowe w firmach (W-M)"	Uwaga nieuwzględniona. Analiza SWOT/TOWS została przeprowadzona w oparciu o diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej województwa, gdzie wskazano, iż występuje doświadczenie przedsiębiorstw w tym zakresie.
119.	5. Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju Mocne strony Konkurencyjna gospod.	Wolne tereny inwestycyjne – zarówno dla przemysłu – najlepiej nowoczesnego, jak i rolnictwa (1,2,3,4,5,7,8)	Proponuję przenieść do szans	Nie zmieni się peryferyjne położenie regionu	Uwaga bezzasadna. Propozycja spowodowałaby błąd metodologiczny w konstrukcji analizy SWOT/TOWS. Szanse wpływają z otoczenia regionu.
120.	5. Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju Mocne strony Konkurencyjna gospod.	Potencjał do rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii (W-M)	Znaczące wykorzystywanie zasobów Odnawialnych Źródeł Energii: farmy wiatrowe, kotłownie na biomasę.	Moim zdaniem jeśli pisze się o potencjale to należy umieścić w Szansach	Uwaga nieuwzględniona j.w.
121.	5. Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju Zagrożenia Otwarte	Uzupełnienie	Proponuję dopisać: wzrost ubóstwa. Wzrost migracji a zwłaszcza wykształconej młodzieży.	Kryzys demograficzny odczuwamy za trzy cztery lata, gdy wyż powojenny przejdzie na emerytury, a jeśli dojdzie do kryzysu gospodarczego to nastąpi nasilenie negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych. Rząd będzie zmuszony do podniesienia podatków, co może zwiększyć wyjazd młodzieży z	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja spowodowałaby błąd metodologiczny w konstrukcji analizy SWOT/TOWS.

	społeczeństwo			kraju.		Zagrożenia wynikają z otoczenia regionu.
122.	5. Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju Zagrożenia Nowoczesne sieci	Uzupełnienie	Proponuję dopisać: Spadek dochodów samorządów	Wyludnianie się terenów wiejskich i małych miast oraz koszty utrzymania infrastruktury sportowo - rekreacyjnej obniżą realne dochody samorządów		Uwaga nieuwzględniona. Analiza SWOT/TOWS została przeprowadzona w oparciu o diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej województwa, która tego faktu nie potwierdza.
123.	Roz. 2 str. 5	Warmia i Mazury regionem, w którym warto żyć... .. niezależnie od wieku.	po słowach „...regionem przyjaznym dla dzieci .” dodać „i osób starszych	Jednym z założeń Strategii jest stworzenie dobrej opieki dla osób starszych i rozwój usług medycznych. Patrz str. 13 Strategii.	Polska Platforma Technologiczna Żywności	Uwaga bezzasadna. Proponowany zapis konsumuje projekt Strategii („...a osobom starszym godne warunki do spędzania jesieni życia.”).
124.	Roz. 2 str. 5	Warmia i Mazury regionem, w którym warto żyć... .. niezależnie od wykształcenia.	po słowach „... pozwolą znaleźć zatrudnienie” dodać „lub rozwinąć własną działalność gospodarczą...”	Jednym z elementów Strategii jest wspieranie przedsiębiorczości.		Uwaga bezzasadna. Proponowany zapis konsumuje projekt Strategii (w części dotyczącej kształtowania ducha przedsiębiorczości).

125.	Roz. 4.1. str. 7	4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospodarka	Po słowach „...produkcja artykułów spożywczych,” dodać „ produkcja maszyn i urządzeń dla przemysłu spożywczego, a szczególnie mleczarskiego...”	Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego jest zlokalizowane jedyne w Polsce i unikalne, jedne z nielicznych w Europie zgrupowanie firm produkujących maszyny i urządzenia dla przemysłu spożywczego, głównie mleczarskiego mające wsparcie w UWM i instytucjach badawczych regionu	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga nie poparta konkretnym źródłem informacji. Istniejące zapisy opierają się o przywołaną literaturę i konsumują proponowany zapis.
126.	Roz. 4.1. str. 7	4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospodarka	Po słowach „...a także produkcji metalowo-maszynowej, „ w szczególności produkcja maszyn i urządzeń dla przemysłu mleczarskiego.”	j.w.	J.w.
127.	Roz. 4.1. str. 7	4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospodarka	Po słowach „sektor meblarski,” dodać „sektor produkcji maszyn dla przemysłu spożywczego”	j.w.	Uwaga bezzasadna. Treść skonsumowana w ramach sektora spożywczego.
128.	Roz. 4.1. str. 7	4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospodarka	Po słowach „...a także:” dodać „biogospodarka”	Unia Europejska jednym z priorytetów uznała rozwój biogospodarki (ang. bioeconomy). Region jest wyjątkowo predysponowany to jej rozwoju, a nigdzie w strategii tego nie uwzględniono.	Uwaga nieuwzględniona. Brak wskazanych konkretnych źródeł potwierdzających tą informację. Choć wydaje nam się, że planowane kierunki działań w województwie mieszczą się w duchu biogospodarki.
129.	Roz. 4.1. str. 8	4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospodarka	Po słowach „...środowiskowe uwarunkowania” dodać „ukierunkowanego” rozwoju gospodarczego ...	Słowo ukierunkowanego sugeruje, że region dokonał wyboru modelu rozwojowego uwzględniając istniejące ograniczenia, szczególnie środowiskowe.	Uwaga zasadna. Uwzględniona zostanie w rozdziale 3 (s. 6).

130.	Roz. 4.1. str. 9	4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospodarka	Po słowach „...Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk,” dodać Instytutu Rybactwa Śródlądowego, Instytutu Rozwoju Innowacyjności Przemysłu Mleczarskiego sp. z o.o.	Wydaje się, że w palecie instytucji badawczo-naukowych regionu te placówki również powinny być uwzględnione.	Uwaga bezzasadna w tym miejscu Strategii dotyczącym sektora rolniczego i wysokotowarowej produkcji żywności. Instytut jest przywołany na s. 14 w kontekście międzynarodowych projektów badawczych oraz wdrożenia nowych technologii i sprzedaży licencji. Natomiast unikamy w Strategii przywoływania podmiotów komercyjnych.
131.	Roz. 4.1. str. 11	4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospodarka	Dodać jeszcze jeden punkt „słaba komunikacja między przedsiębiorstwami i instytucjami badawczo-rozwojowymi,”	Jest to jeden z elementów słabej innowacyjności i konkurencyjności podmiotów regionu. Brak umiejętności formułowania problemów i oczekiwań oraz określania celów.	Uwaga bezzasadna. W Strategii wyartykułowano ten problem.
132.	Roz. 4.1. str. 11	4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospodarka	W drugim punkcie, po słowach „brak efektywnego systemu wspierania innowacji” dodać ” i przedsiębiorczości”	Ten element występuje w wielu miejscach Strategii.	Uwaga bezzasadna. Specjalnym problemem do rozwiązania w województwie jest system wspierania innowacyjności. Ponadto tezy w Strategii stawiane są na podstawie wyników badań i analiz (patrz przypis nr 11) .
133.	Roz. 4.1. str. 14	4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospodarka	Po słowach „ ... zaliczały się parki w Elblągu, Ełku i Olsztynie.” Dodać od nowego akapitu fragment „W Mrągowie przy Zakładzie Mleczarskim MLEKPOL ulokowana jest siedziba Polskiej Platformy Technologicznej	To są istotne elementy sprawnej sieci otoczenia biznesu nastawione na innowacyjność.	Uwaga nieuwzględniona. Dziękujemy za poinformowanie o funkcjonowaniu Polskiej Platformy Technologicznej

			<p>Żywności oraz Branżowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych Unii Europejskiej, a w UWM jest zlokalizowany Regionalny Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE. UWM jest również siedzibą Polskiego Komitetu Międzynarodowej Federacji Mleczarskiej FIL/IDF.”</p>		<p>Żywności. Punkt ten odnosi się jednak do zdiagnozowanego stanu w 2012 r. w konkretnym opracowaniu (patrz przypis nr 13 i pkt.18 s. 80). Polecamy uwadze rozważenie uczestnictwa Platformy w powstałej regionalnej sieci instytucji otoczenia biznesu – sieć InnoWaMa (www.bazarsu.warmia.mazury.pl).</p>
134.	Roz. 4.1. str. 14	4.1. Priorytet: Konkurencyjna gospodarka	<p>Po słowach „... oraz Wydział Biologii i Biotechnologii.” Dodać „ Należy podkreślić, że w województwie powstał pierwszy w kraju instytut badawczo-rozwojowy wspierany przez kapitał prywatny. Jest to Instytut Innowacji Przemysłu Mleczarskiego Sp z o.o. założony przez Spółdzielnię Mleczarską MLEKPOL.”</p>	<p>To jest istotny element sprawnej sieci otoczenia biznesu wskazujący, że kapitał prywatny widzi szanse i potencjał rozwoju innowacyjnych technologii w obszarze rolno-spożywczym w regionie.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Ta część Strategii to synteza diagnozy. Nie posiadamy wiarygodnego źródła potwierdzenia tej informacji. Ponadto w tej edycji Strategii unikamy przywoływania przedsięwzięć komercyjnych.</p>
135.	Roz. 4.4. str. 30	4.4. Uwarunkowania zewnętrzne	<p>Po słowach „ Taka ilość priorytetowych obszarów tematycznych” dodać „bez koncentracji na wybranych obszarach tematycznych”</p>	<p>Rozdział dotyczy koncentracji tematycznych i powinno być uwypuklone w treści, że trzeba starać się osiągnąć masę krytyczną w wybranych obszarach, w tym inteligentnych technologii.</p>	<p>Uwaga bezzasadna.</p> <p>Nie wnosi żadnej wartości dodanej.</p>

136.	Roz. 5 Str. 34	5. Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju Mocne Strony Konkurencyjna gospodarka	W drugim punkcie po słowach w nawiasie (w tym statki i łodzie, dodać „ maszyny i urządzenia dla przemysłu spożywczego)”	patrz pkt. 125		Uwaga nieuwzględniona. Analiza SWOT/TOWS została przeprowadzona w oparciu o diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej województwa. Propozycja stanowi jedynie próbę uszczegółowienia. Nie jest poparta konkretnymi danymi.
137.	Roz. 5 Str. 34	5. Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju Mocne Strony Konkurencyjna gospodarka	W czwartym punkcie po słowach Akademii Nauk (8,2,3),dodać „ Instytutu Rybactwa Śródlądowego, Instytutu Innowacji Przemysłu Mleczarskiego.”	Uważam, że to też są instytucje wpływające na pozytywny wizerunek nauki w regionie		Uwaga uwzględniona w części Instytutu Rybactwa Śródlądowego. Unikamy w Strategii przywoływania podmiotów komercyjnych.
138.	Roz. 5 Str. 34	5. Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju Mocne Strony Konkurencyjna gospodarka	Dodać punkt: Istnienie unikalnego w skali światowej zgrupowania podmiotów działających na rzecz mleczarstwa (kilka zakładów mleczarskich, w tym oddziały 3 największych podmiotów Spółdzielni Mleczarskich MLEKPOL i MLEKOWITA oraz firmy POLMLEK, instytucje edukacyjna - UWM, instytuty naukowe - Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk, instytuty badawczo-rozwojowe - Instytut Innowacji Przemysłu Spożywczego Sp. z o.o.; 5 zakładów produkujących maszyny i urządzenia dla przemysłu	Ten punkt klarownie wyjaśnia, że czegoś takiego nie ma na świecie.		Uwaga nieuwzględniona jako nie poparta badaniami. Co więcej, większy potencjał w tym zakresie posiada województwo podlaskie nie negując niewątpliwych osiągnięć przywołanych w propozycji firm.

			mleczarskiego (OBRAM, MILFOR SCHWARTE, TEWES-BIS, BUJALSKI, KATES); firmy wytwarzające preparaty dla przemysłu mleczarskiego; siedziby organizacji Polskiego Komitetu Międzynarodowej Federacji Mleczarskiej FIL/IDF (UWM), branżowy (Instytut Innowacji Przemysłu Mleczarskiego) i regionalny (UWM) punkty kontaktowe programów badawczych Unii Europejskiej, Polska Platforma Technologiczna Żywności (Instytut Innowacji Przemysłu Mleczarskiego) członek Europejskiej Platformy Technologicznej Żywności Food4Life.		
139.	Roz. 5 Str. 34	5. Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju Mocne Strony Konkurencyjna gospodarka	Dodać punkt: Istnienie klastrów i platform przemysłowo-badawczych oraz punktów kontaktowych programów badawczych UE	Wskazanie na istniejące formy organizowania się przemysłu i nauki.	Uwaga nieuwzględniona. Ogólnopolską słabością jest niedostateczny poziom współpracy sfery badawczej z przemysłem, co potwierdzają badania.
140.	Roz. 5 Str. 34	5. Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju Mocne Strony Otwarte Społeczeństwo	dodać punkt: Wysoki procent osób z wyższym wykształceniem	Strategia powołuje się na wysoki udział w społeczeństwie osób z wyższym wykształceniem.	Uwaga bezzasadna. W województwie warmińsko-mazurskim wskaźnik ten ulega poprawie, ale cały czas na tle kraju jest zbyt niski (14 lokata w kraju).

141.	Roz. 5 Str. 35	5. Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju Słabe Strony Konkurencyjna gospodarka	dodać punkt: „ Brak wyboru tzw. inteligentnych specjalizacji (smart specialisation) w ramach porozumienia o współpracy władz województwa i uczelni”	Ten element w strategii nie został nigdzie zdefiniowany poza ogólnym zapisem.	Uwaga bezzasadna. Inteligentne specjalizacje wybiera się w porozumieniu z przedsiębiorcami, a nie uczelniami. Specjalizacje naukowe powinny rozwinąć się jako pochodne specjalizacji gospodarczych.
142.	Roz. 5 Str. 36	5. Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju Szanse Konkurencyjna gospodarka	dodać punkt: „Wejście i aktywne uczestnictwo w europejskich sieciach współpracy gospodarczej i badawczej”	Taki wniosek sam się nasuwa po analizie silnych i słabych stron	Uwaga bezzasadna. Treść zawarta w kropce nr 3.
143.	Roz. 5 Str. 36	5. Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju Zagrożenia Otwarte Społeczeństwo	dodać punkty: Depopulacja województwa Brak programu zachęt dla wybitnych specjalistów	Jest to wniosek z analizy Strategii	Uwaga bezzasadna. Depopulacja na dzień dzisiejszy nie stanowi jeszcze istotnego zagrożenia, przy czym uwaga metodologiczna – zagrożenia dotyczą otoczenia regionu a nie jego wnętrza.
144.	Roz. 6 Str. 38	6. Cel Główny	Po słowach ... (ang. High quality food), dodać „.. maszyny i urządzenia dla przemysłu spożywczego (ang. Machinery and equipment for food industry).”	Jest to również element inteligentnej specjalizacji opartej na potencjale przemysłowym i naukowo-badawczym regionu	Uwaga bezzasadna. Proponowany zapis konsumuje projekt Strategii (np. w opisie inteligentnych specjalizacji, gdzie jako element specjalizacji „żywność wysokiej jakości” wymienia się „produkcję i sprzedaż maszyn i linii

						produkcyjnych do przetwórstwa rolno-spożywczego”, s. 65).
145.	Roz. 7.1.1. str.40	7.1.1. Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji	Zamiast „...będzie wspieranie trzech” wpisać czterech” specjalizacji	Zmiana ma sens o ile zostaną przyjęte 4, a nie jak do tej pory 3 specjalizacje.		Uwaga bezzasadna. Maszyny i urządzenia dla przemysłu spożywczego są elementem jednej ze zidentyfikowanych specjalizacji regionu.
146.	Roz. 7.1.1. str.40	7.1.1. Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji	Po słowach: „...drewno i meblarstwo,” dodać „maszyny i urządzenia dla przemysłu spożywczego”	Biorąc pod uwagę to co napisałem w poprzednich punktach jest to logiczna kontynuacja Strategii		Uwaga bezzasadna. Maszyny i urządzenia dla przemysłu spożywczego są elementem jednej ze zidentyfikowanych specjalizacji regionu.
147.	Roz. 7.1.1. str.41	7.1.1. Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji	Po słowach „... tworzenie centrów” dodać „ i platform”	rozszerzenie płaszczyzn współpracy		Uwaga nie pasuje do treści. Trudno ustalić skończony katalog form współpracy.
148.	Roz. 7.2.2. str. 45	7.2.2. Wzrost dostępności i jakości usług publicznych	usunąć fragment : „inicjatywy zmierzające do powoływania nowych uczelni”	Należy zastanowić się, czy rozpraszanie środków ma sens, przy spadającej liczbie kandydatów na studia.		Uwaga nieuwzględniona. Zapisy zostały ustalone z przedstawicielami uczelni wyższych w regionie.
149.	Roz. 7.3.2. str. 48	7.3.2. Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej A. Współpraca z regionami bałtyckimi	Po słowach „ koordynacji kierunków kształcenia” dodać „oraz podejmowania kształcenia w językach obcych,”	Jest to element zwiększający ofertę kształceniową i podnoszący kompetencje studentów, jak również konkurencyjność regionu.		Uwaga bezzasadna w tym miejscu Strategii, ponieważ nie ma żadnych narzędzi do wdrożenia tego typu działania. Proponujemy po prostu przygotowanie odpowiedniego projektu do EFS-u.

150.	Roz. 7.3.2. str. 48	7.3.2. Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej B. Współpraca z regionami sąsiadującymi....	Po słowach „...sektora budowy jachtów,” wstawić „a także mleczarstwa,”	Województwo podlaskie stanowi naturalne zaplecze województwa w-m w obszarze mleczarstwa, ze względu na potencjał i obecność ich firm w woj. w-m. jest również silna współpraca badawcza.		Uwaga bezzasadna. Zapis istnieje.
151.	Roz. 9. str. 63	9. Inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego	Zamiast „...wyróżniono wstępnie trzy” należy wpisać „cztery” specjalizacje odpowiadające...	Zmiana ma sens o ile zostaną przyjęte 4, a nie jak do tej pory 3 specjalizacje.		Uwaga nieuwzględniona (patrz pkt 145).
152.	Roz. 9. str. 63	9. Inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego	Zamiast – „wszystkie trzy” wpisać „cztery” specjalizacje	Zmiana ma sens o ile zostaną przyjęte 4, a nie jak do tej pory 3 specjalizacje.		J.w.
153.	Roz. 9. str. 63	9. Inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego Tabela 11	3 wiersz Tabeli 11 - Po słowach „Środowisko przyrodnicze, edukacja, szkolnictwo wyższe, ośrodki naukowe, kapitał ludzki, tradycje, częściowo istniejące klastry” dodać „, punkty kontaktowe programów badawczych UE, platformy technologiczne”	Te elementy również tworzą potencjał endogeniczny regionu.		Uwaga bezzasadna. Tabela opisuje proces wyłaniania specjalizacji.
154.	Roz. 9. str. 63	9. Inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego Tabela 11	4 wiersz Tabeli – Po słowach „Świadczą o tym wyniki badań przytoczone w syntezie diagnozy strategicznej” dodać „oraz zgłoszenia i zastrzeżenia patentowe oraz innowacyjność sprzedawanych towarów i usług.”	Jest to dodatkowe uzasadnienie potencjału innowacyjnego sektora.		Uwaga bezzasadna. Stanowi niepotrzebne, z punktu widzenia merytorycznego, uszczegółowienie w tym miejscu.
155.	Roz. 9. str. 63	9. Inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego Tabela 11	5 wiersz Tabeli – Dodać punkt „Maszyny i urządzenia dla przemysłu spożywczego”	Jest to dodatkowa grupa tematyczna.		Uwaga nieuwzględniona (patrz pkt 145).

156.	Roz. 9. str. 63	9. Inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego Tabela 11	6 wiersz Tabeli Zamiast – „właśnie tych trzech” wpisać „czterech” specjalizacji	Zmiana ma sens o ile zostaną przyjęte 4, a nie jak do tej pory 3 specjalizacje.		Uwaga nieuwzględniona (patrz pkt 145).
157.	Roz. 9. str. 63	9. Inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego Tabela 11	7 wiersz Tabeli: dodać punkt „Maszyny i urządzenia dla przemysłu spożywczego – jest to unikatowe jedyne tego rodzaju zgrupowanie firm w całej Polsce i jedno z nielicznych w Europie. Obecnie jest to specjalizacja regionu na poziomie kraju i Unii Europejskiej. Silne wsparcie dla produkcji żywności wysokiej jakości i ochrony środowiska.”	Jest to odpowiedź na pytanie czy specjalizacje te mają charakter regionalny.		Jw.
158.	Roz. 9. str. 63	9. Inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego	Zamiast „Trzy” wpisać „Cztery inteligentne specjalizacje”	Zmiana ma sens o ile zostaną przyjęte 4, a nie jak do tej pory 3 specjalizacje.		Jw.
159.	Roz. 9. str. 63	9. Inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego	Po słowach „żywność wysokiej jakości,” dodać „maszyny i urządzenia dla przemysłu spożywczego”	dodanie czwartej inteligentnej specjalizacji		Jw.
160.	Roz. 9. str. 66	9. Inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego	Dodać punkt 9.4. Maszyny i urządzenia dla przemysłu spożywczego. Maszyny i urządzenia dla przemysłu spożywczego(ang. Machinery and equipment for food industry) – jest to specjalizacja bazująca na tradycyjnej już silnej pozycji przemysłu produkującego maszyny i urządzenia dla przemysłu spożywczego w regionie. Jest to obecnie jedyne w Polsce i nieliczne w Europie	Jest to uzasadnienie wyłonienia czwartej inteligentnej specjalizacji maszyny i urządzenia dla przemysłu spożywczego.		Jw.

			<p>miejsce, gdzie produkuje się tego typu maszyny i urządzenia dla przemysłu spożywczego, kosmetycznego, farmaceutycznego i ochrony środowiska. W tej chwili grupę tą tworzy 5 przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwa z których część posiada własne jednostki badawczo-rozwojowe, te współpracują ściśle z jednostkami naukowo-badawczymi regionu, głównie. UWM, w wyniku czego opracowano i wdrożono do produkcji szereg nowych technologii oraz maszyn i urządzeń. Niektóre z nich są nowościami na skalę światową, co pozwala eksportować je do szeregu krajów świata. Pozwoliło to również rozwinięcie bardzo silnych specjalizacji badawczych na UWM.</p>			
161.	Na str. 11	Badania opinii przedsiębiorców Warmii i Mazur wskazują następujące problemy - niewystarczającą dostępność źródeł finansowania rozwoju firm	Należy doprecyzować ten problem ponieważ nie zupełnie jest to prawda	Nie można tak uogólniać tego problemu, ponieważ na obszarze WJM akurat min. LGD9 i LGRy oferują duże środki dla przedsiębiorców na tworzenie i rozwój firm ale oni nie wyrażają chęci sięgnięcia po nie lub składają wnioski o niskie jakości, których nie można rekomendować do dofinansowania. Nie zrozumiałe jest też określenie - niewłaściwy stosunek władz samorządowych do przedsiębiorców , kiedy tymczasem samorzady stosują ulgi podatkowe , tworzone są fundusze pożyczkowe, opracowane są oferty inwestycyjne itd.	Starostwo Powiatowe w Węgorzewie	Uwaga bezzasadna. Opieramy się na opiniach przedsiębiorców wyrażonych w konkretnych badaniach (patrz przypis nr 11).

162.	Na str. 17	<p>Udział ludności województwa warmińsko-mazurskiego w ogólnej liczbie ludności Polski wynosi 3,7% i od 2005 r. pozostaje w zasadzie na niezmienionym poziomie. Do najważniejszych cech społecznych regionu można zaliczyć:</p> <p>wysoki przyrost naturalny; wysoki współczynnik dzietności; wysoki udział młodych w strukturze demograficznej i jednocześnie jeden z najniższych udziałów ludności w wieku 65 lat i więcej (15 miejsce w kraju – 11,8%). Jednak niepokojące są zmiany zachodzące w strukturze wiekowej (zmniejszenie populacji dzieci oraz wzrost liczby osób starszych).</p>	Należy się zdecydować, czy mamy wysoki przyrost naturalny i wysoki współczynnik dzietności, czy zmniejszenie populacji dzieci, bo jedno zaprzecza drugiemu		<p>Uwaga bezzasadna.</p> <p>Proponujemy ponowną analizę tekstu, nie występuje sprzeczność.</p>
163.	Na str. 23	<p>Transport żeglugą śródlądową – na terenie województwa istnieje 6 dróg wodnych, przy czym jedna – System Wielkich Jezior Mazurskich – tworzy rozległą sieć powiązań, a do pozostałych dróg wodnych należą: Kanał Bartnicki, Kanał Elbląski, Kanał Jagielloński, Rzeka Nogat i Rzeka Pisa -</p>	Prosimy o uwzględnienie takich dróg wodnych jak: Rzeka Węgorapa (Angrapa) i Łyna (Ława), oraz Kanału Mazurskiego	W strategii rozwoju obwodu kaliningradzkiego do 2030 r. przewiduje się (str. 279) – rozwój Mazursko-Kurońskiego szlaku wodnego (Wielkie Jeziora Mazurskie – Kanał Mazurski – Łyna – Pregoła- Dejma – Kanał Poleski-zalew Kuroński – Bałtyk).	<p>Uwaga bezzasadna.</p> <p>Informacja pochodzi z przepisów prawa przesądzającego konkretnie, które drogi wodne mają status śródlądowych dróg wodnych w Polsce.</p>
164.	Na str. 25	<p>Region utrzymuje również kontakty z obwodem kaliningradzkim i współpracę z Prowincją Heilongjiang w Chińskiej Republice Ludowej</p>	Należy uzasadnić podstawy do kontynuowania tej współpracy z tak odległą prowincją Chin i podać spodziewane efekty wynikające z tej współpracy.	-	<p>Uwaga dotyczy uchwały sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego w sprawie priorytetów współpracy zagranicznej</p>

						województwa, a nie strategii rozwoju. Uwaga zostanie przekazana do Departamentu Współpracy Międzynarodowej tut. Urzędu i Kancelarii Sejmiku.
165.	Na str. 18	Jest napisane m.in. że Problemem jest wysokie bezrobocie	Należy przedstawić w strategii alternatywne kierunki rozwoju aby pogodzić ze sobą inteligentny rozwój (specjalizacje) ze spadkiem ilości miejsc pracy	tymczasem dążenie w kierunku innowacji i postępu technologicznego wpływa na ograniczenie zatrudnienia (zmniejszenie miejsc pracy) co w efekcie pogłębi obecną sytuację (największe w kraju bezrobocie		Uwaga bezzasadna. Rozwój inteligentnych specjalizacji nie stoi w sprzeczności z tworzeniem nowych miejsc pracy, ponieważ obejmuje również sektory tradycyjne generujące „proste” miejsca pracy.
166.	Na str. 35	Nowoczesne Sieci – słaba spójność komunikacyjna województwa (1,5,6,8,9)	Należy dopisać - szczególnie w północno-wschodniej części województwa			Uwaga bezzasadna. Słaba spójność komunikacyjna województwa oznacza generalnie słabe powiązania komunikacyjne i odnosi się do województwa jako całości, a nie jego poszczególnych części. Zawiera w sobie także północno-wschodnią część województwa, co znalazło wyraz w utworzonym OSI – obszary o ekstremalnie niskiej dostępności komunikacyjnej.

167.	Na str. 49	Współpraca z obwodem kaliningradzkim FR..... do przewidzianych działań należąoraz powiązań transportowych	Należy dopisać - zwiększenie ilości przejść granicznych we wschodniej części obszaru przygranicznego, lub dopisać to zadanie na str. 51 – Infrastruktura graniczna po zdaniu – budowa przejść dla ruchu lokalnego.		Uwaga nieuwzględniona. Treść uzgodniona z obwodem kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. Przejścia graniczne i infrastruktura graniczna znajdują się w kompetencjach Wojewody Warmińsko-Mazurskiego. Samorząd województwa nie posiada wpływu ani żadnych narzędzi finansowych, by oddziaływać na tę sferę.
168.	Na str. 60	OSI – Obszary Przygraniczne	w tabeli Słabości dopisać – zbyt mała ilość przejść granicznych w części wschodniej.		Jw.
169.	Uwaga ogólna			Strategia jest napisana zbyt ogólnikowo. Gdyby zmieć nazwę regionu to pasowałaby do wielu innych regionów w kraju. Zasadniczo stwierdzamy brak w strategii kierunków działań, harmonogramu ich realizacji oraz wskaźników monitoringu strategii. W naszym odczuciu Strategia bez precyzyjnej diagnozy, bez precyzyjnego wskazania kierunków i priorytetów interwencji publicznej oraz zestawu wskaźników i metod i harmonogramu realizacji i monitoringu pozostaje tylko mniej lub bardziej rozbudowaną wizją regionu.	Uwaga bezzasadna. Wynika z innego pojmowania funkcji strategii. Strategia ma i precyzyjną diagnozę, i priorytety, i kierunki działań. System realizacji i monitoringu oraz wskaźniki są na etapie weryfikacji, doprecyzowywania. Nie kwestionujemy ani podejścia LEADER ani

				<p>Drugim obszarem, który jest pominięty w strategii, a preferowany w polityce unijnej i dotyczy problematyki zastosowania nowoczesnych narzędzi kierowania rozwojem, jest podejście Leader, w tym Rozwój Kierowany przez Lokalną Społeczność (RKLS), Tymczasem na str. 19 pisze się min - Odrębnym zagadnieniem utrudniającym funkcjonowanie organizacji jest niski poziom zaufania społecznego oraz słabo rozwinięta kultura współpracy. Oznacza to że taki stan nadal pozostanie bo nie daje się szans na poprawę warunków funkcjonowania organizacjo pozarządowych (szczególnie we wschodniej części województwa) i rozwinięcie kultury współpracy.</p> <p>Dokument szczebla krajowego o nazwie „ Programowanie perspektywy finansowej 2014 -2020 Założenia Umowy Partnerstwa” tak opisuje ww. problematykę:</p> <p>„Stosowanie instrumentu RKLS proponowanego przez Komisję Europejską jest dobrowolne dla polityki spójności i polityki rybackiej, a obligatoryjne dla wspólnej polityki rolnej. Zastosowanie RKLS w Polsce należało będzie do decyzji instytucji zarządzającej danym programem operacyjnym – regionalnym (EFS, EFRR), dotyczącym obszarów wiejskich (EFROW) i obszarów uzależnionych od rybactwa (Europejski Fundusz Rybacki). Wykorzystane zostaną doświadczenia inicjatywy LEADER, realizowanej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-</p>	<p>RKLS. Są to instrumenty ze sfery operacyjnej. Potrzeba współpracy i sieciowania jest podkreślona już na poziomie celu głównego w Strategii.</p>
--	--	--	--	--	--

				<p>2013. Biorąc pod uwagę obligatoryjność zastosowania tego narzędzia w PROW oczekivalibyśmy ustosunkowania się władz regionu do powyższej problematyki w Strategii. Tym bardziej, że zastosowanie narzędzia RKLS to nic innego, jak działanie na rzecz budowy Kapitału Społecznego wspomnianego w Strategii.</p> <p>Stanowisko wyrażone w tym piśmie popierają również członkowie Związku Stowarzyszeń LGD9, w tym 9 gmin powiatu giżyckiego i węgorzewskiego oraz 2 powiaty obszaru LGD9.</p>		
170.	Uwaga ogólna			<p>Zapoznając się ze spisem treści można odnieść wrażenie, że dokument ten da czytelnikowi, a szczególnie mieszkańcowi regionu odpowiedź na kilka pytań, w tym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jak władze regionu oceniają dotychczasową aktywność rozwojową, w tym efekty absorbowanych środków perspektywy 2007- 2013 UE i określą precyzyjnie gdzie jesteśmy, co nam do tej pory wychodziło, a gdzie są największe niedostatki i niepowodzenia? 2. Jak władze regionu identyfikują największe problemy i ich źródła? 3. I w końcu jak władze regionu zamierzają wykorzystać siły i środki nowej perspektywy 2014-2020 i jakie wskaźniki ma region osiągnąć na koniec 2025 roku? 	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Wielkie Jeziora Mazurskie	<p>Odnosi się wrażenie, że nie zostały przeczytane wszystkie dokumenty. Odpowiedzi na pytanie pierwsze należy szukać w corocznych Raportach z monitoringu Strategii. Na pytanie drugie w diagnozie problemowej Konkurencyjność Warmii i Mazur z czerwca 2012 r. (www.strategia2025.warmia.mazury.pl)</p> <p>Na pytanie trzecie odpowie treść Programu Operacyjnego Warmia i Mazury 2014-2020.</p> <p>Monitoring zaś i wskaźniki znajdują swe miejsce w odpowiednim</p>

				<p>Strategia jest napisana zbyt ogólnikowo. Gdyby zmieć nazwę regionu to pasowałaby do wielu innych regionów w kraju. Zasadniczo stwierdzamy brak w strategii kierunków działań, harmonogramu ich realizacji oraz wskaźników monitoringu strategii. Zarówno diagnoza jak i część wskaźnikowa obrazująca region po okresie wdrażania powinny stanowić spójną całość jako strategia rozwoju regionu. Trudno ocenić trafność zapisów dokumentu, który zawiera tylko 1/3 zawartości jaką powinna zawierać strategia rozwoju.</p> <p>Jeżeli wierzyć zapisom ze str. 69 cyt. „Województwo warmińsko-mazurskie corocznie monitoruje realizację Strategii, nieprzerwanie od 2000 roku. W tym celu został opracowany System monitorowania Strategii (SMS). SMS oparty jest o wskaźniki realizacji Strategii oraz wiedzę pozyskiwaną od licznych instytucji współrealizujących Strategię oraz prace Komitetu Monitorującego. System ten będzie nadal podstawą monitorowania Strategii.”</p> <p>Rodzi się pytanie: dlaczego nie przedstawiono syntetycznej oceny chociażby stanu wdrażania takich programów jak: RPO, KL czy PROW? W naszej ocenie nie dokonano, jak i nie wskazano dokumentu w którym władze regionu dokonały bilansu wdrażania dotychczasowej Strategii, w tym środków pochodzących z perspektywy 2007-2013 UE. Okrągłe stwierdzenia moim zdaniem markujące to rozliczenie nie zastąpią typowego</p>	<p>rozdziale.</p> <p>W części współpracy jak w pkt 169.</p> <p>Strategia nie jest dokumentem, w którym ocenia się stan wdrażania takich programów jak RPO, PO KL, czy PROW. Od tego są sprawozdania roczne i raport ewaluacyjny z realizacji Strategii</p>
--	--	--	--	---	--

				<p>matematycznego rozliczenia tego co zostało zrobione i jakim wysiłkiem. Stąd też niestety lektura projektu strategii nie daje jednoznacznej odpowiedzi na wiele nurtujących mieszkańców regionu pytań.</p> <p>Tego czego szczególnie brakuje, to oceny potencjału gospodarczego regionu z sektorowym jego rozbiem i wskazaniem udziału w wytwarzaniu PKB. Z tego dokumentu nie wynika jaki potencjał posiada najważniejszy z punktu widzenia rozwojowego zarówno w kraju (wytwarza w skali kraju ok. 70% PKB) jak i w regionie sektor MŚP czy rolnictwa, jakie są jego problemy. Dlaczego to tak ważne? bo te dwa sektory w regionie są głównymi twórcami miejsc pracy, w przeciwieństwie do molochów z udziałem skarbu państwa czy innych spółek publicznych. Brak jest informacji jaki jest poziom rozwinięcia sektora usług w stosunku do sektora produkcyjnego i rolnictwa, a to sektor właśnie usług i jego rozwój jest w naszej ocenie potencjalnym rezerwuarem nowych miejsc pracy w regionie.</p> <p>W naszym odczuciu Strategia bez precyzyjnej diagnozy, bez precyzyjnego wskazania kierunków i priorytetów interwencji publicznej oraz zestawu wskaźników i metod i harmonogramu realizacji i monitoringu pozostaje tylko mniej lub bardziej rozbudowaną wizją regionu.</p> <p>Obszarem, który jest pominięty w strategii, a preferowany w polityce unijnej jest problematyka zastosowania</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>nowoczesnych narzędzi kierowania rozwojem (podejście Leader), w tym Rozwój Kierowany przez Lokalną Społeczność (RKLS). Tymczasem na str. 19 pisze się między innymi cyt. „Odrębnym zagadnieniem utrudniającym funkcjonowanie organizacji jest niski poziom zaufania społecznego oraz słabo rozwinięta kultura współpracy”. Oznacza to że taki stan nadal pozostanie bo nie daje się szans na poprawę warunków funkcjonowania organizacji pozarządowych i udziału partnerstw w kierowaniu rozwojem lokalnym i wsparciu społecznych inicjatyw (szczególnie we wschodniej części województwa).</p> <p>Dokument szczebla krajowego o nazwie „Programowanie perspektywy finansowej 2014 -2020 Założenia Umowy Partnerstwa” tak opisuje ww. problematykę:</p> <p>„Stosowanie instrumentu RKLS proponowanego przez Komisję Europejską jest dobrowolne dla polityki spójności i polityki rybackiej, a obligatoryjne dla wspólnej polityki rolnej. Zastosowanie RKLS w Polsce należało będzie do decyzji instytucji zarządzającej danym programem operacyjnym – regionalnym (EFS, EFRR), dotyczącym obszarów wiejskich (EFROW) i obszarów uzależnionych od rybactwa (Europejski Fundusz Rybacki). Wykorzystane zostaną doświadczenia inicjatywy LEADER, realizowanej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013. Biorąc pod uwagę obligatoryjność zastosowania tego narzędzia w PROW</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>oczekiwaliśmy ustosunkowania się władz regionu do powyższej problematyki w Strategii. Tym bardziej, że zastosowanie narzędzia RKLS to nic innego, jak działanie na rzecz budowy Kapitału Społecznego wspomnianego w Strategii.</p> <p>Liczymy na wzbogacenie Strategii o wskazaną przez nas problematykę, jak i uwzględnienie zgłoszonych uwag. Jednocześnie deklarujemy aktywną współpracę z Władzami Regionu w zakresie tworzenia dokumentów strategicznych i wykonawczych z obszaru rozwoju społeczno-gospodarczego regionu.</p>		
171.	Uwaga ogólna			<p>Strategia jest napisana zbyt ogólnikowo. Gdyby zmieć nazwę regionu to pasowałyby do wielu innych regionów w kraju. Zasadniczo stwierdzamy brak w strategii kierunków działań, harmonogramu ich realizacji oraz wskaźników monitoringu strategii.</p> <p>W naszym odczuciu Strategia bez precyzyjnej diagnozy, bez precyzyjnego wskazania kierunków i priorytetów interwencji publicznej oraz zestawu wskaźników i metod i harmonogramu realizacji i monitoringu pozostaje tylko mniej lub bardziej rozbudowaną wizją regionu.</p> <p>Drugim obszarem, który jest pominięty w strategii, a preferowany w polityce unijnej i dotyczy problematyki zastosowania nowoczesnych narzędzi kierowania rozwojem, jest podejście Leader, w tym Rozwój Kierowany przez Lokalną Społeczność (RKLS), Tymczasem na str. 19 pisze się min -</p>	Związek Stowarzyszeń Na rzecz Rozwoju Gmin Północnego Obszaru Wielkich Jezior Mazurskich (LGD)	Wyjaśnienie jak dla pkt 169 i 170.

				<p>Odrębnym zagadnieniem utrudniającym funkcjonowanie organizacji jest niski poziom zaufania społecznego oraz słabo rozwinięta kultura współpracy. Oznacza to że taki stan nadal pozostanie bo nie daje się szans na poprawę warunków funkcjonowania organizacjo pozarządowych (szczególnie we wschodniej części województwa) i rozwinięcie kultury współpracy.</p> <p>Dokument szczebla krajowego o nazwie „ Programowanie perspektywy finansowej 2014 -2020 Założenia Umowy Partnerstwa” tak opisuje ww. problematykę:</p> <p>„Stosowanie instrumentu RKLS proponowanego przez Komisję Europejską jest dobrowolne dla polityki spójności i polityki rybackiej, a obligatoryjne dla wspólnej polityki rolnej. Zastosowanie RKLS w Polsce należało będzie do decyzji instytucji zarządzającej danym programem operacyjnym – regionalnym (EFS, EFRR), dotyczącym obszarów wiejskich (EFROW) i obszarów uzależnionych od rybactwa (Europejski Fundusz Rybacki). Wykorzystane zostaną doświadczenia inicjatywy LEADER, realizowanej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013. Biorąc pod uwagę obligatoryjność zastosowania tego narzędzia w PROW oczekiwalibyśmy ustosunkowania się władz regionu do powyższej problematyki w Strategii. Tym bardziej, że zastosowanie narzędzia RKLS to nic innego, jak działanie na rzecz budowy Kapitału Społecznego wspomnianego w Strategii.</p>	
--	--	--	--	---	--

				Stanowisko wyrażone w tym piśmie popierają również członkowie Związku Stowarzyszeń LGD9, w tym 9 gmin powiatu giżyckiego i węgorzewskiego oraz 2 powiaty obszaru LGD9.		
172.	Rozdział 5, str. 37 Schemat 4: scenariusz inteligentnej konkurencyjności Warmii i Mazur;	„... i kierowanie instrumentów wsparcia do...” biznesu i jego otoczenia nauki i edukacji organizacji społecznych samorządu terytorialnego	„... i kierowanie instrumentów wsparcia do...” biznesu i jego otoczenia nauki i edukacji kultury organizacji społecznych samorządu terytorialnego	<p>Kultura stanowi obok, biznesu, nauki i edukacji, organizacji społecznych i samorządu terytorialnego ważny obszar w budowaniu konkurencyjności regionu. Uzupełnia działania ww. obszarów i podmiotów. Od kilku lat znaczenie i udział sektora kultury w gospodarce rośnie (Raport końcowy: Znaczenie gospodarcze sektora kultury, Instytut Badań Strukturalnych, Warszawa 2010). Ma to swoje odzwierciedlenie w rosnących z roku na rok obrotach tego sektora, wielkości zatrudnienia w sektorze oraz jego udziale w PKB.</p> <p>Kultura buduje kapitał ludzki, tworzy (poprzez popularyzację różnorodności kulturowej) społeczeństwo świadome, otwarte na zmianę i gotowe do współpracy i rozwoju.</p> <p>Kultura wpływa na atrakcyjność osiedleńczą i lokalizacyjną regionów dla mieszkańców i inwestorów, determinuje rozwój turystyki, tworzy rynek pracy, kreuje przemysły kulturowe, wzbudza mnożnikowe procesy gospodarcze, współokreślane rozwojem infrastruktury społecznej, współokreśla funkcje metropolitarne miast, sprzyja alokacji zasobów ludzkich w sektorach rozwojowych (źródło: Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004–2013, Ministerstwo Kultury)</p>	Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny w Olsztynie	Uwaga bezzasadna. W scenariuszu koncentrujemy się na biznesie, nauce i edukacji, ponieważ jest to potrzebne do rozwoju inteligentnych specjalizacji regionu.

173.	rozdział 7, str.44 7.1.2 rozwój kapitału społecznego	... Wzrost kapitału społecznego wymaga działań kształtujących go już na poziomie wychowania w rodzinie i w początkowym okresie edukacji (przedszkola), poprzez rozwój aktywności społecznej, obywatelskiej i kulturalnej. Jednocześnie system instytucjonalny musi wspierać zaangażowanie i chęci realizacji poszczególnych jednostek, by wspólnie dawać przykład innym w celu wyzwolenia szerszej aktywności społecznej.	... Wzrost kapitału społecznego wymaga działań kształtujących go na poziomie wychowania w rodzinie, edukacji szkolnej a także edukacji „nieformalnej” prowadzonej przez inne instytucje publiczne, w tym instytucje kultury. System instytucjonalny musi wspierać zaangażowanie i chęci realizacji poszczególnych jednostek, by wspólnie dawać przykład innym w celu wyzwolenia szerszej aktywności społecznej.	Proponowany zapis wynika z założeń przyjętych w „Strategii rozwoju kapitału społecznego”, która równoważy rolę edukacji formalnej i edukacji nieformalnej w procesie kształtowania postaw i kompetencji społecznych mieszkańców (Cel 1 Strategii: Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji) Dynamika zmian społeczno-gospodarczych wymaga permanentnego kształcenia obywateli - będącego alternatywą dla edukacji szkolnej a odbywającego się w różnych miejscach i realizowanego przez różne podmioty m.in. przez instytucje publiczne, w tym instytucje kultury. Jest to szczególnie zaakcentowane w kierunku działań: 1.2.3. Rozwój kompetencji kulturowych w uczeniu się innym niż formalne oraz upowszechnienie różnych form uczestnictwa w kulturze		Uwaga bezzasadna. Sprawa jest ujęta w Strategii (patrz uwaga 174)
174.	rozdział 7, str.44, 7.2.1 rozwój kapitału społecznego, kierunek działań „c”	C. Instytucje publiczne (w tym w szczególności system edukacji i instytucje kultury). Realizacja celu w tym kierunku wymagać będzie m.in.: zwiększenia wykorzystania zasobów lokalnych instytucji publicznych dla rozwijania aktywności społecznej i obywatelskiej; tworzenia warunków dla wzmacniania tożsamości i uczestnictwa w kulturze na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym; wzmocnienia edukacji obywatelskiej i kulturalnej; rozwoju kompetencji	C. Instytucje publiczne (w tym w szczególności system edukacji i instytucje kultury). Realizacja celu w tym kierunku wymagać będzie m.in.: zwiększenia wykorzystania zasobów lokalnych instytucji publicznych dla rozwijania aktywności społecznej i obywatelskiej; tworzenia warunków dla wzmacniania tożsamości i uczestnictwa w kulturze na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym; wzmocnienia edukacji obywatelskiej i kulturalnej;	W wyzwaniach rozwojowych dla kapitału społecznego zawartych w „Strategii rozwoju kapitału społecznego” szczególną rolę przypisano instytucjom kultury, zakładając ich aktywny udział w realizacji każdego ze stawianych wyzwań rozwojowych a w konsekwencji współudziału w realizacji każdego z czterech celów operacyjnych. W ww. dokumencie założono bowiem, m.in. aktywne współuczestnictwo instytucji kultury (wspólnie z podmiotami kształcenia formalnego) w procesie kształtowania w społeczeństwie postaw i kompetencji budujących kapitał społeczny (kooperatywność,		Uwaga bezzasadna. Stanowi uszczegółowienie zapisów Strategii. Nie wnosi wartości dodanej.

		<p>obywatelskich i kulturowych w kształceniu innym niż formalne; upowszechniania różnych form uczestnictwa w kulturze.</p>	<p>rozwoju kompetencji obywatelskich i kulturowych w kształceniu innym niż formalne; upowszechniania różnych form uczestnictwa w kulturze; <u>wzmocnienie kadr instytucji publicznych w celu skutecznej realizacji działań na rzecz rozwoju kapitału społecznego</u></p>	<p>komunikatywność i kreatywność) oraz przygotowanie nauczycieli i uczniów do odbioru kultury; współpraca instytucji kultury i szkół w zakresie prowadzenia edukacji obywatelskiej, medialnej i kulturalnej; zwiększenie przez instytucje kultury dostępu do nowych technologii na poziomie lokalnym; tworzenie i realizacja oferty z zakresu edukacji informacyjnej i medialnej dla ludzi starszych; zwiększenia wykorzystania zasobów lokalnych instytucji publicznych dla rozwoju aktywności obywatelskiej; działania dotyczące dialogu międzykulturowego i międzypokoleniowego; digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie zasobów dziedzictwa kulturowego; promocja i rozwój wolontariatu i współpracy z NGO; wykorzystanie możliwości technik cyfrowych do zapewnienia osobom niepełnosprawnym dostępu do zasobów edukacyjnych, kulturowych i naukowych.</p> <p>Jak wyżej wykazano mnogość zadań postawionych przed instytucjami kultury, uwzględnia ich aktywną rolę w budowaniu kapitału społecznego oraz zakłada wzmocnienie ogólnej roli kultury w budowaniu spójności społecznej.</p> <p>Sytuacja ta stwarza to nowe rodzaje oczekiwań wobec instytucji kulturalnych, przyznaje nowe zadania. Skuteczna realizacja tych zadań wymaga ciągłego doskonalenia się i podnoszenia kwalifikacji pracowników instytucji kultury.</p>		
--	--	--	--	--	--	--

175.	rozdział 7, str.45, 7.2.2 wzrost dostępności i jakości usług publicznych, kierunek działań „D”	<p>D. Instytucje kultury i organizacje pozarządowe.</p> <p>Ten kierunek działań wiąże się z aktywizacją społeczną, ale również ze wzrostem jakości i różnorodności oferty kulturalnej regionu, przede wszystkim dla swoich mieszkańców. Potrzebne będzie wsparcie finansowe instytucji kultury również na rzecz włączenia ich w tworzenie produktów turystycznych i wypoczynkowych oraz rozszerzenie kręgu odbiorców (w tym osoby niepełnosprawne, uczniowie). Instytucje kultury i organizacje pozarządowe będą wspierane również w procesie wzmacniania ich funkcji regionotwórczej.</p>	<p>D. Instytucje kultury</p> <p>Ten kierunek dotyczy działań związanych z:</p> <p>Wspieraniem jakości i różnorodności oferty kulturalnej, poprawą dostępności do zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym także z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjnych, wsparciem finansowym instytucji kultury również na rzecz włączenia ich w tworzenie produktów turystycznych i wypoczynkowych oraz rozszerzenie kręgu odbiorców (w tym osoby niepełnosprawne, uczniowie), wsparciem działalności instytucji pełniących funkcje kulturotwórcze i edukacyjne na rzecz całego regionu oraz promowaniem powiązań międzyregionalnych i międzynarodowych, wspieraniem rozbudowy i modernizacji instytucji kultury oraz poprawy ich wyposażenia w niezbędny sprzęt, wspieraniem doskonalenia zawodowego kadr instytucji, rozwojem mechanizmów wsparcia i współpracy między różnymi podmiotami i osobami działającymi w sektorze kultury, wspieraniem projektów edukacyjnych oraz projektów w zakresie działań eksperymentalnych i nowatorskich.</p>	<p>Proponujemy wydzielenie dwóch osobnych kierunków działań dla organizacji pozarządowych oraz dla instytucji kultury. Są to podmioty, których warunki działania, potencjał i możliwości są różne. Zaproponowana zmiana umożliwi zindywidualizowane podejście do obu rodzaju podmiotów, a przez to zwiększy skuteczność ich oddziaływania wobec mieszkańców i maksymalizację efektywności działania. Organizacje pozarządowe i instytucje kultury potrzebują innego rodzaju wsparcia, borykają się z różnymi problemami, działają na inną skalę i w innych warunkach formalno-prawnych.</p> <p>Na Warmii i Mazurach funkcjonują 523 instytucje kultury („Kultura pod pochmurnym niebem”. Dynamiczna diagnoza stanu kultury województwa warmińsko–mazurskiego. Raport i rekomendacje praktyczne, Olsztyn 2012)</p> <p>Rokrocznie podejmują wiele inicjatyw na rzecz mieszkańców regionu. Są to działania o szeroko pojętym charakterze kulturalnym, edukacyjnym, integracji i aktywizacji społecznej a także działania związane ze zbieraniem i upowszechnianiem dziedzictwa regionalnego. Podjętą również liczne inicjatywy (szczególnie biblioteki publiczne) na rzecz wykluczenia cyfrowego. Szczególną rolę odgrywają instytucje kultury działające na poziomie regionu, dlatego też ważne będzie wsparcie finansowe tych instytucji i ich kadr.</p>	<p>Uwaga bezzasadna.</p> <p>Tekst wynika z pogłębionej dyskusji na spotkaniach zespołów strategicznych. Kultura występuje w wielu miejscach Strategii, w tym wypadku chodzi o stworzenie możliwie dobrych warunków do współpracy, ponieważ i instytucje kultury i organizacje pozarządowe służą pobudzaniu kapitału społecznego. Proponowane zapisy koncentrują treści odnośnie kultury zawarte w różnych miejscach dokumentu (np. infrastruktura). Są na poziomie szczegółowości programu operacyjnego, a nie planu strategicznego.</p>
------	--	--	--	---	--

176.	rozdział 7, str.48 7.3.2 intensyfikacja współpracy międzyregiona lnej, kierunek działań „A”; rozwoju ponadlokalnych funkcji ochrony zdrowia, edukacyjnych oraz koordynacja oferty szkolnictwa zawodowego na poziomie wyższym w miejskich obszarach funkcjonalnych;; rozwoju ponadlokalnych funkcji ochrony zdrowia, edukacyjnych oraz koordynacja oferty szkolnictwa zawodowego na poziomie wyższym w miejskich obszarach funkcjonalnych; <u>międzyregionalnej współpracy instytucji kultury oraz wymianie ich kadr;</u>	Międzyregionalna współpraca w obszarze kultury będzie miała wpływ na wzrost liczby, ale przede wszystkim na wzrost jakości powiązań sieciowych. Współpraca międzyinstytucjonalna, wymiana dobrych praktyk, myśli i innowacji, budowanie partnerstw i tworzenie sieci współpracy w obszarze kultury będzie sprzyjało realizacji wspólnych przedsięwzięć, w tym również przedsięwzięć gospodarczych.		Uwaga nieuwzględniona. Zawartość tego kierunku działań została ustalona z województwem pomorskim, które ma podobne treści w swojej Strategii.
177.	rozdział 7, str.48 7.3.2 intensyfikacja współpracy międzyregiona lnej, kierunek działań „e” wykorzystywanie różnorodności kulturowej i złożoności historii Warmii i Mazur w celu budowania trwałych więzi gospodarczych (np. Ukraina, Litwa, Niemcy) oraz zwiększanie popytu na ofertę turystyczno-kulturową regionu (np. Niemcy i inne kraje UE), wspieranie współpracy z przedstawicielami mniejszości narodowych żyjących na terenach Warmii i Mazur (np. Ukraina, Niemcy), współpraca ze Związkami Polaków oraz Polakami, którzy opuścili region, ale chcieliby utrzymywać z nim kontakty. wykorzystywanie różnorodności kulturowej i złożoności historii Warmii i Mazur w celu budowania trwałych więzi gospodarczych (np. Ukraina, Litwa, Niemcy) oraz zwiększanie popytu na ofertę turystyczno- kulturową regionu (np. Niemcy i inne kraje UE), <u>stymulacja przepływu treści kulturowych (transfer międzykulturowy) oraz innowacji w sferze kultury jako czynnika rozwoju</u> , wspieranie współpracy z przedstawicielami mniejszości narodowych żyjących na terenach Warmii i Mazur (np. Ukraina, Niemcy), współpraca ze Związkami Polaków oraz Polakami, którzy opuścili region, ale chcieliby utrzymywać z nim kontakty.	Kultura staje się współcześnie czynnikiem rozwoju ekonomicznego, na równi z pracą, kapitałem i technologiami. Sektor kultury stwarza miejsca pracy, jest jednym z elementów bazy rozwoju ekonomicznego miast i regionów, wpływa na atrakcyjność określonych lokalizacji. Międzyregionalna współpraca kulturalna zarówno z regionami bałtyckimi jak i innymi regionami partnerskimi będzie sprzyjała budowaniu konkretyjności regionu w oparciu o dziedzictwo kulturowe, co ma z kolei ogromny wpływ na rozwój turystyki w regionie. Aktualnie sektor kultury charakteryzuje ekspansja, obejmuje on coraz to nowe obszary związane z “kulturą”, np. Internet, technologie multimedialne, turystykę i rozrywkę. Działalność kulturalna pobudza do kreatywności i innowacyjności - jednych z najistotniejszych czynników konkurencyjności współczesnej gospodarki.		Uwaga niezrozumiała.

178.	Część IV raportu cel 1.5. 33strona raportu	Wzmocnienie potencjału turystycznego	Proponuję w tym punkcie bardzo mocne zaakcentowanie walorów regionu takich jak łowiectwo, wędkarstwo, wędkarstwo podlodowe oraz jeździectwo, nurkowanie również podlodowe, narciarstwo biegowe, bojery. jako dziedziny możliwe do uprawiania poza standardowym sezonem turystycznym.	Dziedziny takie jak myślistwo i wędkowanie można uprawiać także w okresie jesienno-zimowym wykorzystując istniejącą bazę turystyczno gastronomiczną. Tereny województwa Warmińsko Mazurskiego obfitują w ogromną ilość zwierzyny łownej Polowania indywidualne, polowania zbiorowe z naganką z zachowaniem rytuałów łowieckich stanowią ogromną atrakcję. Zwieńczenie każdego polowania wręczonym medalem króla polowania oraz trofeum w postaci wieńca jelenia czy oręża dzika jest dla każdego myśliwego ogromnym przeżyciem. Bardzo istotną i rozwijającą się dziedziną turystyki w województwie warmińsko-mazurskim jest jeździectwo we wszystkich odmianach. Ze względu idealne warunki do uprawiania tego sportu w regionie, wsparcie tej dziedziny da istotne i widoczne efekty. Taki efekt osiągnięty będzie również poprzez wsparcie nurkowania posezonowego, w tym podlodowego. Ze względu na unikalne warunki w regionie, do tego typu sportu i rekreacji, wsparcie nurkowania mogłoby stworzyć możliwość powstania wiodącego ośrodka na skalę europejską, a nawet światową. Podobnie wsparcie żeglarstwa lodowego, pozwoli na wykorzystanie unikalnych walorów regionu. Wyznaczenie tras biegowych i stworzenie infrastruktury dla turystów i sportowców rozszerzy ofertę oraz będzie istotnym wkładem w rozwój tej coraz bardziej powszechnej dyscypliny. Wydłużenie sezonu turystycznego poprawi zamożność regionu,	Marek Kropielnicki	Uwaga niezrozumiała. Odnosi się do jakiegoś raportu. Na stronie 33 projektu Strategii znajduje się opis uwarunkowań zewnętrznych. Projekt Strategii nie zawiera celu 1.5.
------	--	--------------------------------------	--	---	--------------------	---

				zmniejszenie migracji lokalnej ludności i poprawi bazę turystyczną.		
179.	4.3. Priorytet: Nowoczesne sieci, s.22	(...) potencjał komunikacyjny uzupełnia międzynarodowa droga wodna E 70 (mapa 14) Mapa 14	(...) potencjał komunikacyjny uzupełniają międzynarodowa droga wodna E 70 <u>oraz MDW E40 (mapa 14)</u> Zaznaczenie na mapie dróg wodnych: MDW E70 i E40	Mimo, że w tekście jest odesłanie do mapy, na mapie nie są zaznaczone drogi wodne. Do systemów transportowych, w które włączone jest województwo warmińsko-mazurskie należą także drogi wodne: MDW E 70 oraz MDW E 40. Są one drogami wodnymi o znaczeniu europejskim, ujętymi w Europejskiej Polityce Transportowej. Ich wykorzystanie ma strategiczne znaczenie dla wykorzystania walorów wodnych, transportowych i sieciowych naszego regionu. Dla naszego Regionu zarówno MDW E 70 jak i MDW E 40 mają duże znaczenie. Nie sposób dzisiaj przewidzieć, który szlak uzyska większą rangę w najbliższej przyszłości, dlatego należy uwzględnić strategiczną rolę obydwu szlaków.	Urząd Miejski w Elblągu	Uwaga nieuwzględniona. Mapa nie obejmuje śródlądowych dróg wodnych. Jest produktem W-MBPP w Olsztynie. Nie podejmujemy się ich wyrysowania. Nie identyfikuje ich również KPZK 2030
180.	4.3. Priorytet: Nowoczesne sieci, s.22	W pobliżu zachodniej części województwa przebiega autostrada A1, zaś przez jego zachodnie obszary przebiega droga ekspresowa nr 7.	W pobliżu zachodniej części województwa przebiega autostrada A1, zaś przez jego zachodnie obszary przebiegają drogi ekspresowe nr 7 i <u>nr 22</u>	Droga S22 jest ważnym elementem systemu transportowego województwa, szczególnie dla jego zachodniej części, gdyż stanowi część korytarza transportowego z Europy Zachodniej do obwodu kaliningradzkiego i dalej do państw bałtyckich (trasa Europejska E28), a także przedłużenie drogi S7 w stronę Kaliningradu. W projekcie Strategii podkreśla się rolę Kaliningradu i współpracy z Kaliningradem w rozwoju województwa, powinno to zostać odzwierciedlone także, poprzez pokazanie korytarza transportowego, na którym odbywa się główny ruch z i do		Uwaga zasadna. Uwzględniono.

				obwodu kaliningradzkiego. Na drodze S22 zlokalizowane jest przejście graniczne w Grzechotkach, które w 2012 roku obsługiwało 39,9% ruchu samochodów ciężarowych i 40,2% ruchu samochodów osobowych na przejściach granicznych w województwie, co jest najwyższym wskaźnikiem wśród przejść granicznych w województwie. Ponadto poprzez drogę krajową nr 54 droga S22 jest połączona z przejściem granicznym w Gronowie. Oba te przejścia obsługują większość ruchu granicznego pojazdów (58,1%).	
181.	4.3. Priorytet: Nowoczesne sieci, s.23	(...) Mają one znaczenie dla turystyki wodnej. Znaczenie dróg śródlądowych dla transportu ładunków jest w przypadku Warmii i Mazur niewielkie w przeciwieństwie do transportu pasażerskiego.	(...) Mają one znaczenie dla turystyki wodnej. Znaczenie dróg śródlądowych dla transportu ładunków jest w przypadku Warmii i Mazur niewielkie w przeciwieństwie do transportu pasażerskiego, <u>wyjątkiem jest tu Zalew Wiślany</u> ¹ ¹ Zalew Wiślany jest formalnie jest akwenem morskim, ale jednocześnie – w klasyfikacji unijnej – stanowi część międzynarodowej drogi wodnej E 70, a Port Morski w Elblągu jest jednym z 10 polskich portów śródlądowych ujętych w Konwencji AGN. Od 2010 roku sukcesywnie wzrasta wielkość przewozów transportowych na tej drodze wodnej.	Zalew Wiślany jest w naszym województwie jedynym śródlądowym szlakiem transportowym. Dodatkowo, jest jednym z niewielu spełniających kryteria unijne. Po podpisaniu polsko-rosyjskiego porozumienia o swobodzie żeglugi po tym akwenie wielkość przewozów wzrasta w szybkim tempie (w 2010 - 65 tys. ton ładunków, w 2012 – 170 tys. Ton). Taki zapis jednocześnie wyjaśnia „dwoistość“ (morskość i śródlądowość) Zalewu Wiślanego, które pojawiają się także w Strategii.	Uwaga bezzasadna w tym miejscu. Zalew Wiślany nie należy do śródlądowych dróg wodnych, których dotyczy wypowiedź. Dodamy wyrażenie Zalew Wiślany do punktu następnego Transport morski.

182.	4.3. Priorytet: Nowoczesne sieci, s.23	Transport morski – (...) Funkcje transportowe pełni jedynie Port Morski w Elblągu (jedyne port morski towarowy w województwie). Po latach zastoju, od 2010 r. szybko odbudowuje przeładunki. W 2009 r. zawinęło tu tylko 12 statków, a rok później już 95.	Transport morski – (...) Porty we Fromborku, Tolkmicku i (po stronie pomorskiej) w Krynicy Morskiej pełnią funkcje portów pasażerskich, eksploatowanych głównie turystycznie – w ruchu między tymi właśnie portami (w 2010 r. do portu we Fromborku zawinęło 365 statków, a do Krynicy Morskiej 404). Funkcje transportowe pełni jedynie Port Morski w Elblągu (jedyne port morski towarowy w województwie). Po latach zastoju, od 2010 r. szybko odbudowuje przeładunki. W 2009 r. zawinęło tu tylko 12 statków, a rok później już 95. <u>W 2010 r. przeładunki w porcie wyniosły 65 tys. ton, w 2011 – 113,5 tys. ton, a w 2012 r – 170 tys. ton.</u>	Porównanie portów we Fromborku, Krynicy Morskiej i Elblągu na podstawie zawinięć statków jest mylące ze względu na ich odmienny charakter. Bardziej odpowiednim miernikiem funkcjonalności portu w Elblągu jest wielkość przeładunków.	Uwaga nieuwzględniona. W Strategii zawieramy jedynie syntezę diagnozy, bez aż tak szczegółowych danych. Szybka odbudowa przeładunków jest podkreślona.
183.	Analiza SWOT, Mocne strony, Konkurencyjna gospodarka s.34	Obszary przyrodnicze prawnie chronione oraz zabytki (W-M)	przeniesienie zapisu do części „Otwarte społeczeństwo	Obszary przyrodnicze prawnie chronione wiążą się restrykcjami w prowadzeniu tradycyjnej gospodarki, dlatego takie brzmienie zapisu w mocnych stronach w dziale konkurencyjna gospodarka jest niezrozumiałe.	Uwaga bezzasadna. Wydyskutowano podczas spotkań Zespołów strategicznych, że postrzegamy obszary przyrodnicze oraz zabytki w kontekście potencjału gospodarczego.
184.	6. Cel główny, s.38 - kontekst regionalny	Elbląg jako ośrodek subregionalny, wyposażony w infrastrukturę miejską o wysokich standardach, specjalizować się będzie w rozwoju nowoczesnych technologii oraz współpracować z gospodarką morską obszaru	Elbląg jako ośrodek subregionalny ¹ , <u>w oparciu o swój obszar funkcjonalny i infrastrukturę miejską o wysokich standardach, w tym Elbląski Park Technologiczny i port morski, będzie pełnił rolę ośrodka rozwoju nowoczesnych technologii,</u>	Elbląg już pełni wymienione funkcje. W mieście funkcjonuje pierwszy park technologiczny na terenie województwa. Elbląg posiada także silne: - uczelnie wyższe: (m.in. Państwową Wyższą Szkołę Zawodową i Elbląską Uczelnię Humanistyczno-	Uwaga częściowo uwzględniona. Z przesłanej propozycji uwzględniono w projekcie Strategii brakujący kontekst kulturowy. Natomiast pozostała część

		bałtyckiego i Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej	<p>gospodarki morskiej, <u>a także ośrodka edukacyjnego, kulturowego, turystycznego i ochrony zdrowia. Wykorzystując swoje położenie miasto będzie pełniło funkcję ośrodka współpracy transgranicznej, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru obwodu kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej oraz państwa bałtyckich.</u></p> <p>¹ <u>Elbląg dla potrzeb statystycznych pełni funkcję ośrodka dla subregionu elbląskiego (NUTS3), natomiast w Krajowej koncepcji Zagospodarowania Przestrzennego 2030 posiada status ośrodka regionalnego.</u></p>	<p>Ekonomiczną),</p> <ul style="list-style-type: none"> - instytucje kultury (Galeria EI, Teatr im. A. Sewruka, Centrum Spotkań Europejskich „Światowid”, Biblioteka Elbląska) - silne i wyposażone w nowoczesny sprzęt jednostki służby zdrowia (m.in. Szpital Wojewódzki w Elblągu) <p>Elbląg wraz z regionem go otaczającym tworzy miejski obszar funkcjonalny, który odznacza się dużym potencjałem turystycznym.</p> <p>Położenie miasta w pobliżu granicy z Rosją i doświadczenie we współpracy z partnerami zagranicznymi czyni z niego idealny ośrodek współpracy transgranicznej</p>	<p>propozycji jest skonsumowana przez obecne zapisy (w żadnym z trzech głównych miast nie wymieniamy parków technologicznych).</p> <p>W odniesieniu do przypisu chcemy zwrócić uwagę, iż nomenklatura ta stosowana jest na potrzeby planowania przestrzennego. Uwaga będzie odpowiednia do planu zagospodarowania przestrzennego województwa, a nie do planu społeczno-gospodarczego regionu .</p>
185.	6. Cel główny, s.38 - kontekst bałtycki	(...) Istotne będą przede wszystkim stosunki gospodarcze z państwami basenu Morza Bałtyckiego, w tym z obwodem kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej – najbliższym sąsiadem regionu.	Istotne będą przede wszystkim stosunki gospodarcze z państwami basenu Morza Bałtyckiego, w tym z obwodem kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej – najbliższym sąsiadem regionu. <u>Z uwagi na swoje położenie Elbląg będzie pełnił rolę „bramy” do Rosji i regionu bałtyckiego</u>	Położenie miasta w pobliżu granicy z Rosją, na europejskiej trasie E28 (droga ekspresowa S22) czyni z miasta bramę UE na północny-wschód.	<p>Uwaga bezzasadna.</p> <p>Równie dobrze bramą do Rosji może być Olsztyn i Ełk, w zależności od kierunku podróży.</p>
186.	7.3.2. Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej, s.48-49	-	wyszczególnienie współpracy z województwem pomorskim jako odrębnego punktu	Współpraca z województwem pomorskim jest jednym z kluczowych czynników rozwoju dla zachodniej części województwa. Współpraca ta jest konieczna szczególnie w takich obszarach jak kwestie związane z Zalewem Wiślanym, Żuławami	Uwaga bezzasadna. Województwo pomorskie jest jednym z regionów bałtyckich i powinno znaleźć się w tej części Strategii.

				Wiślanymi, drogami ekspresowymi S7 i S22, MDW E70 i E40, gospodarka morska. Część tych kwestii jest ujęta we fragmencie dot. współpracy z regionami bałtyckim, jednak ważność województwa pomorskiego powinna być podkreślona poprzez wyodrębnienie województwa.	
187.	7.3.2. Intensyfikacja współpracy międzyregiona lnej, A, s.48	(...) tworzenia sieciowych ponadregionalnych produktów turystycznych (głównie w oparciu o: międzynarodową drogę wodną: E-70, z uwzględnieniem Żuław i Zalewu Wiślanego, jako destynacji turystycznej o rosnącym znaczeniu)	tworzenia sieciowych ponadregionalnych produktów turystycznych i <u>infrastruktury portowej</u> (głównie w oparciu o: międzynarodowe drogi wodne: E-70 i E-40, z uwzględnieniem Żuław i Zalewu Wiślanego, jako destynacji turystycznej o rosnącym znaczeniu)	System międzynarodowych dróg wodnych jest z założenia systemem transportowym, a nie turystycznym. Turystyka jest dobrym pierwszym etapem aktywizowania tych szlaków, ale nie można zapominać o ich podstawowej roli, czyli pełnieniu funkcji transportowych.	Uwaga nieuwzględniona. Zakres współpracy został ustalony z województwem pomorskim, a cel dotyczy właśnie tej współpracy.
188.	7.3.2. Intensyfikacja współpracy międzyregiona lnej, B, s.49	Z kolei z województwem kujawsko-pomorskim rysują się szerokie możliwości współpracy m. in. w zakresie produkcji rolno-spożywczej, promocji i turystyki.	Z kolei z województwem kujawsko-pomorskim rysują się szerokie możliwości współpracy m. in. w zakresie produkcji rolno-spożywczej, <u>transportu</u> , promocji i turystyki.	Województwo kujawsko-pomorskie jest ważnym partnerem w zakresie rozwoju wodnego transportu śródlądowego.	Uwaga nieuwzględniona. Nie mamy uzgodnionego takiego pola współpracy.
189.	Intensyfikacja współpracy międzyregiona lnej, D, s.49	Do przewidywanych działań należą: wsparcie inicjatyw proeksportowych, działania na rzecz poprawy czystości wód Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego, współrealizacja przedsięwzięć kulturalnych, współpraca w strefie przygranicznej (z zakresu infrastruktury technicznej i społecznej), m.in. w obszarze transgranicznym, kreowanie międzynarodowych produktów turystycznych oraz powiązań transportowych, szczególnie w oparciu o potencjał Zalewu	Do przewidywanych działań należą: wsparcie inicjatyw proeksportowych, działania na rzecz poprawy czystości wód Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego, współrealizacja przedsięwzięć kulturalnych, współpraca w strefie przygranicznej (z zakresu infrastruktury technicznej i społecznej), m.in. w obszarze transgranicznym, kreowanie międzynarodowych produktów turystycznych <u>oraz powiązań transportowych</u> , szczególnie w oparciu o	Ważnym celem współpracy w ramach Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego jest wykorzystanie jego potencjału transportowego wynikającego m.in. z: łączenia portu unijnego z portem rosyjskim; bycia elementem europejskiej sieci międzynarodowych dróg wodnych. Zalew Wiślany z racji swojej „morskości” jest wyłączony z zasad małego ruchu granicznego (MRG). Istnieje jednak uzasadnienie dla wyłączenia go z tego ograniczenia, które ma sens z rzeczywiście „morskiej” perspektywy, a nie morza, które łączy porty będące w strefie MRG.	Uwaga nieuwzględniona. Zakres współpracy został ustalony z województwem pomorskim i obwodem kaliningradzkim FR , a cel dotyczy właśnie tej współpracy.

		Wiślanego/Kaliningradzkiego oraz rozwój kształcenia w zawodach (rzemiosłach) tradycyjnych, opartych o specyficzne zasoby gospodarcze.	potencjał Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego oraz rozwój kształcenia w zawodach (rzemiosłach) tradycyjnych, opartych o specyficzne zasoby gospodarcze. <u>Intensyfikacji współpracy sprzyjałoby rozszerzenie małego ruchu granicznego na morskie przejścia graniczne na Zalewie Wiślanym i Kaliningradzkim, co jednak wymagałoby zastosowania specjalnego trybu przez instytucje unijne.</u>		
190.	7.4.1 Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności, B. Inwestycje drogowe s.50	h. poprawy dostępności do przejść na granicy z obwodem kaliningradzkim FR;	h. poprawy dostępności do przejść na granicy z obwodem kaliningradzkim FR (<u>w tym drogi ekspresowej S22</u>)	Droga krajowa nr 22 wciąż wymaga przebudowy do parametrów drogi ekspresowej na odcinku Elbląg – Swarozyn. Odcinek ten stanowi łącznik między drogą S7 i autostradą A1 oraz pomiędzy drogą ekspresową S 22 (Elbląg-Grzechotki). Podjęcie działań w tym zakresie połączy drogą ekspresową obwód kaliningradzki z autostradą A-1 i pozwoli stworzyć alternatywne połączenie, odciążające ruch na Via Baltica, pomiędzy Berlinem a Kaliningradem.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja sprzeczna z przyjętą koncepcją podczas aktualizacji. Nie przesądzamy o numerach dróg z wyjątkiem dróg objętych siecią TEN-T. W pozostałych przypadkach wskazujemy problemy do rozwiązania.
191.	7.4.1 Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności, C. Infrastruktura kolejowa, s.51	modernizacja linii kolejowej Braniewo-Olsztyn (z uwagi na rozwijającą się współpracę z obwodem kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej).	modernizacja linii kolejowych Braniewo-Olsztyn <u>oraz Elbląg-Braniewo-granica państwa</u> (z uwagi na rozwijającą się współpracę z obwodem kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej).	W związku z rozwojem współpracy z obwodem kaliningradzkim modernizacji wymaga także linia kolejowa 204 (z Elbląga do granicy państwa), co przyczyni się do poprawy dostępu do kolejowego przejścia granicznego z Rosją.	Uwaga nieuwzględniona. Zarząd Województwa dokonał strategicznego wyboru linii kolejowych do zmodernizowania w perspektywie do 2025 r., a i tak nosi on charakter jedynie rekomendacji skierowanych do Ministra Transportu i

						PKP.
192.	7.4.1 Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności, G, Zintegrowany transport publiczny w ośrodkach miejskich, w szczególności w największych miastach regionu (Olsztyn, Elbląg i Ełk). s.51	Zintegrowany transport publiczny w ośrodkach miejskich, w szczególności w największych miastach regionu (Olsztyn, Elbląg i Ełk). W latach realizacji strategii utrzymane będą działania mające na celu rozwój zintegrowanych systemów transportu publicznego. Działania te służyć będą zarówno rozwojowi gospodarczemu, jak też ochronie miast przed nadmiernym hałasem i zanieczyszczeniem środowiska.	Zintegrowany transport publiczny w <u>obszarach</u> miejskich, w szczególności w największych miastach regionu (Olsztyn, Elbląg i Ełk). W latach realizacji strategii utrzymane będą działania mające na celu rozwój zintegrowanych systemów transportu publicznego, <u>w szczególności ekologicznych</u> . Działania te służyć będą zarówno rozwojowi gospodarczemu, jak też ochronie miast przed nadmiernym hałasem i zanieczyszczeniem środowiska.	Transport publiczny nie dotyczy pojedynczych gmin, dlatego ważne jest aby uwzględnić tutaj wymiar obszarów funkcjonalnych miast. Rozwój bardziej stabilnego, ekologicznego i bardziej energooszczędnego systemu transportu miejskiego powinien być priorytetem w działaniach na rzecz zintegrowanych systemów transportu. Jest to zgodne z unijną polityką transportową (Komisja Wspólnot Europejskich. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Ekologicznego transportu, Bruksela, 08.07.2008, KOM(2008), SEK(2008) 2206.)		Uwaga nieuwzględniona. Na poziomie strategicznym nie chcemy dokonywać tego typu przesądzeń.
193.	9. Inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego (zagadnienia horyzontalne)	-	Dopisanie w zagadnieniach horyzontalnych punktu: edukacja i kadry	Podstawą rozwoju inteligentnych specjalizacji jest istnienie wykwalifikowanych kadr. Przy czym w procesie ich kształcenia należy uwzględnić nie tylko uczelnie i szkolnictwo wyższe (uwzględnione już w schematach poszczególnych		Uwaga bezzasadna. Kwestie te są zawarte w Strategii w kontekście inteligentnych specjalizacji.

	s.64			inteligentnych specjalizacji), ale także edukację na innych poziomach.		
194.	<p>7.4. CEL STRATEGICZNY</p> <p>4. NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA ROZWOJU</p> <p>7.4.1. Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności litera B ppkt f str. 50</p>	F. Skomunikowania drogowego Olsztyna i innych części województwa z lotniskiem regionalnym w Szymanach;	F. Skomunikowania drogowego Olsztyna i innych części województwa z lotniskiem regionalnym w Szymanach; <u>poprzez m.in. modernizację drogi wojewódzkiej 604 na odcinku Nidzica-Wielbark wraz z budową obwodnicy Nidzicy</u>	<p>Komunikacja południowej części województwa z lotniskiem regionalnym w Szymanach jest w części zapewniona (program usprawnienia powiązania komunikacyjnego w południowo-zachodniej części województwa „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 545 na odcinku Działdowo – Nidzica wraz z m. Działdowo) natomiast modernizacja drogi wojewódzkiej 604 na odcinku Nidzica-Wielbark wraz z budową obwodnicy Nidzicy zapewni ciągłość komunikacyjną z południową częścią województwa (Działdowo Lidzbark Welski, Lubawa, Susz).</p> <p>Modernizacja Drogi Wojewódzkiej 604 na odcinku Nidzica-Wielbark wraz z budową obwodnicy Nidzicy jest o tyle istotna, że stworzy drogowe połączenia z sąsiednimi dużymi ośrodkami gospodarczymi również z województwa mazowieckiego (np. Mława) poprzez powiązanie Nidzicy z drogą ekspresową nr 7 oraz będzie stanowiła ważną oś komunikacyjną tego regionu.</p> <p>Zrealizowanie opisanych wyżej zamierzeń inwestycyjnych z pewnością przyczyni się do stworzenia sieci komunikacyjnej o odpowiednich parametrach, obsługującej część istotnych ciągów komunikacyjnych, sprzyjającą rozwojowi regionu i kraju. Zadanie to będzie czynnikiem stymulującym rozwój południowej części województwa warmińsko-mazurskiego oraz szansą dla</p>	Starostwo Powiatowe w Nidzicy	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Propozycja sprzeczna z przyjętą koncepcją podczas aktualizacji. Nie przesadzamy o numerach dróg z wyjątkiem dróg objętych siecią TEN-T. W pozostałych przypadkach wskazujemy problemy do rozwiązania.</p>

				<p>społeczności lokalnej na powstanie nowych miejsc pracy.</p> <p>Ponadto stanie się elementem kończącym realizację dwóch dużych projektów drogowych z północnej i południowej części Warmii i Mazur. Przyczyni się również do wypełnienia celów strategicznych określonych przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zakresie infrastruktury drogowej.</p>		
195.	Rozdział 9 i inne fragmenty dokumentu mówiące o inteligentnych specjalizacjach	<p>Pominiecie stolarki otworowej przy wyborze inteligentnych specjalizacji.</p> <p>Zbyt szeroki zakres wybranych specjalizacji.</p> <p>Wybór specjalizacji, które nie mają szans stać się specjalizacjami regionalnymi.</p>	<p>Dodanie stolarki otworowej jako odrębnej specjalizacji.</p> <p>Uszczegółowienie wybranych specjalizacji.</p> <p>Wybór specjalizacji unikatowych w skali kraju.</p>	<p>Projekt Strategii powstał na podstawie analiz, w których zupełnie pominięto branżę stolarki otworowej, czego konsekwencją jest jej brak w inteligentnych specjalizacjach. Według szacunków z 2006 roku w naszym województwie działa od 800 do 1000 przedsiębiorstw z tej branży (IBnGR) i występuje faktyczna koncentracja geograficzna w porównaniu z innymi regionami Polski. Autorzy dokumentu na str. 66 wskazują produkcje okien i drzwi drewnianych w specjalizacji drewno i meblarstwo natomiast jest to niewielki odsetek całości branży, na którą składają się również producenci stolarki PWC i ALU. Z tej branży pochodzi wielu znanych w kraju i zagranicą producentów działających w naszym regionie. Firmy takie jak JOCZ, ADAMS, PLASTIMET, DZIADEK, BUDOMEX, AMEX są to firmy o uznanych markach. Żadne województwo nie może się poszczycić tak liczną reprezentacją znanych firm w tym sektorze. Duża innowacyjność branży oraz chęć współpracy przedsiębiorstw przynoszą ogromne korzyści dla gospodarki regionu. W</p>	<p>Biuro Kłastry Mazurskiej i Okna</p>	<p>Co do zasady uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Inteligentna specjalizacja nie jest tożsama sektorowi. Powinna obejmować pola działalności gospodarczej. Kwestia stolarki otworowej będzie omawiana podczas spotkania konsultacyjnego z przedsiębiorcami dot. specjalizacji drewno i meblarstwo.</p> <p>Meblarstwo jest specjalizacją Warmii i Mazur. Zajmujemy w tej dziedzinie pierwsze miejsce w Europie.</p>

				<p>branży tej działa najaktywniejszy w naszym województwie klaster (klaster pozyskał w ostatnich 3 latach ok. 10 mln zł funduszy przeznaczonych w dużej mierze na badania i rozwój). Branża ta silnie współpracuje z jednostkami naukowo-badawczymi realizując wspólne projekty badawcze. Branża stolarki otworowej jest również jedną z najbardziej perspektywicznych branż w Polsce, dostrzeganą i wyróżnianą na poziomie ministerialnym. w 2012 r. dostrzegając możliwości rozwoju tej branży Ministerstwo Gospodarki uruchomiło branżowy program promocji branży stolarki okiennej i drzwiowej. Potencjał tej branży w naszym regionie dostrzegają zarówno jednostki B+R jak też duże międzynarodowe korporacje (Uwm jest w trakcie uruchamiania laboratorium materiałów budowlanych, klaster mazurskie okna wraz z Parkiem Naukowo – Technologicznym w Ełku przygotowuje aplikację na stworzeni laboratorium stolarki otworowej w Ełku, firma Saint – Gobain, największy w Europie producent szyb do produkcji okien uruchomił w zeszłym roku w Barczewie swoją filię). Pominiecie jej w specjalizacjach naszego regionu jest marnowaniem gospodarczego potencjału naszego województwa i ogromnym krokiem wstecz.</p> <p>Wybrane specjalizacje są tak szerokie, że praktycznie ciężko jest znaleźć rodzaj działalności, który nie da się w nie wpisać. W związku z tym, że za wyborem specjalizacji w przyszłym okresie programowania ma podążać wsparcie władz regionalnych, obawiam</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>się, że taki wybór spowoduje, że będziemy wspierać wszystko, czyli nic, a nasze województwo będzie specjalizowało się we wszystkim, czyli w niczym. Zdecydowanie lepszym rozwiązaniem jest określić wąsko trzy branże ryzykując nawet, że kierowane do nich wsparcie nie będzie efektywnie wykorzystane niż wspierać wszystkie branże z góry skazując się na brak rzeczywistych specjalizacji w przyszłości oraz marnotrawstwo wysiłków/środków publicznych.</p> <p>Wybrane przez nas specjalizacje powinny być unikatowe w skali kraju. Nie racjonalny wydaje się wybór meblarstwa na specjalizację regionalną. Mimo, że w naszym województwie występuje klaster Meblarski i istnieje faktyczna koncentracja firm z tej branży to taką koncentrację znaleźć możemy w wielu województwach Polski.</p> <p>Kierowanie wsparcia w tą branżę jest skazane na porażkę. Sektor ten nigdy nie stanie się naszą specjalizacją na skalę krajową ponieważ inne województwa (śląskie, wielkopolskie) również będą ją wspierały. Kierowanie wsparcia w meblarstwo i konkurowanie z bardziej zamożnymi regionami jest błędem. Meblarstwo nie ma szans stać się naszą specjalizacją regionalną na skalę chociażby kraju.</p>		
196.	Uwagi ogólne			<p>Zapoznając się ze spisem treści można odnieść wrażenie, że dokument ten da czytelnikowi, a szczególnie mieszkańcowi regionu stanowi odpowiedź na kilka pytań, w tym:</p> <p>Jak władze regionu oceniają dotychczasową aktywność rozwojową,</p>	Stowarzy szenie Lokalna Grupa Rybacka Wielkie Jeziora Mazurski	<p>Odnosi się wrażenie, że nie zostały przeczytane wszystkie dokumenty. Odpowiedzi na pytanie pierwsze należy szukać w corocznych Raportach z monitoringu Strategii.</p>

			<p>w tym efekty absorbowanych środków perspektywy 2007- 2013 UE i określają precyzyjnie gdzie jesteśmy, co nam do tej pory wychodziło, a gdzie są największe niedostatki i niepowodzenia?</p> <p>Jak władze regionu identyfikują największe problemy i ich źródła?</p> <p>I w końcu jak władze regionu zamierzają wykorzystać siły i środki nowej perspektywy 2014-2020 i jakie wskaźniki ma region osiągnąć na koniec 2025 roku?</p> <p>Strategia jest napisana zbyt ogólnikowo. Gdyby zmieć nazwę regionu to pasowałyby do wielu innych regionów w kraju. Zasadniczo stwierdzamy brak w strategii kierunków działań, harmonogramu ich realizacji oraz wskaźników monitoringu strategii.</p> <p>Zarówno diagnoza jak i część wskaźnikowa obrazująca region po okresie wdrażania powinny stanowić spójną całość jako strategia rozwoju regionu. Trudno ocenić trafność zapisów dokumentu, który zawiera tylko 1/3 zawartości jaką powinna zawierać strategia rozwoju.</p> <p>Jeżeli wierzyć zapisom ze str. 69 cyt. „Województwo warmińsko-mazurskie corocznie monitoruje realizację Strategii, nieprzerwanie od 2000 roku. W tym celu został opracowany System monitorowania Strategii (SMS). SMS oparty jest o wskaźniki realizacji Strategii oraz wiedzę pozyskiwaną od licznych instytucji współrealizujących Strategię oraz prace Komitetu Monitorującego. System ten będzie</p>	e	<p>Na pytanie drugie w diagnozie problemowej Konkurencyjność Warmii i Mazur z czerwca 2012 r. (www.strategia2025.warmia.mazury.pl)</p> <p>Na pytanie trzecie odpowie treść Programu Operacyjnego Warmia i Mazury 2014-2020.</p> <p>Monitoring zaś i wskaźniki znajdą swe miejsce w odpowiednim rozdziale.</p> <p>W części współpracy jak w pkt 169.</p> <p>Strategia nie jest dokumentem, w którym ocenia się stan wdrażania takich programów jak RPO, PO KL, czy PROW. Od tego są sprawozdania roczne i raport ewaluacyjny z realizacji Strategii</p>
--	--	--	---	---	--

				<p>nadal podstawą monitorowania Strategii.”</p> <p>Rodzi się pytanie: dlaczego nie przedstawiono syntetycznej oceny chociażby stanu wdrażania takich programów jak: RPO, KL czy PROW?</p> <p>W naszej ocenie nie dokonano, jak i nie wskazano dokumentu w którym władze regionu dokonały bilansu wdrażania dotychczasowej Strategii, w tym środków pochodzących z perspektywy 2007-2013 UE. Okrągłe stwierdzenia moim zdaniem markujące to rozliczenie nie zastąpią typowego matematycznego rozliczenia tego co zostało zrobione i jakim wysiłkiem.</p> <p>Stąd też niestety lektura projektu strategii nie daje jednoznacznej odpowiedzi na wiele nurtujących mieszkańców regionu pytań.</p> <p>Tego czego szczególnie brakuje, to oceny potencjału gospodarczego regionu z sektorowym jego rozbiem i wskazaniem udziału w wytwarzaniu PKB. Z tego dokumentu nie wynika jaki potencjał posiada najważniejszy z punktu widzenia rozwojowego zarówno w kraju (wytwarza w skali kraju ok. 70% PKB) jak i w regionie sektor MŚP czy Rolnictwa, jakie są jego problemy. Dlaczego to tak ważne? bo te dwa sektory w regionie są głównymi twórcami miejsc pracy, w przeciwieństwie do molochów z udziałem skarbu państwa czy innych spółek publicznych. Brak jest informacji jaki jest poziom rozwinięcia sektora usług w stosunku do sektora produkcyjnego i rolnictwa, a to sektor właśnie usług i jego rozwój jest w</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>naszej ocenie potencjalnym rezerwuarem nowych miejsc pracy w regionie.</p> <p>W naszym odczuciu Strategia bez precyzyjnej diagnozy, bez precyzyjnego wskazania kierunków i priorytetów interwencji publicznej oraz zestawu wskaźników i metod i harmonogramu realizacji i monitoringu pozostaje tylko mniej lub bardziej rozbudowaną wizją regionu.</p> <p>Obszarem, który jest pominięty w strategii, a preferowany w polityce unijnej jest problematyka zastosowania nowoczesnych narzędzi kierowania rozwojem (podejście Leader), w tym Rozwój Kierowany przez Lokalną Społeczność (RKLS). Tymczasem na str. 19 pisze się między innymi cyt. „Odrębnym zagadnieniem utrudniającym funkcjonowanie organizacji jest niski poziom zaufania społecznego oraz słabo rozwinięta kultura współpracy”. Oznacza to że taki stan nadal pozostanie bo nie daje się szans na poprawę warunków funkcjonowania organizacjo pozarządowych i udziału partnerstw w kierowaniu rozwojem lokalnym i wsparciu społecznych inicjatyw (szczególnie we wschodniej części województwa).</p> <p>Dokument szczebla krajowego o nazwie „ Programowanie perspektywy finansowej 2014 -2020 Założenia Umowy Partnerstwa” tak opisuje ww. problematykę: „Stosowanie instrumentu RKLS proponowanego przez Komisję</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>Europejską jest dobrowolne dla polityki spójności i polityki rybackiej, a obligatoryjne dla wspólnej polityki rolnej. Zastosowanie RKLS w Polsce należało będzie do decyzji instytucji zarządzającej danym programem operacyjnym – regionalnym (EFS, EFRR), dotyczącym obszarów wiejskich (EFROW) i obszarów uzależnionych od rybactwa (Europejski Fundusz Rybacki). Wykorzystane zostaną doświadczenia inicjatywy LEADER, realizowanej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013. Biorąc pod uwagę obligatoryjność zastosowania tego narzędzia w PROW oczekiwalibyśmy ustosunkowania się władz regionu do powyższej problematyki w Strategii. Tym bardziej, że zastosowanie narzędzia RKLS to nic innego, jak działanie na rzecz budowy Kapitału Społecznego wspomnianego w Strategii.</p> <p>Liczmy na wzbogacenie Strategii o wskazaną przez nas problematykę, jak i uwzględnienie zgłoszonych uwag. Jednocześnie deklarujemy aktywną współpracę z Władzami Regionu w zakresie tworzenia dokumentów strategicznych i wykonawczych z obszaru rozwoju społeczno gospodarczego regionu.</p>	
--	--	--	--	---	--

197.	rozd.5 str 36	Szanse nowoczesne sieci	dodać w części „nowoczesne sieci” pkt4 w brzmieniu: obwodnica Lidzbarka z kierunku Żuromin na Działdowo, Lubawę i Brodnicę	W tym roku rozpocznie się budowa obwodnicy Lidzbarka z kierunku Działdowo na Lubawę i Brodnicę nadal nierozwiązany pozostaje tranzyt pojazdów z kierunku Warszawy przez Żuromin na Lubawę i Brodnicę. Zasadne jest wykonanie tej obwodnicy i nawiązanie jej do mającej być realizowanej obecnie z kierunku Żuromin na Lubawę i Brodnicę występuje nasilony przejazd pojazdów ciężarowych.		Uwaga nieuwzględniona Propozycja sprzeczna z przyjętą koncepcją podczas aktualizacji. Nie przesądzamy o numerach dróg z wyjątkiem dróg objętych siecią TEN-T i drogi krajowej nr 51, która jest drogą ekspresową. W pozostałych przypadkach wskazujemy problemy do rozwiązania.
198.	rozd.7.3.2 str 49	C. Współpraca z województwem mazowieckim, w tym z Warszawą. Warszawa zajmuje już obecnie wśród miast Unii Europejskiej miejsce na początku drugiej dziesiątki jeśli idzie o koncentrację potencjału gospodarczego i siłę nabywczą. Dlatego żywotnym interesem województwa warmińsko-mazurskiego jest wykorzystanie komplementarności wobec stolicy kraju, sprzyjającej transferowi dochodów i tworzeniu miejsc pracy np. współpraca na linii nauka-biznes. Kwestia zasadniczej poprawy dostępności terytorialnej do stolicy wymaga inwestycji podejmowanych także na obszarze województwa mazowieckiego. Istotnym tematem jest pobudzanie rozwoju społeczno-	C. Współpraca z województwem mazowieckim, w tym z Warszawą oraz województwem kujawsko - pomorskim. Warszawa zajmuje już obecnie wśród miast Unii Europejskiej miejsce na początku drugiej dziesiątki jeśli idzie o koncentrację potencjału gospodarczego i siłę nabywczą. Dlatego żywotnym interesem województwa warmińsko-mazurskiego jest wykorzystanie komplementarności wobec stolicy kraju, sprzyjającej transferowi dochodów i tworzeniu miejsc pracy np. współpraca na linii nauka-biznes. Kwestia zasadniczej poprawy dostępności terytorialnej do stolicy wymaga inwestycji podejmowanych także na obszarze województwa mazowieckiego. Istotnym tematem jest pobudzanie rozwoju społecznego-gospodarczego	Dla regionu działdowszczyzny istotne znaczenie ma zacieśnianie tradycyjnej współpracy gospodarczej i turystycznej z województwem kujawsko-pomorskim. Lidzbark jest tradycyjnym i atrakcyjnym ośrodkiem turystyczno-wypoczynkowym dla aglomeracji warszawskiej ze względu na walory przyrodnicze, bazę turystyczną i bliską odległość od stolicy. do początku lat 90tych xx w w Lidzbarku funkcjonowały ośrodki wypoczynkowe wielu warszawskich zakładów. Dziś baza turystyczna została sprywatyzowana, ale sentyment mieszkańców Warszawy pozostał czego wyrazem są liczne przyjazdy do Lidzbarka.	Gmina Lidzbark	Uwagę postrzegamy co do zasady jako słuszną, niemniej jednak współpracą z województwem warmińsko-mazurskim nie jest zainteresowane ani województwo kujawsko-pomorskie, ani województwo mazowieckie. Do współpracy trzeba dwóch stron. Nie ma takich uzgodnień między regionami. Dlatego nie możemy zamieścić tego zapisu w celu intensyfikacji współpracy międzyregionalnej.

		gospodarczego gmin przygranicznych obydwu województw.	gmin przygranicznych trzech województw. <u>W interesie południowej części województwa warmińsko-mazurskiego jest rozwijanie współpracy gospodarczej i turystycznej z woj. kujawsko-pomorskim i mazowieckim.</u>		
199.	rodz.7.4.1 str 50	Główne kierunki działań w tym celu: b. inwestycje drogowe: lit.g/ udostępnienia obszaru funkcjonalnego Wielkich Jezior Mazurskich mieszkańcom metropolii warszawskiej;	nadać lit.g/ brzmienie”: udostępnienia obszaru funkcjonalnego Wielkich Jezior Mazurskich mieszkańcom metropolii warszawskiej z <u>uwzględnieniem rejonu działdowszczyzny naturalnych wrót Warmii i Mazur</u>	Wjazd z kierunku Warszawy do województwa warmińsko-mazurskiego staje się bramą i wizytówką województwa. Funkcjonalność dostępu wymaga poprawy stanu komunikacji samochodowej i kolejowej w rejonie powiatu działdowskiego.	Uwaga nieuwzględniona Działdowszczyzna nie leży po drodze między Warszawą a Wielkimi Jeziorami Mazurskimi.
200.	rozd.7.4.1 str50	C. Infrastruktura kolejowa: a. modernizacja linii kolejowej Rail Baltica przez Ełk (E75); b. modernizacja objętej projektem sieci TEN-T linii kolejowej Toruń-Łąwa-Olsztyn-Korsze-Ełk; c. dowiązanie komunikacyjnego stolicy województwa do stolicy Polski poprzez modernizację linii kolejowej na odcinku Olsztyn-Działdowo (nr 216);	C. Infrastruktura kolejowa: a. modernizacja linii kolejowej Rail Baltica przez Ełk (E75); b. modernizacja objętej projektem sieci TEN-T linii kolejowej Toruń-Łąwa-Olsztyn-Korsze-Ełk; c. dowiązanie komunikacyjnego stolicy województwa do stolicy Polski poprzez modernizację linii kolejowej na odcinku Olsztyn-Działdowo (nr 216) i <u>przywrócenie linii kolejowej Działdowo-Brodnica dla przewozów pasażerskiego i towarowego.</u>	Ze względu na masowy ruch turystyczny z kierunku Warszawy konieczne jest zapewnienie transportu kolejowego z Działdowa do Lidzbarka. ze względu na tradycyjne powiązania gospodarcze i społeczne należałoby zapewnić dostęp kolejowy Lidzbarka na kierunki Brodnica, Bydgoszcz	Uwaga nieuwzględniona Zarząd Województwa dokonał strategicznego wyboru linii kolejowych w perspektywie do 2025 r.. Ponadto trzeba mieć na uwadze, że takie decyzję podejmują Ministerstwo Transportu i PKP.
201.	Analiza SWOT i scenariusze rozwoju / s.34/	Regionalizm – podkreślenie funkcji trzech największych miast: Olsztyn – metropolii, Elbląg – ośrodka subregionalnego Ełku – centrum wschodniej części regionu Bałtyk – rozwój Warmii i Mazur	Dodać zapis : „ Działdowo – centrum południowo- zachodniej części regionu, przez połączenie drogowe i kolejowe z Mazowszem i zachodnią Polską .	W strategii położono nacisk na centralną , zachodnią i południowo - wschodnią część regionu i ich rozwój, poprzez dynamiczny rozrost ośrodków miejskich: Olsztyn, Elbląga i Ełku zostawiając bez perspektyw gospodarczych – poza rolnictwem - całą południowo- zachodnią część	Uwaga bezzasadna Na poziom celu głównego wyniesiono jedynie trzy największe miasta województwa i sieci regionalne. Przy logice tej uwagi w celu głównym należałoby przywołać i opisać

		<p>przez włączenie układu transportowego w obwodzie Bałtyku, system bałtyckiej żeglugi oraz sieci komunikacyjnej</p>		<p>województwa. Tymczasem teren powiatu działdowskiego, jak żaden inny powiat w regionie, predysponowany jest do tych miejsc, które powinny być przodującymi w omawianej strategii rozwoju. Z jakich powodów?</p> <p>Po pierwsze: ze względu na położenie na styku trzech województw: warmińsko – mazurskiego, mazowieckiego i kujawsko – pomorskiego.</p> <p>Po drugie: ze względu na swój rozwijający się potencjał gospodarczy, szczególnie w rejonie i okolicy miasta Działdowa, choć i w pozostałych gminach daje się zauważyć ożywienie gospodarcze.</p> <p>Po trzecie: Działdowo jest , a może być jeszcze większym – węzłem kolejowym na linii północny – wschód – zachód – południe Polski.</p> <p>Po czwarte: jest doskonałym miejscem , w którym szosy i autostrady mogą prowadzić w szybkim tempie do takich ośrodków wielkomiejskich jak Warszawa, Toruń , Bydgoszcz.</p> <p>Po piąte: rozwój Działdowa i terenów sąsiednich doskonale wpisuje się w temat projektu strategii, który brzmi: „ Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej” z podpunktami; - współpraca z województwem mazowieckim i Warszawą – współpraca z innymi regionami partnerskimi/ s.49/</p> <p>Po szóste: odpowiada to podpunktowi c) w rozdziale: Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności/s.50/, w którym czytamy: c) dowiązanie komunikacyjne stolicy województwa do stolicy Polski poprzez modernizację linii kolejowej na</p>	<p>wszystkie miasta województwa z osobna (49 miast)</p>
--	--	--	--	---	--

				<p>odcinku Olsztyn – Działdowo/ nr 216/</p> <p>Po siódme: z podobnych powodów należy uruchomić przejazdy pociągów na linii Działdowo – Brodnica, żeby odblokować ruch pasażerski i towarowy między województwami warmińsko – mazurskim i kujawsko – pomorskim.</p>		
202.	<p>4. Synteza diagnozy strategicznej</p> <p>4.1 Priorytet: konkurencyjna gospodarka, str.7</p>	<p>(...)a w odróżnieniu od innych województw Polski Wschodniej (...)</p>	<p>(...) a w odróżnieniu od województw Polski Wschodniej(...)</p>	<p>Warmia i Mazury nie są województwem Polski wschodniej. Należy zerwać z funkcjonującym stereotypem, że znajdujemy się na wschodzie kraju. Geograficznie, historycznie i kulturowo stanowimy północny, ewentualnie północno-wschodni region Polski.</p>	Bartłomiej Biedziuk	<p>Uwaga bezzasadna</p> <p>Zgodnie z krajowymi dokumentami strategicznymi (KSRR 2010-2020) województwo warmińsko-mazurskie zaliczane jest do makroregionu Polski Wschodniej i w tym sensie wyjaśniamy, że używamy w Strategii nazwy Polska Wschodnia</p>
203.	<p>4. Synteza diagnozy strategicznej ,</p> <p>4.3. Priorytet: nowoczesne sieci, str.25</p>	<p>Określone przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego (...)</p> <p>Region utrzymuje również kontakty z obwodem kaliningradzkim i współpracę z Prowincją Heilongjiang w Chińskiej Republice Ludowej.</p>	<p>(...) Region utrzymuje kontakty z obwodem kaliningradzkim, <u>który ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo jest szczególnie ważnym i naturalnym partnerem. We współpracy z tym regionem upatruje się szans i możliwości budowania wspólnych korzyści gospodarczych.</u></p>	<p>Obowiązujący zapis jest lakoniczny i nieadekwatny do priorytetów współpracy zagranicznej województwa warmińsko-mazurskiego. W wymienionym dokumencie napisano: „Współpraca zagraniczna Województwa Warmińsko-Mazurskiego uwarunkowana jest przede wszystkim: (...) 2) sąsiedztwem Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej i wynikającymi z tego faktu szansami ożywienia gospodarczego regionu;” Ponadto zapisano, że jednym z kierunków współpracy międzynarodowej są: „B. kraje nie będące członkami Unii Europejskiej” m.in. Obwód kaliningradzki/Federacja Rosyjska. „W obszarze tym</p>		<p>Uwaga uwzględniona częściowo.</p> <p>Drugie zdanie byłoby nadmiernym rozszerzeniem tekstu syntezy diagnozy.</p>

				szczególnie ważnym i naturalnym z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo partnerem naszego regionu jest Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej. Nadmienić tu należy, iż oprócz faktu uczestniczenia Obwodu w inicjatywach związanych z regionem bałtyckim, Województwo Warmińsko – Mazurskie we współpracy z tym regionem upatruje również szans i możliwości budowania wspólnych korzyści gospodarczych, gdyż z racji jego położenia stosunki gospodarcze są istotną szansą rozwoju.”	
204.	5. Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju, Szanse, Nowoczesne sieci, str. 36	Brak zapisu – nowy, dodatkowy zapis.	Budowa nowoczesnego, regionalnego lotniska	Jest to jeden z elementów poprawiających dostępność komunikacyjną regionu. Element, który na dzień dzisiejszy nie istnieje. Założenia do wyboru lokalizacji lotniska: 1. szybkie i sprawne połączenie drogowe i kolejowe ze stolicą województwa, nie wymagające kosztownego dostosowania 2. bezkonfliktowe położenie względem obszarów prawnie chronionych, w szczególności Natura 2000 3. możliwe dalsze polepszenie skomunikowania lotniska przy stosunkowo niewielkich nakładach finansowych. Spełnienie powyższych pozwoli na szybkie uruchomienie lotniska.	Uwaga bezzasadna. Szanse dotyczą otoczenia regionu, a nie jego wnętrza.
205.	5. Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju, Zagrożenia, str. 36	Presja (w szczególności zewnętrzna) na tworzenie dodatkowych obszarów prawnie chronionych w województwie ograniczających możliwości rozwojowe, nieuwzględniająca opinii środowisk lokalnych i	Wykreślenie zapisu w całości	Sprzeczne z innymi zapisami (nadrzędnymi) w projekcie strategii. Np.: 1) str. 26 „Jakość środowiska przyrodniczego regionu jest jednym z najsilniejszych atutów regionu”	Uwaga bezzasadna Treść jest zgodna z prawdą i w żaden sposób nie koliduje z innymi zapisami Strategii.

		regionalnych (W-M)		<p>2) str.34 5.Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju, Mocne strony, Konkurencyjna gospodarka, Obszary przyrodnicze prawnie chronione oraz zabytki (W□M)</p> <p>3) str.39</p> <p>6. Cel główny „(...) Wysoka atrakcyjność środowiska przyrodniczego będzie w perspektywie 2020 r. jednym z ważnych elementów, rozstrzygających o konkurencyjności województwa.(...)”</p> <p>4) str.52</p> <p>7.4 Cel strategiczny 4.Nowoczesna infrastruktura rozwoju, 7.4.3 Poprawa jakości i ochrony środowiska „(...)weryfikacja, powiększanie i powoływanie odpowiednich form ochrony przyrody; zapewnienie integralności przyrodniczej województwa; ochrona i restytucja elementów rodzimej przyrody, w tym prowadzenie inwentaryzacji, waloryzacji i monitoringu różnorodności biologicznej.”</p>	
206.	6. Cel główny, str.38	spójność społeczna rozumiana jest jako tworzenie miejsc pracy i wzrost przedsiębiorczości (...)	spójność społeczna rozumiana jest jako tworzenie miejsc pracy, wzrost przedsiębiorczości oraz <u>budowanie tożsamości lokalnej, która z kolei tworzy świadome społeczeństwo obywatelskie (poznanie historii regionu, w którym żyjemy, identyfikacja z nim)</u>	<p>Człowiek chce znać kulturę miejsca, w którym żyje. Wartości kulturowe miejsc są ważnym źródłem identyfikacji i poczucia tożsamości. Człowiek lubiący miejsce, w którym żyje, może je lepiej poznawać, wzbogacać, zmieniać. Człowiek nie lubiący swojego otoczenia zwykle je opuszcza.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Badanie ewaluacyjne mid-term realizacji Strategii wskazuje, że cel główny został dobrze określony. Ponadto celem regionu nie jest budowanie tożsamości lokalnej, która powinna być ewentualnie elementem strategii lokalnych a budowanie tożsamości</p>

						regionalnej.
207.	6. Cel główny, str.39	Poprawa spójności ekonomicznej, przestrzennej i społecznej powinna być osiągnięta w kontekstach: (...)	Poprawa spójności ekonomicznej, przestrzennej i społecznej powinna być osiągnięta w kontekstach: (...) - przygranicznym (Obwód Kaliningradzki) jest to nasz najbliższy sąsiad zagraniczny. <u>Współpraca z nim powinna rozwijać się zarówno pod względem gospodarczym, jak i kulturowym.</u> Obwód Kaliningradzki stanowi wrota Rosji dla Europy i wrota Europy dla Rosji. Należy w pełni wykorzystać jego sąsiedztwo.	Ze względu na bliskość położenia i specyficzne uwarunkowania międzynarodowe (teren Federacji Rosyjskiej) zagadnienia związane z obwodem Kaliningradzkim muszą być wyszczególnione osobno, wymagają oddzielnego traktowania. Uzasadnieniem jest również uzasadnienie dla punktu 203		Uwaga bezzasadna. Obwód kaliningradzki FR to także region bałtycki. Wyniki ewaluacji śródkresowej realizacji strategii rozwoju województwa podtrzymują aktualność celu głównego.
208.	7.Cele strategiczne, 7.2.Cel strategiczny 2. Wzrost aktywności społecznej, 7.2.1.Rozwój kapitału społecznego, str. 44	Planowane kierunki działań:	należy dodać podpunkt B. (reszta przesunięta o jedną literę alfabetu) B. Tożsamość lokalna. Działania ukierunkowane na budowę tożsamości lokalnej, tym samym identyfikację z regionem. Mieści się w nich szeroko rozumiana edukacja, zarówno na poziomie szkoły (nauka o historii regionu, odpowiednie podręczniki), jak i poza szkolnictwem: wspieranie działań przybliżających historię regionu, dbanie o elementy	Poczucie przynależności do regionu. Dbanie o jego historię, kulturę, tym samym o cały region pod każdym względem. Prowadzi to do rozwoju lokalnego patriotyzmu. Wartości kulturowe miejsc są ważnym źródłem identyfikacji i poczucia tożsamości. Człowiek lubiący miejsce, w którym żyje, może je lepiej poznawać, wzbogacać, zmieniać. Człowiek nie lubiący swojego otoczenia zwykle je opuszcza. Identyfikując się z miejscem, w którym żyjemy, dbamy o nie, staramy się by się rozwijało, inwestujemy w nie.		Uwaga bezzasadna. Tożsamość lokalna powinna być budowana w społecznościach lokalnych. Zapis odpowiedni dla strategii lokalnej.

			historii regionu i ich udostępnianie.	Takie działania spowodują również demitologizację powszechnego równoważnika Prusy=Niemcy.	
209.	7.Cele strategiczne, 7.4. Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju, 7.4.1. Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności, Str.50	B. Inwestycje drogowe – w szczególności powinny dotyczyć: (...) d. udrożnienia obszaru Olsztyna poprzez wyprowadzenie ruchu tranzytowego z miasta;	d. udrożnienia obszaru Olsztyna <u>poprzez budowę kompletnej obwodnicy miasta</u> , celem wyprowadzenia ruchu tranzytowego z miasta	Proponowany zapis gwarantuje sposób wyprowadzenia ruchu tranzytowego ze stolicy województwa.	Uwaga nieuwzględniona jako stanowiąca zbyt szczegółowe sformułowanie, a to oznacza ograniczenie znaczenia tego pojęcia.
210.	7.Cele strategiczne, 7.4. Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju, 7.4.1. Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz	(Brak zapisu – nowy dodatkowy zapis)	d. budowa linii kolejowej Olsztyn-Jeziorany-Lidzbark Warmiński-Górowo Iławeckie-Bagrationski-Kaliningrad	Działanie zgodne z priorytetami Unii Europejskiej w zakresie rozwoju transportu szynowego. Działanie zgodne z założeniami ochrony środowiska. Nowa linia kolejowa: 1. poprawi dostępność do stolicy województwa z mniejszych miejscowości, 2. stanowi szybkie, bezpośrednie połączenie między stolicą województwa, a stolicą obwodu Kaliningradzkiego (sprzyja integracji i współpracy między regionalnej),	Uwaga nieuwzględniona. Zarząd Województwa dokonał strategicznego wyboru linii kolejowych do zmodernizowania w perspektywie do 2025 r., a i tak nosi on charakter jedynie rekomendacji skierowanych do Ministra Transportu i PKP

	<p>wewnętrznej spójności,</p> <p>C. Infrastruktura kolejowa:</p> <p>Str. 50</p>			<p>3. stanowi element europejskiego połączenia kolejowego: Berlin-Poznań-Olsztyn-Kaliningrad (poprawa spójności Uni Europejskiej)</p> <p>4. wpisuje się w działania proekologiczne promujące transport szynowy w stosunku do transportu kołowego,</p> <p>5. wykorzystanie jako element transportu intermodalnego (TIRy na tory), tym samym odciążenie dróg, poprawa stanu bezpieczeństwa, mniejsze nakłady na remonty dróg,</p> <p>5. Stanowi atrakcję turystyczną</p>		
211.	<p>7.Cele strategiczne,</p> <p>7.4. Cel strategiczny</p> <p>4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju,</p> <p>7.4.1. Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności,</p> <p>C. Infrastruktura kolejowa:</p> <p>Str. 50</p>	<p>(Brak zapisu – nowy dodatkowy zapis)</p>	<p>e. powstanie Olsztyńskiej Kolei Miejskiej</p>	<p>Działanie zgodne z priorytetami Unii Europejskiej w zakresie rozwoju transportu szynowego. Działanie zgodne z założeniami ochrony środowiska.</p> <p>Należy wykorzystać istniejącą infrastrukturę kolejową i wybudować fragmenty łączące ją w całość.</p> <p>1. Integracja komunikacyjna obszaru aglomeracji Olsztyna</p> <p>2. Poprawa komunikacji w obrębie samego miasta Olsztyna</p> <p>3. Poprawa dojazdu do Olsztyna i bezpośrednio do jego poszczególnych fragmentów (np. Uniwersytet, Śródmieście, itd.) z pobliskich miejscowości</p> <p>4. Konkurencyjny środek transportu w stosunku do samochodu (spadek ilości samochodów na drogach, co powoduje m.in. poprawę bezpieczeństwa, spadek</p>		<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Tego typu zapis powinien być adresowany do strategii rozwoju miasta Olsztyn.</p>

				ilości spalin)	
212.	<p>7.Cele strategiczne,</p> <p>7.4. Cel strategiczny</p> <p>4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju,</p> <p>7.4.1. Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności,</p> <p>D. Transport lotniczy</p> <p>Str. 51</p>	(...)obejmujący rozbudowę portu lotniczego w Szymanach k/Szczytna do parametrów właściwych dla kategorii lotnisk drugorzędnych,(...)	(...) obejmujący budowę regionalnego portu lotniczego, (...)	<p>Wskażenie lokalizacji regionalnego portu lotniczego jest zapisem bardzo szczegółowym w strategii. Na dzień powstania projektu strategii nie zapadła decyzja środowiskowa co do lokalizacji lotniska o takich parametrach w Szymanach. Obecnie jest to obszar o bardzo słabej dostępności komunikacyjnej, zarówno ze stolicą województwa, jak i z jego wschodnimi obszarami, tym samym wymagający olbrzymich nakładów finansowych. Teren ten w całości znajduje się na prawie chronionym obszarze natura 2000. Zgodnie z projektem strategii jednym z priorytetów jest ochrona środowiska. Należy znaleźć korzystniejszą lokalizację z przyczyn wymienionych powyżej. Nowa lokalizacja pozwoli na szybkie uruchomienie lotniska.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Lokalizacja lotniska regionalnego przesądzona została w regionie w 2000 r. w Strategii i w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa oraz w Narodowym Programie Lotnisk.</p>
213.	<p>7.Cele strategiczne,</p> <p>7.4. Cel strategiczny</p> <p>4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju,</p> <p>7.4.1. Zwiększenie zewnętrznej</p>	(Brak zapisu – nowy dodatkowy zapis)	H. Transport intermodalny. Stworzenie infrastruktury umożliwiającej transport pojazdów ciężarowych przez teren województwa przy wykorzystaniu kolei.	<p>Działanie zgodne z priorytetami Unii Europejskiej w zakresie rozwoju transportu szynowego. Działanie zgodne z założeniami ochrony środowiska.</p> <p>Korzyści wynikające z takiego rozwiązania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Ochrona środowiska, 2.poprawa bezpieczeństwa na drogach (mniej pojazdów), 3.likwidacja nadmiernego hałasu i 	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Propozycja odnosi się do sfery programu operacyjnego.</p>

	dostępności komunikacyjne j oraz wewnętrznej spójności, Str. 51			zanieczyszczenia środowiska.	
214.	7.Cele strategiczne, 7.3 Cel strategiczny 3.wzrost liczny i jakości powiązań sieciowych, 7.3.2 Intensyfikacja współpracy międzyregiona lnej, D. Współpraca z obwodem kaliningradzki m FR, który jest dla Warmii i Mazur ważnym i naturalnym, z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo, partnerem międzynarodowym. Str. 49	(Dopisanie do istniejącego tekstu.)	W szczególności należy zwrócić uwagę na zbliżające się Mistrzostwa Świata w piłce nożnej Rosja 2018.	Pomimo, że jest to szczegółowy zapis w strategii, wymaga on zamieszczenia, ze względu na przyczyny podane poniżej. jednym ze stadionów na którym rozgrywane będą mecze będzie nowy stadion w Kaliningradzie. Jest to niepowtarzalna okazja do promocji regionu Warmii i Mazur i bodziec do rozwoju gospodarczego. Nasz region może stanowić zaplecze noclegowe dla kibiców. Budowa całej infrastruktury związanej z meczami spowoduje zapotrzebowanie na usługi z tym związane (budowlane, logistyczne, itp.), należy zrobić wszystko aby firmy regionalne w tym uczestniczyły.	Uwaga nieuwzględniona Tekst odnośnie współpracy uzgodniono z obwodem kaliningradzkim FR.
215.	7.Cele	(...) kreowanie	(...) kreowanie	1.Zapis o szczególnym traktowaniu	Uwaga

	<p>strategiczne, 7.3 Cel strategiczny 3.wzrost liczny i jakości powiązań sieciowych, 7.3.2 Intensyfikacja współpracy międzyregiona lnej, D. Współpraca z obwodem kaliningradzki m FR, który jest dla Warmii i Mazur ważnym i naturalnym, z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo, partnerem międzynarodowym. Str. 49</p>	<p>międzynarodowych produktów turystycznych oraz powiązań transportowych, szczególnie w oparciu o potencjał Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego (...)</p>	<p>międzynarodowych produktów turystycznych oraz powiązań transportowych, mi. in. w oparciu o potencjał Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego, <u>budowę Kanału Mazurskiego, budowę linii kolejowej Olsztyn-Jeziorany-Lidzbark warmiński-Górowo Iławeckie-Bagratiowski-Kaliningrad</u></p>	<p>Zalewu Wiślanego faworyzuje zachodnią część województwa. 2. Kanał Mazurski łączy Wielkie Jeziora Mazurskie przez Łynę z Kaliningradem, a dalej przez Zalew Wiślany/Kaliningradzki z Elblągiem i poprzez Kanał Ostródzko-Elblądzki z Ostródą. Będzie on stanowił olbrzymią atrakcję turystyczną na skalę co najmniej europejską, co jest bodźcem do rozwoju gospodarczego regionu i stworzeniem miejsc pracy do obsługi ruchu turystycznego. 3.Linia kolejowa stanowi szybkie, bezpośrednie połączenie między stolicą województwa, a stolicą obwodu Kaliningradzkiego (sprzyja integracji i współpracy między regionalnej),</p>		<p>niewzględzona Samorząd województwa nie odpowiada za budowanie kanałów w Polsce. Według informacji z poziomu krajowego brak jest uzasadnienia ekonomicznego dla przeprowadzenia tak kosztownej inwestycji. Zarząd Województwa dokonał w części infrastruktury kolejowej wyboru strategicznego do 2025</p>
216.	<p>4. Synteza diagnozy strategicznej, str. 16</p>	<p>...obszar aglomeracji Olsztyna obejmujący miasto Olsztyn, wszystkie gminy z nim graniczące, oraz nieco oddalone od Olsztyna dwie gminy miejsko-wiejskie: Olsztynek i Nidzicę.</p>	<p>W kontekście diagnozy używanie słowa „aglomeracja” może być mylące. W stosunku do Ełku i Elbląga użyto określenia „strefa oddziaływania”.</p>	<p>Gminy powiatu olsztyńskiego od dawna czynią starania o utworzenie aglomeracji olsztyńskiej, która miałaby obejmować miasto Olsztyn i teren całego powiatu olsztyńskiego, nie tylko gminy graniczące z miastem. Tymczasem z tak przedstawionej diagnozy wynika, że aglomeracja olsztyńska powinna objąć tylko gminy</p>	<p>Gmina Gietrzwałd</p>	<p>Przyjmujemy do wiadomości komentarz.</p>

				graniczące z miastem.	
217.	7. Cele strategiczne, 7.4. Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju, 7.4.1 Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności, B. Inwestycje drogowe; D. Transport lotniczy s. 50-51	f. skomunikowania drogowego Olsztyna i innych części województwa z lotniskiem regionalnym w Szymanach	Proponuję pominąć zapis „w Szymanach” nie wskazując tym samym w strategii konkretnej lokalizacji lotniska regionalnego lub uwzględnić lotnisko w Wilkowie w katalogu lotnisk lokalnych (s. 23)	W ostatnich latach pojawiła się konkurencyjna w stosunku do Szyman lokalizacja lotniska regionalnego w Wilkowie koło Olsztyńka, która jest gotowa do przyjęcia inwestycji i jest o wiele łatwiejsza do skomunikowania oraz wpłynie na rozwój obszaru ośrodkowego i nidzickiego. Taki kierunek byłby także zgodny z diagnozą zawartą w projekcie strategii (s. 16).	Uwaga bezzasadna. Lotnisko regionalne ma wskazaną lokalizację w Szymanach k. Szczytna. Została ona uzgodniona w regionie w 2000 r. w Strategii i w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa oraz w Narodowym Programie Lotnisk.
218.	7. Cele strategiczne, 7.4. Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju, 7.4.1 Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej	-	Dodanie ostatniego podpunktu: zwiększenia dostępności dla turystyki pieszej (także pielgrzymkowej) atrakcji turystycznych regionu.	Szczególnie w Gietrzwałdzie można zaobserwować, że turystyka piesza (w tym wypadku pielgrzymkowa) jest ciągle żywa, atrakcyjna i przyciąga wielu turystów odwiedzających pieszo Sanktuarium w Gietrzwałdzie (w diagnozie strategii na s. 10 Gmina Gietrzwałd znajduje się w I grupie pod względem korzystających z noclegów, w znacznym stopniu to zasługa pielgrzymów, zaś na s. 11 turystykę	Uwaga nieuwzględniona. W perspektywie 2025 roku finansowanie dróg lokalnych w celach turystycznych będzie spoczywało wyłącznie na JST, które są właścicielami tych dróg. A zatem brak uzasadnienia do

	j oraz wewnętrznej spójności, B. Inwestycje drogowe s. 50			religijną wskazuje się jako formę z potencjałem rozwojowym). Już dziś wiadomo, że projektowana przebudowa drogi nr 16 może uniemożliwić pielgrzymom piesze dotarcie do Gietrzwałdu i innych miejsc w powiecie olsztyńskim chętnie odwiedzanych przez wiernych. Dlatego pieszy ruch turystyczny powinien być uwzględniany w projektach przebudowy dróg. Poza Gietrzwałdem funkcjonuje rozwinięty szlak pielgrzymkowy – Święte Miejsca Warmii http://www.szlak-pielgrzymkowy.pl .		objęcia ich strategią rozwoju województwa jako spraw, na które samorząd województwa nie będzie miał wpływu.
219.	8. Obszary strategicznej interwencji, 8.2. OSI – Aglomeracja Olsztyn, s. 55	Kryterium wyboru: sąsiedztwo administracyjne z miastem Olsztyn.	Kryterium wyboru: obszar wzajemnego wpływu miasta Olsztyn i gmin bezpośrednio graniczących z miastem oraz gmin współpracujących.	Zastosowane kryterium jest niespójne z diagnozą (s. 16) a także nie uwzględnia działań podejmowanych przez Stowarzyszenie Olsztyński Obszar Aglomeracyjny, które stara się o włączenie do aglomeracji wszystkich gmin powiatu olsztyńskiego. Kryterium graniczenia z miastem Olsztyn nie jest i nie może być jedynym czynnikiem sugerującym wzajemne oddziaływanie i możliwość skoordynowanego rozwoju.		Uwaga bezzasadna OSI – Aglomeracja Olsztyn została zdelimitowana wyłącznie pod kątem rozwoju funkcji metropolitalnych Olsztyn i nie należy go mylić z obszarem funkcjonalnym miasta Olsztyn, który jest znacznie szerszy i powinien widzieć realizację swych celów w innych OSI ani ze Stowarzyszeniem Olsztyński Obszar Funkcjonalny.

220.	Rozdział Obszary Strategicznej Interwencji – obszary wymagające restrukturyzacji i rewitalizacji – str. 61	8.8. Osi - Obszary wymagające restrukturyzacji i rewitalizacji Kryterium wyboru: kryterium administracyjno-statystyczne (gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich liczące powyżej 5000 mieszkańców).	Kryterium wyboru: kryterium administracyjno-statystyczne (gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich liczące powyżej 5000 mieszkańców <u>oraz gminy wiejskie przyległe terytorialnie do miast powiatowych</u>).	Kryterium przyjęte w opracowywanym dokumencie uniemożliwia działania rewitalizacyjne na terenach gmin bezpośrednio przyległych do miast powiatowych stanowiących główne ośrodki rozwoju. Określenie granic terenów wymagających restrukturyzacji i rewitalizacji na bazie granic administracyjnych miast nie daje gwarancji osiągnięcia zakładanych celów strategii. Część obszarów wymagających interwencji na podstawie wybranego kryterium znajduje się poza wyznaczonym terenem, co pozostaje w sprzeczności z ich charakterem w sposób oczywisty stanowiącym fizyczną ciągłość wyznaczonych dotychczas obszarów.	Gmina Szczytno	Uwaga bezzasadna. To jest OSI dla wspierania polityki miejskiej
221.	Rozdział Obszary Strategicznej Interwencji – Tygrys Warmińsko-Mazurski str. 54	8.1. OSI – Tygrys warmińsko-mazurski, kryterium wyboru: położenie ośrodka gminnego w odległości maksymalnie 15 km od drogi nr 7 lub nr 16	8.1. OSI – Tygrys warmińsko-mazurski, kryterium wyboru: położenie ośrodka gminnego w odległości maksymalnie 15 km od drogi nr 7 lub nr 16, <u>oraz portu lotniczego w Szymanach k/Szczytna</u>	Proponowane kryterium nie uwzględnia ważnej roli jaką pełnić będzie regionalny port lotniczy w Szymanach. według wszelkich oczekiwań i prognoz port lotniczy stanowić będzie jeden z głównych elementów służących szeroko pojętemu rozwojowi województwa warmińsko-mazurskiego. W znaczący sposób wpłynie na poprawę konkurencyjności regionu. Błędny jest naszym zdaniem założenie iż głównym czynnikiem rozwoju w tym kryterium są lądowe trasy komunikacyjne.	Gmina Szczytno	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja podważa całą konstrukcję przedmiotowego OSI. Nikt nie kwestionuje roli portu lotniczego w Szymanach, o czym świadczy bezpośrednio przywołanie w charakterze wyjątku w projekcie strategii z nazwy lokalizacji portu regionalnego.

222.	9.2., str. 66	<p>Specjalizacja ta opiera się na dynamicznym rozwoju rolnictwa lokalnego i tradycyjnym przetwórstwie żywności opartej o regionalne surowce i krótkie łańcuchy sprzedaży. Odpowiada ona na potrzeby konsumentów związane z promowanym zdrowym stylem życia.</p>	<p>Specjalizacja ta opiera się na dynamicznym rozwoju rolnictwa lokalnego i tradycyjnym przetwórstwie żywności opartej o regionalne surowce i krótkie łańcuchy sprzedaży <u>oraz produkcji żywności o projektowanych funkcjach prozdrowotnych.</u></p> <p>Odpowiada ona na potrzeby konsumentów związane z promowanym zdrowym stylem życia.</p>	<p>Rozszerzenie aktualnego zapisu o „oraz produkcji żywności o projektowanych funkcjach prozdrowotnych” wychodzi naprzeciw narastającym problemom zdrowotnym społeczeństwa związanych z niewłaściwym odżywianiem się i skażeniem żywności pochodzącym ze środowiska rolniczego oraz systemów produkcji/wytwarzania i dystrybucji żywności. Jednocześnie dodaje ducha innowacyjności do proponowanego, raczej konserwatywnego, brzmienia tej specjalności. Problemy zdrowotne powiązane z w/w czynnikami to otyłość, cukrzyca typu 2, nadciśnienie tętnicze, problemy z rozrodczością i część nowotworów.</p> <p>Wydaje się, że dopiero po uwzględnieniu sugerowanej korekty zapisu strategii, sensu nabiera ostatecznie zdanie twierdzące, że inteligentna specjalizacja regionu jaką ma być ŻYWNOŚĆ WYSOKIEJ JAKOŚCI „Odpowiada (...) na potrzeby konsumentów związane z promowanym zdrowym stylem życia.” Bez proponowanej zmiany, zdrowy styl życia odnosi się wyłącznie do wyboru pomiędzy żywnością tzw. „masową, przemysłową” a lokalną i tradycyjną. Zawężanie pojęcia wysokiej jakości żywności wyłącznie do żywności tradycyjnej i lokalnej jest trudne do zaakceptowania.</p> <p>Dodatkowo, proponowanie zawężenie pomija grupy konsumentów cierpiąca na alergie pokarmowe czy posiadająca inne specyficzne wymagania</p>	Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk	Uwaga uwzględniona częściowo.
------	---------------	---	---	--	---	-------------------------------

				<p>żywnościowe (dzieci, ludzie starsi, wojsko, sportowcy, ludzie chorzy, rekonwalescenci, kobiety w ciąży itp.) czy obarczone chorobą trzewną (celiaką). Rozszerzenie pojęcia ŻYWNOŚĆ WYSOKIEJ JAKOŚCI o proponowaną zmianę zapisu bezsprzecznie podniesie „inteligentność” specjalizacji. Mając na uwadze względnie czyste środowisko rolnicze Warmii i Mazur, istnieją silne przesłanki do równoległego rozwijania produkcji żywności o projektowanych funkcjach prozdrowotnych (lub inaczej: żywności specjalnego przeznaczenia, żywności prozdrowotnej, żywności dla wybranych grup konsumentów, żywności funkcjonalnej itp.).</p> <p>Co więcej, żywność tradycyjna i lokalna nie koniecznie nosi znamiona żywności o charakterze prozdrowotnym (nie ujmując oczywiście jej walorów hedonistycznych) a przecież „prozdrowotność” jest zawsze kojarzona z wysoką jakością, zwłaszcza wśród wspomnianych konsumentów zainteresowanych zdrowym stylem życia. Co więcej, niektórym metodom wytwarzania żywności tradycyjnej jak peklowanie, intensywne solenie, wędzenie czy używanie surowca zwierzęcego o wysokiej zawartości tłuszczu trudno przypisać prozdrowotność.</p>	
223.	9.2., str. 66, schemat 8. obszar „przetwórstwo spożywcze”	<ul style="list-style-type: none"> • przetwarzanie i konserwowanie ryb, mięsa oraz produkcja wyrobów z mięs (100 firm) • produkcja wyrobów mleczarskich (ok. 25 średnich i 	<ul style="list-style-type: none"> • przetwarzanie i konserwowanie ryb, mięsa oraz produkcja wyrobów z mięs (100 firm) • produkcja wyrobów mleczarskich (ok. 25 średnich i 	Propozycja zmiany wynika z uwag sformułowanych powyżej.	Uwaga nieuwzględniona. Przedstawione schematy są tylko przykładami. Kwestia, czy produkcja

		<p>dużych firm)</p> <ul style="list-style-type: none"> • przetwórstwo owoców i warzyw, produkcja soków, wód mineralnych i innych napojów (ok. 15 firm) • produkcja wyrobów piekarskich • produkcja wyrobów cukierniczych • produkcja napojów alkoholowych 	<p>dużych firm)</p> <ul style="list-style-type: none"> • przetwórstwo owoców i warzyw, produkcja soków, wód mineralnych i innych napojów (ok. 15 firm) • produkcja wyrobów piekarskich • produkcja wyrobów cukierniczych • produkcja napojów alkoholowych • <u>produkcja żywności o projektowanych funkcjach prozdrowotnych.</u> 			<p>żywności o projektowanych funkcjach prozdrowotnych jest już specjalizacją regionu rozstrzygnięta zostanie po konsultacjach z przedsiębiorcami.</p>
224.	<p>Rozdział 7. Cele strategiczne podrozdział 7.2.Cel strategiczny 2 wzrost aktywności społecznej punkt 7.2.2. wzrost dostępności i jakości usług publicznych nr strony 45</p>	<p>Niniejszy cel operacyjny dotyczy kilku ważnych dla regionu sfer rozwoju, którymi są: edukacja (w odróżnieniu od opisanych wcześniej zależności z gospodarką, w tym miejscu dotyczy edukacji szerszej rozumianej); usługi medyczne; kultura; bezpieczeństwo publiczne i bezpieczeństwo socjalne.</p>	<p>Niniejszy cel operacyjny dotyczy kilku ważnych dla regionu sfer rozwoju, którymi są: edukacja (w odróżnieniu od opisanych wcześniej zależności z gospodarką, w tym miejscu dotyczy edukacji szerszej rozumianej); usługi medyczne; kultura; <u>sport</u>; bezpieczeństwo publiczne i bezpieczeństwo socjalne.</p>	<p>Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U. z 2010 r. Nr 127 poz. 857 z późn. zm.) następująco definiuje sport: są to wszelkie formy aktywności fizycznej, które przez uczestnictwo doraźne lub zorganizowane wpływają na wypracowanie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej, rozwój stosunków społecznych lub osiągnięcie wyników sportowych na wszelkich poziomach. Jest to więc ważny element usług publicznych zarówno dla pojedynczych osób jak i społeczności.</p>	<p>Departament Sportu UMWWM</p>	<p>Uwaga bezzasadna.</p> <p>Sport nie jest klasyfikowany w krajowych dokumentach strategicznych jako usługa.</p>
225.	<p>Rozdział 7. Cele strategiczne podrozdział 7.2.Cel strategiczny 2 wzrost aktywności społecznej punkt 7.2.2. wzrost</p>	<p>D. Instytucje kultury i organizacje pozarządowe.(...)</p>	<p>Proponuje się dodanie osobnego podpunktu:</p> <p>E. Organizacje pozarządowe oraz podmioty ekonomii społecznej. W ramach tego kierunku działań szczególną uwagę należy zwrócić na jak najszersze włączenie podmiotów społecznych jako wykonawcę usług publicznych w</p>	<p>Z uwagi na rolę organizacji pozarządowych w różnych obszarach działalności społecznej, proponujemy wyodrębnić organizacje jako oddzielny podpunkt.</p> <p>Organizacje pozarządowe funkcjonują nie tylko w obszarze kultury, ale w innych i to w szerokim zakresie jak np. sporcie, proponując ciekawą ofertę swojej działalności. W sporcie organizacje pozarządowe są jedynymi</p>		<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Tekst wynika z pogłębionej dyskusji na spotkaniach zespołów strategicznych. Kultura występuje w wielu miejscach Strategii, w tym wypadku chodzi o stworzenie możliwie</p>

	dostępności i jakości usług publicznych nr strony 46		szerokim zakresie. Ważne będzie tworzenie lokalnie i regionalnie warunków sprzyjających rozwojowi usług publicznych przez wymienione podmioty.	partnerami województwa w realizacji zadań województwa w zakresie sportu.		dobrych warunków do współpracy, ponieważ i instytucje kultury i organizacje pozarządowe służą pobudzaniu kapitału społecznego.
226.	Rozdział 7. Cele strategiczne podrozdział 7.2.Cel strategiczny 2 wzrost aktywności społecznej punkt 7.2.2. wzrost dostępności i jakości usług publicznych nr strony 46	E. Infrastruktura. W ramach tego kierunku działań powinny znaleźć się wszystkie inwestycje infrastrukturalne wynikające z potrzeb niniejszego celu (np. infrastruktura przyjazna i uwzględniająca potrzeby ludzi starszych; infrastruktura kultury; obszary edukacji ekologicznej; budownictwo czynszowe i różne formy budownictwa socjalnego, ...)"	E. Infrastruktura. W ramach tego kierunku działań powinny znaleźć się wszystkie inwestycje infrastrukturalne wynikające z potrzeb niniejszego celu (np. infrastruktura przyjazna i uwzględniająca potrzeby ludzi starszych; infrastruktura kultury; <u>infrastruktura sportu</u> ; obszary edukacji ekologicznej; budownictwo czynszowe i różne formy budownictwa socjalnego, ...)"	Znaczenie sportu w realizacji tego celu jest znaczące, dlatego uważamy że wymienienie infrastruktury sportowej powinno mieć swoje miejsce w tym zapisie.		Uwaga bezzasadna. Sport nie jest klasyfikowany w krajowych dokumentach strategicznych jako usługa.
227.	Województwo jest importem energii elektrycznej. str.24,25	Brakuje cen energii elektrycznej (porównań) i koncepcji „co dalej”.	wpisać: dopuszcza się budowę elektrowni o mocy 2000-3000MW – jądrowej ewentualnie węglowej. Lokalizacja 20-100 km od Olsztyna. Zaproponować spółkom energetycznym skarbu państwa (PGE EJ) wspomnianą lokalizację	Nastąpiłby dynamiczny rozwój regionu, zanik bezrobocia, wzrost liczby mieszkańców. Korzyści zostały wykazane w korespondencji do Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego – 8.08.2012 3.10.2012 - Region stałby się eksporterem energii elektrycznej - Cena energii byłaby najniższa w kraju - Znikłaby potrzeba dopłat z tzw. „janosikowego” -Wzrost podatków lokalnych „od przemysłu XXI wieku II dekady” byłby	Piotr Kowalski	Uwaga nieuwzględniona. Samorząd województwa nie ma żadnego wpływu na lokalizację elektrowni jądrowej na Warmii i Mazurach. Tego typu uwaga powinna być zgłoszona na etapie konsultacji odpowiedniej krajowej strategii obejmującej sektor energetyczny.

				<p>rzędu ~300 mln zł/rok</p> <p>- w sposób pośredni byłyby finanse na modernizację dróg.</p>		
228.	rozd. 4, 4.1, str. 12	„Inwestorzy zagraniczni omijają województwo”.	dopisać, że przyczyną jest słaba infrastruktura drogowa	-	Gmina miasto Ełk	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Synteza diagnozy przedstawiona jest w układzie priorytetów strategicznych. Ta część dotyczy konkurencyjnej gospodarki, natomiast kwestia słabej dostępności komunikacyjnej poruszona jest w priorytecie nowoczesne sieci.</p>
229.	Rozdz. 4, 4.1, str. 15	-	Dopisać „W podregionie ełckim działa filia Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku, która kształci kadry subregionu”	-		<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Nie wymieniamy w strategii co do zasady uczelni prywatnych.</p>
230.	Rozdz. 4, 4.1, str. 15	-	dopisać przy Ełku, że Ełk także oddziałuje na subregion EGO (Ełk, Gołdap, Olecko)	-		<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>W statystyce nie funkcjonuje taki subregion. Posługujemy się oficjalnymi pojęciami.</p>

231.	rozd. 4, 4.1, str. 22	„ ..., których realizacja jest priorytetowa dla Unii Europejskiej, a także powinna być dla Rządu RP ”	przy zapisach o Via Baltica, Rail Baltica dopisać „ ..., których realizacja jest priorytetowa dla Unii Europejskiej, a także powinna być dla Rządu RP <u>oraz samorządu województwa</u> ”	-	Uwaga nieuwzględniona. Przedmiotowe przedsięwzięcia są priorytetowe dla samorządu województwa, o czym świadczą kierunki działań w celu operacyjnym 7.4.1. Autorom projektu Strategii chodziło o podkreślenie, iż konieczne jest zaangażowania strony rządowej w przygotowanie tych inwestycji, która odpowiada za ich realizację.
232.	Rozdz. 4, 4.3, str. 23	-	przy transporcie drogowym dopisać, że są już dokumenty planistyczne przebiegu Via Baltica przez Ełk	-	Uwaga nieuwzględniona Są to kwestie operacyjne.
233.	Rozdz. 4, 4.3, str. 23	-	przy transporcie kolejowym dopisać, że są już dokumenty planistyczne przebiegu Rail Baltica przez Ełk	-	Uwaga nieuwzględniona Są to kwestie operacyjne.
234.	Rozdz. 4, 4.3, str. 23	„ przejścia graniczne mogą być czynnikiem rozwojowym,”	dopisać, że samorząd województwa poczyni starania w celu rozszerzenia małym ruchem granicznym powiatów wschodniej części województwa	-	Uwaga nieuwzględniona Samorząd województwa już czynił takie starania i w razie potrzeby będzie je kontynuował, ale nie jest to sfera strategii rozwoju województwa.

235.	Rozdz. 6, str. 38	- spójność społeczna zbliżającą do standardów życia występujących w Unii Europejskiej	- spójność społeczna - zbliżającą do standardów życia występującą w krajach Unii Europejskiej <u>będących w czołówce</u> ”	Należy zapisać przemyśleć, sytuacja w krajach UE jak Grecja, Hiszpania pokazują że ten standard nie jest zbyt wysoki, tutaj może należy uściślić do jakich krajów chcemy się porównać		Uwaga nieuwzględniona Porównujemy się do średniej europejskiej, a nie bliżej nieokreślonej czołówki.
236.	Rozdz. 6, str. 38	Ełk jako ośrodek subregionalny stanowiący centrum wschodniej części regionu, integrować ją będzie w ramach inicjatywy rozwojowej EGO	Ełk jako ośrodek subregionalny stanowiący centrum wschodniej części regionu, integrować ją będzie w ramach inicjatywy rozwojowej EGO (<u>Ełk, Gołdap, Olecko</u>)	należy wyjaśnić co oznacza EGO ponieważ w całym dokumencie nie ma takiego wyjaśnienia subregion EGO to powiat ełcki, gołdapski i olecki		Uwaga uwzględniona.
237.	Rozdz. 7, dział 7.1.2. str.42	-	w sektorze naukowym i badawczo – rozwojowym dopisać: uczelnie będą dążyć do dostosowania oferty edukacyjnej do rynku pracy.	-		Uwaga nieuwzględniona Zaburza konstrukcję Strategii. Kwestia ta jest zawarta w celu 7.1.3. pkt B.
238.	rozdz. 7, dział 7.1.3. str. 43,	B. Współpraca przedsiębiorstw z wyższymi uczelniami i szkołami zawodowymi	B. Współpraca przedsiębiorstw z wyższymi uczelniami i szkołami zawodowymi <u>oraz parkami naukowo – technologicznymi i przemysłowymi</u>	-		Uwaga nieuwzględniona jako bezzasadna. Funkcją parków naukowo-technologicznych i przemysłowych nie jest nauczanie.
239.	Rozdz. 7 dział 7.1.3, pkt. c str.43	C. infrastruktura służąca rozwojowi przedsiębiorczości	dodać zapis: „Wspieranie parków naukowo-technologicznych, rozwoju istniejących stref ekonomicznych oraz stref rozwoju gospodarczego w gminach”	Przy tym rozdziale trzeba pamiętać o wsparciu nowopowstałych w województwie parków a także istniejących stref.		Uwaga częściowo uwzględniona.

240.	rozd.7 dział 7.2.2, pkt. a str. 45	A. Edukacja inicjatywy zmierzające do powoływania nowych uczelni	A. Edukacja „wzmocnienie uczelni i kierunków technicznych”	Może być zagrożeniem powoływanie nowych uczelni, przy niżu demograficznym, raczej powinniśmy wspierać istniejące.	Uwaga nieuwzględniona Zapis został ustalony z publicznymi uczelniami wyższymi z regionu.
241.	rozd.7 dział 7.4.1, str. 50, pkt. b	b. inwestycje drogowe e: i subregionalnych ośrodków wzrostu w tym budowa i modernizacja dróg lokalnych	b. inwestycje drogowe e: i subregionalnych ośrodków wzrostu w tym budowa i modernizacja dróg lokalnych <u>powiatowych i gminnych</u>	Należy wyraźnie zaznaczyć o jakie drogi lokalne nam chodzi.	Uwaga nieuwzględniona. Drogi powiatowe i gminne są drogami lokalnymi a zatem konkretne określenie powinno znaleźć się w strategiach lokalnych.
242.	rozd.7 dział 7.4.1, str. 50, pkt. C	a. modernizacja linii kolejowej rail baltica przez Ełk (E75)	a. <u>budowa</u> linii kolejowej rail baltica przez Ełk (E75)	Linia Rail Baltica nie istnieje obecnie a więc powinno się użyć słowa budowa	Uwaga uwzględniona częściowo. Propozycja zapisu: budowa/modernizacja
243.	rozd.7 dział 7.4.1, str. 51, pkt. d	D. Transport lotniczy ..., modernizację i budowę nowych lotnisk lokalnych,	D. Transport lotniczy ..., modernizację i budowę nowych lotnisk lokalnych (<u>w tym lotniska lokalnego w okolicach Ełku</u>),	Na mapie w północno-wschodniej części województwa jest czarna plama jeżeli chodzi o lotniska, w takim przypadku należy położyć duży nacisk na budowę lotniska w subregionie ełckim aby ożywić region w celu rozwoju społeczno - gospodarczego	Uwaga nieuwzględniona. Projekt Strategii dotyczy rozwoju województwa, a zatem przywołuje lokalizację lotniska jedynie o charakterze regionalnym. Proponujemy zamieścić taki zapis we właściwej strategii rozwoju lokalnego.
244.	dział 8.3, str. 56,	OSI – ośrodki subregionalne	osi – ośrodki subregionalne Elbląg i Ełk	Podkreślić jakie mamy ośrodki subregionalne w województwie i jakie w tym rozdziale mamy na myśli	Uwaga odrzucona. Ośrodki subregionalne są podkreślone,

						ponieważ w rozdziale wymienione są nazwy.
245.	dział 8.3, str. 56,	Atuty 9. duże doświadczenie w pozyskiwaniu środków europejskich (głównie Elbląg)	atuty 9. 9. duże doświadczenie w pozyskiwaniu środków europejskich (głównie Elbląg i Ełk)	Ełk ma także duże doświadczenie w zakresie pozyskiwania środków UE. Należy także to podkreślić w tym miejscu.		Uwaga nieuwzględniona. Teza nie potwierdzona danymi.
246.	dział 8.3, str. 56	słabości 4. niewiele organizacji społecznych w Ełku	skreślić zapis	Nie jest prawdą że w Ełku jest mało organizacji społecznych.		Uwaga częściowo uwzględniona. Doprecyzowano zapis. Uwaga bezzasadna.
247.	dział 8.3, str. 56	oczekiwane efekty	dodać zapis: „wzrost infrastruktury społecznej i komunalnej”	-		Propozycja nie nosi charakteru efektu.
248.	dział 8.4, str. 57	oczekiwane efekty	dopisać: realizacja „PRO – EGO -programu interwencji samorządów lokalnych we wschodniej części województwa”	Program obejmuje szereg działań ukierunkowanych na rozwój nowoczesnych specjalizacji na wsi, klastra żywności proekologicznej w subregionie EGO, patrząc na mapę wielofunkcyjny rozwój rolnictwa jest widoczny w szczególności w subregionie EGO we wschodniej części województwa.		Uwaga bezzasadna. Realizacja Programu to narzędzie a nie efekt.
249.	dział 8.9, str. 57	oczekiwane efekty	oczekiwane efekty interwencji: dopisać: poprawa dostępności komunikacyjnej wschodniej części województwa poprzez budowę, rozbudowę, modernizację i remonty: Via baltica, rail baltica, dk 16, 65 oraz lotniska lokalnego w okolicach Ełku	Ze względu na bardzo niską dostępność komunikacyjną wschodniej części województwa w tym punkcie należy postawić duży nacisk na jej poprawę.		Uwaga nieuwzględniona. Sugerowana zmiana to propozycja działań a nie efekty tych działań, które są przewidziane w części projekcyjnej Strategii.

250.	rozdział 8	osi	dodać: osi – 10 – zintegrowane obszary współpracy terytorialnej	Ująć w tym rozdziale m.in. „pro – ego – program interwencji samorządów dla rozwoju subregionu EGO”.		Uwaga bezzasadna. Obszary strategicznej interwencji identyfikowane są według kryteriów, problemów do rozwiązania, bądź potencjałów rozwojowych a nie oczekiwań.
251.	Rozdział 8.2, str. 55	Kryterium wyboru gmin wchodzących w skład Aglomeracji Olsztyna	Kryterium nie uwzględnia rzeczywistego rozmiaru aglomeracji. Proponowana treść: Kryterium wyboru: gminy wchodzące w skład Olsztyńskiego Obszaru Aglomeracyjnego	Zastosowane kryterium wyboru zbyt upraszcza rzeczywiste zależności w aglomeracji, które wychodzą niejednokrotnie poza granice określone w strategii. Kryterium wyboru należy rozszerzyć tym bardziej, że istnieje już formalna współpraca gmin wchodzących w skład OOA, zawężenie jego zasięgu będzie więc sprzeczne z rzeczywistym jego zasięgiem.	Gmina Olsztyn	Uwaga bezzasadna. OSI – Aglomeracja Olsztyna została zdelimitowana wyłącznie pod kątem rozwoju funkcji metropolitalnych Olsztyna i nie należy go mylić z obszarem funkcjonalnym miasta Olsztyn, który jest znacznie szerszy i powinien widzieć realizację swych celów w innych OSI ani ze Stowarzyszeniem Olsztyński Obszar Aglomeracyjny.
252.	Rozdział 4.3, punkt 3, str. 23	Transport lotniczy	Cześć opisowa nie uwzględnia planowanego lotniska lokalnego w Wilkowie koło Olsztyna. Proponowany zapis (ostatnie zdanie): Planowane są również lotniska lokalne w Ełku oraz Wilkowie koło Olsztyna.	1. Lotnisko lokalne w Wilkowie posiada obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który jest aktem prawa miejscowego. 2. Mimo, iż ma to być lotnisko lokalne, to jego zasięg jako inwestycji celu publicznego, niewątpliwie byłby ponadlokalny tym bardziej, że ma to być		Uwaga uwzględniona aczkolwiek zwracamy uwagę autora propozycji, że w części projekcyjnej nie wskazujemy lokalizacji lotnisk lokalnych. Takowe powinny znaleźć się w

				<p>lotnisko dla obsługi aglomeracji olsztyńskiej (cel publiczny ponadlokalny)</p> <p>3. Pomimo zapewnień, iż w Strategii nie wymienia się wszystkich inwestycji z nazwy nie sposób nie zauważyć, iż pewne inwestycje (np. lotnisko w Szymanach, w Ełku, s. 23) są wymienione w ten sposób. Nie ma więc przeszkód dla wpisania także planowanego lotniska w Wilkowie chociażby z powodu, o którym napisano w punkcie 251</p>		<p>strategiach rozwoju lokalnego konkretnych j.s.t. Nie przewiduje się także do 2025 r. finansowego wsparcia tego typu inwestycji z poziomu regionalnego.</p>
253.	Rozdział 8.1, str. 54	Oczekiwane efekty interwencji	<p>Brak odniesienia do procesów planistycznych w tym rejonie.</p> <p>Proponowany zapis: Oczekiwane efekty interwencji: dynamizacja procesów gospodarczych oraz planistycznych ...</p>	<p>Tzw. „Tygrys Warmińsko – Mazurski” może stanowić bardzo istotny element rozwoju regionu w kontekście pozyskiwania inwestorów. Ważne więc będzie odpowiednie przygotowanie terenów dla przyszłych inwestycji. Nie bez znaczenia jest tu kwestia ładu przestrzennego – należy dążyć do jego zachowania i wystrzegać się lokalizacji nowych inwestycji na drodze innej niż miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego jak również planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Jest to tym bardziej istotne, ponieważ część terenów „Tygrysa” znajduje się na obszarach objętych ochroną prawną.</p>		<p>Komentarz co do zasady słuszny, ale nie do strategii rozwoju województwa. Samorząd województwa nie będzie miał żadnych instrumentów wsparcia procesów planistycznych w województwie.</p>
254.	7.4.1. Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności, str	B: Inwestycje drogowe powinny dotyczyć: lit. a-j	<p>Propozycja dodania zapisu w części B: Inwestycje drogowe powinny dotyczyć:</p> <p>zwiększenia potencjału inwestycyjnego południowo-zachodniej części województwa poprzez udrożnienie drogi krajowej Nr 15 w tym m.in.</p>	<p>Droga krajowa Nr 15 stanowi jeden z głównych szlaków komunikacyjnych w ruchu tranzytowym, łączącym wschodnią granicę kraju z zachodnią. Ma ona ponadlokalne znaczenie. Taki atut winien zostać jak najlepiej wykorzystany. Konieczne jest jednak podjęcie działań zmierzających do poprawy infrastruktury drogowej oraz</p>	Starostwo powiatowe Nowe Miasto Lubawskie	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Propozycja sprzeczna z przyjętą koncepcją podczas aktualizacji. Nie przesądzamy o numerach dróg z wyjątkiem dróg</p>

	50		<p>wyprowadzenie ruchu tranzytowego z Nowego Miasta Lubawskiego.</p>	<p>upłynnienia ruchu drogowego. Zmodernizowanie drogi krajowej Nr 15 niewątpliwie przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności naszych terenów pod względem gospodarczym i jednocześnie korzystnie wpłynie na sytuację społeczną w województwie.</p> <p>Jednym z działań zapewniających realizację powyższego celu jest budowa obwodnicy Nowego Miasta Lubawskiego. W chwili obecnej brak rozwiązania problemu obwodnicy, wyczekiwanej od wielu lat przez społeczeństwo naszego regionu, skutkuje postępującą degradacją gospodarczą i społeczną. Przebieg drogi krajowej Nr 15 przez całą długość Kurzętnika i Nowego Miasta Lubawskiego, a w szczególności przez centrum miasta oraz Bratian, gdzie ruch tranzytowy łączy się z ruchem lokalnym, skutkuje wieloma negatywnymi konsekwencjami. W ciągu doby przez tę miejscowość przejeżdża około 16-stu tysięcy pojazdów z tendencją wzrostową rok po roku, niewiele mniej niż drogą ekspresową numer 7. Ciągły wzrost natężenia ruchu kołowego, którego nasilenie wzrosło w związku z likwidacją linii kolejowych i przerwaniem przewozów towarowych na drogi, stanowi zagrożenie dla tego obszaru. Najbardziej newralgicznym miejscem jest most na rzece Drwęca w centrum Nowego Miasta Lubawskiego, na którego najazdy zbliżone są do 90 °. Liczne kolizje w tym miejscu, blokują drogę krajową nr 15 wskazują na konieczność podjęcia szybkich działań zmierzających do likwidacji tej przeprawy.</p>	<p>objętych siecią TEN-T i drogi krajowej nr 51, która jest drogą ekspresową. W pozostałych przypadkach wskazujemy problemy do rozwiązania.</p>
--	----	--	--	---	---

				<p>Budowa obwodnicy jest bardzo ważnym społecznie zadaniem, realizacja inwestycji była planowana w ramach Programu Rozwoju Polski Wschodniej i miała nastąpić do roku 2015. Jednak ze względu na znaczne problemy z uzyskaniem prawomocnej decyzji środowiskowej budowa obwodnicy utraciła dofinansowanie i nie została rozpoczęta w pierwotnie zakładanym terminie. Przygotowania do realizacji tej inwestycji są już bardzo zaawansowane. Decyzja środowiskowa jest już prawomocna. Trwają również prace projektowe, które mają być ukończone w 2013 r.</p> <p>Należy nadmienić, że budowa nowych odcinków dróg poza miastami nie wpisuje się w sposób jednoznaczny w żaden z kierunków działań w zakresie inwestycji drogowych w projekcie strategii rozwoju województwa (z wyjątkiem Olsztyna, Elbląga i Ełku). Znaczącym argumentem proponowanego kierunku działań w strategii jest także długi okres planowania przyjęty w tym dokumencie do 2025 r.</p> <p>Podsumowując podniesienie rangi drogi krajowej Nr 15 będzie podstawowym elementem aktywizującym rozwój społeczno-gospodarczy całego województwa.</p>	
255.	8.7. OSI - Obszary przygraniczne, str 60	Oczekiwane efekty interwencji: intensyfikacja współpracy międzynarodowej; wykorzystanie szans wynikających z małego ruchu przygranicznego (aktywizacja społeczna i gospodarcza);	Oczekiwane efekty interwencji: intensyfikacja współpracy międzynarodowej <u>obejmująca wszystkie jednostki samorządowe województwa warmińsko-mazurskiego, nie tylko powiaty i miasta znajdujące się w strefie</u>	Mały ruch przygraniczny został ograniczony do kilku powiatów i miast województwa warmińsko-mazurskiego. Podczas gdy współpraca z Obwodem Kaliningradzkim, podtrzymywanie więzi kulturowych i społecznych dotyczy również innych powiatów województwa	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Opis dotyczy jedynie OSI – obszary przygraniczne.</p>

		wzrost przedsiębiorczości; poprawa powiązań komunikacyjnych w pasie przygranicznym; utworzenie i wypromowanie produktów turystycznych.	<u>przygranicznej</u> ; wykorzystanie szans wynikających z małego ruchu przygranicznego (aktywizacja społeczna i gospodarcza); wzrost przedsiębiorczości; poprawa powiązań komunikacyjnych w pasie przygranicznym; utworzenie i wypromowanie produktów turystycznych.	warmińsko-mazurskiego. Rozszerzenie zakresu współpracy z Obwodem Kaliningradzkim na całe województwo warmińsko-mazurskie, niewątpliwie korzystnie wpłynęłoby na rozwój społeczno-gospodarczy naszego województwa.		
256.	7. Cele Strategiczne, 7.4. Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju, 7.4.1. Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności	Określenie głównych kierunków działań w zakresie inwestycji drogowych	Nie został uwzględniony bardzo ważny dla województwa kierunek działań w zakresie rozwoju infrastruktury drogowej tj. udrożnienie dróg krajowych poprzez wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza centra miast i mniejszych miejscowości. Podlegający konsultacjom obecny projekt strategii przewiduje likwidację problemu przebiegu głównych ciągów komunikacyjnych przez centra wyłącznie w odniesieniu do trzech największych miast województwa (Olsztyn, Elbląg, Ełk).	Znaczącym argumentem za umieszczeniem proponowanego kierunku działań w strategii jest długi okres planowania przyjęty w tym dokumencie tj. do 2025 r. Ważkim problemem w zakresie dostępności komunikacyjnej województwa wpływającym hamująco na jego rozwój jest przebieg części odcinków dróg krajowych przez centra miast i mniejszych miejscowości. Drogi przebiegające przez tereny silnie zurbanizowane skutkują wieloma negatywnymi konsekwencjami. Oprócz wydłużenia czasu przejazdu i uciążliwości dla kierowców stanowi zagrożenie dla mieszkańców szczególnie dzieci i młodzieży poruszających się wzdłuż tych dróg do szkół, utrudnia to także prowadzenie wszelkich działań ratowniczych, których w związku z nasileniem ruchu jest wyjątkowo dużo. Drgania wywoływane przez pojazdy, w tym ciężarówki TIR, powodują niszczenie zabudowań znajdujących się w bliskości drogi zaś hałas i zanieczyszczone powietrze są utrapieniem dla zamieszkujących w nich ludzi.	Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie	Uwaga nieuwzględniona. To prawda, ale w tej części projekt Strategii współgra z planami Ministra Transportu do 2020 r. co do finansowania obwodnic, z którymi samorząd województwa musi się liczyć, ponieważ sam nie dysponuje i nie będzie dysponował środkami na tego typu działania.

				<p>Przykładem obrazującym skalę problemu jest sytuacja na drodze krajowej nr 15 od miejscowości Bratian do ostatnich zabudowań Kurzętnika. Budowa obwodnicy jest tu bardzo ważnym społecznie zadaniem, planowanym i oczekiwanym od wielu lat.</p> <p>Przygotowania do realizacji tej inwestycji są już bardzo zaawansowane. Decyzja środowiskowa jest już prawomocna. Trwają również prace projektowe, które mają być ukończone w 2013 r.</p> <p>Należy nadmienić, że budowa nowych odcinków dróg poza centrami miast i mniejszych miejscowości nie wpisuje się w sposób jednoznaczny w żaden z kierunków działań w zakresie inwestycji drogowych w projekcie strategii rozwoju województwa z wyjątkiem wymienionych wcześniej trzech największych miast.</p> <p>O wysokim priorytecie działania świadczy fakt, że jest ono uwzględnione w obecnie obowiązującej strategii rozwoju województwa zatwierdzonej w 2005 r.</p>		
257.	7.4.1. zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności, e. komunikacja i transport wodny, str. 51	Komunikacja i transport wodny, poprzez modernizację szlaków wodnych i rozbudowę już istniejących ze szczególnym uwzględnieniem wielkich jezior mazurskich, dbanie o tor wodny przez zalew wiślany i rozwój portu w Elblągu oraz małych portów i przystani w całym regionie (...)	Komunikacja i transport wodny, poprzez modernizację szlaków wodnych i rozbudowę już istniejących ze szczególnym uwzględnieniem wielkich jezior mazurskich, dbanie o tor wodny przez zalew wiślany i rozwój portu w Elblągu, w tym budowę nowego mostu na trasie elbląg-nowakowo przez rzekę elbląg oraz małych portów i przystani w całym regionie (...)	<p>Budowa nowego mostu na trasie Elbląg-Nowakowo przez rzekę Elbląg usprawni dostępność żeglugową portu morskiego w Elblągu z obwodem kaliningradzkim</p>	Starostwo Powiatowe w Elblągu	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Nie zamieszczamy tego typu szczegółowych spraw w Strategii.</p>

258.	<p>synteza diagnozy strategicznej; 4.1 priorytet „konkurencyjna gospodarka”, str. 14</p> <p>7.1.2. Wzrost innowacyjność i firm, c. inne instytucje otoczenia biznesu, str. 42</p>	<p>Należy również odnotować brak instytucji potrzebnych na początkowym etapie rozwoju innowacyjnych przedsięwzięć, jak fundusze załączkowe, czy aniołowie biznesu (...)</p> <p>wspomagane będą instytucje funkcjonujące oraz nowe, które będą świadczyć usługi wspierające poziom funkcjonalności regionu (kapitał załączkowy, kapitał podwyższonego ryzyka, aniołowie biznesu, fundusze pożyczkowe i poręczeniowe).</p>	<p>Należy również odnotować brak instytucji potrzebnych na początkowym etapie rozwoju innowacyjnych przedsięwzięć, jak fundusze załączkowe (...)</p> <p>wspomagane będą instytucje funkcjonujące oraz nowe, które będą świadczyć usługi wspierające poziom funkcjonalności regionu (kapitał załączkowy, kapitał podwyższonego ryzyka, fundusze pożyczkowe i poręczeniowe).</p>	<p>Proponuje się usunięcie sformułowania „Aniołowie biznesu”, które w warunkach krajowych jest słabo rozpoznawalne i rzadko funkcjonujące; ponadto ta forma wsparcia biznesu to nie ma znaczenia dla rozwoju gospodarki województwa.</p>		<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Autorzy projektu Strategii są innego zdania. Słaba rozpoznawalność, czy rzadkie funkcjonowanie instrumentu nie jest argumentem do rezygnacji z niego.</p>
259.	<p>7.1.3. wzrost liczby miejsc pracy, d. szkoły i uczelnie, str. 43</p>	<p>w tym kierunku działań potrzebne będą przykładowo: tworzenie nowych kierunków kształcenia i dostosowywanie istniejących zgodnie z wymogami gospodarki oraz rynku pracy w województwie; (...)</p>	<p>w tym kierunku działań potrzebne będą przykładowo: tworzenie nowych kierunków kształcenia i dostosowywanie istniejących zgodnie z wymogami gospodarki i <u>kierunkami rozwoju województwa</u> oraz rynku pracy w województwie; (...)</p>	<p>strategia województwa warmińsko-mazurskiego wyznacza 3 inteligentne specjalizacje: ekonomia wody, żywność wysokiej jakości oraz drewno i meblarstwo . Niezbędne dla zrealizowania tego celu jest uruchomienie kierunków kształcenia, które będą dawały szanse realizacji tych założeń.</p>		<p>Uwaga bezzasadna.</p> <p>Zapis występuje w Strategii.</p>
260.	<p>7.1.1. wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji, e. aktywność promocyjna i wystawiennicza, str. 41</p>	<p>(...). Jeden z obiektów regionu zostanie wprowadzony na listę dziedzictwa kulturowego UNESCO.</p>	<p>Kanał Elbląski zostanie wprowadzony na listę dziedzictwa kulturowego UNESCO.</p>	<p>Kanał Elbląski ze względu na swój unikalny charakter – jedyny na świecie funkcjonujący system pochylni – jest wyjątkowym zabytkiem techniki w naszym województwie, którego atrakcyjność wzrośnie po zakończeniu modernizacji w 2014 roku.</p>		<p>Uwaga uwzględniona.</p>

261.	Rozdz. 7, podrozdział 7.1, pkt 7.1.1, str. 41	Jakość produktów i usług. Zakres tego kierunku obejmuje m.in.: (...). Z jakością produktów i usług wiążą się również inwestycje infrastrukturalne w zakresie turystyki, które będą kluczowe dla tworzenia i rozwoju produktów turystycznych. Infrastruktura powinna odpowiadać na pojawiające się zapotrzebowanie turystów i mieszkańców oraz wspierać tworzenie popytu na nowe i nowatorskie produkty turystyczne.	Jakość produktów i usług. Zakres tego kierunku obejmuje m.in.: (...). Z jakością produktów i usług wiążą się również inwestycje infrastrukturalne w zakresie turystyki, które będą kluczowe dla tworzenia i rozwoju produktów turystycznych. Infrastruktura powinna odpowiadać na pojawiające się zapotrzebowanie turystów i mieszkańców oraz wspierać tworzenie popytu na nowe i nowatorskie produkty turystyczne <u>z uwzględnieniem potrzeb i zainteresowań osób starszych.</u>	W związku z obserwowanym procesem starzenia się społeczeństw proponujemy uwypuklenie usług turystycznych na rzecz osób starszych. Ponadto działania te będą spójne z zapisami priorytetu: konkurencyjna gospodarka (s.13)	Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Uwaga bezzasadna. Wsparcie dla osób starszych wyniesiono na poziom wyższy, tzn. jako kwestię horyzontalną, tj. w wizji rozwoju województwa.
262.	Rozdz. 7, podrozdział 7.1, pkt 7.1.3, str. 43	C. Infrastruktura służąca rozwojowi przedsiębiorczości, co oznacza przede wszystkim: wspieranie rozwoju inkubatorów przedsiębiorczości; inkubatorów przedsiębiorczości społecznej; tworzenie nowych obszarów rozwojowych (stref gospodarczych) na terenach miast i wsi (w tym wchodzących w programy rewitalizacji miast).	C. Infrastruktura służąca rozwojowi przedsiębiorczości, <u>w tym przedsiębiorczości w sektorze ekonomii społecznej</u> , co oznacza przede wszystkim: wspieranie rozwoju inkubatorów przedsiębiorczości; inkubatorów przedsiębiorczości społecznej; tworzenie nowych obszarów rozwojowych (stref gospodarczych) na terenach miast i wsi (w tym wchodzących w programy rewitalizacji miast).	Sektor ekonomii społecznej (organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa społeczne, spółdzielnie socjalne, ZAZ, itp.) może stanowić źródło nowych miejsc pracy. Jednak ważne jest wsparcie dla tego sektora poprzez m.in.: doradztwo, fundusze poręczeniowe, pożyczkowe, szkolenia, wsparcie na różnych etapach rozwoju działalności.		Uwaga bezzasadna. Burzy logikę zaplanowanej interwencji. Propozycja działań dla sektora ekonomii społecznej zamieszczona jest w pkt. A celu 7.1.3.
263.	Rozdz. 7, podrozdział 7.2, pkt 7.2.1, str. 44	Organizacje pozarządowe. W kierunku tym mieszczą się np.: wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych poprzez tworzenie systemu wsparcia; ekonomizacja organizacji – rozwój przedsiębiorczości społecznej; rozwijanie kompetencji społecznych liderów i animatorów.	(...) rozwijanie <u>wiedzy, umiejętności</u> oraz kompetencji społecznych liderów i animatorów.	W Polskiej Ramie Kwalifikacji efekty uczenia się są określone jako kombinacja wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W przypadku naturalnych liderów i animatorów kompetencje społeczne są na starcie najbardziej rozwinięte. Często jednak brak im warsztatu pracy ze społecznościami lokalnymi, grupami społecznymi, w co należy ich wyposażać.		Uwaga bezzasadna. Kompetencja oznacza posiadanie wiedzy i umiejętności.

264.	Rozdz. 7, podrozdział 7.2, pkt 7.2.1, str. 45	E. Informacja i promocja. Aktywne postawy społeczne powinny być promowane w środowiskach lokalnych i na poziomie regionalnym. W szczególności za wzór powinni być stawiani wolontariusze i filantropii.	E. Informacja i promocja. Aktywne postawy społeczne oraz „dobre praktyki” w sferze pożytku publicznego powinny być promowane w środowiskach lokalnych i na poziomie regionalnym.	Informacja i promocja powinna dotyczyć: aktywnych osób, instytucji, organizacji, samorządów, podmiotów gospodarczych, ich wspólnych inicjatyw w różnych obszarach pożytku publicznego. Jest to bardzo ważne zadanie wspierające rozwój kapitału społecznego.		Uwaga uwzględniona.
265.	Rozdz. 7, podrozdział 7.2, pkt 7.2.2, str. 45	Opieka zdrowotna. Ten kierunek przewiduje tworzenie nowoczesnej opieki zdrowotnej (...). Mieszczą się tutaj działania służące zapewnieniu optymalnej dostępności do wszystkich kategorii świadczeń zdrowotnych, bez względu na miejsce zamieszkania (...)	Opieka zdrowotna. Ten kierunek przewiduje tworzenie nowoczesnej opieki zdrowotnej (...). Mieszczą się tutaj działania służące zapewnieniu optymalnej dostępności do wszystkich kategorii świadczeń zdrowotnych, bez względu na <u>wiek</u> i miejsce zamieszkania (...)	W związku z obserwowanym procesem starzenia się społeczeństw proponujemy, aby położyć nacisk na wzrost jakości i dostępności opieki zdrowotnej osobom starszym.		Uwaga bezzasadna w tym miejscu Strategii. Z badań wynika, że dostęp do usług publicznych na terenie województwa jest ograniczony terytorialnie, a nie ze względu na wiek.
266.	Rozdz. 7, podrozdział 7.2, pkt 7.2.2, str. 45-46	Profilaktyka i wsparcie potrzebujących. Kierunek działań dotyczy przede wszystkim: promocji zdrowego stylu życia; zintegrowanych programów aktywizacji (bezrobotnych i niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży ze środowisk najuboższych zagrożonych dziedziczeniem ubóstwa); (...)systemów pomocy dla osób uzależnionych; systemów zastępczej opieki rodzinnej (na poziomie wojewódzkim i powiatowym (...))	Profilaktyka i wsparcie potrzebujących. Kierunek działań dotyczy przede wszystkim: promocji zdrowego stylu życia; zintegrowanych programów aktywizacji (bezrobotnych i niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży ze środowisk najuboższych zagrożonych dziedziczeniem ubóstwa, <u>osób starszych</u>); (...) systemów pomocy dla osób uzależnionych; systemów zastępczej opieki rodzinnej <u>oraz opieki nad osobami starszymi</u> (na poziomie wojewódzkim i powiatowym (...))	W związku z procesem starzenia się społeczeństw proponujemy, aby katalog grup objętych profilaktyką i wsparciem obejmował również osoby starsze i ich rodziny.		Uwzględniono.

267.	Rozdz. 7, podrozdział 7.2, pkt 7.2.2, str. 46	D. Instytucje kultury i organizacje pozarządowe.(...)	Proponuje się dodanie osobnego podpunktu: E. Organizacje pozarządowe oraz podmioty ekonomii społecznej. W ramach tego kierunku działań szczególną uwagę należy zwrócić na jak najszersze włączenie podmiotów społecznych jako wykonawcę usług publicznych w szerokim zakresie. Ważne będzie tworzenie lokalnie i regionalnie warunków sprzyjających rozwojowi usług publicznych przez wymienione podmioty.	Organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa społeczne, spółdzielnie socjalne mając w założeniach swojego funkcjonowania misje społeczne, są bardzo często wykonawcą usług publicznych we wszystkich obszarach. Stąd propozycja wyszczególnienia wsparcia podmiotów społecznych w ich działalności w sferze usług publicznych, co uwzględniając zaangażowanie społeczne oraz pracę wolontariuszy może spowodować obniżenie kosztów usług oraz zwiększenie dostępności do nich.		Uwaga nieuwzględniona. W tym wypadku ważna jest współpraca. Przedyskutowano to na spotkaniach zespołów strategicznych.
268.	7.2.2. WZROST DOSTĘPNOŚ CI I JAKOŚCI USŁUG PUBLICZNYC H, E. Infrastruktura, s.46	system hydrotechniczny regulujący stosunki wodne oraz zabezpieczenie przeciwpowodziowe;	<u>Infrastruktura wojewódzka</u> <u>Krajowego Systemu Ratowniczo</u> <u>Gaśniczego</u> ; system hydrotechniczny regulujący stosunki wodne oraz zabezpieczenie przeciwpowodziowe;	Proponuje się dodać we wskazanym miejscu wymieniony kierunek działań. Wskazana treść zapisów obejmuje szerszy zakres kierunku działań tj.: Infrastrukturę wojewódzką jednostek Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego podejmującą działania prewencyjne oraz interwencyjne w sytuacjach zagrożenia życia, zdrowia, mienia lub środowiska (przez m.in. Państwową Straż Pożarną, Ochotniczą Straż Pożarną i inne podmioty ratownicze).	Komenda Wojewód zka Państwo wej Straży Pożarnej w Olsztynie	Uwaga bezzasadna. Samorząd województwa nie będzie miał narzędzi do realizacji tego typu zadań.

269.	7.4.3. POPRAWA JAKOŚCI I OCHRONA ŚRODOWISK A, s.52	W ramach celu przewiduje się następujące kierunki działań:	Proponuje się dodać podpunkt C. C. Przeciwdziałanie i zapobieganie zagrożeniom środowiska: rozwój regionalnych systemów zabezpieczenia i reagowania na zagrożenia, ograniczanie skutków skażeń oraz degradacji środowiska wywołanych katastrofami naturalnymi lub spowodowanymi działalnością człowieka, prowadzenie działań profilaktycznych i informacyjnych	Określona w Strategii, wizja województwa jako regionu, w którym warto żyć, implikuje konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa ekologicznego i środowiskowego, by skutecznie przeciwdziałać zagrożeniom środowiska wywołanym np. katastrofami naturalnymi oraz spowodowanymi działalnością człowieka (m. in. związanymi z istniejącym przemysłem, infrastrukturą techniczną oraz występowaniem kompleksów leśnych, zagrożeniami powodziowymi związanymi z niekorzystnymi warunkami meteorologicznymi). Poprawa jakości środowiska jest ściśle związana z istniejącą infrastrukturą bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Przeciwdziałanie i zapobieganie zagrożeniom jest najskuteczniejszą metodą ochrony. Proponowany zapis jest uzupełnieniem strategii o dodatkowy kierunek działań związany z przeciwdziałaniem i ograniczeniem skutków skażeń oraz degradacji środowiska.		Zgadzamy się, że kierunki działań w ramach tego celu wymagają przeformułowania i uzupełnienia, co zostanie dokonane.
270.	Rozdział 9 i inne fragmenty Dokumentu mówiące o inteligentnych specjalizacjach	Pominiecie stolarki otworowej przy wyborze inteligentnych specjalizacji.	Dodanie stolarki otworowej jako odrębnej specjalizacji.	Dane statystyczne wskazują, że na terenie województwa warmińsko – mazurskiego występuje duże skupisko przedsiębiorstw branży stolarki otworowej. Ich szacowana liczba wynosi 800 – 1000 podmiotów gospodarczych. (za: analiza pn. „zwiększenie potencjału innowacyjnego i konkurencyjnego klastra stolarki otworowej – kierunki działań” str. 35 , 2011 r - http://mazurskieokna.pl/cms/pl/badania/	PP-U PLASTIM ET SP. Z O.O.	Uwaga co do zasady nieuwzględniona. Inteligentna specjalizacja nie jest tożsama sektorowi. Powinna obejmować pola działalności gospodarczej. Kwestia stolarki otworowej będzie omawiana podczas

				<p>category/9-analiza-zwiekszenie-potencjalu-innowacyjnego-i-konkurencyjnego-klastra-stolarki-otworowej-kierunki-dzialan-2011-r.html)</p> <p>Potwierdzeniem tego faktu jest także prężnie działający w naszym województwie klaster mazurskie okna.</p> <p>W inteligentnej specjalizacji „drewno i meblarstwo” wykazano „produkcję okien i drzwi drewnianych (ok. 20 firm)” – str. 66, jednakże stanowi to niewielki fragment całości branży, w skład której wchodzi również producenci stolarki PVC oraz aluminium.</p> <p>Warto zwrócić uwagę na fakt, że działający w województwie warmińsko – mazurskim producenci stolarki otworowej, tacy jak: przedsiębiorstwo Jocz z Rynu, Adams z Mrągowa, Budomex z Gołdapii, Amex-Bączek z Suszu, czy też ełcki Plastimet, są firmami o uznanych markach nie tylko na terenie kraju, ale również za granicą.</p> <p>Dodatkowo, firmy z sektora stolarki otworowej mające siedzibę na terenie naszego województwa, charakteryzują się wysokim stopniem innowacyjności. Sam Plastimet, zatrudniający ponad 240 osób, z sukcesem zrealizował i rozliczył cztery projekty dofinansowane ze środków Unii Europejskiej na łączną wartość około 25 mln złotych.</p> <p>Mając na uwadze powyższe argumenty należy stwierdzić, że pominięcie stolarki otworowej w inteligentnych specjalizacjach naszego regionu będzie stanowić poważne ograniczenie dla dalszego dynamicznego rozwoju przedmiotowej branży.</p>	<p>spotkania konsultacyjnego z przedsiębiorcami dot. specjalizacji drewno i meblarstwo. W strategii są przedstawione przykładowe pola działalności w ramach inteligentnych specjalizacji.</p>
--	--	--	--	--	---

271.	<p>7.2.2. WZROST DOSTĘPNOŚCI I JAKOŚCI USŁUG PUBLICZNYCH, pkt E. Infrastruktura str. 46</p>	<p>W ramach tego kierunku działań powinny znaleźć się wszystkie inwestycje infrastrukturalne wynikające z potrzeb niniejszego celu (np. infrastruktura sprzyjająca aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, infrastruktura przyjazna i uwzględniająca potrzeby ludzi starszych, niepełnosprawnych; infrastruktura kultury; infrastruktura edukacyjna (ośrodki wychowania przedszkolnego, szkoły, obszary edukacji ekologicznej); budownictwo czynszowe i różne formy budownictwa socjalnego, a także tworzenie niezbędnej infrastruktury socjalnej w takim stopniu, by była ona zagwarantowana na poziomie powiatów, infrastruktura kultury; obszary edukacji ekologicznej; system hydrotechniczny regulujący stosunki wodne oraz zabezpieczenie przeciwpowodziowe; urządzenia osłony przeciwpowodziowej; urządzenia melioracyjne).</p>	<p>Dopisać „infrastruktura sportowa”. W ramach tego kierunku działań powinny znaleźć się wszystkie inwestycje infrastrukturalne wynikające z potrzeb niniejszego celu (np. infrastruktura sprzyjająca aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, infrastruktura przyjazna i uwzględniająca potrzeby ludzi starszych, niepełnosprawnych; infrastruktura edukacyjna (ośrodki wychowania przedszkolnego, szkoły, obszary edukacji ekologicznej); <u>infrastruktura sportowa</u>; budownictwo czynszowe i różne formy budownictwa socjalnego, a także tworzenie niezbędnej infrastruktury socjalnej w takim stopniu, by była ona zagwarantowana na poziomie powiatów, infrastruktura kultury; obszary edukacji ekologicznej; system hydrotechniczny regulujący stosunki wodne oraz zabezpieczenie przeciwpowodziowe; urządzenia osłony przeciwpowodziowej; urządzenia melioracyjne).</p>	<p>W projekcie Strategii wskazano, iż infrastruktura sportowa na terenie województwa jest wciąż na niewystarczającym poziomie: „Pomimo wielu zrealizowanych inwestycji Warmia i Mazury wciąż wykazują słabości infrastrukturalne w zakresie obiektów sportowych. Udział tych obiektów w ogóle obiektów wynosi 4%, co daje 13 miejsce w kraju”. Budowa i modernizacja infrastruktury sportowej ma duży wpływ na wzrost dostępności i jakości usług publicznych.</p>	<p>Gmina Olecko</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>1. Sportu nie traktujemy jako usługi publicznej.</p> <p>2. Tym razem dokonujemy koncentracji przedmiotowej, tj. ograniczamy zakres Strategii do strategicznych działań samorządu województwa, zadań innych podmiotów, na których działania samorząd województwa może mieć wpływ poprzez kierowanie strumieni finansowych oraz zadań do wykonania we współpracy z administracją krajową. Infrastruktura sportowa nie mieści się w żadnej z tych kategorii. Samorząd województwa nie będzie miał w perspektywie 2025 r. żadnych narzędzi do realizacji tego typu zadań.</p>
------	---	--	---	--	---------------------	--

272.	8.5. OSI – OBSZARY PERYFERYZA CJI SPOŁECZNO □GOSPODAR CZEJ, str. 58	brak	Włączenie obszaru Gminy Olecko do grupy gmin o niskim potencjale rozwojowym.	W Gminie Olecko znajdują się obszary po byłych PGR-ach na których występuje zjawisko wykluczenia społecznego i zagrożenia ubóstwem o którym mowa na stronie 45 projektu Strategii. Gmina spełnia również przeważającą większość warunków określanych i wymienionych jako Słabości w Tabeli 6. OSI – Obszary peryferyzacji społeczno-gospodarczej – synteza.	Uwaga bezzasadna. Delimitacja gmin o niskim potencjale rozwojowym wynika z analizy wskaźników czyli z faktów a nie tego, czego byśmy chcieli. Gmina Olecko nie mieści się w tej grupie.
273.	Punkt 7.4.1, B. Inwestycje drogowe str. 50	Brak	Dopisać punkt K. "Publicznych dróg gminnych poprawiających dostępność komunikacyjną do usług publicznych".	Poprawa dostępności komunikacyjnej wpłynie na osiągnięcie celu głównego Strategii w zakresie poprawy warunków życia ludności. Zmniejszy czas dojazdu do głównych ośrodków usług publicznych. Zmniejszy peryferyzację obszarów wiejskich, poprawi jakość układu sieci dróg publicznych.	Uwaga uwzględniona.
274.	7.4.1 str.50 część b lit.h	h. poprawy dostępności do przejść na granicy z obwodem kaliningradzkim FR	h. poprawy dostępności do przejść na granicy z obwodem kaliningradzkim FR, <u>m.in. poprzez modernizację drogi krajowej nr 65 na odcinku Ełk-granica państwa</u>	Droga w obecnym stanie technicznym po otwarciu przejścia granicznego w Gołdapi dla pojazdów ciężarowych nie będzie w stanie zapewnić przejezdności.	Uwaga nieuwzględniona Propozycja sprzeczna z przyjętą koncepcją podczas aktualizacji. Nie przesądzamy o numerach dróg z wyjątkiem dróg objętych siecią TEN-T i drogi krajowej nr 51, która jest drogą ekspresową. W pozostałych przypadkach wskazujemy problemy do rozwiązania.

275.	7.4.1 str.51 część c lit.e	e. modernizacja linii kolejowej Braniewo-Olsztyn (z uwagi na rozwijającą się współpracę z obwodem kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej)	e. modernizacja linii kolejowej Braniewo-Olsztyn <u>oraz powiązanie Rail Baltica z granicą państwa przez modernizację linii na kierunku Olecko, Gołdap</u> (z uwagi na rozwijającą się współpracę z obwodem kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej)	Uaktywnienie gospodarcze i turystyczne ściany wschodniej województwa	Uwaga nieuwzględniona jako bezzasadna w pespektywie do 2025 r. Zarząd Województwa dysponuje analizą co do kosztów i opłacalności inwestycji. Rail Baltica ma ściśle określony na poziomie europejskim przebieg, który nie przewiduje odnogi do Gołdapi.
276.	rozdz.8, podrozdz. 8.8, str. 61	„Oczekiwane efekty interwencji: wzrost kapitału społecznego; podniesienie jakości edukacji; wzrost przedsiębiorczości; rewitalizacja miast; wzrost jakości życia; wzrost współpracy międzygminnej; poprawa połączeń komunikacyjnych z otoczeniem (rynki pracy); specjalizacja miast i miasteczek.”	proponuje się następujący zapis w strategii (proponowana zmiana pogrubioną czcionką): „Oczekiwane efekty interwencji: wzrost kapitału społecznego; podniesienie jakości edukacji; wzrost przedsiębiorczości; rewitalizacja miast; wzrost jakości życia; wzrost współpracy międzygminnej; poprawa połączeń komunikacyjnych z otoczeniem (rynki pracy) <u>także poprzez rozwój i poprawę stanu infrastruktury informacji przestrzennej w gminach;</u> specjalizacja miast i miasteczek.”	Rozwój i wdrażanie infrastruktury informacji przestrzennej wymaga poprawy oraz wynika z przepisów unijnych (dyrektywa Inspire)	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja ma charakter kierunku działania a nie efektu.
277.	7.4.2 DOSTOSOWA NA DO POTRZEB SIEĆ NOŚNIKÓW ENERGII, str. 51, pkt A.	Sieć gazowa	Proponowany zapis: „Sieć gazowa, w szczególności na obszarach gdzie dotychczas taka infrastruktura nie powstała, tj. powiat olecki, etcki, gołdapski, braniewski, nowomiejski ”	- poszerzenie kręgu odbiorców rynku zbytu gazu, - posiadanie przez Gminę Olecko sieci gazowej na terenie miasta, która pozwoli na rozprowadzenie gazu ziemnego bez dodatkowych kosztów inwestycyjnych, - poszukiwania złóż gazu łupkowego pozwoli na obniżenie cen gazu na rynku, dzięki temu wzrośnie	Uwaga uwzględniona częściowo.

				zainteresowanie tym źródłem energii.		
278.	2. str. 5	„Warto” oznacza z jednej strony sferę korzyści, w jakiej poruszają się zarówno pracodawcy jak i pracownicy, z drugiej zaś strony kojarzy się z wartościowaniem, ocenianiem, a także dokonywaniem wyborów, który powinien być przywilejem wszystkich mieszkańców województwa.	„Warto” oznacza z jednej strony sferę korzyści, w jakiej poruszają się zarówno pracodawcy jak i pracownicy, z drugiej zaś strony kojarzy się z wartościowaniem, ocenianiem, a także dokonywaniem wyborów, <u>które</u> powinny być przywilejem wszystkich mieszkańców województwa.	błąd gramatyczny		Uwaga uwzględniona.
279.	4. , 4.1, str. 9	<p>Jest: „...na bazie których rozwinęły się sektory: drzewno i meblarski...”</p> <p>Jest: „Według European Clusters Obsevatory”</p> <p>Jest: „ produkcja wysoko towarowa”</p> <p>Jest: „... Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego i Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk...”</p>	<p>Powinno być: „...na bazie których rozwinęły się sektory: <u>drzewny</u> i meblarski...”</p> <p>Powinno być: „Według European Clusters <u>Observatory</u>”</p> <p>Powinno być: „ produkcja <u>wysokotowarowa</u>”</p> <p>Powinno być: „... Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego i Instytutu <u>Rozrodu</u> Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk...”</p>	błąd gramatyczny	Urząd Miejski w Giżycku	Uwzględniono.

280.	4. , 4.1, str. 11	Niektóre z gmin plasują się wysoko pod względem w rankingu ze względu na liczbę uczestników imprez.	Niektóre z gmin plasują się wysoko w rankingu ze względu na liczbę uczestników imprez.	usunięto „pod względem”		Uwzględniono.
281.	4. , 4.1, str. 11	Wszystkie walory oraz tradycje związane z rozwojem sektora turystycznego powodują, że duża liczba gmin województwa zaliczana jest do najlepszych w Polsce pod względem rozwoju funkcji turystycznej (Mapa 4). Do najlepszych w Polsce zaliczane są Mikołajki, ale także liczne miasta i gminy głównie pojezierzy mazurskiego oraz łańskiego.	Wszystkie walory oraz tradycje związane z rozwojem sektora turystycznego powodują, że duża liczba gmin województwa zaliczana jest do najlepszych w Polsce pod względem rozwoju funkcji turystycznej (Mapa 4).	Uważamy, że na terenie naszego województwa znajdują się gminy „lepsze” od Mikołajek – albo wymieniamy inne gminy albo usuwamy całe ostatnie zdanie. Na jakiej podstawie stwierdzono, że Mikołajki zaliczane są do najlepszych gmin w Polsce pod względem rozwoju funkcji turystycznych?		Uwaga nieuwzględniona. Teza w projekcie Strategii wynika z ogólnopolskiego badania a nie z „przekonania”.
282.	4. , 4.1, str. 13	Gminy województwa posiadają liczne tereny inwestycyjne, często dobrze przygotowane pod względem infrastruktury, jednak w większości przypadku spotykają się z małym zainteresowaniem inwestorów zagranicznych (Mapa 6).	Gminy województwa posiadają liczne tereny inwestycyjne, często dobrze przygotowane pod względem infrastruktury, jednak w większości <u>przypadków</u> spotykają się z małym zainteresowaniem inwestorów zagranicznych (Mapa 6).	błąd gramatyczny		Uwzględniono.
283.	4, 4.3., str. 22	Warmińsko-mazurskie zostało włączone w krajowe i międzynarodowe systemy transportowe.	Warmińsko-mazurskie zostało włączone w krajowe i <u>międzynarodowe</u> systemy transportowe	błąd gramatyczny		Uwzględniono.
284.	4, 4.3., pkt 3. str. 23	Kolejne, to lotniska lokalne: Olsztyn-Dajtki, Elbląg i Kętrzyn, a ponadto dwa lądowiska: Gryźliny i Elbląg.	Kolejne, to lotniska lokalne: Olsztyn-Dajtki, Elbląg i Kętrzyn, a ponadto <u>trzy lądowiska: Giżycko-Mazury Residence, Gryźliny i Elbląg.</u>	Lądowisko Giżycko – Mazury Residence jest wpisane do rejestru lądowisk cywilnych jako lądowisko wielofunkcyjne pod pozycją 121 - karta ewid. 133		Uwaga nieuwzględniona. W tekście projektu Strategii nie przywołujemy lotnisk o charakterze komercyjnym.

285.	4, 4.3., pkt 3. str. 24	Już obecnie storna rosyjska wykazuje aktywność ofertową kierowaną do przedsiębiorców Warmii i Mazur.	Już obecnie <u>strona</u> rosyjska wykazuje aktywność ofertową kierowaną do przedsiębiorców Warmii i Mazur.	błąd gramatyczny		Uwzględniono.
286.	6. str. 38	Ełk jako ośrodek subregionalny stanowiący centrum wschodniej części regionu, integrować ją będzie w ramach inicjatywy rozwojowej EGO.	Ełk jako ośrodek subregionalny stanowiący centrum wschodniej części regionu, integrować ją będzie w ramach inicjatywy rozwojowej EGO <u>oraz Perły Mazur.</u>	Ełk jako centrum wschodniej części regionu oraz stolica części wschodniej województwa obejmuje również obszar krainy wielkiej jezior mazurskich, na obszarze której zostało zawarto porozumienie 12 gmin służące określeniu obszaru funkcjonalnego krainy wielkich jezior mazurskich.		Uwaga bezzasadna. To zdanie odnosi się do funkcji Ełku w subregionie ełckim. Sieć Mazurskie Perły rozlokowana jest wokół Wielkich Jezior Mazurskich.
287.	7, 7.3. , 7.3.2, pkt a. str. 48	„... tworzenia sieciowych ponadregionalnych produktów turystycznych (głównie w oparciu o: międzynarodową drogę wodną: E-70, z uwzględnieniem Żuław i Zalewu Wiślanego, jako destynacji turystycznej o rosnącym znaczeniu)...”	„... tworzenia sieciowych ponadregionalnych produktów turystycznych w oparciu o: drogę wodną <u>Wielkie Jeziora Mazurskie – Tyrkło-Buwełno-Kanał Augustowski</u> , międzynarodową drogę wodną: E-70, z uwzględnieniem Żuław i Zalewu Wiślanego, jako destynacji turystycznej o rosnącym znaczeniu)...”	Jest to przedsięwzięcie szczególnie istotne z punktu widzenia nie tylko całego obszaru funkcjonalnego wielkich jezior mazurskich, ale obu województw warm. - maz. i podlaskiego.		Uwaga nieuwzględniona, jako nieadekwatna do kierunku działań - współpraca z regionami bałtyckimi.
288.	7, 7.3. , 7.3.2, pkt b. str. 48	W szczególności z województwem podlaskim rysuje się istotne pole współpracy w zakresie aktywizacji społeczno-gospodarczej obszarów przygranicznych (również na styku województw np. w ramach inicjatywy rozwojowej EGO)	W szczególności z województwem podlaskim rysuje się istotne pole współpracy w zakresie aktywizacji społeczno-gospodarczej obszarów przygranicznych (również na styku województw np. w ramach inicjatywy rozwojowej EGO <u>a także budowy drogi wodnej Wielkie Jeziora Mazurskie – Tyrkło-Buwełno-Kanał Augustowski</u>)	Jest to przedsięwzięcie szczególnie istotne z punktu widzenia nie tylko całego obszaru funkcjonalnego wielkich jezior mazurskich, ale obu województw warm. - maz. i podlaskiego.		Uwzględniono.

289.	7, 7.3. , 7.3.2, pkt c. str. 49	Kwestia zasadniczej poprawy dostępności terytorialnej do stolicy wymaga inwestycji podejmowanych także na obszarze województwa mazowieckiego.	Kwestia zasadniczej poprawy dostępności terytorialnej do stolicy wymaga inwestycji podejmowanych także na obszarze województwa mazowieckiego, <u>w tym też poprawy dostępności drogowej z Krainy Wielkich Jezior Mazurskich do stolicy.</u>	Zapis precyzujący poprawę dostępności drogowej z krainy wielkich jezior mazurskich do stolicy umożliwi w przyszłości stosowne aplikowanie o środki na te drogi.	Uwaga nieuwzględniona jako bezzasadna z powodu realizowanych już obecnie inwestycji drogowych.
290.	7, 7.3. , 7.3.2, pkt e str. 49	Ważne będzie rozszerzenie więzi gospodarczych, wykorzystywanie różnorodności kulturowej i złożoności historii Warmii i Mazur w celu budowania trwałych więzi gospodarczych (np. Ukraina, Litwa, Niemcy) oraz zwiększanie popytu na ofertę turystyczno-kulturową regionu (np. Niemcy i inne kraje UE), wspieranie współpracy z przedstawicielami mniejszości narodowych żyjących na terenach Warmii i Mazur (np. Ukraina, Niemcy), współpraca ze Związkami Polaków oraz Polakami, którzy opuścili region, ale chcieliby utrzymywać z nim kontakty.	Ważne będzie rozszerzenie więzi gospodarczych, wykorzystywanie różnorodności kulturowej i złożoności historii Warmii i Mazur w celu budowania trwałych więzi gospodarczych (np. Ukraina, Litwa, Niemcy) oraz zwiększanie popytu na ofertę turystyczno-kulturową regionu (np. <u>Kraje nadbałtyckie</u> i inne kraje UE), wspieranie współpracy z przedstawicielami mniejszości narodowych żyjących na terenach Warmii i Mazur (np. Ukraina, Niemcy), współpraca ze Związkami Polaków oraz Polakami, którzy opuścili region, ale chcieliby utrzymywać z nim kontakty.	W punkcie współpraca z innymi regionami proponujemy informację o współpracy z Łotwą i Estonią.	Uwaga bezzasadna. Współpraca z krajami bałtyckim znajduje się w pkt A.
291.	7.4.1, str 50 pkt B lit. G	udostępnienia obszaru funkcjonalnego Wielkich Jezior Mazurskich mieszkańcom metropolii warszawskiej;	udostępnienia obszaru funkcjonalnego Krainy Wielkich Jezior Mazurskich mieszkańcom metropolii warszawskiej (<u>Droga S-61 VIA BALTICA, Droga krajowa nr 59/63</u>)	Zapis precyzujący numery dróg prowadzących bezpośrednio z warszawy nad wielkie jeziora mazurskie, umożliwi w przyszłości stosowne aplikowanie o środki na te drogi.	Uwaga nieuwzględniona Propozycja sprzeczna z przyjętą koncepcją podczas aktualizacji, gdzie przywołujemy wyłącznie drogi objęte siecią TEN-T (Via Baltica jest). W pozostałych przypadkach

					wskazujemy problemy do rozwiązania.
292.	7.4.1, str 51 pkt e	Komunikacja i transport wodny, poprzez modernizację szlaków wodnych i rozbudowę już istniejących ze szczególnym uwzględnieniem Wielkich Jezior Mazurskich	Komunikacja i transport wodny, poprzez modernizację szlaków wodnych i rozbudowę już istniejących ze szczególnym uwzględnieniem Wielkich Jezior Mazurskich (<u>w tym droga wodna Wielkie Jeziora Mazurskie – Tyrkło-Buwełno-Kanał Augustowski</u>)	Jest to przedsięwzięcie szczególnie istotne z punktu widzenia nie tylko całego obszaru funkcjonalnego wielkich jezior mazurskich, ale obu województw warm. - maz. i podlaskiego.	Uwaga nieuwzględniona. Ten kierunek działań przewidziany jest w innej części projekcyjnej Strategii, tj. 7.3.2 intensyfikacja współpracy międzyregionalnej.
293.	7.4.3, pkt B str 52	Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego: redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza, w szczególności z niskich źródeł emisji oraz poprzez stosowanie transportu i ogrzewania przyjaznego środowisku; budowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków oraz rozbudowa sieci kanalizacyjnych,	Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego: redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza, w szczególności z niskich źródeł emisji oraz poprzez stosowanie transportu i ogrzewania przyjaznego środowisku; budowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków oraz rozbudowa sieci kanalizacyjnych (<u>w tym także kanalizacji deszczowej</u>)...	Jest to przedsięwzięcie szczególnie istotne dla środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego jako ochrona wód podziemnych oraz powierzchniowych. Zapis umożliwi w przyszłości stosowne aplikowanie o środki z UE na działania Służące ochronie wód podziemnych oraz powierzchniowych.	Uwaga uwzględniona.
294.	8, STR. 53	---	Dopisanie jako punktu 9. Obszar Funkcjonalny Krainy Wielkich Jezior Mazurskich	Gminy miejskie, miejsko-wiejskie oraz wiejskie KWJM biorą pod uwagę nowe regulacje polityki spójności i polskiej polityki rozwoju, które zakładają przejście w zarządzaniu rozwojem od podejścia sektorowego do zintegrowanego terytorialnie, polegającego na integracji działań różnych podmiotów publicznych wobec terytoriów określonych nie administracyjnie, a funkcjonalnie. Gminy obszaru KWJM charakteryzują się podobnymi cechami społeczno – gospodarczo - przestrzennymi. Dlatego	Uwaga bezzasadna. Pojęcie obszary funkcjonalne to pojęcie ze sfery planowania przestrzennego. Obszar funkcjonalny Wielkich Jezior Mazurskich zostanie zdelimitowany w ramach Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa a nie strategii rozwoju

				<p>też 22 stycznia 2013 r. 12 jednostek samorządu terytorialnego postanowiło przystąpić do działań mających na celu wyznaczenie obszaru funkcjonalnego. To obszary funkcjonalne mają być punktem odniesienia dla interwencji polityk publicznych. Nie jest to przypadkowy obszar, dowolnie określony. Jednym z największych wyzwań dla obszaru funkcjonalnego KWJM jest poprawa ładu przestrzennego na obszarach zurbanizowanych. Ze względu na zaległości cywilizacyjne oraz procesy, które zaszły w okresie transformacji, na obszarach zurbanizowanych zanika skoordynowane planowanie przestrzenne, czego efektem jest m.in. niespójne kształtowanie przestrzeni miejskich, niski standard urbanistyczny wielu nowo wznoszonych budynków i osiedli mieszkaniowych, a także degradacja obszarów zapewniających wysoką jakość przestrzeni publicznej, w tym zanik obszarów o znacznych walorach przyrodniczych oraz niekontrolowany rozrost tkanki miejskiej na obszarach przeznaczonych dotychczas do innych celów. Miasta obszaru krainy wielkich jezior mazurskich charakteryzuje niewydolna infrastruktura transportowa, co wydłuża czas przejazdu oraz zwiększa liczbę wypadków.</p> <p>Drugim podstawowym wyzwaniem dla partnerstwa 12 gmin obszaru KWJM w nawiązaniu do polityki przestrzennego zagospodarowania kraju w kontekście zagadnienia spójności jest tworzenie warunków zapewniających spójność funkcjonalną głównych miast z</p>	<p>społeczno – gospodarczego województwa.</p>
--	--	--	--	--	---

				obszarami je otaczającymi. Spójność funkcjonalna ma zapewnić warunki dla procesów rozprzestrzeniania się rozwoju skoncentrowanego w szczególności w miastach, które skupiają najbardziej dochodową i konkurencyjną działalność gospodarczą oraz pełnią podstawowe funkcje gospodarcze, administracyjne, oraz kulturowe wobec obszarów je otaczających, tj. obszarów wiejskich.	
295.	8.5 Tabela 6. OSI – obszary peryferyzacji społeczno - gospodarczej – synteza str. 58	Kolumna „słabości”	Dodać punkt 14: 14. znaczne nasilenie obszarów chronionych przyrodniczo, uniemożliwiające rozwój gospodarczy	Obszary chronione przyrodniczo jako problem związany z brakiem rozwoju to jedna ze słabych stron, które w istocie pogłębiają peryferyzację społeczno-gospodarczą tych obszarów.	Uwaga bezzasadna w przypadku tego OSI. Nie potwierdza tego diagnoza wykonana na potrzeby tego OSI.
296.	8.5 str. 58	Oczekiwane efekty interwencji: podniesienie poziomu kapitału społecznego; rozwój organizacji pozarządowych, aktywizacji społecznej i działań w zakresie ekonomii społecznej; wzrost atrakcyjności turystycznej i efektywna promocja produktów turystycznych; lepsze wykorzystanie walorów przyrodniczych dla aktywizacji społeczno-gospodarczej; <u>wzrost liczby inicjatyw związanych ze specyficzną infrastrukturą turystyczną, komunikacyjną i gospodarczą na terenach chronionych przyrodniczo.</u>	Oczekiwane efekty interwencji: podniesienie poziomu kapitału społecznego; rozwój organizacji pozarządowych, aktywizacji społecznej i działań w zakresie ekonomii społecznej; wzrost atrakcyjności turystycznej i efektywna promocja produktów turystycznych; lepsze wykorzystanie walorów przyrodniczych dla aktywizacji społeczno-gospodarczej; <u>wzrost liczby inicjatyw związanych ze specyficzną infrastrukturą turystyczną, komunikacyjną i gospodarczą na terenach chronionych przyrodniczo.</u>	Wsparcie działań ludności zamieszkującej tereny prawem chronione przyrodniczo, które ze względu na obostrzenia środowiskowe nie będą w stanie konkurować z innymi obszarami funkcjonalnymi, jest niezwykle istotne dla zrównoważonego rozwoju tych obszarów.	Uwaga bezzasadna. Propozycja ma charakter bardziej wskaźnika produktu a nie efektu interwencji.

297.	9.1 Schemat 7 str. 65	<p>SPORTY WODNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacja imprez sportowych (regat, obozów żeglarskich) • szkoły nauki pływania, szkolenia żeglarskie, • nauka windsurfingu, kitesurfingu, nurkowania, pływania na bojerach • sprzedaż sprzętu wodnego • wypożyczalnie sprzętu wodnego • usługi sternicze • czartery jachtów i łodzi • wędkarstwo 	<p>SPORTY WODNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacja imprez sportowych (regat, obozów żeglarskich) • szkoły nauki pływania, szkolenia żeglarskie, <u>klasy sportowe o profilu żeglarskim, żeglarskie kluby sportowe</u> • nauka windsurfingu, kitesurfingu, nurkowania, pływania na bojerach • sprzedaż sprzętu wodnego • wypożyczalnie sprzętu wodnego • usługi sternicze • czartery jachtów i łodzi • wędkarstwo 	<p>Z uwagi na walory przyrodnicze naszego województwa – dużą liczbę jezior uważamy, iż dofinansowanie ze środków UE rozwoju bazy sportowej związanej z żeglarstwem pozwoli dzieciom i młodzieży na osiągnięcie wysokich wyników sportowych zarówno w kraju, jak i za granicą.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>W strategii są przedstawione przykładowe pola działalności w ramach inteligentnych specjalizacji. Bardziej szczegółowy opis inteligentnych specjalizacji powstanie w postaci odrębnego opracowania po konsultacjach z przedsiębiorstwami województwa.</p>
298.	9.1 Schemat 7 str. 65	<p>ZAKWATEROWANIE I ODNOWA BIOLOGICZNA</p> <p>hotele (56 obiektów 3-5***)</p> <ul style="list-style-type: none"> • obiekty spa i wellnes, • parki wodne i aquasfery • uzdrowiska 	<p>ZAKWATEROWANIE I ODNOWA BIOLOGICZNA</p> <p>hotele (56 obiektów 3-5***)</p> <ul style="list-style-type: none"> • obiekty spa i wellnes, • parki wodne i aquasfery • uzdrowiska <p><u>inne obiekty hotelarskie</u></p> <p><u>lokale gastronomiczne:</u> <u>restauracje, bary, kawiarnie,</u> <u>smażalnie ryb</u></p>	<p>Rozwój bazy hotelarskiej oraz gastronomicznej wpłynie pozytywnie na innowacyjność w zakresie usług związanych z turystyką, w tym też na inteligentną specjalizację jaką jest ekonomia wody.</p>	<p>Jw.</p>

299.	9.1 Schemat 7 str. 65	<p>ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I JEGO OCHRONA</p> <p>hydroelektrownie (ponad 25 obiektów);</p> <p>wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja i handel</p> <p>odprowadzanie i oczyszczalnie ścieków</p> <p>rekultywacja jezior</p> <p>infrastruktura wodociągowo-kanalizacyjna</p> <p>pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody</p> <p>recycling</p> <p>utyliczacja odpadów</p>	<p>ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I JEGO OCHRONA</p> <p>hydroelektrownie (ponad 25 obiektów);</p> <p>wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja i handel</p> <p>odprowadzanie i oczyszczalnie ścieków</p> <p>rekultywacja jezior</p> <p>infrastruktura wodociągowo-kanalizacyjna (<u>w tym kanalizacja deszczowa</u>)</p> <p>pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody</p> <p>recycling</p> <p>utyliczacja odpadów</p>	<p>Jest to przedsięwzięcie szczególnie istotne dla środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego jako ochrona wód podziemnych oraz powierzchniowych.</p> <p>Zapis umożliwi w przyszłości stosowne aplikowanie o środki z UE na działania służące ochronie wód podziemnych oraz powierzchniowych.</p>		Jw.
300.	7.2. CEL STRATEGICZNY 2. Wzrost aktywności społecznej OSI – Obszary peryferyzacji społeczno – gospodarczej	Dopisać dodatkowy podpunkt lub w inny sposób zapisać w strategii	Osadnictwo (w szczególności ludzi z ośrodków miejskich, aktywnych szukających samorealizacji na wsi) jako istotny czynnik aktywizacji społecznej i rozwoju społeczno-gospodarczego wsi z obszarów wymagających restrukturyzacji i rewitalizacji. Zbadanie potrzeb i wypracowanie narzędzi wsparcia dla nowego osadnictwa ludzi aktywnych społecznie.	Z doświadczeń pracy animacyjnej w społecznościach wiejskich dostrzegamy jak istotnym czynnikiem rozwoju aktywności społecznej jest aktywny reemigrant z miasta. Warto to dokładniej zbadać w aspekcie co motywuje do osadnictwa i jakie narzędzia (np. animacyjne) byłyby pomocne nowym osadnikom do asymilacji i aktywizacji swojej wsi, oraz możliwości wsparcia ze strony samorządów nowej fali osadnictwa	Stowarzyszenie Rozwoju Produktu Lokalnego o "Wiatraki Mazur", Stowarzyszenie Agroturystyczne „Mazurska Kraina”	Uwaga nieuwzględniona – odnosi się do sfery operacyjnej. Będzie wzięta pod uwagę podczas tworzenia programu operacyjnego Warmia i Mazury 2014-2020
301.	7.4.3. POPRAWA	W ramach celu przewiduje się następujące kierunki działań: A. Zapewnienie ochrony i	W ramach celu przewiduje się następujące kierunki działań: A. Zapewnienie ochrony i	Jest to zgodne z dokumentami: 1. „Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do	Stowarzyszenie na rzecz Ochrony	Uwaga nieuwzględniona. Na dzisiaj nie ma zgody

	<p>JAKOŚCI I OCHRONA ŚRODOWISKA A Strona 52</p>	<p>racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych: podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa; zachowanie walorów krajobrazowych województwa; weryfikacja, powiększanie i powoływanie odpowiednich form ochrony przyrody;</p>	<p>racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych: podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa; zachowanie walorów krajobrazowych województwa; weryfikacja, powiększanie i powoływanie odpowiednich form ochrony przyrody (<u>utworzenie Mazurskiego Parku Narodowego, utworzenie Parków Krajobrazowych Napiwodzko-Ramuckiego oraz Puszczy Boreckiej, oraz powiększenie Górznieńsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego</u>);</p>	<p>roku 2016" przyjętym przez Radę Ministrów oraz uchwałą Sejmu, w którym wśród kierunków działań na najbliższe lata wskazano: "...kontynuację tworzenia krajowej sieci obszarów chronionych uwzględniająca utworzenie nowych parków narodowych". 2. „Krajową strategią ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań na lata 2007-2013” przyjętą uchwałą Rady Ministrów z dnia 26 października 2007 r.: W "Programie..." w karcie działań nr 30 (strona 64-65) jako cel strategiczny "Zachowanie i/lub wzbogacanie istniejących oraz odtworzenie utraconych elementów różnorodności biologicznej" zapisano: "Do priorytetowych zadań w tym zakresie należy m.in.: powołanie [...] Mazurskiego PN [oraz] "...powołanie ok. 20 parków krajobrazowych, w tym: Napiwodzko-Ramuckiego Parku Krajobrazowego, Parku Krajobrazowego Puszczy Boreckiej [...] powiększenie Górznieńsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego"</p>	<p>Krajobraz u Kulturowego Mazur "Sadyba"</p>	<p>społeczności lokalnych na utworzenie tego typu form ochrony przyrody.</p>
<p>302.</p>	<p>4.3. PRIORYTET: NOWOCZESNE SIECI Strona 26</p>	<p>Szczególnie duży jest udział Warmii i Mazur w krajowej powierzchni: zespołów przyrodniczo-krajobrazowych (prawie 23%), rezerwatów przyrody (19%) i obszarów chronionego krajobrazu (ponad 13%).</p>	<p>Szczególnie duży jest udział Warmii i Mazur w krajowej powierzchni: zespołów przyrodniczo-krajobrazowych (prawie 23%), rezerwatów przyrody (19%) i obszarów chronionego krajobrazu (ponad 13%). <u>Obszar ten może ulec zwiększeniu gdyż krajowe</u></p>	<p>Jak wyżej</p>		<p>Uwaga nieuwzględniona. W tym miejscu przedstawia się syntetyczną diagnozę sytuacji a nie przewidywania przyszłości.</p>

			<u>dokumenty strategiczne zakładają utworzenie Mazurskiego Parku Narodowego, utworzenie Parków Krajobrazowych Napiwodzko-Ramuckiego oraz Puszczy Boreckiej, jak też powiększenie Górznieńsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego);</u>			
303.	6. CEL GŁÓWNY Str. 38	<p>Poprawa spójności ekonomicznej, przestrzennej i społecznej powinna być osiągnięta w kontekstach: inteligentnych specjalizacji regionu (ang. smart specialisation) – ekonomia wody (ang. water economy), drewno i meble (ang. timber and furniture) oraz żywność wysokiej jakości (ang. high quality food). Wywodzą się one z tradycji regionu oraz jego potencjału wewnętrznego.</p>	<p>Poprawa spójności ekonomicznej, przestrzennej i społecznej powinna być osiągnięta w kontekstach: inteligentnych specjalizacji regionu (ang. smart specialisation) – ekonomia wody (ang. water economy), drewno i meble (ang. timber and furniture), żywność wysokiej jakości (ang. high quality food) oraz <u>turystyki zrównoważonej (ang. Sustainable Tourism)</u>. Wywodzą się one z tradycji regionu oraz jego potencjału wewnętrznego.</p>	Uzasadnienie w punkcie poniżej.	Uwaga nieuwzględniona.	<p>Inteligentna specjalizacja regionu nie jest tożsama z sektorem gospodarki. Obejmuje ona pewne pola działalności gospodarczej. Identyfikuje się je w procesie w uzgodnieniu z przedsiębiorstwami. Specjalizacje naukowe powinny rozwijać się jako pochodne specjalizacji gospodarczych. Sektor turystyczny jest wkomponowany w specjalizację Ekonomia wody.</p>

304.	CAŁA STRATEGIA	-	<p>W strategii wymieniono trzy inteligentne specjalizacje: ekonomia wody; żywność wysokiej jakości oraz drewno i meblarstwo</p> <p>Brak specjalizacji jaką jest turystyka - w szczególności "zrównoważona" (wchodząca w korelację z ekonomią wody i żywnością wysokiej jakości). W całej strategii turystyka występuje jedynie jako element "drugoplanowy" podczas, gdy w skali kraju przynosi ona ok. 6% PKB (więcej niż rolnictwo), a w skali warmińsko- mazurskiego więcej.</p>	<p>„Turystyka zrównoważona” (zdefiniowana w kwietniu 1995 r. przez World Conference on Sustainable Tourism w tzw. Karcie Turystyki Zrównoważonej - ang. Charter for Sustainable Tourism), zakłada, że rozwój pod wpływem turystyki powinien nawiązywać do zasady rozwoju zrównoważonego, co oznacza, że musi uwzględniać trwałość funkcjonowania przyrody, musi nawiązywać do danej gospodarki oraz musi pod względem etycznym i społecznym być dostosowanym do norm obowiązujących w danej społeczności. Aby powyższe warunki mogły być spełnione konieczne są wzajemne poszanowanie i szeroka współpraca wszystkich stron związanych z turystyką, co oznacza, że dla procesu rozwoju zrównoważonego ważne jest wypracowanie mechanizmu współpracy władz i instytucji na szczeblach: lokalnym, regionalnym, narodowym i międzynarodowym.</p> <p>Podstawą turystyki zrównoważonej jest harmonia między potrzebami turystów, środowiska naturalnego i lokalnych społeczności, a jej głównymi zasadami są: zapewnienie ochrony zasobów przyrodniczych, kulturowych i społecznych, długofalowe planowanie pozwalające przewidzieć i zapobiegać jej negatywnym skutkom na środowisko oraz wspieranie gospodarki i ludności miejscowej, by w ten sposób przyczynić się do rozwoju regionu.</p> <p>Uwzględniając uwarunkowania środowiskowe, zwłaszcza najwyższej</p>	J.w.
------	----------------	---	--	---	------

				<p>jakość środowisko naturalne, dziedzictwo kulturowe, peryferyjny charakter regionu historię regionu, w połączeniu z wymienianymi w strategii dwoma spośród trzech inteligentnych specjalizacji: ekonomia wody i żywność wysokiej jakości, można stworzyć kolejną specjalizację jaką jest "turystyka zrównoważona". Takie kompleksowe działania mogą przyczynić się do takiego rozwoju województwa ("Toskania Północy") jak miało to miejsce 30-40 lat temu w Toskanii, gdzie połączono wysokie walory krajobrazowe, dziedzictwo kulturowe z wyspecjalizowaną produkcją żywności (wina, sery, oliwy, kuchnia lokalna). Dlatego należy większy nacisk położyć na wspieraniu wszelkich form turystyki "łagodnej" (ang. soft tourism) takich jak np : turystyka rowerowa, piesza, narciarska, kulturowa, kulinarna, ekologiczna, agroturystyka , muzealna, studyjna etc.) - nie rezygnując oczywiście z innych form turystyki (np. turystyka biznesowa).</p> <p>[por.: Borussia 2008, Krzysztof A. Worobiec: Toskania Północy. Drogi i bezdroża rozwoju Warmii i Mazur]</p> <p>W strategii wielokrotnie mowa jest o "turystyce wodnej", która ze swojej natury jest sezonową, podczas gdy niezbędne jest wydłużanie sezonu turystycznego, dążąc do turystyki całorocznej (oczywiście z sezonowym szczytem letnim), a do tego prowadzi wspieranie i rozwój turystyki łagodnej (konieczność szlaków pieszych i promocja turystyki zimowej!)</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>Powyższe odpowiada to postulatowi na stronie 41 Strategii (A. produktowe podejście do oferty turystycznej uwzględniające konieczność wydłużania sezonu turystycznego i poszukiwania różnorodnych oraz nowatorskich form turystyki i wypoczynku (np. rozwój funkcji sanatoryjno-uzdrowiskowych i różnych form turystyki aktywnej, a także rewitalizacja jezior dla wędkarstwa), ale znacznie je rozszerza i nadaje większą wagę;</p>	
305.	CAŁA STRATEGIA	-	-	<p>W Strategii brak lub zbyt mały nacisk położono na rozwój transportu inetrmodalnego, zwłaszcza transportu kolejowego oraz całkowicie brak jest odnośników do polityki transportowej określanej hasłowo jako "Tiry na Tory" - czyli przewóz koleją masy towarowej (całych ciężarówek, lub samych naczep lub kontenerów).</p> <p>Idea ta, zwłaszcza w takim województwie jak warmińsko-mazurskie powinna być propagowana i wspierana, i choć województwo nie może oczywiście samo wdrażać tej idei, ale powinno ją aktywnie wspierać, zwłaszcza że w dniu 11 grudnia 2012 r. Minister Transportu opublikował zarządzenie ws. powołania "Rady ds. transportu intermodalnego"³ między innymi w celu wskazania dobrych praktyk dla rozwoju takiego transportu, przygotowanie propozycji zmian lub nowych rozwiązań oraz działań służących podniesieniu konkurencyjności transportu</p>	<p>Komentarz zasadny i słuszny. Jednakże powinno to być adresowane do krajowej strategii rozwoju transportu ,ponieważ samorząd województwa nie posiada żadnych instrumentów do realizacji tego typu działań.</p>

³ http://www.tirynatory.pl/wp-content/uploads/2012/12/zarz66.poz_.84.2012.pdf

				<p>kolejowego, a więc do praktycznego wdrożenia idei "Tiry na tory".</p> <p>Zgodnie z prognozami w najbliższych latach "ruch towarowy będzie wzrastał szybciej niż pasażerski, poza tym średnie odległości przewozu w przypadku transportu towarowego są dłuższe niż przejazdy pasażerskie, a połączenia pomiędzy poszczególnymi rodzajami transportu oraz pomiędzy ruchem dalekobieźnymi a lokalnym w tych dwóch kategoriach wymagają odmiennych środków. Problemy związane z zatorami komunikacyjnymi na niektórych odcinkach infrastruktury mogą powodować konieczność oddzielenia pasażerskich lub towarowych linii kolejowych.[...]</p> <p>Oczekuje się, że rozwój zielonych korytarzy w ramach koncepcji logistyki transportu towarowego wzmocni jej wymiar ekologiczny i innowacyjny. Współmodalność jest jednak również istotnym zagadnieniem w transporcie pasażerskim, w którym należy zagwarantować płynny przepływ pomiędzy różnymi środkami transportu publicznego (np. między koleją a transportem lotniczym), transportem drogowym i publicznym oraz pomiędzy transportem dalekobieźnym a miejskim." (Zielona Księga TEN-T: Przegląd polityki w kierunku lepiej zintegrowanej Transeuropejskiej Sieci Transportowej w służbie wspólnej polityki transportowej - Bruksela, 5 lutego 2009 r.)</p> <p>Tymczasem obserwujemy stałe ograniczenia linii kolejowych, w tym linii pasażerskich - nawet likwidacji połączeń wymienianych w Strategii na</p>	
--	--	--	--	---	--

				linii Szczytno -Pisz i Pisz-Ełk (por.: SOS dla kolei w regionie. Zwijanie torów na całego, Gazeta Wyborcza, 27.02. 2013).	
306.	4.1. PRIORYTET: KONKURENC YJNA GOSPODARK A Strona 10	W ostatnich latach zakończono inwestycje, w wyniku których na terenie województwa powstały hotele cztero- i jeden pięciogwiazdkowy (dwa kolejne na ukończeniu), choć wciąż odczuwalne są deficyty zróżnicowanej bazy hotelowej w części regionu.	W ostatnich latach zakończono inwestycje, w wyniku których na terenie województwa powstały hotele cztero- i jeden pięciogwiazdkowy (dwa kolejne na ukończeniu), choć wciąż odczuwalne są deficyty zróżnicowanej bazy hotelowej w części regionu (<u>brak zwłaszcza hoteli 1- 2- i 3-gwiazdkowych</u>).	W strategii mowa jest jedynie o hotelach 4 i 5 gwiazdkowych, a więc dla ludzi zamożnych, podczas gdy nie wspomina się o hotelach 1- 2- i 3-gwiazdkowe, które są dostępne dla przeciętnego turysty. Hotele takie przyczyniają się zwłaszcza do wzrostu turystyki krajowej, rodzinnej i pobytowej, podczas gdy hotele 4 - 5-gwiazdkowe są potrzebna dla wąskiej grupy ludzi zamożnych i turystyki biznesowej.	Uwaga nie uwzględniona. Propozycji tej zaprzecza statystyka hoteli w województwie, według której nie można mówić o ich braku.
307.	4.1. PRIORYTET: KONKURENC YJNA GOSPODARK A Strona 10	Szczególnym zainteresowaniem turystów cieszą się gminy oferujące możliwości uprawiania turystyki wodnej (Mapa 3) oraz gminy, na terenie których turystyczny krajobraz tworzą zamki, kościoły i inne obiekty związane z historią regionu.	Szczególnym zainteresowaniem turystów cieszą się gminy oferujące możliwości uprawiania turystyki wodnej (Mapa 3) oraz gminy, na terenie których turystyczny krajobraz tworzą zamki, kościoły i inne obiekty związane z historią regionu, <u>oraz tereny o mało przekształconym krajobrazie ("Dzikie Mazury")</u> .	Mapa 3 pokazuje znaczne zainteresowanie turystów także północno-wschodnim krańcem województwa gdzie jest mniej jezior oraz " zamków kościołów i obiektów związanych z historią regionu", ale jest mało przekształcony krajobraz ("Dzikie Mazury").	Uwaga nieuwzględniona. W statystyce nie występuje pojęcie „Dzikie Mazury”
308.	5. ANALIZA SWOT SZANSA str. 36	- Zmiany klimatyczne skutkujące wydłużeniem się sezonu turystycznego	usunąć lub zamienić - patrz pkt. 309	Nie jest to niczym uzasadnione. Wręcz przeciwnie: zmiany klimatyczne równie dobrze mogą przyczynić się do skrócenia sezonu turystycznego. W ostatnich latach obserwujemy zmiany pogodowe w miesiącach letnich, a zwłaszcza pogorszenie się pogody w miesiącu lipcu (oraz spadek w tym miesiącu liczby turystów).	Uwaga nieuwzględniona. Pragniemy zwrócić, że kwestia ta jest postrzegana jako szansa a nie fakty.

309.	5. ANALIZA SWOT SZANSA str. 36	- Zmiany klimatyczne skutkujące wydłużeniem się sezonu turystycznego	- Wydłużenie się sezonu turystycznego spowodowane rozwojem turystyki weekendowej, agroturystyki oraz popularyzowaniem się turystyki zrównoważonej.	Patrz: pkt 304		J.w.
310.	7.4. CEL STRATEGICZNY 4. NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA ROZWOJU C. Infrastruktura kolejowa: Strona 50	C. Infrastruktura kolejowa: b. modernizacja objętej projektem sieci TEN-T linii kolejowej Toruń-Łąwa-Olsztyn-Korsze-Ełk;	C. Infrastruktura kolejowa: b. modernizacja objętej projektem sieci TEN-T linii kolejowej Toruń-Łąwa-Olsztyn-Korsze-Ełk - <u>Olecko oraz jej modernizacja (we współpracy z województwem podlaskim) do Suwałk i dalej do Litwy, w celu uzyskania transgranicznego korytarza kolejowego umożliwiającego w przyszłości wdrożenie idei "Tiry na tory".</u>	Generalnie priorytetowe projekty TEN-T obejmują wszelkiego rodzaju główne osie: kolejowe, drogowe i wodne śródlądowe, przebiegające przez kilka państw członkowskich, dlatego należy wskazać konieczność wydłużenia i modernizacji dalszych odcinków poprzez Suwałki na Litwę, co umożliwiłoby w przyszłości realizację hasła "Tiry na tory" - patrz pkt. 305.		Uwaga nieuwzględniona. Zarząd Woj. dokonał strategicznego wyboru linii kolejowych do zmodernizowania w perspektywie do 2025 r., a i tak nosi on charakter jedynie rekomendacji skierowanych do Min. Transportu i PKP.
311.	4.1. PRIORYTET: KONKURENCYJNA GOSPODARKA Strona 8-11	(tytuły kolejnych podrozdziałów) Warmińsko-mazurskie posiada szczególne środowiskowe uwarunkowania rozwoju gospodarczegona bazie których rozwinęły się sektory: drzewno i meblarski ...produkcja żywności ...a przede wszystkim turystyka i branże pokrewne.	Warmińsko-mazurskie posiada szczególne środowiskowe uwarunkowania rozwoju gospodarczegona bazie których rozwinęły się sektory: ...przede wszystkim turystyka i branże pokrewne ...produkcja żywności ... drzewno i meblarski...	Zmiana redakcyjna, bez zmiany treści : Skoro mowa jest o uwarunkowaniach środowiskowych to wypadałoby zmienić układ tytułów kolejnych podrozdziałów (wraz z ich zawartością), by przemysł drzewno-meblarski nie był na pierwszym miejscu (może wywoływać negatywne skojarzenia - typu eksploatacja środowiska).		Uwaga nieuwzględniona. Nie wywołuje takich odczuć. Turystyka także eksploatuje środowisko przyrodnicze podobnie jak każda inna działalność człowieka.

312.	7.3.2. INTENSYFIKA CJA Współpracy Międzyregiona lnej str. 47	z uwzględnieniem Żuław i Zalewu Wiślanego, jako destynacji turystycznej o rosnącym znaczeniu	z uwzględnieniem Żuław i Zalewu Wiślanego, jako <u>kierunku</u> turystycznego o rosnącym znaczeniu	zmiana redakcyjna: słowo destynacja jest kalką z języka angielskiego (destination), ale w języku polskim istnieją także słowo destynacja, tyle tylko, że oznacza ono: "przeznaczenie (boskie) czy też zamiar Opatrzności" ww tym		Uwaga uwzględniona.
313.	7. Cele strategiczne, 7.4.Cel strategiczny 4.Nowoczesna infrastruktura rozwoju, 7.4.1. Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności B. Inwestycje drogowe (strona 50).	Poprawa dostępności do przejść na granicy z obwodem kaliningradzkim FR	Poprawa dostępności do przejść na granicy z obwodem kaliningradzkim FR, <u>w tym powiązania komunikacyjnego Olsztyna z przejściem granicznym w Bezledach drogą nr 51</u>	Obecny zapis nie precyzuje sposobu poprawy dostępności do przejść granicznych. Obwód kaliningradzki jest potencjalnym rynkiem zbytu oraz kierunkiem, z którego generowany jest ruch turystyczny. Droga nr 51 na odcinku Olsztyn-Bezledy jest jedną z najważniejszych arterii komunikacyjnych łączących północną i południową część województwa warmińsko-mazurskiego, stanowiąc główny szlak komunikacyjny w tej części regionu Warmii i Mazur.	Gmina Dywity	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja sprzeczna z przyjętą koncepcją podczas aktualizacji. Nie przesądzamy o numerach dróg z wyjątkiem dróg objętych siecią TEN-T i drogi krajowej nr 51, która jest drogą ekspresową na odcinku do Olsztyna. W pozostałych przypadkach wskazujemy problemy do rozwiązania.
314.	7.4.3 str. 52	B. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego: redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza, w szczególności z niskich źródeł emisji oraz poprzez stosowanie transportu i ogrzewania przyjaznego środowisku; budowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków oraz rozbudowa sieci kanalizacyjnych, zwłaszcza na terenach zabudowy rozproszonej; zapobieganie	B. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego: redukcja emisji <u>gazów cieplarnianych</u> i zanieczyszczeń powietrza, w szczególności z niskich źródeł emisji poprzez ogrzewanie przyjazne środowisku, <u>termomodernizację obiektów, modernizację węzłów cieplnych zastosowanie urządzeń i instalacji efektywnych energetycznie, inteligentnych sieci</u> ; stosowanie transportu	W tej części strategii nie uwzględniono polepszenia efektywności energetycznej budowli i instalacji już istniejących. Mówi o niej ustawa o efektywności energetycznej z dnia 15 kwietnia 2011 r., w której zawarte są: krajowy cel w zakresie oszczędnego gospodarowania energią. krajowy plan działań w zakresie efektywności energetycznej. Działania termomodernizacyjne przynoszą szybkie efekty mniejszym kosztem w porównaniu z nowymi	Starostwo Powiatowe w Ełku	Uwaga uwzględniona, ale w celu operacyjnym 7.4.2. Cel operacyjny 7.4.3. także ulegnie jeszcze przeformułowaniu.

		powstawaniu odpadów i racjonalna gospodarka odpadami, w tym selektywna zbiórka odpadów, recykling, odzysk, budowa instalacji zagospodarowania odpadów; usuwanie substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, zwłaszcza PCB i azbestu; prowadzenie monitoringu środowiska i ogólnodostępnej wojewódzkiej bazy danych o środowisku (GIS).	przyjaznego środowisku; budowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków oraz rozbudowa sieci kanalizacyjnych, zwłaszcza na terenach zabudowy rozproszonej; zapobieganie powstawaniu odpadów i racjonalna gospodarka odpadami, w tym selektywna zbiórka odpadów, recykling, odzysk, budowa instalacji zagospodarowania odpadów; usuwanie substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, zwłaszcza PCB i azbestu; prowadzenie monitoringu środowiska i ogólnodostępnej wojewódzkiej bazy danych o środowisku (GIS).	inwestycjami.		
315.	5. Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju (strona 34-35), Mocne strony	Dobra dostępność komunikacyjna środkowej i zachodniej części województwa w perspektywie kilku lat (1,2,3)	Zapis ten należy usunąć z Mocnych stron i przenieść ewentualnie do Szans.	Województwo warmińsko – mazurskie należy do najgorzej dostępnych komunikacyjnie. Plany inwestycyjne na najbliższe lata są w dalszym ciągu nieokreślone, w związku z tym zapis taki w mocnych stronach jest nieuprawniony.	Gmina Olsztyn	Uwaga nieuwzględniona. Plany inwestycyjne są określone, realne i w trakcie realizacji.
316.	5. Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju (strona 35), Słabe strony	Słaba spójność komunikacyjna województwa (1, 5, 6, 8, 9)	Słaba dostępność komunikacyjna województwa (1, 5, 6, 8, 9)	Województwo warmińsko – mazurskie ma najniższy wskaźnik gęstości dróg publicznych o twardej nawierzchni. W związku z tym trudno mówić o spójności, należy mówić o braku dostępności komunikacyjnej. Poziom ogólnikowości zapisów Strategii nie pozwala na wskazanie zagadnień problemowych do rozwiązania w systemach komunikacyjnych, ani też nie daje podstaw do budowania przyszłych programów inwestycyjnych.		Uwaga bezzasadna. Plany inwestycyjne są określone, realne i w trakcie realizacji.

317.	<p>7. Cele strategiczne, 7.3. Cel strategiczny 3. Wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych, 7.3.2. Intensyfikacja współpracy międzyregiona lnej, B. Współpraca z regionami sąsiadującymi z Warmią i Mazurami oraz w ramach realizacji Strategii Rozwoju Polski Wschodniej (strony 48-49)</p>	Cały punkt	Uzupełnić o powiązania i współpracę z województwem pomorskim	Województwo pomorskie bezpośrednio sąsiaduje z województwem warmińsko – mazurskim i należy rozwijać z nim współpracę i kooperację.	<p>Uwaga bezzasadna.</p> <p>Współpraca z województwem pomorskim jest w Strategii – cel 7.3.2. pkt A.</p>
318.	<p>7. Cele strategiczne, 7.3. Cel strategiczny 3. Wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych, 7.3.2. Intensyfikacja współpracy międzyregiona lnej, D. Współpraca z obwodem</p>	Cały punkt	Należy uzupełnić o powiązania i współpracę w świetle nowych zasad o małym ruchu przygranicznym	Obwód Kaliningradzki jest potencjalnym rynkiem zbytu jak i kierunkiem, z którego generowany jest ruch turystyczny. Należy wykorzystać potencjał związany z Mistrzostwami Świata w Piłce Nożnej w 2018 r.	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Opis współpracy z obwodem kaliningradzkim FR znajdujący się w pkt D został uzgodniony na spotkaniu konsultacyjnym z administracją obwodu kaliningradzkiego FR. Do współpracy potrzeba zgody dwóch stron, w przeciwnym wypadku zapisy</p>

	kaliningradzki m FR (strona 49)					pozostałą nierealizowalną.
319.	7. Cele strategiczne, 7.4. Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju, 7.4.1 Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności, B. Inwestycje drogowe (strona 50)	Udrożnienie obszaru Olsztyna poprzez wyprowadzenie ruchu tranzytowego z miasta	Rozwiązanie problemu węzła olsztyńskiego poprzez budowę obwodnicy w ciągu dróg krajowych nr 16, nr 51 i nr 53	Obecny zapis w żaden sposób nie precyzuje w jaki sposób tranzyt ma zostać wyprowadzony z Olsztyna. Proponuje się powrót do zapisu, który był zawarty w poprzedniej wersji Strategii. Zgodnie z zapisami Strategii rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku) w ramach realizacji celu 1 przewidziane jest wyprowadzanie ruchu tranzytowego z miast poprzez budowę obwodnic drogowych w miejscowościach najbardziej obciążonych ruchem.		Uwaga bezzasadna. Skonsumowana przez logikę istniejącego ciągu zapisów, tj. lit. c, d i e w celu 7.4.1. pkt B.
320.	7. Cele strategiczne, 7.4. Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju, 7.4.1 Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności, D. Transport lotniczy (strona 51)	Transport lotniczy: obejmujący rozbudowę portu lotniczego w Szymanach k/ Szczytna do parametrów właściwych dla kategorii lotnisk drugorzędnych,	Transport lotniczy: obejmujący rozbudowę portu lotniczego w Szymanach k/ Szczytna oraz budowę portu w Wilkowie k/ Olsztynka, do parametrów właściwych dla kategorii lotnisk drugorzędnych,	W związku z rozpoczęciem prac przygotowawczych nad budową lotniska w Wilkowie proponuje się dopisanie drugiej lokalizacji		Uwaga nieuwzględniona. Projekt Strategii dotyczy rozwoju województwa, a zatem przywołuje lokalizację lotniska jedynie o charakterze regionalnym. Proponujemy zamieścić taki zapis we właściwej strategii rozwoju lokalnego.

321.	7. Cele strategiczne, 7.4. Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju, 7.4.2 Dostosowana do potrzeb sieć nośników energii (strona 51)	D. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i węglowodorów łupkowych	D. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i węglowodorów łupkowych, <u>w tym budowa nowoczesnych instalacji (kogeneracja).</u>	Poza rozbudową sieci energetycznych niezbędna jest budowa nowych instalacji.	Uwaga uwzględniona.
322.	8. Obszary Strategicznej Interwencji; 8.2. OSI – Aglomeracja Olsztyna (strona 52)	Obszar Aglomeracji	Olsztyński Obszar Aglomeracyjny powinien obejmować cały Powiat olsztyński	Zgodnie ze Statutem Olsztyńskiego Obszaru Aglomeracyjnego ma on obejmować cały powiat olsztyński. W związku z tym należy ujednocilić zapisy dokumentów.	Uwaga nieuwzględniona. Nazwy tego OSI nie należy utożsamiać z Olsztyńskim Obszarem Aglomeracyjnym ani z obszarem funkcjonalnym Olsztyna. OSI – Aglomeracja Olsztyn została zdelimitowana wyłącznie pod kątem rozwoju funkcji metropolitalnych Olsztyna i nie należy go mylić z obszarem funkcjonalnym miasta Olsztyn, który jest znacznie szerszy i powinien widzieć realizację swych celów w innych OSI.
323.	11. Monitoring i ewaluacja strategii (strona 69)	Cały rozdział	Uzupełnienie proponowanych wskaźników o konkretne wskaźniki produktu realizacji Strategii	Wskazane wskaźniki są wskaźnikami rezultatu i są one bardzo ogólne, należy wskazać konkretne wskaźniki produktu, jakie powinny zostać osiągnięte w ramach realizacji Strategii.	Uwaga nieuwzględniona. Konkretne wskaźniki produktu należą do sfery planowania

					operacyjnego – wskaźniki projektów, a nie strategicznego.
324.	Cała Strategia	Brak zapisów w Strategii (poza rozdziałem 8.8) dotyczących rewitalizacji obszarów przemysłowych i powojсковych	Należy uzupełnić zapisy Strategii o kierunki działań dotyczących rewitalizacji obszarów przemysłowych i powojсковych nie tylko na wskazanych obszarach, ale na terenie całego województwa ze wskazaniem na funkcje, jakie powinny zostać nadane tym obszarom	Obszary powojсковe przemysłowe to w dalszym ciągu bardzo problematyczne obszary. Strategia powinna wskazywać kierunki rozwoju tych obszarów ze wskazaniem nowych funkcji, które mogłyby / powinny być im nadawane.	Uwaga bezzasadna. Konkretne kierunki rozwoju tych obszarów powinny znaleźć się w Lokalnych Planach Rewitalizacji miast. Z punktu widzenia rozwoju województwa istotne są obszary wymagające restrukturyzacji i rewitalizacji. Zakłada się, że wśród nich są również obszary powojсковe i przemysłowe.
325.	Cała strategia	Brak szczegółowych zapisów dotyczących transportu publicznego.	W strategii powinny być zawarte kierunki rozwoju transportu publicznego (również poza wskazanymi 3 miastami).	W województwie większość przewozów transportu publicznego odbywa się komunikacją autobusową. Natomiast Strategia tego w żaden sposób nie odzwierciedla – konieczność budowy/ przebudowy dworców, punktów integrujących różne formy transportu	Uwaga bezzasadna. Projekt Strategii używa sformułowania „w szczególności w największych miastach regionu”, a centra przesiadkowe, punkty integrujące różne formy transportu są według autorów Strategii elementem zintegrowanych systemów transportu publicznego.
326.	Cała strategia	Brak szczegółowych zapisów dotyczących rozwoju funkcji medycznych	Należy uszczegółowić zapisy dotyczące rozwoju funkcji medycznych – w jakim kierunku powinny iść	W wielu miejscach w Strategii wskazanych jest rozwój funkcji medycznych, brak jest natomiast wskazania jakich konkretnie funkcji w jakich obszarach.	Uwaga nieuwzględniona. Plan strategiczny nie jest miejscem do określania konkretnych

						funkcji na obszarach, aczkolwiek wskazanie takie jest w jednym przypadku związane ze specjalizacją regionalną „Water economy”. Jest to bardziej zagadnienie ze sfery programu operacyjnego.
327.	Cała Strategia	Brak szczegółowego opisu Olsztyńskiego Obszaru Aglomeracyjnego oraz funkcji metropolitalnych Olsztyna	Należy uszczegółowić i rozszerzyć zapisy dotyczące Olsztyńskiego Obszaru Aglomeracyjnego oraz funkcji metropolitalnych Olsztyna, wskazując które są kluczowe dla rozwoju całego regionu. W szczególności rozwój Olsztyńskiego Parku Naukowo – Technologicznego w części inkubatora przedsiębiorczości oraz centrum transferu technologii.	Strategia wspomina o znaczeniu rozwoju Olsztyna i Aglomeracji Olsztyńskiej dla rozwoju województwa, brak jest natomiast kierunków tego rozwoju.		Uwaga bezzasadna. Szczegółowy opis Olsztyńskiego Obszaru Aglomeracyjnego, obszaru funkcjonalnego Olsztyna oraz funkcji metropolitalnych Olsztyna powinien znaleźć się w ich strategiach rozwoju społeczno-gospodarczego. Będący w budowie Olsztyński Park Naukowo-Technologiczny przywołany jest w syntezie diagnozy projektu Strategii na s. 14. Natomiast w tabeli nr 3. OSI – Aglomeracja Olsztyna – synteza wskazano jako atut w pkt 12 koncentrację działalności B+R w Olsztynie.

328.	Cała Strategia	Brak określenia konkretnych działań jakie należy podjąć, aby osiągnąć cele zapisane w Strategii	Należy skwantyfikować Strategię co pozwoli na skuteczne monitorowanie wdrażania strategii jak również późniejszą ewaluację	Obecnie Strategia wskazuje cele, jakie należy osiągnąć, ale nie wskazuje w jaki sposób je osiągnąć.	Uwaga częściowo zasadna. 1. Konkretnie działania to sfera programu operacyjnego. W strategiach rozwoju zamieszcza się, według stosowanej obecnie metodologii, kierunki działań. 2. W ostatecznej wersji Strategii cele zostaną skwantyfikowane.
329.	Cała Strategia	Brak harmonogramu i priorytetyzacji działań.	Należy stworzyć harmonogram realizacji Strategii oraz dokonać priorytetyzacji działań w powiązaniu z harmonogramem.	Obecne zapisy Strategii nie będą pozwalać na jej ocenę w trakcie realizacji, a także nie wskazują tych najważniejszych działań, które są niezbędne dla zapewnienia rozwoju województwa.	W ostatecznej wersji Strategii wydzielone zostaną dwa okresy jej funkcjonowania: 2013-2020 oraz 2021-2025.
330.	Cała strategia	W Strategii w niewystarczający sposób jest podkreślone, że głównym problemem w rozwoju województwa jest jego wykluczenie komunikacyjne.	Należy w Strategii skoncentrować się przede wszystkim na likwidacji wykluczenia komunikacyjnego województwa.	W 2000 r. województwo warmińsko – mazurskie znajdowało się na ostatnim miejscu pod względem gęstości dróg publicznych o twardej nawierzchni ze wskaźnikiem 51 km/100km ² . Na przedostatnim miejscu było województwie podlaskie ze wskaźnikiem 52 km/100km ² . W 2010 r. kolejność ta się nie zmieniła, ale znacząco zmieniły się dysproporcje – wskaźnik dla województwa warmińsko-mazurskiego wynosił 52km/100km ² , a dla województwa podlaskiego 59km/100km ² . Brak dostępności komunikacyjnej województwa, zarówno drogowa, kolejowa jak i lotnicza jest głównym hamulcem rozwoju województwa. Brak konkretnych wyborów strategicznych w zakresie niezbędnych inwestycji zmierzających	Według autorów projektu Strategii uwaga bezzasadna. Cały jeden cel strategiczny poświęcony jest tej problematyce.

				do poprawy sytuacji utrzymuje obecny stan wykluczenia komunikacyjnego. Nie daje również jasnego przekazu dla strategii krajowej w zakresie współtworzenia układu dróg krajowych uwzględniającego istnienie województwa warmińsko – mazurskiego.		
331.	Rozdział 4 – Synteza diagnozy problemowej	Całość diagnozy problemowej	Należy uzupełnić diagnozę problemową oraz przedstawić wyniki ewaluacji dotychczas realizowanej strategii. Uwagi szczegółowe w pkt 347.	Bez pełnej diagnozy sytuacji w regionie sprecyzowanie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń regionu oraz podjęcie wyzwań strategicznych. Bez wdrożenia rekomendacji wynikających z ewaluacji strategii nie jest możliwe unikanie błędów planistycznych poczynionych w poprzednim dokumencie.	Jerzy Szmit Zarząd Okręgowy Prawa i Sprawiedliwości w Olsztynie	Uwaga bezzasadna. Strategia ze względu na objętość zawiera syntezę diagnozy, która w całości przedstawiona jest w opracowaniu pt. „Konkurencyjność Warmii i Mazur – diagnoza problemowa”. Wyniki ewaluacji dotychczas realizowanej Strategii są przedstawione, bowiem obydwa opracowania znajdują się na stronie internetowej www.startegia2025.warmia.mazury.pl i są od dawna ogólnie dostępne.
332.	Strategia – spis treści, punkt 4	Trzy priorytety w diagnozie	Proponuje się usunięcie słowa „priorytety”.	Takie ujęcie „priorytetów” sugeruje związek z celami strategicznymi – brak konsekwencji priorytetów w odniesieniu do celów, zwłaszcza że priorytety są 3 a celów mamy 4.		Uwaga bezzasadna. Cele strategiczne pozostają w związku z priorytetami strategicznymi. Przedstawia to Schemat 5. Priorytety i cele strategiczne na s.40 (rozdział 7).

333.	Analiza SWOT-TOWS strony 34-37	Całość analizy SWOT/TOWS	<p>Analiza źle przeprowadzona, nielogiczna. Stanowi spis luźnych stwierdzeń na temat regionu.</p> <p>Przy takim układzie i opisie do analizy brak możliwości wykorzystania szans wewnętrznych i zewnętrznych, i w odpowiedzi określenia sposobów uniknięcia zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych, poprzez: eksploatację mocnych stron i stymulant, likwidację stron słabych i destymulant.</p> <p>Analiza TOWS nie daje odpowiedzi, czy wskazane istniejące w otoczeniu szanse i zagrożenia mogą wzmocnić posiadane atuty lub pogłębić słabości.</p> <p>Brak podziału na zewnętrzne i wewnętrzne czynniki.</p> <p>Analiza należy poprawić.</p>	<p>Oba typy analizy SWOT i TOWS pozostają względem siebie w ścisłym związku, a wspólne wnioski wynikające z obu metod mają podstawowy wpływ na wskazanie celów strategicznych regionu oraz pozwalają na przygotowanie lepszego materiału operacyjnego i sprawdzają logikę analiz.</p> <p>W obecnym kształcie jest to zbiór luźnych informacji na temat regionu.</p>		<p>Uwaga bezzasadna.</p> <p>Analiza wynika z diagnozy sytuacji. Na warsztatach Zespołów Strategicznych zbadano związki między elementami analizy SWOT i na tej podstawie zbudowano scenariusze rozwoju. Analiza dzieli się na czynniki wewnętrzne (mocne i słabe strony) oraz zewnętrzne (szanse i zagrożenia)</p>
334.	Od strony 40 - W odniesieniu do celów strategicznych	Cele strategiczne w całości	<p>W ramach celów zabrakło tych, które są wymagane w strategii zgodnie z ustawą o samorządzie wojewódzkim – szerzej w uwagach szczegółowych w pkt 347</p> <p>Należy wprowadzić elementy celów i działań w odniesieniu do wymagań ustawowych.</p>	<p>Projekt strategii nie spełnia wymagań ustawy o samorządzie województwa- szerzej w uwagach szczegółowych w pkt 347.</p>		<p>Uwaga bezzasadna.</p> <p>Uzasadnienie jak w punkcie 347.</p>

335.	Strony 40-50	Działania w ramach celów strategicznych	<p>Słaba identyfikacja działań w ramach celów strategicznych.</p> <p>Brak wskaźników monitoringu powiązanych z działaniami, które de facto mówią o priorytetowych działaniach władz i identyfikują działania operacyjne.</p> <p>Należy wprowadzić wskaźniki realizacji, bez tego lista działań jest listą życzeń.</p>	W identyfikacji proponuje się skorzystanie z dokumentu Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011-2020	<p>Uwaga częściowo zasadna.</p> <p>Nastąpiły zmiany metodologiczne w planowaniu strategicznym. W ramach celów strategicznych nie identyfikuje się działań a kierunki działań. Nie zamierzamy naśladować województwa małopolskiego. Każdy region jest inny i z tego powodu musi znaleźć własną drogę do celu. Cele strategiczne będą oprzyrządowane skwantyfikowanymi wskaźnikami. Trwają nad tym prace.</p>
336.	OSI – od strony 53	Opis OSI	<p>Należy doprowadzić do powiązania działań z celami.</p> <p>Obszary strategicznej interwencji (OSI) w wielu miejscach dobrane przypadkowo. Przeważnie stanowią zbiór standardowych haseł i odniesień używanych w dokumentach strategicznych europejskich i ostatnio przyjętych polskich dokumentach planistycznych.</p> <p>Zabrakło OSI w zakresie zachowania bezpieczeństwa ekologicznego i zdrowotnego oraz dziedzictwa kulturowego.</p>	Uzasadnienie jak wyżej	<p>Uwaga bezzasadna.</p> <p>Obszary strategicznej interwencji zostały zidentyfikowane zgodnie z przewodnikiem Ministerstwa Rozwoju Regionalnego przygotowanego na użytek aktualizacji strategii rozwoju województw.</p>

			Praktycznie niemożliwa jest ocena znaczenia OSI w ujęciu strategicznym ponieważ zabrakło wskaźników realizacji.		
337.	Strona 63 i dalej	Inteligentne specjalizacje	<p>Pojawiają się bez żadnego kontekstu – ani w odniesieniu do diagnozy ani celów strategicznych ani OSI.</p> <p>Praktycznie np. inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo powinna stanowić element OSI lub celu wzmocnienia konkurencyjności – skierowanie działań strategii w kierunku szczególnych form i zakresu wsparcia sektorów wiodących dla specjalizacji regionalnej.</p> <p>Ta sama uwaga do specjalizacji „żywność wysokiej jakości” i „ekonomia wody”.</p> <p>Należy wkomponować inteligentne specjalizacje zarówno w diagnozę jak i cele strategii oraz OSI.</p> <p>Nie wskazano wskaźników monitoringowych.</p> <p>Wyodrębnienie specjalizacji wokół produkcji odzieży.</p>	Inteligentne specjalizacje stanowią element struktury społeczno-gospodarczej regionu i opisów wsparcia strategicznego należy je powiązać z działaniami strategicznymi w poszczególnych celach oraz OSI.	<p>Uwaga bezzasadna.</p> <p>Inteligentne specjalizacje nawiązują do diagnozy województwa i celu strategicznego „wzrost konkurencyjności gospodarki”.</p> <p>Żadne dane nie potwierdzają na dzień dzisiejszy, że produkcja odzieży jest inteligentną specjalizacją Warmii i Mazur.</p>
338.	Strona 69	Monitoring i ewaluacja strategii	Brak opisu systemu realizacji, brak wskaźników realizacji, sposobów i odpowiedzialności w zakresie monitoringu, założeń do ewaluacji oraz ram finansowych – źródeł finansowania. Należy uzupełnić.	<p>Brak konkretów i elementów wymaganych ustawą o samorządzie wojewódzkim.</p> <p>Proponuje się skorzystać ze strategii Małopolskiej również w tym zakresie.</p>	<p>Uwaga zasadna.</p> <p>Rozdział monitoring i ewaluacja Strategii jest na ukończeniu. Nie zamierzamy naśladować województwa małopolskiego.</p>

339.	6.	Cel główny	Dopisanie do ośrodka Elbląg informacji o tym, że pełni on rolę ośrodka nowoczesnych technologii, gospodarki morskiej, a także ośrodka edukacyjnego, kulturowego, turystycznego i ochrony zdrowia	-		Uwaga nieuwzględniona. Propozycje opisu funkcji trzech głównych ośrodków miejskich w regionie przyznaliśmy demokratycznie partnerom.
340.	7.1.	-	7.1.4 „Utworzenie systemu pozyskiwania inwestorów”	Możliwości przedłużenia działania stref ekonomicznych, przygotowania nowych terenów pod inwestycje oraz promocję szkolnictwa zawodowego.		Uwaga bezzasadna. Utworzono już system pozyskiwania inwestorów.
341.	7.3.	-	7.3.3. Powiązania nauka – biznes	-		Nie uwzględniono. Nie jest to poziom celu operacyjnego a kierunku działań. Najważniejsze, że przewiduje się wsparcie dla tego typu działalności.
342.	7.3	-	7.3.2. dopisanie do drogi wodnej E-70 drogi wodnej E-40 - jako ponadregionalnych produktów turystycznych	-		Nie uwzględniono. Brak uzasadnienia
343.	7.4.	7.4.1: „Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności”	Zamiast: „zasadnicza poprawa w zakresie software i hardware społeczeństwa informacyjnego” wpisać zadanie: „zasadnicze zwiększenie przepustowości łączy teleinformatycznych województwa”	sformułowanie enigmatyczne		Zgadzamy się. Pracujemy nad zmianą zapisu.

344.		7.4.1.	Drogi S22 oraz linii kolejowej Elbląg-Braniewo-granica państwa jako szczególnie ważnych w poprawie dostępności komunikacyjnej z Obwodem Kaliningradzkim	-	Nie uwzględniono. Nie są to priorytety Województwa w perspektywie 2025 r.
345.	7.4.2:	Dostosowana do potrzeb sieć nośników energii	Należy wpisać potrzebę wsparcia produkcji energii elektrycznej dla własnych potrzeb, a wykreślić wzmiankę o eksporcie energii z obwodu kaliningradzkiego.	Określono cztery kierunki działań na zbyt dużym poziomie ogólności, bez wskazywania choćby priorytetów modernizacyjnych i inwestycyjnych. Może to świadczyć o braku jakichkolwiek pomysłów w tej kwestii.	Uwaga zasadna. Zapisy zostaną doprecyzowane.
346.	9.	Inteligentne specjalizacje	Zastąpienie specjalizacji 9.3 „Drzewno i meblarstwo”, specjalizacją 9.3 „Kamień - drewno - tworzywo” oraz dopisanie w zagadnieniach horyzontalnych punktu „edukacja i kadry”.	Spowoduje włączenie w tę specjalizację firm i przedsiębiorstw, dla których materiałem „na wejściu” jest nie tylko drewno, ale i tworzywa sztuczne (np. okna z PCV), czy kamień (np. kostka brukowa).	Nie uwzględniono. Wskazana specjalizacja została zidentyfikowana na podstawie przeprowadzonej diagnozy, w oparciu o dane. Będzie ona jeszcze przedmiotem uzgodnień z przedsiębiorcami, ponieważ to oni powinni zdecydować o ostatecznym kształcie specjalizacji. Na temat kadr i edukacji mówimy w innych częściach projektu Strategii.

347.	Diagnoza problemowa i Strategia	Uwagi ogólne do dokumentów Konkurencyjność Warmii i Mazur- diagnoza problemowa oraz Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025.	-	<p>Uważamy, że z dobrze przeprowadzonej diagnozy sytuacji województwa powinny wynikać priorytety rozwojowe Warmii i Mazur. Najpierw powinno się zdiagnozować i zobrazować aktualnymi danymi problemy, następnie wskazać prognozę trendów oraz sposoby rozwiązania problemów .</p> <p>Dobra diagnoza pozwala na zidentyfikowanie słabych i silnych stron, szans i zagrożeń dla regionu.</p> <p>Następnie po takiej diagnozie i analizie możliwe jest wskazanie obszarów strategicznych do poprawy oraz wybór priorytetów do realizacji w obliczu ograniczonych środków. W ramach dokumentów, zarówno diagnozy jak i strategii nie zastosowano w ogóle macierzy logicznej budowy strategii, co obnaża jej słabość.</p> <p>Przyczyn słabej jakości diagnozy i jej wybiórczego charakteru upatrujemy również w słabym monitoringu obecnej Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2020. Dodatkowo brak wyników ewaluacji Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2020 i ustosunkowania się do rekomendacji w nich zawartych.</p> <p>Przez to strategia jest jedynie kontynuacją poprzednio obranych celów bez refleksji w kierunku rozwoju Warmii i Mazur.</p> <p>Twierdzimy też, że diagnoza powinna</p>	<p>W samym projekcie Strategii znajduje się synteza diagnozy. Proponujemy przeczytanie opracowania „Konkurencyjność Warmii i Mazur - diagnoza problemowa”. Nie zgadzamy się z tezą o słabym monitoringu obecnej strategii rozwoju społeczno-gospodarczego. Dziwi nas taki pogląd autorów, tym bardziej, że radni PiS`u w Sejmiku Województwa znają system, obserwują go od wielu lat i stawiają za wzór. Żadna z 16 strategii regionalnych nie jest w tak systematyczny i uporządkowany sposób monitorowana. Wyniki ewaluacji strategii są znane i znajdują się na przywołanej wyżej stronie internetowej. Ustosunkowanie się do rekomendacji w niej zawartych znajduje się w Założeniach do aktualizacji Strategii przygotowanych w 2012 r. i również dostępnych na ww. stronie internetowej.</p>
------	---------------------------------	---	---	---	--

			<p>dotyczyć przynajmniej wszystkich obszarów związanych z polityką regionalną, które nałożone zostały na województwo, zgodnie z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie wojewódzkim (Dz. U. z 2001 r. nr 142, poz. 1590 z późn. zm.).</p> <p>Zgodnie z Art. 11. ustawy</p> <p>1. Samorząd województwa określa strategię rozwoju województwa, uwzględniającą w szczególności następujące cele:</p> <p>1) pielęgnowanie polskości oraz rozwój i kształtowanie świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej mieszkańców, a także pielęgnowanie i rozwijanie tożsamości lokalnej,</p> <p>2) pobudzanie aktywności gospodarczej,</p> <p>3) podnoszenie poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki województwa,</p> <p>4) zachowanie wartości środowiska kulturowego i przyrodniczego przy uwzględnieniu potrzeb przyszłych pokoleń,</p> <p>5) kształtowanie i utrzymanie ładu przestrzennego.</p> <p>W diagnozie i strategii brak odniesienia do punktu 1), 4) oraz 4). Diagnoza i strategia skupiają się praktycznie na punkcie 3) i pobieżnej analizie dla punktu 2). Reszta elementów diagnozy została przygotowana jedynie pod kątem wymogów Strategii Europa 2020.</p> <p>W większości treści dokumentu autorzy</p>	<p>To właśnie wyniki ewaluacji obecnej Strategii przesądziły o kontynuacji poprzednio obranych celów rozwojowych i o gruntownej modernizacji na poziomie celów operacyjnych.</p> <p>Przywoływany art.11 o samorządzie województwa nie odnosi się do diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa, a do Strategii rozwoju województwa. Projekt Strategii uwzględnia wskazane w art. 11 cele.</p> <p>Cała diagnoza pokazana jest na tle Polski w celach porównawczych i we wszystkich przypadkach schodzi do poziomu powiatów i gmin województwa warmińsko-mazurskiego.</p> <p>Wniosek 7. Położenie przy zewnętrznej granicy UE może przynieść większe niż dotychczas korzyści dla Warmii i Mazur w</p>
--	--	--	--	---

			<p>prezentują dane dla Polski oraz wyniki swoich badań ogólnopolskich. Zbyt mało jest konkretnych odniesień do sytuacji Warmii i Mazur oraz powiatów i gmin województwa. Sytuacja Polski powinna być jedynie odniesieniem do analiz w diagnozie. Praktycznie nieczytelny jest potencjał rozwojowy gmin – autorzy szczątkowo odnoszą się konkretnie do gmin Warmii i Mazur. Kwestia bezrobocia, najważniejsza dla regionu – poruszana w wielu miejscach, nigdzie konkretnie nie opisana i nie skomentowana.</p> <p>We wnioskach z diagnozy powtarzane są slogany nie mające odzwierciedlenia w rzeczywistym życiu gospodarczym i społecznym regionu – np. Wniosek 7. Położenie przy zewnętrznej granicy Unii Europejskiej może przynieść większe, niż dotychczas, korzyści dla Warmii i Mazur w ramach współpracy transgranicznej.</p> <p>Podsumowując widzimy brak powiązania między diagnozą i priorytetami strategii. Priorytety wynikają praktycznie ze Strategii Europa 2020, nie z potrzeb regionu.</p> <p>Ze względu na brak dogłębnej diagnozy sytuacji regionu, i wynikających z niej celów dla polityki regionalnej Warmii i Mazur powstał kolejny dokument pisany pod potrzeby polityk wyższego rzędu (krajowej oraz unijnej), a nie pod potrzeby naszego regionu.</p> <p>Należy zauważyć, że zgodnie z logiką sporządzania dokumentów średniookresowych – obecna Strategia nie wymagała aktualizacji z</p>	<p>ramach współpracy transgranicznej jest jak najbardziej zasadny i rzeczywisty, biorąc pod uwagę aktywność obywateli rosyjskich chociażby w polskich hotelach i sklepach.</p> <p>Cel tworzenia dokumentu do 2025 r. jest wyartykułowany.</p> <p>Brakujące elementy Strategii będą uzupełnione.</p> <p>Pozostałe kwestie zostały omówione przy okazji powyższych uwag.</p>
--	--	--	---	--

				<p>perspektywą do 2025 r., mimo istnienia takiego trendu w całej Polsce i usilnego przerabiania dokumentów pod uwarunkowania europejskie stworzone w odnowionej Strategii Europa 2020. Zgodnie z Art. 1b. W strategii rozwoju województwa wydziela się okres nie wykraczający poza okres objęty aktualnie obowiązującą średniookresową strategią rozwoju kraju.</p> <p>Jaki jest zatem cel tworzenia dokumentu do 2025 roku, kiedy nie wiadomo jaki będzie kształt polityki rozwoju w Europie po roku 2020 i dodatkowo Strategia Rozwoju Kraju czy Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, miasta, obszary wiejskie obejmuje okres do 2020 r.?</p> <p>Zgodnie ze Schematem opracowanym przez MRR polityki: średniookresowa – to okres do 2020, natomiast długookresowa w kraju – to wyznaczone cele i dokumenty do roku 2030.</p> <p>Wskazujemy zatem, że perspektywa aktualizowanego dokumentu powinna sięgać jedynie do roku 2020.</p> <p>Nie zgadzamy się również ze stwierdzeniem autorów, że nowe strategie wojewódzkie powinny być opracowane „pod środki unijne”. Zgodnie z polskim systemem prawnym finansowanie zadań i usług realizowanych w regionach odbywa się również ze środków budżetu państwa. W strategii zresztą w ogóle pominięto element finansowania jej realizacji . Bez</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>elementu finansowania dokument staje się bezużyteczny i nie oparty w realiach realizacyjnych.</p> <p>Strategia powinna zawierać:</p> <p>diagnozę sytuacji, w tym charakterystykę specyfiki terytoriów i identyfikację potencjałów rozwojowych, szans i zagrożeń, prognozę trendów, cele strategiczne i kierunki działań</p> <p>określenie zakresu interwencji rządu w ramach kontraktu terytorialnego</p> <p>tematyczne i geograficzne obszary strategicznej interwencji (OSI),</p> <p>system realizacji, w tym instytucje, mechanizmy koordynacyjne z uwzględnieniem kontraktu terytorialnego, monitorowanie wraz ze wskaźnikami realizacji i ewaluację,</p> <p>ramy finansowe.</p> <p>Brak niektórych elementów dla Strategii Warmińsko-Mazurskiej – zabrakło opisu systemu realizacji, brak wskaźników realizacji, sposobów i odpowiedzialności w zakresie monitoringu, założeń do ewaluacji oraz ram finansowych – źródeł finansowania.</p> <p>Obszary strategicznej interwencji (OSI) dobrane w wielu przypadkach przypadkowo, przeważnie stanowią zbiór haseł i odniesień używanych w dokumentach strategicznych europejskich i ostatnio –polskich dokumentach planistycznych. Zabrakło OSI w zakresie zachowania bezpieczeństwa ekologicznego i zdrowotnego oraz dziedzictwa</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>kulturowego. Praktycznie niemożliwa jest ocena znaczenia OSI w ujęciu strategicznym ponieważ zabrakło wskaźników realizacji.</p> <p>System monitoringu obecnie realizowanej strategii jest szczytkowy, informacje monitoringowe oparte wielokrotnie na danych nieaktualnych i podawanych z opóźnieniem, a wyniki raportów nie przekładają się na decyzje o przesunięciach środków</p>		
348.	4.3. PRIORYTET: NOWOCZESNA SIEĆ str nr 24	Biorąc pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze, koncentrację środków finansowych oraz warunki prawne, produkcja energii elektrycznej na terenie województwa powinna rozwijać się w oparciu o biogazownie rolnicze, fotowoltaikę oraz małe elektrownie wiatrowe w układzie rozproszonym.	Biorąc pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze, koncentrację środków finansowych oraz warunki prawne, produkcja energii elektrycznej na terenie województwa powinna rozwijać się w oparciu o biogazownie rolnicze, fotowoltaikę, <u>układy kogeneracyjne zasilane gazem ziemnym</u> oraz małe elektrownie wiatrowe w układzie rozproszonym	<p>W przytoczonym fragmencie opracowania brak odniesienia do układów kogeneracyjnych zasilanych gazem ziemnym!</p> <p>Kogeneracja w oparciu o gaz ziemny uznawana jest za jeden z najlepszych sposobów oszczędzania energii pierwotnej i zmniejszania emisji CO₂. Układy takie powinny być w szczególności promowane na terenie województwa, gdzie istnieją techniczne i ekonomiczne możliwości dostawy gazu ziemnego.</p>	Pomorska Spółka Gazownictwa sp. z o.o.	<p>Uwaga uwzględniona częściowo.</p> <p>Treść zostanie uzupełniona o „układy kogeneracyjne”.</p>
349.	4.3 PRIORYTET NOWOCZESNA SIEĆ str. 25	W 2004 roku gęstość sieci gazowej w województwie warmińsko – mazurskim należała do najmniejszych w kraju (6,3 k/km ² , przedostatnie miejsce w kraju) i do końca 2011 roku wzrosła tylko nieznacznie. Na gęstość sieci gazowej wpływa gęstość zaludnienia oraz rozproszenie sieci osadniczej, które ma znaczenie dla rozwoju wszystkich rodzajów infrastruktury, a także wykorzystanie innych źródeł	Proponujemy dopisać: „Biorąc pod uwagę bezpieczeństwo energetyczne województwa należy wspierać inwestycje umożliwiające dywersyfikację źródeł energii, w szczególności dotyczące modernizacji i budowy dystrybucyjnej sieci gazowej w celu transportu gazu ziemnego, gazu łupkowego i biogazu, oraz tworzenie i wdrażanie informatycznych systemów wspomagających zarządzanie i	Proponowany zapis umożliwi zwiększyć bezpieczeństwo energetyczne województwa oraz pozwoli zmienić niekorzystny trend dotyczący gęstości sieci gazowej. Ponadto należy podkreślić, że gaz jako źródło energii jest ekologiczny i doskonale wpisuje się w politykę Unii Europejskiej.	Pomorska Spółka Gazownictwa sp. z o.o.	Uwaga uwzględniana częściowo, tzn. w części projekcyjnej Strategii (cel operacyjny 7.4.2.).

		energii, w tym OZE.	eksploatacje dystrybucyjnej sieci gazowej.”			
350.	Całość	-	-	<p>Jesteśmy jednym z większych zakładów przemysłu drzewnego na terenie województwa (Swedwood - Wielbark. W chwili obecnej zatrudniamy ponad 1100 pracowników i jesteśmy częścią łańcucha materiałowego w północnej Polsce. Będąc częścią koncernu IKEA, jednym z naszych priorytetów jest zrównoważony rozwój, dlatego też dokumenty strategiczne mające definiować rozwój gospodarczy i społeczny województwa są dla nas istotne. Poniżej przedstawiamy naszą opinię po przeanalizowaniu projektu Strategii.</p> <p>Jedną z osi strategii powinna być modernizacja sektora leśno-drzewnego, bowiem w tym sektorze odnajdziemy jeden z największych potencjałów rozwoju regionu. Drewno i meblarstwo wyróżniono w Strategii jako inteligentną specjalizację województwa, aczkolwiek w naszej ocenie powinna być ona bardziej rozszerzona.</p> <p>Tak jak podkreślono w Projekcie Strategii produkcja mebli w regionie jest dość silna, ale bez inwestycji i modernizacji całego łańcucha przetwórstwa drewna, produkcja mebli w sposób nowoczesny i wysoko wydajny nie będzie możliwa. A co za tym idzie nie przyczyni się do rozwoju i zwiększenia konkurencyjności, a także atrakcyjności województwa. Należy podkreślić, że najnowsze technologie i metody obróbki drewna czy produkcji mebli są zgodne z ideą zrównoważonego rozwoju. Dzięki temu</p>	Swedwo od Wielbark	<p>Zgadzamy się z poglądem co do konieczności wspierania całego łańcucha przetwórstwa drewna. Jednocześnie wyjaśniamy, że zawarte w projekcie Strategii schematy opisu inteligentnych specjalizacji zawierają jedynie przykłady elementów. W najbliższym czasie odbędą się konsultacje koncepcji inteligentnych specjalizacji z przedsiębiorstwami regionu, w celu uzupełnienia brakujących elementów specjalizacji oraz rozeznania potrzeb przedsiębiorców odnośnie zaprojektowania wsparcia dla ich dalszego rozwoju.</p>

				<p>przemysł meblarski może istnieć w symbiozie z otaczającym środowiskiem naturalnym.</p> <p>Województwo warmińsko-mazurskie charakteryzuje się jednym z najwyższych wskaźników lesistości wynoszącym ponad 30% oraz jednym z najwyższych wskaźników pozyskania drewna wynoszącym ponad 3 mln m³ drewna rocznie (dane GUS). Stanowi to ogromną bazę surowcową, która powinna być w jak największym stopniu przetworzona na terenie województwa. Optymalizując koszty transportu należy umożliwić firmą już istniejącym rozwój w celu maksymalnego przetworzenia tego drewna na miejscu, a dopiero sprzedaż produktów finalnych.</p> <p>Według naszych wyliczeń każde pozyskanie 84 m³ drewna tworzy 1 miejsce pracy. Nie tylko w produkcji mebli, ale również w całym łańcuchu leśno-drzewnym oraz w jego otoczeniu. Wspomniany łańcuch można zdefiniować w skrócie jako:</p> <p>Zakłady Usług Leśnych – dające pracę w biednych regionach, na wsiach i miejscach skąd ludzie migrują do obszarów potencjalnie bardziej atrakcyjnych, dających większe możliwości (firmy zatrudniające osoby zajmujące się bezpośrednio pozyskaniem drewna, zwożeniem do miejsc załadunku, ale również odnowieniem powierzchni - zalesieniami).</p> <p>Transport drewna – firmy zatrudniają ludzi i tworzą miejsca pracy gdzie jest tylko las (zakładając że 1 kurs drewna to maksymalnie 30 m³, to rocznie daje</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>to ponad 100 tysięcy kursów z drewnem, jest to znaczna ilość samochodów i urządzeń, bez których drewno z lasu nie zostanie przetransportowane).</p> <p>Tartaki – pierwszy etap przerobu drewna, gdzie oprócz tarcicy powstają również produkty uboczne w postaci trociny i zrębki - doskonałego materiału na płyty drewnopochodne lub jako biopaliwa (obecnie jest około 600 firm na terenie województwa, które mogłyby sprzedawać produkty bardziej przetworzone).</p> <p>Fabryki komponentów i Fabryki mebli – dające pracę bezpośrednio przy produkcji mebli.</p> <pre> graph LR A[LAS] --> B[Pozyskanie drewna (Zakład Usług Lesnych)] B --> C[Transport drewna] C --> D[Tartak] D --> E[Fabryka komponentów] </pre> <p>Przedstawiając łańcuch produkcji mebli na przykładzie naszej firmy widać, że bez nowoczesnych i dofinansowanych pierwszych etapów łańcucha nie będzie można produkować w wydajny i nowoczesny sposób mebli. Dlatego wszystkie podmioty będące częścią tego łańcucha powinny być objęte programami strategicznego rozwoju, a w konsekwencji programami czy funduszami pomocowymi.</p>		
--	--	--	--	---	--	--

351.	7. Cele strategiczne, 7.4. Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju, 7.4.1 Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności, B. Inwestycje drogowe; D. Transport lotniczy s. 50-51	f. skomunikowania drogowego Olsztyna i innych części województwa z lotniskiem regionalnym w Szymanach	Uwzględnić lotnisko w Wilkowie w katalogu lotnisk lokalnych (s. 23)	W 2002 r. został uchwalony przez Radę Miejską w Olsztynku Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla obszaru Wilkowo, umożliwiający powstanie lokalnego lotniska pasażerskiego i cargo. Lokalizacja daje możliwości idealnego skomunikowania ze strategiczną siecią dróg w regionie, w celu zabezpieczenia potrzeb aglomeracji olsztyńskiej.	Stowarzyszenie „Dobry Samorząd Miast i Gmin Olsztyńskich”	Uwaga nieuwzględniona. Projekt Strategii dotyczy rozwoju województwa, a zatem przywołuje lokalizację lotniska jedynie o charakterze regionalnym. Proponujemy zamieścić taki zapis we właściwej strategii rozwoju lokalnego.
352.	4. Synteza diagnozy strategicznej, 4.1 Priorytet Konkurencyjna gospodarka, str. 11	barak zapisu dotyczącego posiadania w województwie uzdrowiska.	Proponuję po zapisie: „Do najlepszych w Polsce zaliczane są Mikołajki, (...) pojezierzy mazurskiego oraz ławskiego”. dodać: Nie bez znaczenia jest rozwój oferty turystyki zdrowotnej w postaci ugruntowanej już pozycji rynkowej jedynej w województwie uzdrowiska w Gołdapi.	Gołdap jest jedynym w woj. warmińsko-mazurskim miastem posiadającym status uzdrowiska. Zapis ten będzie spójny z celami zawartymi w części 7.1.1 wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji pkt A (...) Rozwój funkcji sanatoryjno uzdrowiskowych.	Starostwo Powiatowe w Gołdapi	Uwaga nieuwzględniona. Uzdrowiska postrzegamy w kontekście nie turystycznym, a zapewnienia dostępu do usług zdrowotnych.

353.	7. Cele strategiczne 7.2. Cel strategiczny 2. Wzrost aktywności społecznej 7.2.2. Wzrost dostępności i jakości usług publicznych, Str. 45	barak zapisu dotyczącego budowy nowych obiektów zdrowotnych.	Proponuję po zapisie: „B. Opieka zdrowotna. Ten kierunek przewiduje (...) W ramach tego kierunku wspierane będą projekty służące podwyższeniu standardu obiektów ochrony zdrowia (<u>również poprzez budowę</u>) i ich wyposażenia (...)”	Powiat gołdapski rozpatruje możliwość budowy nowego obiektu opieki zdrowotnej. Taki zapis może ułatwić realizację przedsięwzięcia.	Uwaga uwzględniona.
354.	7. Cele strategiczne 7.2. Cel strategiczny 2. Wzrost aktywności społecznej 7.2.2. Wzrost dostępności i jakości usług publicznych, Str. 45	brak zapisu dotyczącego preferowanego podwyższania jakości świadczonych usług medycznych	Istotne będzie również doskonalenie systemu zintegrowanego ratownictwa medycznego oraz <u>standaryzacja</u> i informatyzacja podmiotów leczniczych.	Zapis dotyczący zwrócenia uwagi na proces standaryzacji pozwoli na osiągnięcie efektu prowadzenia działalności medycznej na preferowanym przez województwo jednolitym wysokim poziomie jakości	Uwaga nieuwzględniona. Samorząd województwa nie ma i nie będzie miał narzędzi do standaryzacji podmiotów leczniczych.
355.	7. Cele strategiczne 7.3. Cel strategiczny 3. Wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych 7.3.2. Intensyfikacja współpracy	brak zdefiniowanej koncepcji współpracy z województwem podlaskim	Proponuje się dodanie pkt. F w brzmieniu: F. Współpraca z województwem podlaskim	Brak zapisu wskazuje na brak koncepcji współpracy z bezpośrednim sąsiadem na wschodzie w podziale administracyjnym kraju. Zapis taki – jego realizacja - wydaje się niezbędny dla zrównoważonego regionu północno-wschodniej polski. Dodanie wskazanego podpunktu F. pozwoli na spójną politykę rozwoju wschodniej części województwa, która wspólnie z zachodnią częścią województwa podlaskiego tworzy jednorodną krainę	Uwaga bezzasadna. Kwestie współpracy ustalono na spotkaniu z województwem podlaskim i zapisano w celu 7.3.2. lit. B

	międzyregionalnej, Str. 49			Mazury Garbate, będące uniwersalną płaszczyzną współpracy międzyregionalnej.	
356.	7. Cele strategiczne 7.4. Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju 7.4.1. Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności, str. 50	brak konsekwencji w utrzymaniu jednolitego stopnia uszczegółowienia zapisów strategii (np. uszczegółowienie pkt 7.4.1 w porównaniu do pkt. 7.4.2).	B. Inwestycje drogowe – w szczególności powinny dotyczyć: a. drogi ekspresowej nr 7; b. drogi S-61 (Via Baltica) Warszawa- Ełk (a także przygotowanie i złożenie przez Polskę do konkursu w ramach instrumentu Łącząc Europę wspólnego z Litwą projektu na dalszy odcinek w kierunku Litwy); c. powiązania komunikacyjnego stolicy województwa ze stolicą Polski poprzez dowiązanie Olsztyna do drogi S7 przede wszystkim drogą nr 51; d. udrożnienia obszaru Olsztyna poprzez wyprowadzenie ruchu tranzytowego z miasta; e. zwiększenia dostępności przestrzennej obszarów o najniższym jej poziomie do Olsztyna (dokończenie modernizacji drogi krajowej nr 16, która objęta będzie siecią TEN-T na odcinku od Borek Wielkich przez Mragowo do Ełku) i subregionalnych ośrodków wzrostu w tym budowa i modernizacja dróg lokalnych; f. skomunikowania drogowego Olsztyna i innych części całego województwa z lotniskiem regionalnym w Szymanach (...) C. Infrastruktura kolejowa:	Wskazane uwagi są uwagami porządkującymi charakter dokumentu, jakim jest przedmiotowa strategia. Wskazaniem jest dokonanie uszczegółowienia w innym dokumencie jakim jest Strategia szczegółowa dotycząca Rozwoju infrastruktury Transportowej również w kontekście połączenia z ościennymi jednostkami terytorialnymi.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja sprzeczna z przyjętą koncepcją podczas aktualizacji. Nie przesądzamy o numerach dróg z wyjątkiem dróg objętych siecią TEN-T i drogi krajowej nr 51, która jest drogą ekspresową. W pozostałych przypadkach wskazujemy problemy do rozwiązania. Zarząd Województwa dokonał strategicznego wyboru linii kolejowych do zmodernizowania w perspektywie do 2025 r., a i tak nosi on charakter jedynie rekomendacji skierowanych do Ministra Transportu i PKP

			<p>a. modernizacja linii kolejowej Rail Baltica przez Ełk (E75) <u>wraz z planowanymi odnogami</u>;</p> <p>b. modernizacja linii kolejowej objętej projektem sieci TEN-T linii kolejowej Toruń-Hawa-Olsztyn-Korsze-Ełk;</p> <p>c. dowiązanie komunikacyjnego stolicy województwa do stolicy Polski poprzez modernizację linii kolejowej na odcinku Olsztyn-Działdowo (nr 216);</p> <p>d. skomunikowanie lotniska regionalnego w Szymanach ze wschodnią częścią województwa poprzez modernizację linii kolejowej na odcinku Szczytno-Pisz;</p> <p>e. modernizacja linii kolejowej Braniewo-Olsztyn (z uwagi na rozwijającą się kolejowych o <u>znaczeniu dla rozwijającej się współpracy z obwodem kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej</u>).</p>			
357.	<p>Synteza diagnozy strategicznej</p> <p>4.3 Priorytet: Nowoczesne sieci</p> <p>3. Transport lotniczy str.23</p>	<p>(...)Lotnisko w Szymanach/k Szczytna jest w fazie prac przygotowawczych do pełnienia swoich funkcji. Będzie to lotnisko regionalne z możliwością obsługi lotów międzynarodowych</p>	<p>(...) lotnisko w Szymanach/k Szczytna jest w fazie prac przygotowawczych do pełnienia swoich funkcji. Będzie to lotnisko regionalne z możliwością lotów międzynarodowych. Alternatywą może być lotnisko regionalne w Wilkowie/k. Olsztyńska</p>	<p>Opóźnienia w realizacji projektu lotniska w Szymanach nie gwarantują jego ostatecznego powodzenia. Zapisanie w Strategii rozwoju województwa lokalizacji lotniska w Wilkowie jest w pełni zasadne, także ze względu na dostępność i przygotowanie tego terenu pod tego rodzaju inwestycję oraz inne walory wynikające z korzystnego usytuowania komunikacyjnego.</p>	<p>Stowarzyszenie „Święta Warmia”</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Lokalizacja lotniska regionalnego przesądzona została w regionie w 2000 r. w Strategii i w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa oraz w Narodowym Programie Lotnisk. Projekt Strategii dotyczy rozwoju województwa,</p>

						a zatem przywołuje lokalizację lotniska jedynie o charakterze regionalnym. Proponujemy zamieścić taki zapis we właściwej strategii rozwoju lokalnego.
358.	7. cele strategiczne, 7.4. cel strategiczny 4. nowoczesna infrastruktura rozwoju, 7.4.1. zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności, d. transport lotniczy str.51	(...)obejmujący rozbudowę portu lotniczego w Szymanach k/szczytna do parametrów właściwych dla kategorii lotnisk drugorzędnych (...)	(...)obejmujący rozbudowę portu lotniczego w Szymanach k/szczytna do parametrów właściwych dla kategorii lotnisk drugorzędnych lub budowę portu lotniczego w Wilkowie k/Olsztynka	Z punktu widzenia dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności lokalizacja lotniska w Wilkowie powinna być co najmniej alternatywą dla lotniska w Szymanach. Dodatkowe argumenty to brak obszaru prawnie chronionego (wide: obszar natura 2000 w Szymanach), korzystne połączenie drogowe i kolejowe ze stolicą województwa oraz lepsze perspektywy dalszego skomunikowania z lotniskiem przy stosunkowo niskich nakładach finansowych		J.w.
359.	CELE STRATEGICZNE cel 7.2.2 – Wzrost dostępności i jakości usług publicznych kierunek – A str. 45	„zwiększanie dostępu niepełnosprawnych do edukacji”	„zwiększanie dostępu niepełnosprawnych do edukacji, w tym <u>edukacji specjalnej</u> ”	Dużą część osób niepełnosprawnych stanowią osoby z głębszym upośledzeniem umysłowym, które wymagają wsparcia w ramach edukacji specjalnej. Dla części osób ze sprzężonymi niepełnosprawnościami edukacja musi być prowadzona w placówkach przygotowanych do kompleksowego wsparcia edukacyjno - rehabilitacyjno - medycznego. Dlatego naszym zdaniem zasadne jest podkreślenie roli edukacji specjalnej, w	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Biskupcu	Uwaga odrzucona na rzecz bardziej ogólnego zapisu projektu Strategii. Propozycja nie wnosi wartości dodanej, a jedynie uszczegóławia zapis, bez uzasadnienia danymi, które potwierdziłyby preferencje tego rodzaju edukacji.

				odróżnieniu od innych form zwiększających dostęp do usług edukacyjnych dla osób niepełnosprawnych.	
360.	<p>CELE STRATEGICZNE</p> <p>cel 7.2.2 – Wzrost dostępności i jakości usług publicznych</p> <p>kierunek – B str. 45</p>	<p>„...wspierane będą projekty służące podwyższaniu standardu obiektów ochrony zdrowia i ich wyposażenia medycznego, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju ośrodków specjalistycznych.”</p>	<p>„...wspierane będą projekty służące podwyższaniu standardu obiektów ochrony zdrowia i ich wyposażenia medycznego, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju ośrodków specjalistycznych i rozwoju infrastruktury zwiększającej dostępność usług rehabilitacyjno – medycznych na terenach wiejskich.”</p>	<p>Dostrzegamy konieczność rozwoju specjalistycznej infrastruktury medyczno - rehabilitacyjnej na terenach położonych poza dużymi aglomeracjami ponieważ osoby niepełnosprawne, a zwłaszcza dzieci niepełnosprawne i zagrożone niepełnosprawnością wymagają stałego wsparcia rehabilitacyjnego (np. zajęcia w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju muszą odbywać się 2-3 razy w tygodniu). Zlokalizowanie placówek w miejscowościach do 25 tys pozwoli na zwiększenie dostępności specjalistycznych usług rehabilitacyjnych, które mogą ograniczyć skutki lub zminimalizować powstanie niepełnosprawności u najmłodszych dzieci. Bez odpowiedniej infrastruktury częsta rehabilitacja nie jest możliwa dla rodzin ubogich i dzieci obciążonych najcięższymi schorzeniami – które wykluczają częste i długie podróżowanie do placówek położonych w dużych aglomeracjach.</p>	J.w.
361.	<p>CELE STRATEGICZNE</p> <p>cel 7.2.2 – Wzrost dostępności i jakości usług publicznych</p> <p>kierunek – C str. 45-46</p>	<p>(propozycja uzupełnienia pkt C)</p>	<p>„Zwiększenie dostępu dzieci niepełnosprawnych lub zagrożonych niepełnosprawnością do wczesnego usprawniania rozwoju oraz kompleksowych oddziaływań rehabilitacyjno-medycznych”</p>	<p>W naszym przekonaniu ważnym uzupełnieniem działań dotyczących profilaktyki i wsparcia potrzebujących jest rozwój usług rehabilitacji dzieci z zaburzonym rozwojem.</p> <p>Doświadczenie naszej organizacji (obejmujemy wsparciem 8 gmin), a także realizacja zadań z zakresu wczesnego usprawniania rozwoju w wielu miejscach w Polsce potwierdzają tezę o konieczności rozwoju usług</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona jako zbyt szczegółowa. Obecne zapisy nie zamykają drogi do tego rodzaju wsparcia.</p>

				<p>przyczyniających się do zapobiegania niepełnosprawności u dzieci lub minimalizacji skutków niepełnosprawności.</p> <p>Wczesne wykrycie zaburzeń w rozwoju dziecka wymaga szybkiej interwencji i zastosowania ciągłej, kompleksowej, systematycznej i wielospecjalistycznej pomocy dla dziecka i rodziny. Z naszego doświadczenia wynika, że w regionie istnieje niewspółmiernie mało placówek świadczących wsparcie we wskazanym powyżej zakresie.</p>	
362.	<p>CELE STRATEGICZNE</p> <p>cel 7.2.2 – Wzrost dostępności i jakości usług publicznych</p> <p>kierunek – C</p> <p>str. 45-46</p>	(propozycja uzupełnienia pkt C)	„rozwój systemów pomocy dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin”	<p>Wsparcie osób z głębszą niepełnosprawnością i sprzężonymi niepełnosprawnościami powinno wykraczać poza programy aktywizacji i dotyczyć wszystkich osób niepełnosprawnych, a także ich rodzin. Zauważamy konieczność rozwoju systemu pomocy dla osób z głębszą niepełnosprawnością opuszczających system edukacji, na przykład poprzez rozwój sieci takich placówek jak Środowiskowe Domy Samopomocy. Dorosłe osoby wielorako niepełnosprawne są szczególnie zagrożone marginalizacją, ponieważ same nie mogą dochodzić swoich praw. Rozwinięty system pomocy rodzinie i głęboko niepełnosprawnym osobom wpisuje się w kierunek: profilaktyka i wsparcie potrzebujących.</p>	J.w.

363.	Rozdział 9 i inne fragmenty dokumentu mówiące o inteligentnych specjalizacjach	W strategii rozwoju wydzielono trzy inteligentne specjalizacje wokół których wyodrębniono ich przykładowe elementy. Żadnej specjalizacji nie powiązano ze wzornictwem.	Dodanie usług związanych z wdrażaniem wzornictwa, projektowaniem, jako elementów wspierających regionalne specjalizacje.	<p>1. Zgodnie z definicją The International Council of Societies of Industrial Design, wzornictwo jest głównym czynnikiem innowacyjnego humanizowania technologii, jak też kluczowym czynnikiem wymiany kulturalnej i gospodarczej. Design Council UK uważa, iż wzornictwo łączy kreatywność i innowacyjność, nadaje formę pomysłom, tak aby stały się praktycznymi i atrakcyjnymi propozycjami dla użytkowników lub konsumentów.</p> <p>2. Wskaźniki ekonomiczne wskazują, iż firmy dzięki wykorzystaniu wzornictwa zwiększają swoją konkurencyjność, a tym samym zyski ze sprzedaży produktów czy też usług. Instytut Wzornictwa Przemysłowego przeprowadził badania na zlecenie Ministerstwa Gospodarki wśród grupy przedsiębiorstw. Z badania wyciągnięto następujące wnioski: 76% firm uważa, że wzornictwo odgrywa kluczową lub ważną rolę, dla ich rozwoju, a 27% dostrzega rolę wzornictwa w ostatnim okresie, 86% uważa, że warto inwestować we wzornictwo, 86% wskazało na poprawę konkurencyjności produktów poprzez stosowanie wzornictwa,</p> <p>3. W Strategii Rozwoju Wzornictwa na lata 2007-2020 w Polsce wśród korzyści płynących dla przedsiębiorstw z inwestowania we wzornictwo przemysłowe wymieniane zostały: wzrost przychodów ze sprzedaży i osiągniętego zysku netto (80%</p>	Stowarzyszenie Wzornictwo Przemysłowe Warmii i Mazur	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zawarte w projekcie Strategii schematy opisu inteligentnych specjalizacji zawierają jedynie przykłady elementów. W najbliższym czasie odbędą się konsultacje koncepcji inteligentnych specjalizacji z przedsiębiorstwami regionu, w celu uzupełnienia brakujących elementów specjalizacji oraz rozeznania potrzeb przedsiębiorców odnośnie zaprojektowania wsparcia dla ich dalszego rozwoju.</p>
------	--	--	--	---	--	--

				<p>badanych przedsiębiorstw w Danii, Holandii, Szwecji i Wielkiej Brytanii stosujących wzornictwo odnotowało 20-40% wzrost sprzedaży),</p> <p>wzrost poziomu konkurencyjnego, poprzez wprowadzenie produktów, usług, które są poza konkurencyjnością cenową,</p> <p>wzrost poziomu innowacyjności,</p> <p>podniesienie jakości produktów/ usług, a poprzez to poprawa sytuacji rynkowej przedsiębiorstwa,</p> <p>umocnienie własnej marki.</p> <p>4. Rola designu jest również podkreślana w strategii Europa 2020 i funkcjonuje w nim jako narzędzie dla wspierania wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy. W październiku 2012r. odbył się szczyt europejski w Helsinkach związany z rolą wzornictwa w polityce Unii Europejskiej, podczas którego został zaprezentowany dokument strategiczny „Design for growth and prosperity” przygotowany na zlecenie Komisji Europejskiej. Dokument ma na celu wspieranie innowacji w europejskiej branży projektowej, jak również do budowania zdolności i możliwości dla wzrostu gospodarczego. W dokumencie definiuje się design jako kluczowy dla ożywienia europejskiej gospodarki. Uważa się, że „design jest sercem dla innowacji”. Podczas szczytu Antonio Tajani, wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej odpowiedzialny za przedsiębiorstwa i przemysł podkreślił rolę polityki wspierania designu.</p> <p>5. W każdej z wymienionych specjalizacji naszego regionu</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>wzornictwo powinno odgrywać rolę. Jest ono w sposób oczywisty powiązane z każdą ze specjalizacji. Food design jest narzędziem w budowie konkurencyjności branży spożywczej, gastronomicznej oraz hotelarskiej w oparciu o innowacje w projektowaniu produktów i usług związanych z żywnością.</p> <p>W branży jachtowej design pełni również istotną rolę, będąc znaczącym czynnikiem podnoszącym konkurencyjność produktów. W regionie mamy liderów branży, którzy korzystają z usług światowej sławy projektantów, takich jak np. Andrzej Skrzat, co przynosi im realne zyski.</p> <p>W branży meblarskiej produkty są zazwyczaj kopiowane podczas imprez targowych. Brakuje świadomości wśród firm meblarskich na temat roli wdrażania nowego wzoru. Design wpływa między innymi na podniesienie poziomu eksportu. Meble są produktem eksportowym Polski (4 miejsce na świecie). Dlatego firmy meblarskie nie inwestując w nowe wzory, projekty nie mają szans na poważne konkurowanie na rynku globalnym i zwiększenie sprzedaży na rynki zagraniczne. Powinny myśleć o wzroście poziomu konkurencyjnego, poprzez wprowadzenie produktów, usług, które są poza konkurencyjnością cenową, ponieważ nie mają szans na produkcję tańszą niż np. w Chinach.</p>		
--	--	--	--	---	--	--

364.	Rozdział 4, podrozdział 4.1. Priorytet: konkurencyjna gospodarka, str. 16	„ W regionie istnieją dwa duże zwarte obszary o wysokim potencjale rozwojowym (Mapa 8). Pierwszy z nich, to obszar aglomeracji Olsztyna obejmujący miasto Olsztyn, wszystkie gminy z nim graniczące oraz nieco oddalone od Olsztyna dwie gminy miejsko-wiejskie: Olsztynek i Nidzicę.”	<p>Wnoszę o zmianę zapisu dotyczącego obszaru aglomeracji Olsztyna w taki sposób, żeby uwzględnione zostały w tym obszarze wszystkie gminy z terenu powiatu olsztyńskiego. Proponowana treść zmiany:</p> <p>Str. nr 16</p> <p>„ W regionie istnieją dwa duże zwarte obszary o wysokim potencjale rozwojowym (Mapa 8). Pierwszy z nich, to obszar aglomeracji Olsztyna obejmujący miasto Olsztyn, wszystkie gminy z <u>terenu powiatu olsztyńskiego z nim graniczące</u> oraz nieco oddalone oddalona od Olsztyna dwie gminy miejsko-wiejskie: Olsztynek i Nidzicę. gmina miejsko-wiejska Nidzica.”</p>	<p>Gminy z terenu powiatu olsztyńskiego (Biskupiec, Dobre Miasto, Jeziorany, Kolno, Świątki), które nie zostały wymienione w obszarze aglomeracji olsztyńskiej są silnie powiązane z Olsztynem między innymi poprzez:</p> <p>1. Kryterium społeczno-ekonomiczne:</p> <p>a) ludność utrzymująca się z pracy najemnej poza rolnictwem,</p> <p>b) wysoki poziom zatrudnienia osób z terenu powiatu w m. Olsztyn</p> <p>c) bezrobocie – jedne z najniższych w gminach powiatu olsztyńskiego m.in. dzięki spójnej polityce przeciwdziałaniu bezrobociu na terenie całego powiatu (połączone urzędy pracy).</p> <p>d) Szkolnictwo średnie i wyższe – szkoły i Uniwersytet w Olsztynie stanowią bezpośrednią bazę oświatową dla większości mieszkańców z gmin powiatu olsztyńskiego</p> <p>2. Zawiązanie Stowarzyszenia Olsztyński Obszar Aglomeracyjny:</p> <p>Miasto Olsztyn, Powiat Olsztyński i Gminy z terenu powiatu olsztyńskiego są członkami stowarzyszenia olsztyńskiego obszaru aglomeracyjnego (OOA), które powstało w celu urealnienia istniejącej współpracy tych jst. Celem stowarzyszenia jest również współpraca partnerska między członkami przy realizacji wspólnych projektów a dla całego OOA tworzona będzie jednolita dokumentacja strategiczna.</p> <p>Ponadto wydaje się, że skoro oddalona</p>	Powiat Olsztyński	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Uwaga dotyczy syntezy diagnozy, która sporządzona została na podstawie głębszego rozpoznania diagnostycznego, w oparciu o konkretne dane.</p> <p>Fakt zawiązania stowarzyszenia Olsztyński Obszar Aglomeracyjny nie zmienia istniejącej rzeczywistości tj. powiązań funkcjonalnych pomiędzy Olsztynem a jego otoczeniem (w polityce rozwoju regionalnego stosuje się tzw. zasadę evidence-based-policy).</p>
------	---	--	--	---	-------------------	---

				nieco od Olsztyna gmina Nidzica (ok. 50 km) znajduje się w zapisach strategii w zasięgu oddziaływania aglomeracji Olsztyna, to brak ujęcia części gmin z terenu powiatu olsztyńskiego z obszaru aglomeracyjnego Olsztyna (odległości w granicach 30 km.) jest tylko pominięciem, które musi zostać uzupełnione.	
365.	Rozdział 8, podrozdział 8.1. str. nr 54	„Kryterium wyboru: położenie ośrodka gminnego w odległości maksymalnie 15 km od drogi nr 7 lub nr 16.” Zwiększenie kryterium w taki sposób, żeby uwzględnić wszystkie gminy z terenu powiatu olsztyńskiego.	Wnoszę o zmianę zapisu w taki sposób, żeby kryterium uwzględniało wszystkie gminy z terenu powiatu olsztyńskiego. Proponowana treść zmiany: „Kryterium wyboru: położenie ośrodka gminnego w odległości maksymalnie <u>15-30 km</u> od drogi nr 7 lub nr 16.”	Mając na uwadze powyższe uwagi warto zauważyć, że z ogólnych pomiarów odległości gmin od dróg nr 7 i 16 z proponowanych kryteriów wyboru od drogi nr 16 - Gmina Dobre Miasto oddalona jest o ok. 25 km - Gmina Świątki oddalona jest o ok. 20 km - Gmina Jeziorany oddalona jest o ok. 15 km - Gmina Kolno oddalona jest o ok. 17 km a zatem są to odległości niewielkie od Olsztyna i nie różniące się istotnie od przyjętego kryterium, natomiast proponowana zmiana ma olbrzymi wpływ dla spójnego rozwoju Olsztyńskiego Obszaru Aglomeracyjnego.	Uwaga nieuwzględniona. Celem wyodrębnienia obszaru strategicznej interwencji „Tygrys Warmińsko-Mazurski” nie było wspieranie całego Olsztyńskiego Obszaru Aglomeracyjnego, a wsparcie wykształcenia strefy rozwojowej województwa wokół dwóch głównych szlaków komunikacyjnych w regionie.

366.	Rozdział 4, podrozdział 4.3. Priorytet: Nowoczesne Sieci, pkt. 3, str. 23	<p>„3. Transport lotniczy – Lotnisko w Szymanach k/Szczytna jest w fazie prac przygotowawczych do pełnienia swoich funkcji. Będzie to lotnisko regionalne z możliwością obsługi lotów międzynarodowych.</p> <p>Kolejne, to lotniska lokalne: Olsztyn-Dajtki, Elbląg i Kętrzyn, a ponadto dwa lądowiska: Gryźliny i Elbląg. Planowane jest również lotnisko lokalne w Ełku.</p>	<p>Wnoszę o zmianę zapisu w taki sposób, który będzie uwzględniał planowaną budowę lotniska w Wilkowie k/Olsztynka.</p> <p>Proponowana treść zmiany:</p> <p>„3. Transport lotniczy – Lotnisko w Szymanach k/Szczytna jest w fazie prac przygotowawczych do pełnienia swoich funkcji. Będzie to lotnisko regionalne z możliwością obsługi lotów międzynarodowych.</p> <p>Kolejne, to lotniska lokalne: Olsztyn-Dajtki, Elbląg i Kętrzyn, a ponadto dwa lądowiska: Gryźliny i Elbląg. Planowane jest również lotnisko <u>subregionalne w Wilkowie k. Olsztynka</u> i lokalne w Ełku.</p>	<p>Zmiana zapisu uwzględniająca lokalizację Wilkowa k/Olsztynka dla lotniska subregionalnego jest w pełni uzasadniona i konieczna oraz znajduje potwierdzenie w uchwalonym dla lotniska w Wilkowie miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz stanowisku Rady Olsztyńskiego Obszaru Aglomeracyjnego w sprawie uznania tej lokalizacji jako właściwej dla Olsztyna i jego obszaru aglomeracyjnego.</p>		<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>Dopisane zostanie planowane lotnisko w Wilkowie, bez wskazywania jego charakteru</p>
367.	Rozdział 8, Podrozdział 8.2. str. nr 55	<p>„Uzasadnienie strategicznej interwencji: potrzeba wzmocnienia konkurencyjności krajowej i międzynarodowej stolicy województwa i jej obszaru funkcjonalnego.”</p>	<p>Wnoszę o dodanie zapisów w ramach oddziaływania aglomeracji Olsztyna wszystkich gmin z terenu powiatu olsztyńskiego.</p> <p>Proponowana treść zmiany:</p> <p>„Uzasadnienie strategicznej interwencji: potrzeba wzmocnienia konkurencyjności krajowej i międzynarodowej stolicy województwa i jej obszaru funkcjonalnego (<u>m. Olsztyn wraz z gminami powiatu olsztyńskiego.</u>”</p>	<p>Ze względu na zawiązanie stowarzyszenia Olsztyński Obszar Aglomeracyjny (OOA) oraz planowane w przyszłości realizacje wspólnych przedsięwzięć na rzecz rozwoju tego obszaru a także bliskie odległości do Olsztyna pominiętych w zapisach strategii gmin, należy uznać że znajdują się one w sąsiedztwie administracyjnym Olsztyna i stanowią jego obszar funkcjonalny.</p>		<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Obszar funkcjonalny Olsztyna nie jest tożsamy z obszarem powiatu olsztyńskiego.</p>

368.	4. Synteza Diagnozy strategicznej, 4.1. priorytet: konkurencyjna gospodarka.	Niepełna diagnoza w zakresie ograniczeń w rozwoju działalności gospodarczej na terenie województwa.	Rozwój przedsiębiorczości i gospodarki na terenach gmin miejskich znacznie ograniczają obszary i obiekty wyznaczone i chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody i ochronie zabytków	Znaczne obszary wielu miast województwa objęte są ochroną przyrodniczą lub konserwatorską co skutkuje: - obniżoną jakością tych obszarów, które wymagają intensywnej koncentracji środków i doinwestowania, - nieporównywalnym wzrostem kosztów realizacji inwestycji w porównaniu z innymi województwami, przy jednoczesnym braku zapewnienia dodatkowych możliwości uzyskania dofinansowania, - znacznym wydłużeniem i skomplikowaniem procedur administracyjnych prowadzonych w oparciu o niejednoznaczne normy prawne, - brakiem możliwości realizacji wielu rodzajów inwestycji wpływających na rozwój miast.	Marcin Deja – Przewodniczący Rady Miejskiej, Rada Miejska w Nowym Mieście Lubawskim	Uwaga nieuwzględniona. Jest to tylko synteza diagnozy. Pełna diagnoza znajduje się w opracowaniu „Konkurencyjność Warmii i Mazur – diagnoza problemowa”. Pragniemy zwrócić uwagę, że tezy diagnozy nie mogą wynikać z subiektywnej oceny, a z obiektywnych, wspartych danymi analiz i diagnoz.
	8. Obszary strategicznej interwencji, 8.8. OSI – obszary wymagające restrukturyzacji i rewitalizacji	Uzupełnienie oczekiwanych efektów interwencji	Weryfikacja powierzchni obszarów i wykazów obiektów wyznaczonych i chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody i ochronie zabytków			Uwaga nieuwzględniona. Nie jest to oczekiwany efekt interwencji w tym OSI.
369.	7. Cele Strategiczne, 7.4. Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju, 7.4.1. Zwiększenie zewnętrznej dostępności	Określenie głównych kierunków działań w zakresie inwestycji drogowych.	Nie został uwzględniony bardzo ważny dla województwa kierunek działań w zakresie rozwoju infrastruktury drogowej tj. udrożnienie dróg krajowych poprzez wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza miasta. Podlegający konsultacjom obecny projekt strategii przewiduje likwidację problemu przebiegu głównych ciągów komunikacyjnych przez centra	Bardzo dużym problemem w zakresie dostępności komunikacyjnej województwa wpływającym hamująco na jego rozwój jest przebieg części odcinków dróg krajowych przez centra miast. Na tych odcinkach na ruch tranzytowy nakłada się ruch lokalny, a otoczenie dróg stanowią tereny silnie zurbanizowane, co skutkuje wieloma negatywnymi konsekwencjami.	Gmina Nowe Miasto Lubawskie	Uwaga nieuwzględniona. To prawda, ale w tej części projekt Strategii współgra z planami Ministra Transportu do 2020 r. co do finansowania obwodnic, z którymi samorząd województwa musi się liczyć, ponieważ sam

	komunikacyjne j oraz wewnętrznej spójności		miast wyłącznie w odniesieniu do trzech największych miast województwa (Olsztyn, Elbląg, Ełk).	<p>W godzinach szczytu ruch drogowy ulega spowolnieniu, a często zostaje wręcz zablokowany powodując wielogodzinne opóźnienia dla przemierzających się tymi odcinkami dróg. Wydłużenie czasu przejazdu oprócz uciążliwości dla kierowców i mieszkańców stanowi zagrożenie dla prowadzenia wszelkich działań ratowniczych, których w związku z nasileniem ruchu jest wyjątkowo dużo. Powyższa sytuacja zniechęca również potencjalnych inwestorów do inwestowania co wpływa negatywnie na poziom bezrobocia, a co za tym idzie na sytuację społeczną w regionie. Drgania wywoływane przez pojazdy, w tym ciężarówki TIR, powodują niszczenie zabudowań znajdujących się w bliskości drogi zaś hałas i zanieczyszczone powietrze są utrapieniem dla zamieszkujących w nich ludzi.</p> <p>Doskonałym przykładem obrazującym skalę problemu jest sytuacja na drodze krajowej nr 15 w nowym mieście lubawskim. Budowa obwodnicy tego miasta jest bardzo ważnym społecznie zadaniem, planowanym i oczekiwanym od wielu lat. Realizacja inwestycji była planowana w ramach Programu Rozwoju Polski Wschodniej i miała nastąpić do roku 2013. Jednak ze względu na znaczne problemy z uzyskaniem prawomocnej decyzji środowiskowej budowa obwodnicy naszego miasta utraciła dofinansowanie i nie została rozpoczęta w pierwotnie zakładanym terminie.</p> <p>Przygotowania do realizacji tej inwestycji są już bardzo zaawansowane. Decyzja środowiskowa</p>	nie dysponuje i nie będzie dysponował środkami na tego typu działania.
--	---	--	--	--	--

				<p>jest już prawomocna. Trwają również prace projektowe, które mają być ukończone w 2013 r.</p> <p>Należy nadmienić, że budowa nowych odcinków dróg poza miastami nie wpisuje się w sposób jednoznaczny w żaden z kierunków działań w zakresie inwestycji drogowych w projekcie strategii rozwoju województwa (z wyjątkiem Olsztyna, Elbląga i Ełku).</p> <p>O wysokim priorytecie działania świadczy fakt, że jest ono uwzględnione w obecnie obowiązującej strategii rozwoju województwa zatwierdzonej w 2005 r.</p> <p>Znaczącym argumentem za umieszczeniem proponowanego kierunku działań w strategii jest także długi okres planowania przyjęty w tym dokumencie tj. do 2025 r.</p>		
370.	<p>Rozdział 8</p> <p>Podrozdział:</p> <p>8.4. OSI – Nowoczesna wieś</p> <p>8.5. OSI – Obszary peryferyzacji społeczno-gospodarczej</p> <p>8.6. OSI – Obszary o słabym dostępie do usług publicznych</p> <p>Nr strony: 57 - 59</p>	<p>Kryteria wyboru w podrozdziałach 8.4., 8.5. i 8.6. na podstawie których Gminy Dąbrówno nie zaliczono do żadnego z w/w Obszarów Strategicznej Interwencji.</p>	<p>Prosimy o powtórne przeanalizowanie wskaźników stanowiących podstawę doboru gmin do poszczególnych obszarów interwencji, z uwzględnieniem aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej naszej gminy, która w ostatnich kilku latach uległa drastycznemu pogorszeniu.</p>	<p>Podstawową wątpliwość budzi fakt, że Gmina Dąbrówno jako jedyna w województwie nie została zaliczona do żadnego z Obszarów Strategicznej Interwencji wyszczególnionych w konsultowanym projekcie strategii. I o ile okoliczność ta nie budzi naszych wątpliwości w odniesieniu do obszarów określonych w podrozdziałach 8.1., 8.2., 8.3., 8.7., 8.8. oraz 8.9., o tyle nie do przyjęcia jest dla nas dobór przez zespół aktualizujący strategię kryteriów wyboru w podrozdziałach 8.4. i 8.6., a w szczególności w podrozdziale 8.5., na podstawie których do obszarów zagrożonych zjawiskiem peryferyzacji społeczno-gospodarczej zakwalifikowano praktycznie wszystkie gminy sąsiadujące z Gminą Dąbrówno (w tym m.in. uchodzącą za bardzo</p>	<p>Tadeusz Błaszkie wicz, Gmina Dąbrówno</p>	<p>Wyjaśnienie.</p> <p>Wielokrotnie analizowaliśmy wskaźniki i niestety wynik identyfikacji OSI jest prawdziwy. Dlatego przewidzieliśmy, że Gmina Dąbrówno może być wspierana w ramach projektów sieciowych.</p> <p>Jednakże przedłożymy problem do dyskusji Zarządowi Województwa.</p>

				<p>dobrze rozwiniętą na tle swoich sąsiadów gospodarczo Gminę Rybno), a nie uczyniono tego w odniesieniu do niej samej. Dla każdego, kto choć trochę zna naszą gminę, fakt niezaliczenia jej do grupy gmin o niskim potencjale rozwojowym w badaniu potencjału rozwojowego gmin województwa warmińsko-mazurskiego, stanowi dowód na absolutną nieadekwatność wskaźników przyjętych w kryteriach wyboru. Na podstawie lektury rozdziału 8 projektu strategii można odnieść wrażenie, że Gmina Dąbrówno (statystycznie bardzo przeciętna gmina województwa warmińsko-mazurskiego) to jedyne miejsce w województwie w którym nie występują żadne problemy i zapóźnienia, a tym samym nie wymaga ona jakichkolwiek interwencji wspomagających jej rozwój oraz spójność z regionem.</p> <p>Co prawda we wstępie do rozdziału 8 nie wyklucza się realizacji działań przypisanych danemu OSI (np. w ramach RPO) przez jednostki z niego wyłączone, jednak mówi się tam jednoznacznie, że udział ten będzie możliwy na zasadzie gmin sąsiednich, jedynie w przypadku uzasadnionej współpracy dla rozwiązywania problemów, które występują w gminach „przypisanych” do OSI. Przyjęcie powyższego rozwiązania w strategii, a w następstwie zapewne również w programach operacyjnych realizowanych przez Samorząd Województwa, jest nie do zaakceptowania w przypadku jednostki takiej jak nasza (tj. nie zakwalifikowanej</p>	
--	--	--	--	--	--

				do żadnego z OSI), ponieważ pozbawia nas ono możliwości samodzielnego wykorzystywania instrumentów rozwoju regionalnego w tych obszarach i uzależnia od woli innych JST, czego nie doświadcza w tej skali żadna inna gmina w województwie.		
371.	Rozdział 8, podrozdział 8.1 tabela, str. 54, podrozdział 8.7 tabela, str. 60	Tabela z gminami wchodzącymi w skład Tygrysa , Tabela z Gminami należącymi do Aglomeracji Olsztyńskiej	<p>dodanie gminy Dobre Miasto do obszaru Tygrysa niezależnie od kryterium kilometrów odległości od drogi nr 16 i nr 7.</p> <p>Brak Gminy Dobre Miasto w aglomeracji Olsztyna , Proponowana zmiana Dodanie Gminy Dobre Miasto</p>	<p>Błędem jest pominięcie Gminy Dobre Miasto zarówno w OSI Tygrys Warmińsko-Mazurski, jak i OSI Aglomeracja Olsztyna. Zastosowano niezrozumiałe kryterium wyboru (odległości od drogi nr 7 i 16) gdyż Gmina spełnia wszystkie istotne atuty przynależności do ww. OSI w celu dynamizacji procesów gospodarczych, wzrostu atrakcyjności inwestycji jakości życia, kooperacji krajowej i międzynarodowej. Dodatkowo pominięcie Gminy w Aglomeracji także nasuwa pytania z jakiej przyczyny nie uwzględniono tak ważnego ośrodka gospodarczo-społecznego. Na terenie gminy zlokalizowane są przedsiębiorstwa o wysokim stopniu specjalizacji w branży meblarskiej (DFM, BMT), metalowo maszynowej (POLCAR, URSUS), spożywczej (JUTRZENKA,) odnotowujące wysoki poziom innowacji (BOGART) czy też znaczące dla rozwoju rynku elektro i AGD (NEONET z największym w Polsce swoim Centrum Logistycznym).</p>	Gmina Dobre Miasto	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Celem wyodrębnienia obszaru strategicznej interwencji „Tygrys Warmińsko-Mazurski” nie było wspieranie całego Olsztyńskiego Obszaru Aglomeracyjnego, a wsparcie wykształcenia strefy rozwojowej województwa wokół dwóch głównych szlaków komunikacyjnych w regionie.</p>
372.	Rozdział 5, Analiza SWOT, str. 34	Mocna Strony	Brak w mocnej stronie potencjału Turystyczno - Wypoczynkowego	Turystyka jest istotną gałęzią gospodarczą województwa warmińsko-mazurskiego.		<p>Uwaga bezzasadna.</p> <p>Turystyka jest już w mocnych stronach.</p>

373.	Rozdział5, Analiza SWOT, str. 36	Szanse, Konkurencyjna Gospodarka	Dodanie zapisu : Wolne tereny inwestycyjne objęte Specjalnymi strefami Ekonomicznymi	Specjalne Strefy Ekonomiczne znacząco ułatwiają inwestowanie (...)	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja stanowi błąd metodologiczny – szanse dotyczą otoczenia regionu a nie jego wnętrza, dlatego zapis o wolnych terenach inwestycyjnych znalazł się w mocnych stronach.
374.	Rozdział5, Analiza SWOT, str. 36	Szanse, Nowoczesne Sieci	Dodanie zapisu: Istnienie strefy przygranicznej objętej Małym Ruchem Granicznym	Szansa na rozwój gospodarczy regionu.	Uwaga nieuwzględniona. Zespoły strategiczne dyskutowały tę kwestię uznając, że samo istnienie strefy przygranicznej może być zarówno szansą, jak i zagrożeniem.
375.	Rozdział5, Analiza SWOT, str. 35	Słabe Strony	Dodanie Zapisu: Utrzymujący się od wielu lat jeden z najniższych wskaźników atrakcyjności inwestycyjnej w kraju, Słaba aktywność Warmińsko Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej na tle innych stref w kraju.	źródło: Atrakcyjność Inwestycyjna Województw i podregionów Polski 2012, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, pod red. Marcina Nowickiego, Gdańsk 2012	Uwaga bezzasadna. Analiza atrakcyjności inwestycyjnej IBnGR obejmuje między innymi chłonność rynku, elementy infrastruktury transportowej, rozwój szkolnictwa, a te elementy zawarte są w całościowej analizie SWOT. Syntetyczna niska atrakcyjność inwestycyjna dostrzegana jest ponadto w szansach w pkt.1 przy

						<p>Konkurencyjnej Gospodarce.</p> <p>Nie wskazywaliśmy konkretnych instytucji, ale propozycję tę konsumuje słaba strona „braki instytucjonalne i podaży usług dla biznesu...”</p>
376.	Rozdział 7, s 40	Cele Strategiczne	Cele Strategiczne nie uwzględniają tak ważnych elementów jak: zasoby, koszty pracy, rynki zbytu i wynikające z tej atrakcyjności możliwości inwestycyjne województwa.	źródło: Atrakcyjność Inwestycyjna Województw i podregionów Polski 2012, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, pod red. Marcina Nowickiego, Gdańsk 2012		<p>Uwaga niezrozumiała.</p> <p>Niemniej jednak informujemy, że cele strategiczne są dobrze określone co wynika ze śródkresowej ewaluacji realizacji Strategii.</p>
377.	Rozdział 7, podrozdział 7.4.1, str. 50 pkt. b. h.	Zwiększenie Zewnętrznej Dostępności Komunikacyjnej oraz Wewnętrznej Spójności, h. poprawy dostępności do przejść na granicy z obwodem kaliningradzkim FR	Proponowany zapis : poprawy dostępności do przejść na granicy z obwodem kaliningradzkim FR <u>poprzez modernizację drogi nr 51 wraz z budową obwodnic na odcinku Olsztyn-Bezledy.</u>	<p>Nie ujęcie drogi nr 51 w inwestycjach drogowych stoi w wyraźnej sprzeczności z punktem D str. 49</p> <p>Droga krajowa nr 51 stanowi kręgosłup gospodarczy do wymiany handlowej z obwodem Kaliningradzkim oraz znacząco obsługuje mały ruch graniczny, jest potencjałem do zwiększenia wymiany gospodarczej między Rosją. Jej modernizacja zapewni szybki i trwały rozwój Olsztyna jako głównego ośrodka gospodarczego województwa, będzie logicznym uzupełnieniem Kluczowej inwestycji o charakterze turystyczno-społecznym jaką są Termy Warmińskie gdyż otworzy sprawną ić komunikacyjną zarówno z południa jak i północy czyli Kaliningradu.</p> <p>Brak w inwestycjach drogowych drogi nr 51 na odcinku Olsztyn-Granica</p>		<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Propozycja sprzeczna z przyjętą koncepcją podczas aktualizacji. Nie przesądzamy o numerach dróg z wyjątkiem dróg objętych siecią TEN-T i drogi krajowej nr 51, która jest drogą ekspresową na odcinku do Olsztyna. W pozostałych przypadkach wskazujemy problemy do rozwiązania.</p>

				Państwa, powoduje odcięcie stolicy regionu od Obwodu Kaliningradzkiego a tym samym skierowanie korzyści gospodarczych do Trójmiasta i Warszawy z pominięciem głównego ośrodka gospodarczego regionu – Olsztyna.		
378.	7.1.1.a	(np. rozwój funkcji sanatoryjno-uzdrowiskowych i różnych form turystyki aktywnej, a także rewitalizacja jezior dla wędkarstwa)	(np. rozwój funkcji sanatoryjno-uzdrowiskowych <u>obszarów już posiadających ów status oraz obszarów ujętych w opracowaniu z 2001 roku pn. „Analiza możliwości wprowadzenia funkcji uzdrowiskowej w województwie warmińsko – mazurskim” dążących do jego uzyskania</u> i różnych form turystyki aktywnej, a także rewitalizacja jezior dla wędkarstwa)	Gmina Miejska Górowo Iławeckie od roku 2011, opierając się na dokumencie pn. „Analiza możliwości wprowadzenia funkcji uzdrowiskowej w województwie warmińsko – mazurskim”, rozpoczął działania zmierzające do przygotowania Gminy Miejskiej Górowo Iławeckie, do uzyskania statusu gminy uzdrowiskowej. Rada Miasta uchwałą XVII/58/2011 z dnia 23 września 2011 roku przyjęła „Koncepcję utworzenia uzdrowiska w Górowie Iławeckim”. Dokument ten określił najważniejsze etapy działań, prowadzących do dostosowania infrastruktury Górowa Iławeckiego do potrzeb przyszłej funkcji uzdrowiskowej. Za przyjęciem takiej propozycji rozwoju miasta przemawiały zarówno względy historyczne, gdyż w okresie międzywojennym, jak podają źródła niemieckie, na terenie ówczesnego Landsbergu (dawna nazwa Górowa Iławeckiego), prowadzono rehabilitację żołnierzy wermachtu. Jak i fakt powojennej kontynuacji tej tradycji, której wyrazem jest funkcjonujący już od ponad 20 lat Wojewódzkiego Szpitala Rehabilitacyjnego, który z powodzeniem, w przypadku zgody	Jacek Przemysław Kostka Gmina Miejska Górowo Iławeckie	Uwaga bezzasadna. Nie wnosi wartości dodanej. Stanowi jedynie zbędne z punktu widzenia celu Strategii i nie adekwatnie metodologicznie uszczegółowienie.

				organu założycielskiego, mógłby rozszerzyć swój zakres usług o te, o charakterze uzdrowiskowym. W okolicach Górowa Iławeckiego znajdują się ponadto udokumentowane złoża torfu leczniczego (borowiny). A także, na podstawie istniejących badań można zakładać, że w przypadku pogłębienia istniejących studni głębinowych, uzyskana zostanie woda mineralna o właściwościach leczniczych.	
379.	7.2.2.e	urządzenia melioracyjne	urządzenia melioracyjne oraz infrastruktura wodociągowa na obszarach miejskich	Zapis pozwoli na zabezpieczenie obszarów miejskich w kompleksowy sposób w dobrej jakości dostęp do wody pitnej, zapewni zabezpieczenie ppoż obszarów miejskich oraz umożliwi zabezpieczenie w przesyłce wody niezbędnej do prowadzenia działalności gospodarczej oraz obszarów które będą mogły zostać wykorzystane do rozwoju przedsiębiorczości opartej o produkcję spożywczą według zasady „od pola do stołu”	Uwaga uwzględniona, ale infrastruktura wodociągowa postrzegana jest w celu 7.4.3. Poprawa jakości i ochrony środowiska.
380.	7.4.1.b	Po podpunkcie j	k. podstawowej sieci dróg wojewódzkich a szczególności drogi DW 511 i DW 512 stanowiących najważniejsze arterie łączące Górowo Iławeckie z centrami administracji powiatowej i wojewódzkiej	Realizacja tej inwestycji poprawi spójność regionu zapobiegając wykluczaniu mieszkańców i obszarów powiatów bartoszyckiego i braniewskiego oraz spowoduje poprawę bezpieczeństwa na drogach regionu poprzez bardziej równomierne rozmieszczenie ciężkiego transportu drogowego przez rozwój (udrożnienie) odpowiedniej sieci drogowej oraz: <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności - rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 512 do parametrów zgodnie z założoną dla nich klasą i przystosowanie ich do zwiększonej normy naciskowej dla 	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja sprzeczna z przyjętą koncepcją podczas aktualizacji. Nie przesądzamy o numerach dróg z wyjątkiem dróg objętych siecią TEN-T i drogi krajowej nr 51, która jest drogą ekspresową. W pozostałych przypadkach wskazujemy problemy do rozwiązania.

				<p>samochodów ciężarowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - przebudowa niebezpiecznych miejsc, - uspokojenie ruchu na drogach tranzytowych przechodzących przez miasta i małe miejscowości, - wspieranie modernizacji dróg lokalnych służących powiązaniu lokalnych ośrodków wzrostu oraz wzrostu dostępności drogowej terenów inwestycyjnych. <p>Modernizacja drogi wojewódzkiej na odcinku Bartoszyce – Górowo Iławeckie – Pieniężno pozwoli na zmniejszenie natężenia ruchu tranzytowego na trasie Bezledy – Dobrze Miasto – Orneto, którą to do tej pory przemierzczały się ciężkie pojazdy (TIR) z przejścia granicznego w Bezledach w stronę Europy Zachodniej.</p> <p>Możliwość rozwoju miasta Górowo Iławeckie tkwi także w rozbudowie drogi nr 511, prowadzącej od Górowa w kierunku Lidzbarka Warmińskiego. Rozwiązanie to pomogłoby przejąć przez miasto część tranzytu samochodowego Obwód Kaliningradzki – Polska.</p> <p>Mieszkańcy Górowa Iławeckiego od wielu lat doświadczają ogromnych uciążliwości spowodowanych fatalnym stanem dróg łączących je z głównymi ośrodkami administracyjnymi i gospodarczymi regionu. Ponadto trudności związane z transportem drogowym powodują utrudnienia w obrocie towarowym, skutecznie zniechęcając potencjalnych inwestorów zainteresowanych rozpoczęciem lub rozwinięciem działalności gospodarczej</p>	
--	--	--	--	--	--

				w naszym mieście, potęgując wykluczenie wynikające z peryferyjnego usytuowania jst.		
381.	<p>7.1. Cel strategiczny 1. Wzrost konkurencyjności Gospodarki</p> <p>7.1.1. Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój Inteligentnych specjalizacji, str. 41 , punkt A</p>	<p>A. Jakość produktów i usług. Zakres tego kierunku obejmuje m.in.: wspieranie innowacyjności; transfer wiedzy i technologii; podaż kapitału (instrumenty inżynierii finansowej, kapitały wysokiego ryzyka); programy promocji jakości; utrzymywanie norm i standardów przyjętych w Unii Europejskiej;</p> <p>produktowe podejście do oferty turystycznej uwzględniające konieczność wydłużania sezonu turystycznego i poszukiwania różnorodnych oraz nowatorskich form turystyki i wypoczynku (np. rozwój funkcji sanatoryjno-uzdrowiskowych i różnych form turystyki aktywnej, a także rewitalizacja jezior dla wędkarstwa); wspieranie inicjatyw rozwijających produkcję żywności według zasady „od pola do stołu”; wsparcie informacyjno-szkoleniowe.</p>	<p>Dopisać: - utworzenie sieci ośrodków rehabilitacyjnych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego</p> <p>-wsparcie przebudowy, budowy obiektów lecznictwa w zakresie rehabilitacji i turystyki zdrowotnej;</p> <p>w tym specjalizacji ośrodków medycznych, rozwój medycyny naturalnej, rozwój usług opiekuńczo-medycznych m.in. dla osób starszych, niepełnosprawnych oraz poprawy kondycji społeczeństwa</p>	<p>Naturalne uwarunkowania przyrodnicze województwa warmińsko-mazurskiego i jego różnorodność (lasy, akweny wodne, rzeki). umożliwiają nie tylko wysokiej jakości turystykę i wypoczynek, ale przede wszystkim stanowią szansę dla rozwoju sieci centrów rehabilitacyjnych z uwagi na zmieniające się trendy w turystyce oraz zjawisko starzenia się europejskich społeczeństw czy też z uwagi na wzrost osób wymagających rehabilitacji powstanie na terenie województwa sieci centrów rehabilitacyjnych stanowić może ważny filar rozwoju społecznego-gospodarczego.</p>	Krzysztof Hećman Gmina Miejska Kętrzyn	Uwaga bezzasadna do strategii rozwoju województwa. Należy do sfery planowania operacyjnego – zostanie przeanalizowana i ewentualnie wykorzystana na etapie planowania operacyjnego.

382.	<p>7.1. Cel strategiczny 1. Wzrost konkurencyjności gospodarki</p> <p>7.1.1. Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój Inteligentnych specjalizacji, str. 41 , punkt A</p>	<p>A. Jakość produktów i usług. Zakres tego kierunku obejmuje m.in.: wspieranie innowacyjności; transfer wiedzy i technologii; podaż kapitału (instrumenty inżynierii finansowej, kapitały wysokiego ryzyka); programy promocji jakości; utrzymywanie norm i standardów przyjętych w Unii Europejskiej; produktowe podejście do oferty turystycznej uwzględniające konieczność wydłużania sezonu turystycznego i poszukiwania różnorodnych oraz nowatorskich form turystyki i wypoczynku (np. rozwój funkcji sanatoryjno-uzdrowiskowych i różnych form turystyki aktywnej, a także rewitalizacja jezior dla wędkarstwa); wspieranie inicjatyw rozwijających produkcję żywności według zasady „od pola do stołu”; wsparcie informacyjno-szkoleniowe.</p>	<p>dopisać:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tworzenie nowoczesnych centrów logistycznych wspierających obrót produktami rolnymi - wspieranie wyrobu produktów tradycyjnych i regionalnych, poprawa marketingu produktów rolnych 	<p>Współczesny klient poszukuje produktów wysokiej jakości, znanego pochodzenia. Dlatego wzrasta zainteresowanie produktami tradycyjnymi i regionalnymi, wytwarzanymi w małej skali lub bezpośrednio od rolników. Region województwa warmińsko- mazurskiego z uwagi na swoje walory przyrodnicze stwarza szansę rozwoju rolnictwa. Stworzenie centrum handlu lokalnego dla rolników przyniesie korzyści zarówno producentowi rolnemu jak i nabywcy żywności, gdyż sprzedaż bezpośrednia na linii producent rolny-klient: - wpływa w zasadniczy sposób na wzrost dochodów gospodarstwa,</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprzedający ma możliwość ustalania ceny produktu, - przyczynia się do ograniczenia bezrobocia na wsi, - umożliwia istnienie niewielkiego gospodarstwa, - motywuje do inwestycji i rozwoju produkcji, - kreuje własną markę producenta, <p>Konsument natomiast ma bezpośredni kontakt z wytwórcą żywności, produkty zakupione są najświeższe i najtańsze.</p>		Jw.
383.	<p>.1. Cel strategiczny 1. Wzrost konkurencyjności gospodarki</p> <p>7.1.1. Wzrost konkurencyjności regionu</p>	<p>D. Współpraca. Ten kierunek powinien być realizowany przede wszystkim poprzez: inicjowanie, tworzenie i współpracę instytucjonalną na poziomie lokalnym, międzyregionalnym i międzynarodowym (w tym klastry, grupy producenckie,</p>	<p>D. Współpraca. Dopisać: -współpraca w zakresie innowacji pomiędzy przedsiębiorstwami i innymi podmiotami służącej transferowi technologii oraz tworzenie bazy do współpracy firm na terenie województwa</p>	<p>Celem współpracy w zakresie innowacji pomiędzy przedsiębiorstwami i innymi podmiotami, który ma służyć transferowi technologii jest zwiększenie potencjału rozwojowego województwa warmińsko- mazurskiego poprzez zaangażowanie władz samorządowych w województwie, przedstawicieli uniwersytetu warmińsko-mazurskiego</p>		<p>Uwaga bezzasadna. Według autorów projektu Strategii obecne zapisy konsumują tą propozycję.</p>

	poprzez rozwój Inteligentnych specjalizacji, str. 41 Punkt D	stowarzyszenia skupiające przedsiębiorców, współpraca na linii nauka – biznes, tworzenie centrów kompetencji inteligentnych specjalizacji).	warmińsko- mazurskiego	jak również regionalnych firm tj. Michelin Olsztyn, Philips Lighting Poland do realizacji polityki rozwojowej zmierzającej w kierunku gospodarki mikroekonomicznej opartej na lokalnej wiedzy i doświadczeniu.	
384.	7.4. Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju 7.4.1. Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjne j oraz wewnętrznej spójności B. Inwestycje drogowe, punkt E) str. 50	B. Inwestycje drogowe – w szczególności powinny dotyczyć: E zwiększenia dostępności przestrzennej obszarów o najniższym jej poziomie do Olsztyna (dokończenie modernizacji drogi krajowej nr 16, która objęta będzie siecią TEN-T na odcinku od Borek Wielkich przez Mrągowo do Ełku) i subregionalnych ośrodków wzrostu w tym budowa i modernizacja dróg lokalnych;	B. Inwestycje drogowe – w szczególności powinny dotyczyć: E zwiększenia dostępności przestrzennej obszarów o najniższym jej poziomie do Olsztyna (dokończenie modernizacji drogi krajowej nr 16, która objęta będzie siecią TEN-T na odcinku od Borek Wielkich przez Mrągowo do Ełku) i subregionalnych ośrodków wzrostu w tym budowa i modernizacja dróg lokalnych, <u>poprawa dostępności komunikacyjnej małych miast</u>	W okresie programowania 2007-2013 w ramach Regionalnego Programu Warmia i Mazury był tylko jeden nabór wniosków (poddziałanie 5.2.1) w ramach którego samorządy gminne mogły ubiegać się o remont dróg publicznych, natomiast na remonty dróg powiatowych (poddziałanie 5.1.6) konkursy były ogłaszane co roku. zauważyć należy, że gminy, prócz Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych, w ramach którego mogły ubiegać się na remont dróg lokalnych, a tym samym poprawę dostępności komunikacyjnej do swoich terenów inwestycyjnych czy kompleksów turystycznych, nie miały możliwości ubiegania się o dofinansowanie na drogi lokalne. Brak nakładów inwestycyjnych na drogi, z uwagi na ograniczone budżety samorządów, powoduje, że z każdym rokiem są one w coraz gorszym stanie.	Uwaga nieuwzględniona. W perspektywie 2020 r. obowiązywała będzie inna logika interwencji na drogach lokalnych. Kryją się np. pod poprawą czasu dojazdu do miast powiatowych, przede wszystkim na obszarach o słabym dostępie do usług publicznych.
385.	7.4. Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju 7.4.1. Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjne j oraz	B. Inwestycje drogowe – w szczególności powinny dotyczyć: dróg rowerowych poprawiających bezpieczeństwo ruchu i dostępność komunikacyjną do usług publicznych.	Inwestycje drogowe – w szczególności powinny dotyczyć: dróg rowerowych poprawiających bezpieczeństwo ruchu i dostępność komunikacyjną do usług publicznych, w tym: - <u>budowa ścieżek rowerowych na obszarze obejmującym region Krainy Wielkich Jezior Mazurskich</u>	Budowa trasy rowerowej na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich będzie dodatkową atrakcją dla osób odwiedzających Mazury. Turyści korzystający z noclegów na terenie Krainy Wielkich Jezior Mazurskich będą mogli w każdej chwili (bez organizacji dodatkowego transportu) włączyć się do czynnego udziału w ruchu rowerowym.	Uwaga nieuwzględniona. W tym wypadku chodzi o drogi rowerowe. Zwracamy uwagę, że jest to cel operacyjny 7.4.1. Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz

	wewnętrznej spójności B. Inwestycje drogowe, punkt j) str. 50					wewnętrznej spójności, pkt B. Inwestycje drogowe. Ścieżki rowerowe w nowej logice programowania kwalifikują się do ochrony środowiska.
386.	7.4. Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju 7.4.1. Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności B. Inwestycje drogowe, str. 50	B. Inwestycje drogowe – w szczególności powinny dotyczyć:	Dopisać punkt k) Remont drogi Kętrzyn – Giżycko	Położenie miasta Kętrzyn w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego na pograniczu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich, Pojezierza Mrągowskiego oraz Niziny Sępopolskiej generuje rozwój regionu, w szczególności w obszarze różnego typu usług (oświetlenia Philips, meblarstwo, usługi krawieckie), w tym także turystyki. globalizacja rynku usług oraz producentów powoduje konieczność szeroko rozumianej wymiany handlowej podstawowym celem jest odpowiednia jakość infrastruktury drogowej. Nasze miasto, ze względu na naszą historię i zachowane obiekty zabytkowe, jest miejscem bardzo atrakcyjnym pod względem turystycznym, łączącym kultury i tradycje różnych narodowości, które warto zobaczyć. Remont drogi giżycko Kętrzyn stanowi uzupełnienie ruchu turystycznego (turysta przebywający np. w Giżycku będzie mógł przyjechać do Kętrzyna, następnie udać się do Mrągowa i powrócić do Giżycka). Z uwagi na zły stan połączeń komunikacyjnych jest miastem mało odwiedzanym przez turystów. Potwierdzają to statystyki GUS - w roku 2011 z noclegów na terenie powiatu kętrzyńskiego skorzystało 27,3 tys. turystów, przy czym w miastach ościennych, tj. w	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja sprzeczna z przyjętą koncepcją podczas aktualizacji. Nie przesądzamy o numerach dróg z wyjątkiem dróg objętych siecią TEN-T i drogi krajowej nr 51, która jest drogą ekspresową. W pozostałych przypadkach wskazujemy problemy do rozwiązania.	

				<p>Mrągowie - 197,2 tys. w Giżycku- 262,3 tys. turystów.</p> <p>Niedostateczny stan głównych dróg dojazdowych do miasta zniechęca także potencjalnych i przyszłych inwestorów, gdyż zwiększa to koszty eksploatacji pojazdów, co powoduje z kolei zwiększenie kosztów pracy.</p>	
387.	<p>7.4. Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju</p> <p>7.4.1. Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności</p> <p>C. Infrastruktura kolejowa:, str. 51</p>	<p>C. Infrastruktura kolejowa:</p> <p>a. modernizacja linii kolejowej Rail Baltica przez Ełk (E75);</p> <p>b. modernizacja objętej projektem sieci TEN-T linii kolejowej Toruń-Łława-Olsztyn-Korsze-Ełk;</p> <p>c. dowiązanie komunikacyjnego stolicy województwa do stolicy Polski poprzez modernizację linii kolejowej na odcinku Olsztyn-Działdowo (nr 216);</p> <p>Strona 51</p> <p>d. skomunikowanie lotniska regionalnego w Szymanach ze wschodnią częścią województwa poprzez modernizację linii kolejowej na odcinku Szczytno-Pisz;</p> <p>e. modernizacja linii kolejowej Braniewo-Olsztyn (z uwagi na rozwijającą się współpracę z obwodem kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej)</p>	<p>C. Infrastruktura kolejowa:</p> <p>Dopisać punkt f)</p> <p>Linia kolejowa Kaliningrad-Olsztyn- Toruń – Berlin</p>	<p>Z uwagi na współpracę województwa warmińsko-mazurskiego z obwodem kaliningradzkim oraz fakt integracji w ramach UE, w tym szczególnie z Niemcami wznowienie i modernizacja linii kolejowej łączącej KALININGRAD I BERLIN UMOZLIWI ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, TURYSTYKI, wymiany handlowej ORAZ UŁATWI DOSTĘP DO TYCH MIAST.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zarząd Województwa dokonał strategicznego wyboru linii kolejowych do zmodernizowania w perspektywie do 2025 r., a i tak nosi on charakter jedynie rekomendacji skierowanych do Ministra Transportu i PKP</p>

388.	<p>7.4. Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju</p> <p>7.4.1. Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjne j oraz wewnętrznej spójności</p> <p>F. Infrastruktura graniczna:, STR. 51</p>	<p>F. Infrastruktura graniczna: rozbudowa morskiego przejścia granicznego wraz z budową terminalu dla odpraw statków handlowych w Elblągu; rozbudowa przejść granicznych drogowych oraz innych przejść drogowych i kolejowych uzasadnionych ekonomicznie, budowa przejść dla ruchu lokalnego</p>	<p>F. Infrastruktura graniczna: rozbudowa morskiego przejścia granicznego wraz z budową terminalu dla odpraw statków handlowych w Elblągu; rozbudowa przejść granicznych drogowych oraz innych przejść drogowych i kolejowych uzasadnionych ekonomicznie, budowa przejść dla ruchu lokalnego, <u>w tym wybudowanie przejść granicznych wraz z infrastrukturą komunikacyjną Michałkowo- Żelaznodorożnyj i Perły – Kryłowo</u></p>	<p>Wymiana handlowa determinuje konieczność tworzenia szerokiej bazy przejść granicznych. Budowa nowych przejść granicznych dla województwa warmińsko – mazurskiego wpłynie na ożywienie rynku handlu i usług, a co za tym idzie – zwiększenie zatrudnienia. poza tym rozwój sieci komunikacyjnej i budowa nowych przejść granicznych umożliwi organizacje wspólnych przedsięwzięć o charakterze gospodarczym, społecznym i kulturalnym.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Przejścia graniczne i infrastruktura graniczna znajdują się w kompetencjach Wojewody Warmińsko-Mazurskiego. Samorząd województwa nie posiada wpływu ani żadnych narzędzi finansowych, by oddziaływać na tę sferę.</p>
389.	<p>7.3.2. Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej</p> <p>D. Współpraca z obwodem kaliningradzkim FR, który jest dla Warmii i Mazur ważnym i naturalnym, z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo, partnerem międzynarodowym.</p>	<p>D. Współpraca z obwodem kaliningradzkim FR, który jest dla Warmii i Mazur ważnym i naturalnym, z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo, partnerem międzynarodowym. Waga, jaką Warmia i Mazury przypisują rozwojowi tej współpracy wynika nie tylko z faktu uczestniczenia w inicjatywach związanych z regionem bałtyckim, ale przede wszystkim z możliwości osiągnięcia wspólnych korzyści gospodarczych. Do przewidywanych działań należą: wsparcie inicjatyw proeksportowych, działania na rzecz poprawy czystości wód Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego, współrealizacja przedsięwzięć kulturalnych, współpraca w</p>	<p>D. Współpraca z obwodem kaliningradzkim FR, Dopisać:</p> <p>- powstanie na terenie województwa warmińsko-mazurskiego Centrum Współpracy z Obwodem Kaliningradzkim</p>	<p>Powstanie Centrum Współpracy z Obwodem Kaliningradzkim stanowiłoby wspólny system wymiany informacji i promocji regionu, który będzie działał m.in. poprzez wspólne tworzenie i zarządzanie informacyjno-promocyjnymi portalami internetowymi, przygotowywanie i wydawanie wielojęzycznych wydawnictw promocyjno- informacyjnych, prowadzenie wspólnych szkoleń dla branży, realizację wspólnych kampanii promocyjnych, międzynarodowych sympozjów i konferencji , tworzenie warunków rozwoju sieci instytucji otoczenia biznesu, ośrodków wspierania przedsiębiorczości, centrów informacji i transferu technologii, organizowanie wspólnych przedsięwzięć o charakterze gospodarczym, społecznym i kulturalnym, itp.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Propozycja nosi charakter konkretnego projektu. Zwracamy uwagę, że dotyczy Intensyfikacji współpracy międzyregionalnej, tj. kwestii które uzgadnia się co najmniej dwustronnie.</p>

		strefie przygranicznej (z zakresu infrastruktury technicznej i społecznej), m.in. w obszarze transgranicznym, kreowanie międzynarodowych produktów turystycznych oraz powiązań transportowych, szczególnie w oparciu o potencjał Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego oraz rozwój kształcenia w zawodach (rzemiosłach) tradycyjnych, opartych o specyficzne zasoby gospodarcze.			
390.	7.3.2. Intensyfikacja współpracy międzyregiona lnej, C. Współpraca z województwem mazowieckim, w tym z Warszawą, str. 50	C. Współpraca z województwem mazowieckim, w tym z Warszawą. Warszawa zajmuje już obecnie wśród miast Unii Europejskiej miejsce na początku drugiej dziesiątki jeśli idzie o koncentrację potencjału gospodarczego i siłę nabywczą. Dlatego żywotnym interesem województwa warmińsko-mazurskiego jest wykorzystanie komplementarności wobec stolicy kraju, sprzyjającej transferowi dochodów i tworzeniu miejsc pracy np. współpraca na linii nauka-biznes. Kwestia zasadniczej poprawy dostępności terytorialnej do stolicy wymaga inwestycji podejmowanych także na obszarze województwa mazowieckiego. Istotnym tematem jest pobudzanie rozwoju społeczno-gospodarczego gmin przygranicznych obydwu	Usunięcie punktu	Współpraca na linii nauka- biznes czy poprawy dostępności terytorialnej powinna być ukierunkowana na województwa pomorskie, Euroregion Bałtyk czy województwo podlaskie. Programy w nowej perspektywie finansowania ukierunkowane są na rozwój województw Polski wschodniej oraz współpracę z krajami tj. Norwegia, Islandia i Liechtenstein w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Ponadto z uwagi na współpracę z Obwodem kaliningradzkim wszelkie działania, inwestycje, transfer dochodów, transfer wiedzy powinny być ukierunkowane na województwo pomorskie, euroregion Bałtyk.	Uwaga bezzasadna. Region sąsiaduje również z województwem mazowieckim, przy czym znaczna część jego dochodu pochodzi od klienta z województwa mazowieckiego. Autor propozycji nie zauważa jeszcze jednego istotnego instrumentu do realizacji celów Województwa, tj. kontraktu terytorialnego.

		województw			
391.	7.2.2. Wzrost dostępności i jakości usług publicznych, Punkt D str. 46	D. Instytucje kultury i organizacje pozarządowe. Ten kierunek działań wiąże się z aktywizacją społeczną, ale również ze wzrostem jakości i różnorodności oferty kulturalnej regionu, przede wszystkim dla swoich mieszkańców. Potrzebne będzie wsparcie finansowe instytucji kultury również na rzecz włączenia ich w tworzenie produktów turystycznych i wypoczynkowych oraz rozszerzenie kręgu odbiorców (w tym osoby niepełnosprawne, uczniowie). Instytucje kultury i organizacje pozarządowe będą wspierane również w procesie wzmacniania ich funkcji regionotwórczej.	DOPISAĆ ZAPIS: -inspirowanie i wspieranie rozwoju kultury ludowej i amatorskiej, w tym folkloru i rękodzieła ludowego twórczości profesjonalnej i amatorskiego ruchu artystycznego z uwzględnieniem specyficznego dla woj. warmińsko-mazurskiego różnicowania narodowościowego i religijnego, a także ich promocji w kraju i za granicą	Kultura tradycyjna stanowi ważną część ogólnoswiatowego dziedzictwa nie dającą się niczym zastąpić w kulturze narodowej. Kulturowe zróżnicowania regionalne wyrażające się m.in. w zwyczajach, tradycjach, stanowią czynnik rozwoju lokalnego, sposób na przyciągnięcie turystów, tworzenie nowych, pozarolniczych miejsc pracy oraz kreowanie pozytywnego wizerunku regionu.	Uwaga nieuwzględniona jako zbyt szczegółowa na etapie planowania strategicznego, tym bardziej, że mieści się w ramach istniejącego zapisu dotyczącego wzmacniania funkcji regionotwórczej.
392.	7.4. Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju Główne kierunki działań w tym celu:	-	Dopisać punkt: H modernizacja i rozbudowa bazy sportowo-rekreacyjnej - budowa obiektów sportowych takich jak wielofunkcyjne hale sportowe, stadiony - organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych o zasięgu regionalnym, krajowym i międzynarodowym	W ramach tego punktu działania powinny zostać ukierunkowane na poprawę kondycji fizycznej mieszkańców regionu poprzez m.in. na budowę, modernizację obiektów sportowych o znaczeniu regionalnym i krajowym, tj. wielofunkcyjne hale sportowo- widowiskowe, stadiony boiska, sale sportowe, centra sportowo-rekreacyjne wykorzystywane zarówno masowo jak i w sporcie wyczynowym. Baza obiektów strategicznych dla sportu kwalifikowanego i rekreacji sportowej nie odpowiada standardom	Uwaga nieuwzględniona. W perspektywie 2020 r. województwo nie będzie dysponowało środkami na tego typu działania. Jeśli JST planuje realizację takich przedsięwzięć proponujemy zawrzeć to w lokalnych strategiach rozwoju.

				<p>europejskim, ani liczebnie, ani pod względem jakości. W zdecydowanej większości są to obiekty zaniedbane, często wymagające kapitalnego remontu, zazwyczaj trudno dostępne dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>Badania wskazują także na pogarszający się poziom wydolności i sprawności fizycznej dzieci i młodzieży. Do głównych przyczyn takiego stanu należy z pewnością zaliczyć małą aktywność ruchową dzieci i młodzieży .</p> <p>Stowarzyszenia i kluby sportowe prowadzą swoją działalność w trudnych warunkach organizacyjnych i materialnych. W ostatnich latach obserwuje się w niepokojącą tendencję do ograniczania działalności programowej klubów sportowych</p> <p>Dlatego też istotnym dla rozwoju sportu wśród dzieci i młodzieży osób dorosłych, jest odpowiednie zachęcanie do uczestnictwa w różnych formach aktywności Ponadto inwestycje w infrastrukturę sportową oraz jej doposażenie umożliwi uprawianie sportu w godzinach popołudniowych oraz stwarza szanse na organizację wszelkiego rodzaju zajęć sportowych.</p>		
393.	Rozdział 9 i inne fragmenty dokumentu mówiące o inteligentnych specjalizacjach	<p>pominiecie stolarki otworowej przy wyborze inteligentnych specjalizacji</p> <p>wybiórcze stosowanie się do zaleceń komisji europejskiej</p>	<p> dodanie stolarki otworowej jako odrębnej specjalizacji</p> <p>2.stosowanie wytycznych komisji europejskiej w stosunku do wszystkich branż i dopiero na tej podstawie przeprowadzenie analizy rynku</p>	<p>Po analizie projektu regionu warmińsko-mazurskiego w latach 2014 – 2025 pragniemy przedstawić kilka bardzo istotnych uwag. Od razu rzuca się w oczy brak uwzględnienia stolarki budowlanej, jako inteligentnej specjalizacji, mimo iż branża ta spełnia wszystkie kryteria dotyczącej inteligentnych specjalizacji zgodnie z wymaganiami cytowanymi w strategii za (Foray d. I in, 2012). Branża stolarki</p>	Jacek Nowicki	<p>Co do zasady uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Inteligentna specjalizacja nie jest tożsama sektorowi Powinna obejmować pola działalności gospodarczej. Kwestia stolarki otworowej będzie omawiana</p>

				<p>budowlanej była ujęta w poprzedniej strategii. Jednak od pewnego czasu widać jej pomijanie przez władze województwa. Mamy nadzieję jednak, że tak postawa nie jest powodem braku stolarki budowlanej nowotworzonej strategii.</p> <p>Z dostępnych nam danych nt. Członków poszczególnych zespołów roboczych wynika, że znakomita ich większość to urzędnicy. Bardzo słabo są reprezentowani przedsiębiorcy regionu, a to ich przede wszystkim będzie dotyczyć strategia.</p> <p>Podczas konferencji „the power of research and innovation strategies for smart specialisation” w Brukseli stwierdzono, że w koncepcji inteligentnych specjalizacji klastry powinny stać się podstawowym elementem identyfikacji obszarów priorytetowych. Klaster mazurskie okna jest najprężniej działającym klasterem w naszym regionie. Niestety nikt nie zwrócił się do nas w tej sprawie.</p> <p>Zgodnie z wytycznymi komisji europejskiej w strategii nacisk kładzie się na innowacje i konkurencję.</p> <p>Niestety nie wskazano na konkretne innowacje i działania konkurencyjne w przypadku wymienionych, planowanych inteligentnych specjalizacji. Należy, zatem bezkrytycznie przyjąć ocenę członków zespołów roboczych, którzy jak wspomnieliśmy wcześniej nie mają nic wspólnego z biznesem?</p> <p>Nawet jednak wówczas nie można pominąć faktów. Przedsiębiorcy z branży stolarki budowlanej to porównywalna ilość przedsiębiorców w</p>	<p>podczas spotkania konsultacyjnego z przedsiębiorcami dot. specjalizacji drewno i meblarstwo. W strategii są przedstawione przykładowe pola działalności w ramach inteligentnych specjalizacji.</p>
--	--	--	--	---	---

				<p>stosunku np. Do meblarstwa.</p> <p>Wprowadzają ciągle nowe rozwiązania innowacyjne. Do najważniejszych należy zaliczyć stolarkę energooszczędna, pasywną czy ekoekstruzję i koekstruzję. Są to działania przede wszystkim nastawione na ochronę środowiska, która jest jednym z priorytetów komisji europejskiej. Ok. 30% eksport przedsiębiorców branży świadczy natomiast najlepiej o ich konkurencyjności. Dodatkowo zrzeszenie np. W formie klastra mazurskie okna pozwala na uzyskanie podobnego do największych producentów w kraju potencjału. Daje natomiast znaczną nad nimi przewagę polegającą na łatwości przystosowania się do wymogów rynku, a także na kreowanie wręcz tego rynku.</p> <p>W przypadku wielkich firm przestawienie produkcji jest bardzo trudne. W przypadku natomiast zrzeszonych mniejszych firm jest to bardzo łatwe. Przykłady to chociażby błyskawiczne przestawienie na produkcję nietypowej w naszych warunkach stolarki angielskiej czy skandynawskiej.</p> <p>W strategii pojawia się sektor ict. Komisja europejska faktycznie traktuje te branże, jako parytetową, ale w sferze hardware. W przypadku firm naszego regiony nie widać raczej specjalnej koncentracji tego typu firm. Te, które działają w naszym regionie zajmują się raczej softwarem.</p> <p>Niestety nie mamy możliwości tak dogłębnej analizy danych, jaką mieli</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>autorzy projektu ze względu na zaledwie 30 dniowy termin składania uwag od strategii. Widać jednak, że brak stolarki budowlanej, jako inteligentnej specjalizacji jest delikatnie mówiąc dużym przeoczeniem. Nie widzimy powodu dlaczego branża ta nie została poddana podobnej analizie jak proponowane przez autorów. Argument, że stolarka została uwzględniona w meblarskie i przemyśle drzewnym jest zupełnie nietrafiony. Stolarka drewniana ze względu na udział w kilkunastomiliardowym rynku stolarki powinna być jej częścią.</p> <p>Wobec powyższego wnioskujemy o uwzględnienie stolarki budowlanej, jako odrębnej inteligentnej specjalizacji na Warmii i Mazurach.</p>		
394.	4.3. Priorytet: Nowoczesne sieci	<p>Warmińsko-mazurskie zostało włączone w krajowe i międzynarodowe systemy transportowe....</p> <p>Region, ze względu na swoje specyficzne położenie, dysponuje wszelkimi rodzajami transportu, do drogowego, poprzez kolejowy, lotniczy, żeglugę śródlądową, na żegludze morskiej kończąc. W pobliżu zachodniej części województwa przebiega autostrada A1, zaś przez jego zachodnie obszary przebiega droga ekspresowa nr. 7 (...).</p> <p>Obecnie na wielu odcinkach dróg (szczególnie ważne drogi ekspresowa nr. 7 i krajowa nr. 16) realizowane są liczne projekty modernizacyjne. Z punktu widzenia rozwoju sieci</p>	-	<p>W odniesieniu do powyższych zapisów projektu Strategii zadałem pytanie, dlaczego w jej zapisach nie została ujęta droga krajowa nr 15, droga o szczególnym znaczeniu dla niemal całego naszego województwa? Jest to tym bardziej zastanawiające, że droga krajowa nr 15 do tej pory znajdowała swoje poczesne miejsce w zapisach Strategii rozwoju województwa warmińsko – mazurskiego do roku 2020, gdzie w załączniku do Uchwały nr XXXIV/474/05 Sejmiku Województwa Warmińsko – Mazurskiego z dnia 31 sierpnia 2005 r., na stronach 54 i 55 zapisano:</p> <p>„ 9.3 Cele operacyjne Priorytetu: Nowoczesne sieci</p> <p>9.3.1 Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności.</p> <p>Konieczność realizacji tego celu wynika</p>	<p>Jarosław Maśkiewi cz Radny Sejmiku Województwa Warmińsko- Mazurskiego</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Propozycja sprzeczna z przyjętą koncepcją podczas aktualizacji. Nie przesądzamy o numerach dróg z wyjątkiem dróg objętych siecią TEN-T i drogi krajowej nr 51, która jest drogą ekspresową na odcinku do Olsztyna. W pozostałych przypadkach wskazujemy problemy do rozwiązania.</p>

		<p>transportowej istotne jest, że wymienione połączenia drogowe, a także Via Baltica (przebiegająca przez Ełk w kierunku Warszawy) oraz linie kolejowe: Ełk – Korsze – Olsztyn – Iława i Rail Baltica należą do sieci TEN-T (Transeuropejskie Sieci Transportowe), których realizacja jest priorytetowa dla Unii Europejskiej, a także powinno być dla Rządu RP. W okresie programowania 2014 – 2020 środki UE będą w znacznie większym stopniu koncentrowane właśnie na rozwoju transeuropejskich sieci (TEN), w tym transportowych (TEN-T)”.</p>		<p>z oceny aktualnego stanu spójności przestrzennej Warmii i Mazur z otoczeniem oraz spójności wewnętrznej. Szczególnie wobec szybkiego rozwoju infrastruktury drogowej i lotnictwa w innych regionach Polski, należy uwzględnić, iż bez realizacji tego celu nastąpi dalsza peryferyzacja województwa. (...) Planowane działania Działania służące realizacji tego celu powinny koncentrować się wokół następujących zagadnień: A. (...) B. Inwestycje drogowe : - rozbudowa następujących dróg do parametrów dróg ekspresowych: S-7 Gdańsk-Elbląg-Olsztyn-Warszawa; S-22 granica państwa (Grzechotki) – Elbląg; S-51 Olsztyn-Olsztyn, - włączenie drogi nr 16 do sieci dróg ekspresowych celem usprawnienia ruchu tranzytowego w połączeniu autostrady A1 i drogi ekspresowej Via Baltica, - rozbudowa drogi nr 16 do parametrów ekspresowej, - rozbudowa drogi 51 granica państwa (Bezledy) – Olsztyn do parametrów drogi klasy GP, - rozbudowa dróg krajowych nr 53, nr 15, nr 63, nr 65 i wojewódzkich nr 504, nr 507, nr 512, nr 513, nr 5151, nr 521, nr 592, nr 591, nr 651, oraz nr 538, nr 544, nr 527, nr 519, nr 536, nr 541, nr 541, nr 542, nr 545, nr 655, nr 653, nr 667 do parametrów zgodnie założoną dla nich klasą i przystosowaniem ich do zwiększonej normy naciskowej dla samochodów ciężarowych, - rozwiązanie problemu węzła</p>		
--	--	--	--	---	--	--

				<p>olsztyńskiego poprzez budowę obwodnicy w ciągu dróg krajowych nr 16, nr 51 i nr 53”.</p> <p>Na postawione powyżej pytanie Komisja otrzymała odpowiedź, że droga krajowa nr15 nie została ujęta w zapisach projektu „Strategii... do 2025 roku”, ponieważ nie będzie finansowana ze środków TEN i TEN-T, a ponadto droga krajowa nr 15 jest w dobrym stanie technicznym.</p> <p>Otrzymała odpowiedz budzi zdumieniu tym bardziej, iż Komisja Strategii Rozwoju Sejmiku nie otrzymała żadnych sygnałów ze strony Pana Marszałka Jacka Protasa, członków Zarządu i Urzędu Marszałkowskiego o tak dalece idącej redukcji, czy też zamiarze redukcji realizacji Priorytetowych Celów Zadaniowych Strategii, do których ponad wszelką wątpliwość należą jako podstawowe priorytety drogi krajowe i wojewódzkie. Nie ma żadnych wątpliwości, że budowa dróg daje zasadniczy impuls do rozwoju przedsiębiorczości, w szerokim tego słowa znaczeniu, w obrębie 15 kilometrów po obu stronach ich ciągów. Przypomnę, że droga krajowa nr15 o długości około 400 km ma swój początek w Ostródzie, i dalej przebiega przez Toruń – Inowrocław – Gniezno – aż pod Wrocław, do miejscowości Trzebnica. Droga nr 15 ma bezspornie znaczenie strategiczne dla rozwoju społeczno – gospodarczego naszego województwa, głównie z uwagi na to, że:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Jest jedyną drogą tranzytową dla prawie całego naszego województwa na zachód kraju przez Toruń	
--	--	--	--	--	--

				<p>(autostrada A1) do autostrady A2 w Wrześni i dalej do Niemiec, Francji itd.</p> <p>2. Jest jedyną drogą tranzytową dla większości naszego województwa w kierunku południowo-zachodnim Polski i Europy (Czechy, Austria Włochy itd..) z włączeniem się do ruchu w autostradę A4.</p> <p>3. Mierzone dobowe natężenie ruchu na przedmiotowej drodze nr 15 w miejscowości Kurzętnik jest 4-5 krotnie większe od natężenia jakie występuje na krajowej drodze nr 16 w miejscowości Kiselice (mierzone na obrzeżach naszego województwa).</p> <p>4. Na przedmiotowej drodze w znacznym stopniu zaawansowane są prace projektowe związane z jej przebudową tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dowiązanie drogi nr 15 do planowanej obwodnicy Ostródy i Samborowa w ciągu drogi nr 16, przez drogę nr 7 - obwodnicy Lubawy od miejscowości Byszwałd do miejscowości Targowisko - obwodnicy w miejscowości Samplawa w gminie Lubawa - obwodnicy Bratiana - gmina Nowe Miasto Lubawskie - obwodnicy Nowego Miasta Lubawskiego - obwodnicy Kurzętnika <p>Dlatego ponownie wnoszę o ujęcie w Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa do roku 2025 rozbudowy drogi krajowej nr 15, do parametrów zgodnie założoną dla nich klasą i przystosowaniem ich do zwiększonej normy naciskowej dla samochodów ciężarowych, zgodnie z zapisami w obowiązującej ciągle Strategii do roku 2020.</p>	
--	--	--	--	--	--

395.	Uwaga ogólna	-	-	<p>Analizując Strategię nasuwają się kolejne pytania:</p> <p>1. Dlaczego w projekcji strategii nie ujęto w sposób jednoznaczny obwodnicy Olsztyna - stolicy naszego województwa?</p> <p>2. Dlaczego nie wpisano do strategii przebudowy do parametrów drogi klasy GP, drogi krajowej nr 51 OLSZTYN – Bezledy, stanowiącej łącznik stolicy Warmii i Mazur z Obwodem Kaliningradzkim? Taki zapis jest w obowiązującej ciągle Strategii do roku 2020r.</p> <p>Wnoszę, aby również te zapisy, podobnie jak to jest zapisane w obecnej Strategii, znalazły się również w jej nowej wersji.</p> <p>Porównanie przedstawionego przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego Projektu Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Województwa Warmińsko – Mazurskiego z dnia 22 stycznia 2013 roku i Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2020 roku z dnia 31 sierpnia 2005 roku, dowodzi niezbicie, że w rzeczywistości nie jest to Projekt Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2025 roku a Projekt Strategii Zwijania Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2025 roku. Przedstawione wyżej fragmenty zapisów obowiązującej Strategii (do 2020r) i projektu Strategii (do 2025r) są tego niezaprzeczalnym dowodem.</p> <p>W przyjętym przez Zarząd</p>	Jarosław Mańkiewicz cz Radny Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Odpowiedzi na sformułowane pytania znajdują się w Założeniach do aktualizacji Strategii, które przewidują koncentrację tematyczną i przestrzenną interwencji publicznej w perspektywie 2025 r. Kierunki działań zatem są urealniane stosownie do przygotowywanych przez Ministra Transportu narzędzi wspierania dróg krajowych.</p>
------	--------------	---	---	--	--	--

				<p>Województwa Projekcie Strategii niezbędne jest zatem dokonanie zapisów szczegółowych w zakresie Priorytetowych Celów Zadaniowych, głównie z uwzględnieniem dróg krajowych i wojewódzkich, podobnie do zapisów w Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2020 roku, z dnia 31 sierpnia 2005 roku.</p> <p>Proponowane, ogólnikowe zapisy Celów Priorytetowych w Projekcie Strategii praktycznie w całości zwalniają Pana Marszałka, Zarząd Województwa, cały Samorząd Wojewódzki i lokalnych polityków, z odpowiedzialności za rozwój naszego województwa przez przyszłe 13 lat. Tak tworzone strategię w znacznym stopniu zwalniają również z odpowiedzialności za brak efektów działań w latach 2007-2013, które mogły być wykonane, a nie zostały. Na to nie powinno być zgody.</p> <p>Pan Marszałek z Zarząd Województwa winien dołożyć wszelkich starań, użyć wszelkich metod, środków i form - nawet tych radykalnych - celem zabezpieczenia środków głównie Unii Europejskiej i Budżetu Państwa na realizację Priorytetowych Celów Zadaniowych i czuwać nad ich pełną realizacją.</p> <p>W minionym okresie przedstawiano raport z badań nad poziomami rozwoju regionów w Polsce. Raport wykazał 20-krotną różnicę między regionami najslabiej rozwiniętymi a regionami rozwiniętymi najbardziej. Przedstawiono również prognozę, że w roku 2020 proporcje między tymi regionami</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>wzrosną do 28-krotności. Musimy zatem niezwłocznie podjąć efektywne działania, aby termin „peryferyzacja” w odniesieniu do naszego województwa stracił znaczenie.</p> <p>Nie ma również pośpiechu, aby już 28 maja br. Sejmik musiał podjąć uchwałę przyjmującą Projekt Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2025 roku przedłożony przez Zarząd Województwa, jeżeli nie będzie ona spełniała wszystkich oczekiwań społecznych.</p>		
396.	5. Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju (strona 34-35), Mocne strony	Dobra dostępność komunikacyjna środkowej i zachodniej części województwa w perspektywie kilku lat (1,2,3)	Zapis ten należy usunąć z Mocnych stron i przenieść ewentualnie do Szans.	Województwo warmińsko – mazurskie należy do najgorzej dostępnych komunikacyjnie. Plany inwestycyjne na najbliższe lata są w dalszym ciągu nieokreślone, w związku z tym zapis taki w Mocnych stronach jest nieuprawniony.	Stowarzyszenie Olsztyński Obszar Aglomeracyjny	Uwaga nieuwzględniona.
397.	5. Analiza SWOT, SWOT/TOWS i scenariusze rozwoju (strona 35), Słabe strony	Słaba spójność komunikacyjna województwa (1, 5, 6, 8, 9)	Słaba dostępność komunikacyjna województwa (1, 5, 6, 8, 9)	Województwo warmińsko – mazurskie ma najniższy wskaźnik gęstości dróg publicznych o twardej nawierzchni. W związku z tym trudno mówić o spójności, należy mówić o braku dostępności komunikacyjnej. Poziom ogólnikowości zapisów Strategii nie pozwala na wskazanie zagadnień problemowych do rozwiązania w systemach komunikacyjnych, ani też nie daje podstaw do budowania przyszłych programów inwestycyjnych.		Uwaga bezzasadna.
398.	7. Cele strategiczne, 7.3. Cel strategiczny 3. Wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych,	Cały punkt	Uzupełnić o powiązania i współpracę z województwem pomorskim	Województwo pomorskie bezpośrednio sąsiaduje z województwem warmińsko – mazurskim i należy rozwijać z nim współpracę i kooperację.		Uwaga bezzasadna.
						Współpraca z województwem pomorskim jest w Strategii – cel 7.3.2. pkt A.

	<p>7.3.2. Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej, B. Współpraca z regionami sąsiadującymi z Warmią i Mazurami oraz w ramach realizacji Strategii Rozwoju Polski Wschodniej (strony 48-49)</p>				
399.	<p>7. Cele strategiczne, 7.3. Cel strategiczny 3. Wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych, 7.3.2. Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej, D. Współpraca z obwodem kaliningradzkim FR (strona 49)</p>	Cały punkt	Należy uzupełnić o powiązania i współpracę w świetle nowych zasad o małym ruchu przygranicznym	Obwód Kaliningradzki jest potencjalnym rynkiem zbytu jak i kierunkiem, z którego generowany jest ruch turystyczny. Należy wykorzystać potencjał związany z Mistrzostwami Świata w Piłce Nożnej w 2018 r.	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Opis współpracy z obwodem kaliningradzkim znajdujący się w pkt D został uzgodniony na spotkaniu konsultacyjnym z administracją obwodu kaliningradzkiego FR.</p>

400.	7. Cele strategiczne, 7.4. Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju, 7.4.1 Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności, B. Inwestycje drogowe	Cały punkt	B. Rozbudowa i modernizacja systemu dróg powiatowych i gminnych.	Dla rozwoju regionu niezbędny jest również rozwój sieci dróg powiatowych i gminnych, szczególnie na obszarze OOA, gdzie znaczna liczba mieszkańców dojeżdża do pracy i szkoły do miasta wojewódzkiego.	Uwaga bezzasadna. Strategia przewiduje rozwiązywanie problemów komunikacyjnych w obszarach funkcjonalnych Olsztyna, Elbląga i Ełku.
401.	7. Cele strategiczne, 7.4. Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju, 7.4.1 Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności,	Cały punkt	Budowa i modernizacja regionalnych tras rowerowych oraz pieszych turystycznych i pielgrzymkowych.	Dostępność komunikacyjna musi być traktowana w sposób całościowy. Turystyka rowerowa i piesza (w tym pielgrzymkowa) stanowi bardzo ważny element rozwoju turystyki i gospodarki województwa.	Uwaga nieuwzględniona. W tym wypadku chodzi o drogi rowerowe. Zwracamy uwagę, że jest to cel operacyjny 7.4.1. Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności, pkt B. Inwestycje drogowe. Ścieżki rowerowe w nowej logice programowania kwalifikują się do ochrony środowiska.

402.	7. Cele strategiczne, 7.4. Cel strategiczny 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju, 7.4.2 Dostosowana do potrzeb sieć nośników energii (strona 51)	D. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i węglowodorów łąpkowych	D. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i węglowodorów łąpkowych, w tym budowa nowoczesnych instalacji (kogeneracja).	Poza rozbudową sieci energetycznych niezbędna jest budowa nowych instalacji.	Uwaga uwzględniona.
403.	8. Obszary Strategicznej Interwencji 8.2. OSI – Aglomeracja Olsztyna (strona 52)	Obszar Aglomeracji	Olsztyński Obszar Aglomeracyjny powinien obejmować cały Powiat olsztyński	Zgodnie ze Statutem Olsztyńskiego Obszaru Aglomeracyjnego ma on obejmować cały Powiat olsztyński. W związku z tym należy ujednolicić zapisy dokumentów.	Uwaga nieuwzględniona. Nazwy tego OSI nie należy utożsamiać z Olsztyńskim Obszarem Aglomeracyjnym ani z obszarem funkcjonalnym Olsztyna. OSI – Aglomeracja Olsztyn została zdelimitowana wyłącznie pod kątem rozwoju funkcji metropolitalnych Olsztyna i nie należy go mylić z obszarem funkcjonalnym miasta Olsztyn, który jest znacznie szerszy i powinien widzieć realizację swych celów w innych OSI.
404.	11. Monitoring i ewaluacja strategii (strona 69)	Cały rozdział	Uzupełnienie proponowanych wskaźników o konkretne wskaźniki produktu realizacji Strategii	Wskazane wskaźniki są wskaźnikami rezultatu i są one bardzo ogólne, należy wskazać konkretne wskaźniki produktu, jakie powinny zostać osiągnięte w ramach realizacji Strategii.	Uwaga nieuwzględniona. Konkretne wskaźniki produktu należą do

						sfery planowania operacyjnego – wskaźniki projektów, a nie strategicznego.
405.	Cała Strategia	Brak zapisów w Strategii (poza rozdziałem 8.8) dotyczących rewitalizacji obszarów przemysłowych i powojсковych	Należy uzupełnić zapisy Strategii o kierunki działań dotyczących rewitalizacji obszarów przemysłowych i powojсковych nie tylko na wskazanych obszarach, ale na terenie całego województwa ze wskazaniem na funkcje, jakie powinny zostać nadane tym obszarom	Obszary powojсковe przemysłowe to w dalszym ciągu bardzo problematyczne obszary. Strategia powinna wskazywać kierunki rozwoju tych obszarów ze wskazaniem nowych funkcji, które mogłyby / powinny być im nadawane.		Uwaga bezzasadna. Konkretne kierunki rozwoju tych obszarów powinny znaleźć się w Lokalnych Planach Rewitalizacji miast. Z punktu widzenia rozwoju województwa istotne są obszary wymagające restrukturyzacji i rewitalizacji. Zakłada się, że wśród nich są również obszary powojсковe i przemysłowe.
406.	Cała strategia	Brak szczegółowych zapisów dotyczących transportu publicznego.	W strategii powinny być zawarte kierunki rozwoju transportu publicznego (również poza wskazanymi 3 miastami).	W województwie większość przewozów transportu publicznego odbywa się komunikacją autobusową. Natomiast Strategia tego w żaden sposób nie odzwierciedla – konieczność budowy/ przebudowy dworców, punktów integrujących różne formy transportu		Uwaga bezzasadna. Projekt Strategii używa sformułowania „w szczególności w największych miastach regionu”, a centra przesiadkowe, punkty integrujące różne formy transportu są według autorów Strategii elementem zintegrowanych systemów transportu publicznego.
407.	Cała strategia	W Strategii w niewystarczający sposób jest podkreślone, że głównym problemem w rozwoju województwa jest jego wykluczenie komunikacyjne.	Należy w Strategii skoncentrować się przede wszystkim na likwidacji wykluczenia komunikacyjnego województwa.	W 2000 r. województwo warmińsko – mazurskie znajdowało się na ostatnim miejscu pod względem gęstości dróg publicznych o twardej nawierzchni ze wskaźnikiem 51 km/100km ² . Na		Według autorów projektu Strategii uwaga bezzasadna. Cały jeden cel strategiczny

				<p>przedostatnim miejscu było województwie podlaskie ze wskaźnikiem 52 km/100km². W 2010 r. kolejność ta się nie zmieniła, ale znacząco zmieniły się dysproporcje – wskaźnik dla województwa warmińsko-mazurskiego wynosił 52km/100km², a dla województwa podlaskiego 59km/100km². Brak dostępności komunikacyjnej województwa, zarówno drogowa, kolejowa jak i lotnicza jest głównym hamulcem rozwoju województwa. Brak konkretnych wyborów strategicznych w zakresie niezbędnych inwestycji zmierzających do poprawy sytuacji utrzymuje obecny stan wykluczenia komunikacyjnego. Nie daje również jasnego przekazu dla strategii krajowej w zakresie współtworzenia układu dróg krajowych uwzględniającego istnienie województwa warmińsko – mazurskiego.</p>		poświęcony jest tej problematyce.
408.	Roz.4,4.1.str.8	Rozdział: Warmińsko – mazurskie posiada szczególne środowiskowe uwarunkowania rozwoju gospodarczego – uzupełnić charakterystykę lasów o zapis..	Pod względem powierzchni lasów czwarte miejsce w kraju a zasoby drzewne trzecie. Charakteryzują się ponad przeciętną w kraju różnorodnością biologiczną siedlisk oraz gatunków roślin i zwierząt. jest to wynikiem prowadzenia w nich przez 37 nadleśnictw Wielofunkcyjnej zrównoważonej ekologicznie gospodarki leśnej.	Uzupełnienie zapisu pozwoli na bardziej pełną charakterystykę województwa. Ponad 30% powierzchni leśnej województwa nie powinno być opisane tylko jednym zdaniem.	Paweł Artych - Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej Regionalna Dyrekcja LP w	Uwaga częściowo uwzględniona. Wykorzystano fragment tekstu.

409.	Roz 4.4.1 str.10	Produkcja żywności: dodać zapis	nie w pełni wykorzystane możliwości lokalnego przetwórstwa pozyskiwanej dziczyzny i owoców runa leśnego (grzyby, jagody, rośliny lecznicze itd.)	Jest to jedna z największych w kraju baz surowcowych zdrowej żywności w postaci dziczyzny i owoców runa leśnego. powinna być ona zauważona. stworzenie sprzyjających warunków lokalnym inwestorom w ich przetwarzanie na terenie województwa może pozwoli na wykreowanie lokalnego ekologicznego produktu na bazie wymienionych surowców pozyskiwanych w czystym środowisku „mazury cud Natury”	Olsztynie Uwaga nieuwzględniona jako zbyt szczegółowa do syntezy diagnozy. Co więcej nie została poparta żadnymi danymi.
410.	roz. 4.4.1. str.9	..na bazie, których rozwinęły się sektory: drzewny i meblarski” zmienić w tytule wyraz drzewny naoraz zapis dotyczący leśnictwa	„wyroby z drewna, szczególnie meblarstwo” leśnictwo - (2 i 7 lokata)	nadleśnictwa z terenu województwa w pozyskaniu drewna w 2011 r. uplasowały się na drugim miejscu w kraju, a przerób na 7.	Uwaga nieuwzględniona jako zbyt szczegółowa. Dla strategicznego planowania rozwoju społeczno- gospodarczego zarówno w skali kraju, jak i województwa warmińsko- mazurskiego korelacja między udziałem powierzchni zalesionej i dochodami własnymi jest nieistotna statystycznie (lekkie dodatnia). Z jednej strony wysoki udział powierzchni zalesionej jest atutem (atrakcyjność turystyczna, możliwości wypoczynkowe), z drugiej zaś istnieje silnie ujemna korelacja między lesistością a liczbą pracujących. Stąd nie będziemy

						dokonywać proponowanych zmian ani rozszerzać zapisów dotyczących leśnictwa.
411.	Roz 4 .4.1.str 10	..a przede wszystkim turystyka i branże pokrewne” - do zapisu po akapicie kończącym się na słowach „bazy hotelowej w części regionu”- dopisać	Bardzo dużym zainteresowaniem cieszą się lasy wykorzystywane w celach rekreacji i turystyki. Z budowaną przez nadleśnictwa z udziałem lokalnych społeczności infrastrukturą zagospodarowania turystyczno – rekreacyjnego i edukacyjną.	Nie można pominąć działań w rekreacyjnym i turystycznym zagospodarowaniu lasów. Działan, których efektem jest założenie i utrzymywanie - miejsca postoju pojazdów, leśne pola biwakowe, obozowiska harcerskie, ścieżki piesze i rowerowe, trasy konne, punkty widokowe, arboreta itd.), czy Leśne Arboretum Warmii i Mazur w Nadleśnictwie Kudypy wyróżniane jako produkt turystyczny roku		Jw.
412.	Roz.4.4.1. str 11	Podtytuł „walory turystyczne.....” dodać w ostatnim akapicie wymieniającym formy turystyki	oraz leśna turystyka przyrodnicza	Leśna turystyka przyrodnicza, jest szczególną formą turystyki i powinna być wymieniona w ofercie turystycznej województwa. Turystyka piesza, rowerowa czy konna już funkcjonuje i ma coraz więcej zwolenników. coraz więcej ludzi dostrzega w niej korzystne cechy zdrowotne i wypoczynkowe.		Uwaga bezzasadna. Leśna turystyka przyrodnicza mieści się w opinii autorów Strategii w wymienionej turystyce poznawczej.
413.	Roz.4.2. str. 21	Do tytułu podtytułu rozdziału „Rozwój po słowie kontynuacji ... dodać	i koordynacji działań	W lasach istnieje około 2900 km leśnych tras rowerowych i około 1000 km tras turystyki pieszej. Trasy konne, elementy te niestety nie są wpisane w system wojewódzki. Informacja dotycząca przedmiotowej infrastruktury powinna być publicznie dostępna na nośniku elektronicznym w sposób zintegrowany od poziomu gminy (z wykorzystaniem bazy nadleśnictw) przez powiat do województwa		Uwaga nieuwzględniona. Zwracamy uwagę, że jest to synteza diagnozy zawartej w odrębnym opracowaniu.

414.	Roz.4.3. str. 26	do podtytułu” Jakość środowiska przyrodniczego jest jednym z najsilniejszych atutów regionu” 1.dział rozpocząć od stwierdzenia 2.dodać na pierwszym miejscu przy wymienianiu form ochrony przyrody.	ad.1.Region Warmii i mazur jest jednym z najbogatszych w kraju pod względem różnorodności biologicznej krajobrazów, siedlisk i gatunków roślin oraz zwierząt. ad2.oraz jednej z największej powierzchniowo w kraju europejskiej sieci ekologicznej obszarów „natura 2000”.	Ta forma ochrony przyrody zgodnie z prawem już jest obowiązująca.	Uwaga uwzględniona w części 2.
415.	Roz.6. str 38	w dziale inteligentnych specjalizacji po słowie ekonomia wody dodać	i lasów	trudne do przecenienia są wartości turystyczno – rekreacyjne lasów oraz ich zasoby drzewne i rozmiar dostarczanych owoców runa leśnego (grzybów, jagód czy tuszy pozyskiwanych zwierząt gatunków łownych). Są to zasoby wewnętrzne, których wielkością możemy się porównywać z trzema regionami w kraju.	Uwaga nieuwzględniona. Identyfikacji inteligentnych specjalizacji dokonuje się z przedsiębiorcami, a nie podmiotami publicznymi. Specjalizacje Warmii i Mazur zostały zdefiniowane kierunkowo, w oparciu o dane Polskiej Klasyfikacji Działalności, a teraz będą konsultowane z przedsiębiorcami Warmii i Mazur. Schematy Inteligentnych specjalizacji zawarte w projekcie Strategii zawierają jedynie przykłady pól działalności gospodarczej, które mają je wypełnić. Pełen obraz przedstawimy w odrębnym opracowaniu po konsultacjach z

					firmami.
416.	roz.6.str.38	w dziale inteligentnych specjalizacji zmienić tytuł „drewno i meble” na	produkty z drewna w tym szczególnie meble	województwo jest w trójce województw o największych zasobach drewna i na drugim miejscu w kraju pod względem wielkości jego rocznego pozyskania. Poza produkcją mebli również inne produkty z drewna powinny mieć priorytet w wykorzystaniu wewnętrznych zasobów drewna.	J.w.
417.	Roz.7.2.2. str 46	e. infrastruktura - w wierszu ósmym po słowie ekologicznej dodać	w tym leśnej społeczności.	Od 2002 roku w lasach jest realizowany „program edukacji leśnej społeczeństwa”, którego uczestnikami każdego roku jest tylko w naszym regionie ponad 100 tys. osób w wieku od przedszkola do trzeciego wieku. Naszym zdaniem usługa ta powinna zostać wyszczególniona w „strategii”.	Uwaga bezzasadna. Edukacja ekologiczna zawiera w sobie leśną.
418.	roz.7.4.3. str.51	w drugim zdaniu po słowie powietrza dodać	, lasów	Czysty i zdrowy las to między innymi czyste i zdrowe środowisko.	Uwaga bezzasadna. Środowisko przyrodnicze to powietrze, woda i ziemia.
419.	roz.7.4.2. str.52	A. w czwartym wierszu dodać po słowie w tym	ochrona i ..	Podkreślić, że wartości przyrodnicze powinny być również chronione.	Uwaga bezzasadna. Obecna treść projektu Strategii ją konsumuje.
420.	roz.7.4.2. str.52	B. w trzecim wierszu po słowie środowisku dodać	ochrona ekosystemów leśnych przed pożarami i innymi szkodliwymi czynnikami zagrażającymi trwałości lasów	Działanie to jeśli chcemy zachować nasze lasy i zapewnić czerpanie z nich pożytków musi być realizowane na najwyższym poziomie technicznym i organizacyjnym.	Uwaga uwzględniona.
421.	roz.9. str.64	zmienić tytuł inteligentnej specjalizacji z „ekonomia wody” wraz z opisem na:	ekonomia wody i lasów – bazuje na zasobach wód słodkich i lasów bogatych różnorodnością biologiczną, wartościami turystyczno – rekreacyjnymi i zapasów najwyższej jakości drewna oraz bazy leśnych	Województwo pod względem % lesistości jest na szóstym miejscu w kraju, a powierzchni lasów na drugim. Biorąc pod uwagę powierzchnię lasów i wody jesteśmy regionem przynajmniej na drugim miejscu w kraju.	Jak w pkt 415.

			surowców ubocznych.		
422.	roz.9.str.64	zmienić tytuł inteligentnej specjalizacji z „drewno i meblarstwo” na	produkty z drewna, szczególnie meblarstwo	Nie jest łatwo wejść na rynek z produktami z drewna, ale ich wytwarzanie powinno być najważniejsze. Sprzedaż samego drewna i tarcicy jako jego, pierwiastkowego przerobu jest tylko sprzedażą surowców a nie produktów z drewna dających największy dochód i zatrudnienie.	Jak w pkt 415.
423.	Roz.9.str.64sc hemat 6	zmienić tytuł inteligentnej specjalności na oraz dodać jeden z problemów horyzontalnych	Ekonomia wody i lasów „Środowisko przyrodnicze i jego wykorzystanie”	Nie powinniśmy odnośnie środowiska naturalnego widzieć tylko jego ochronę, ale tak jak w innych krajach stwarzać jeszcze większe możliwości korzystania z niego w celach turystyki, rekreacji i poznawczych.	Jak w pkt 415.
424.	roz.9.str.64 schemat 6	zmienić tytuł inteligentnej specjalizacji na...	Produkty z drewna, szczególnie meblarstwo	Uzasadnienie jak wyżej	Jak w pkt 415.
425.	roz.9.1. str. 65	schemat nr 7 -dodać jeszcze jeden element specjalizacji z następującymi działaniami	„Środowisko Przyrodnicze i jego wykorzystanie” - Leśna turystyka i rekreacja (996 km tras pieszych, 2895 km tras rowerowych, 356 km tras konnych, 130 miejsc biwakowych, 276 miejsc postoju pojazdów, 17 obozowisk ZHP, 66 zadaszeń na szkołkach, 16 dostrzegalni ppoż. z modułem turystycznym - 21) 47 inne obiekty) - Leśne arboreta i zwierzyńce - poznawcza -profesjonalna i amatorska turystyka przyrodnicza (wieże widokowe „jezioro łuknajno”, „Bagna Nadrowskie”) - ośrodki i ścieżki edukacji leśnej (293 ścieżek edukacyjnych) - punkty widokowe	Korzystanie z naszego czystego i bogatego w różnorodność biologiczną środowiska przyrodniczego trwa, tylko jest mało promowane. właściwie ukierunkowane, może być zdecydowanie bardziej intensywne bez szkody dla wartości przyrodniczych. Przykładem może tu być „leśne arboretum Warmii i mazur im. polskiego towarzystwa leśnego, które każdego roku odwiedza kilka tysięcy ludzi, czy zwierzyńiec w Kadzidłowie, wieża widokowa nad jeziorem „łuknajno”. Po zintegrowaniu wiedzy na w/w tematy od poziomu gminy przez nadleśnictwa do poziomu województwa powinna być oferta turystyczna również i tych produktów.	Jak w pkt 415.

426.	roz.9.1. str.65	schemat nr 7 do elementu „przemysł rolno- spożywczy” dodać punkty	- zbiór płodów runa leśnego – grzyby, jagody - dziczyzna (tusze pozyskiwanej zwierzyny gatunków łownych)	Zdrowa ekologicznie żywność.		Jak w pkt 415.
427.	roz.9.2. str.65	schemat nr 8 do elementu „przetwórstwo spożywcze” dodać	- płody runa leśnego - dziczyzna (tusze zwierząt dziko żyjących gatunków łownych)	aktualnie większość w/w surowców wywożona jest z województwa w formie nieprzetworzonej.		Jak w pkt 415.
428.	roz. 9.3.str. 66	schemat nr 9 zmienić nazwę tej specjalizacji na ...	Wyroby z drewna, szczególnie meblarstwo			Jak w pkt 415.
429.	roz.9.3. str.66	schemat nr 9 zmienić nazwę elementu „ Przetwórstwo i sprzedaż drewna” na.. oraz dodać działanie	„Przetwórstwo drewna” - sprzedaż drewna opałowego(kominkowego)	Sprzedaż drewna (surowca) nieprzetworzonego nie powinna być naszą specjalizacją.		Jak w pkt 415.
430.	Cel 7.2.2. Wzrost dostępności i jakości usług publicznych B. Opieka zdrowotna	-	1. Stworzenie referencyjnych warunków dla podmiotów leczniczych umożliwiające równy dostęp do świadczeń zdrowotnych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich. 2. Dostosowanie podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych w poszczególnych dziedzinach medycyny do potrzeb zdrowotnych mieszkańców (m.in. poprzez rozbudowę, przebudowę, modernizację: ośrodka, pracowni, oddziału, przychodni). 3. Dopuszczenie podmiotów leczniczych w wyroby medyczne (zakup sprzętu, wdrożenie nowych technologii medycznych, standardów). 4. Rozwój ośrodków prowadzących kompleksową	Propozycja powyższych założeń do Strategii wychodzi naprzeciw potrzebom mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego. Tylko świadomie prowadzona polityka w obszarze zdrowia, poparta wnikliwą analizą sytuacji demograficzno-epidemiologicznej, wiedzą medyczną, przy wsparciu finansowym Unii Europejskiej, pozwoli na wszechstronny rozwój dziedzin medycyny, które mają wpływ na poprawę stanu zdrowia mieszkańców województwa.	Wojewoda Warmińsko-Mazurski	Uwaga bezzasadna. Obecne zapisy projektu Strategii w sposób ogólny obejmują wskazane zagadnienia. Sformułowane propozycje są na poziomie programu operacyjnego.

			<p>diagnostykę i terapię chorób, ze szczególnym uwzględnieniem chorób naczyniowo-sercowych, chorób nowotworowych oraz chorób układu oddechowego w celu zmniejszenia zachorowalności i przedwczesnej umieralności z powodu tych chorób.</p> <p>5. Tworzenie nowoczesnej opieki zdrowotnej uwzględniające potrzeby ludzi starszych (poprzez uruchomienie placówek udzielających świadczeń w rodzaju ambulatoryjna i stacjonarna działalność lecznicza w zakresie geriatry oraz współpracę z innymi placówkami udzielającymi różnorodnych formy wsparcia i poradnictwa specjalistycznego).</p> <p>6. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki zdrowotnej oraz różnorodnych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.</p>			
431.	Rozdział 6, str. 38	Ełk jako ośrodek subregionalny stanowiący centrum wschodniej części regionu, integrować ją będzie w ramach inicjatywy rozwojowej EGO.	Ełk jako ośrodek subregionalny stanowiący centrum wschodniej części regionu, integrować ją będzie w ramach obszaru funkcjonalnego Subregionu EGO.	Subregion EGO stanowi zwarty obszar funkcjonalny opisany w dokumentach strategicznych opracowanych przez Stowarzyszenie Powiatów, Miast i Gmin EGO Kraina Bociana skupiającego wszystkie samorządu z EGO. Obszar funkcjonalny Subregionu EGO jako nazwa funkcjonuje od chwili przyjęcia.	Maciej Juchniewicz, Dyrektor Biura Zarządu Stowarzyszenie Powiatów, Miast i Gmin EGO Kraina	Uwaga nieuwzględniona. W rozporządzeniu wyznaczającym subregiony w Polsce, na terenie województwa funkcjonują trzy tego typu jednostki statystyczne, tj. olsztyński, elbląski i ełcki.

432.	Rozdział 7, 7.3.2, str. 48	B. Współpraca z regionami sąsiadującymi... . W szczególności z województwem podlaskim rysuje się istotne pole współpracy w zakresie aktywizacji społeczno-gospodarczej obszarów przygranicznych (również na styku województw np. w ramach inicjatywy rozwojowej EGO).	B. Współpraca z regionami sąsiadującymi... . W szczególności z województwem podlaskim rysuje się istotne pole współpracy w zakresie aktywizacji społeczno-gospodarczej obszarów przygranicznych (również na styku województw np. w ramach obszaru funkcjonalnego Subregionu EGO i działań Stowarzyszenie Powiatów, Miast i Gmin EGO Kraina Bociana).	Styk województwa Warmińsko-Mazurskiego z Podlaskim to jest w całości obszar funkcjonalny Subregionu EGO	Bociana	Jw. Jednocześnie nie wymieniamy stowarzyszeń, ale w przypisie wyjaśniliśmy skrót EGO
433.	Rozdział 7, 7.4.1, str. 50	B. Inwestycje drogowe - szczególności powinny dotyczyć: b. drogi S-61 (Via Baltica) Warszawa-Ełk (a także przygotowanie i złożenie przez Polskę do konkursu instrumentu łącząc Europę wspólnego z Litwą projektu na dalszy odcinek w kierunku Litwy).	B. Inwestycje drogowe - szczególności powinny dotyczyć: b. drogi S-61 (Via Baltica) Warszawa-Ełk (a także przygotowanie i złożenie przez Polskę do konkursu instrumentu łącząc Europę wspólnego z Litwą projektu na dalszy odcinek w kierunku Litwy) wraz z modernizacją drogi krajowej nr 65 od Gminy Prostki do granicy Państwa z Federacją Rosyjską w Gminie Gołdap.	Skomunikowanie Subregionu EGO powinno zakładać modernizację drogi krajowej nr 65 jako ważnego szlaku komunikacyjnego w wymiarze województwa, kraju i współpracy międzynarodowej, w szczególności z Federacją Rosyjską i małym Ruchem Przygranicznym (Subregion EGO wyczerpuje prawie wszystkie przesłanki Obszaru Strategicznej Interwencji – Ośrodek Subregionalny, obszar peryferyjny, o słabym dostępie do usług publicznych, obszar przygraniczny, wymagający restrukturyzacji i rewitalizacji oraz o ekstremalnie niskiej dostępności komunikacyjnej)		Uwaga nieuwzględniona. Propozycja sprzeczna z przyjętą koncepcją podczas aktualizacji. Nie przesadzamy o numerach dróg z wyjątkiem dróg objętych siecią TEN-T i drogi krajowej nr 51, która jest drogą ekspresową. W pozostałych przypadkach wskazujemy problemy do rozwiązania.
434.	Rozdział 7, 7.4.1, str. 50	C. Infrastruktura kolejowa: a. modernizacja linii kolejowej Rail Baltica przez Ełk (E75); B. modernizacja objętej projektem sieci TEN-T linii kolejowej Toruń-Łława-Olsztyn-Korsze-Ełk;	C. Infrastruktura kolejowa: a. modernizacja i budowa linii kolejowej Rail Baltica przez Ełk (E75) wraz z odnogą Ełk-Olecko-Gołdap lub B. modernizacja objętej projektem sieci TEN-T linii kolejowej Toruń-	Skomunikowanie Subregionu EGO powinno zakładać modernizację linii kolejowej Ełk- Gołdap via Olecko z odnogą do Suwałk jako ważnego szlaku komunikacyjnego w wymiarze województwa, kraju i współpracy międzynarodowej, w szczególności z Federacją Rosyjską i małym Ruchem Przygranicznym (Subregion EGO wyczerpuje prawie		Uwaga nieuwzględniona. Zarząd Województwa. dokonał strategicznego wyboru linii kolejowych do zmodernizowania w perspektywie do 2025 r., a i tak nosi on charakter

			ława-Olsztyn-Korsze-Ełk wraz z odnogą Ełk-Olecko-Gołdap;	wszystkie przesłanki Obszaru Strategicznej Interwencji – Ośrodek Subregionalny, obszar peryferyjny, o słabym dostępie do usług publicznych, obszar przygraniczny, wymagający restrukturyzacji i rewitalizacji oraz o ekstremalnie niskiej dostępności komunikacyjnej)		jedynie rekomendacji skierowanych do Ministra Transportu i PKP.
435.	Rozdz. 5. ANALIZA SWOT, SWOT/TOWS I SCENARIUSZ E ROZWOJU str.35	słabe strony Otwarte społeczeństwo	Dodać: „słabo rozwinięta sieć kształcenia zawodowego i ustawicznego”	Kształcenie prowadzone jest w placówkach niedoinwestowanych i nie na miarę XXI w.	Włodzimerz Szelażek Starostwo Powiatowe w Ełku	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja nie poparta żadnymi danymi.
436.	Rozdz.7, 7.2.2. WZROST DOSTĘPNOŚCI I JAKOŚCI USŁUG PUBLICZNYCH H.str.45	W ramach celu operacyjnego przewiduje się następujące kierunki działań: A. Edukacja.	po działaniu: „granty i środki na badania” dodać działanie: „środki i granty na rozwój szkolnictwa zawodowego i ustawicznego”	Uzasadnienie już znajduje się w strategii natomiast nie ma nic o środkach na to zadanie.		Uwaga bezzasadna. Obecna treść projektu Strategii konsumuje przedstawioną propozycję.
437.	str. 5	hasło : Warmia i Mazury regionem, w którym warto żyć	Warmia i Mazury regionem w którym już warto żyć	Biorąc pod uwagę aktualny stan gospodarki oraz jakość życia mieszkańców regionu, niezmienną się od lat, aktualne hasło można nazwać utopijnym. Dlatego proponuję bez drastycznej zmiany dopisanie partykuły ograniczającej „już”	Izabela Rudzka Doktorantka Szkoły Głównej Handlow	Uwaga nieuwzględniona. Nie koresponduje z ogólnym odbiorem wizji, aktualnej od 7 lat (zob. badanie ewaluacyjne Strategii)

438.	str.5	... niezależnie od stanu posiadania - ... zamożni mieszkańcy regionu muszą czuć się tu dobrze i bezpiecznie, zaś klimat stworzony wokół przedsiębiorczości pozwoli wyzwolić chęć mnożenia dobrobytu.	-	<p>Czy należy rozumieć, że tylko zamożni mieszkańcy mają czuć się dobrze i bezpiecznie? Jeśli tak, to tylko dla nich stwórzmy strategię !!!</p> <p>Zasada tzw. dobrego sąsiedztwa nie sprawdza się w regionach ubogich, tj. w takich, gdzie ubóstwo oraz niski poziom życia stanowią większy procentowy udział w ogóle badanej grupy. Dlatego część zdania: „ Klimat stworzony wokół przedsiębiorczości ... jest zdaniem nieprawdziwym, wręcz manipulacyjnym, tym bardziej dla osób nie posiadających podstaw ekonomii.</p>	ej w Warszawie, Mieszkan ka Olsztyna, Pracowni k JST.	Uwaga bezzasadna. Zdanie wyrwane z kontekstu. Uwaga dotycząca klimatu przedsiębiorczości – zdanie jak najbardziej prawdziwe, odnosi się do przeszłości.
439.	str.5	... niezależnie od płci ...	-	<p>Jak należy rozumieć to zdanie. Być może autor miał na myśli dyskryminację którejś z płci. Jeśli tak, to w OSI nie mamy żadnego działania podjętego w kierunku eliminacji tego zjawiska</p>		Komentarz bezzasadny, wyjaśnienie jest w treści. Brak odniesienia do OSI można tłumaczyć podobnie, jak brak OSI dla przedsiębiorców, osób starszych.
440.	str.6	kluczowe płaszczyzny rozwoju: Gospodarka, człowiek, relacje	kluczowe płaszczyzny rozwoju: Gospodarka, człowiek, Przestrzeń.	<p>W kontekście złożoności regionu jako obszaru oraz odpowiedniego nadawania nazw poszczególnym zjawiskom, rzeczom, strukturom itp., składającym się na definicję regionu, odpowiednim byłoby nazwanie płaszczyzn: Gospodarka, Człowiek, Przestrzeń. Relacje stanowią formułę współpracy, powiązania tych trzech sfer!</p>		Uwaga bezzasadna. Są różne koncepcje regionu, w tej koncepcji strategicznej wyróżniono te płaszczyzny, które są najistotniejsze dla rozwoju Warmii i Mazur.
441.	str.6	priorytety strategiczne: konkurencyjna gospodarka, otwarte społeczeństwo,	priorytety strategiczne: konkurencyjna gospodarka, otwarte społeczeństwo,	<p>sieci nowoczesne, kreatywne powinny stanowić narzędzia realizacji celów w kontekście połączenia i współpracy, komplementarności oraz synergii</p>		J.w.

		nowoczesne sieci relacje	atrakcyjna do życia przestrzeń.	trzech priorytetów: konkurencyjna gospodarka, otwarte społeczeństwo, atrakcyjna do życia przestrzeń.	
442.	str. 33	Tytuł : Koncepcja Przestrzennego zagospodarowania kraju do 2030, Pomimo mniejszego znaczenia dla programowania rozwoju ... oraz zdanie poniżej: „Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwoju	-	„Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwoju wskazuje, iż komentarz w tytule do KPZP do 2020 r. nie stanowi „mniejszego znaczenia”, gdyż to właśnie między innymi z tego zapisu w logiczny sposób wynikają między innymi inteligentne specjalizacje.	Uwaga bezzasadna. Z KPZK 2030 nie wynikają inteligentne specjalizacje.
443.	str. 37	Analiza SWOT/TOWS	-	Z przeprowadzonych wywodów, w kontekście poszczególnych obowiązujących dokumentów krajowych, listy tematycznej KE oraz zasad finansowania pomocowego poszczególnych regionów, należy przyjąć, iż najlepszą strategią dla województwa, przynajmniej w pierwszych latach jej realizacji będzie strategia tzw. mini – mini ang. w/t, polegająca na działaniach wzmacniających region. Dopiero te działania pozwolą z realnym potencjałem wejść we wdrażanie kolejnego kroku, jakim może być strategia Maxi – Maxi, ang. SO. Innymi słowy scenariusz inteligentnej konkurencji powinien stanowić kolejny etap. Pierwszym etapem powinien być scenariusz walki z marginalizacją regionu.	Komentarz przyjęty do wiadomości. Walka z marginalizacją tego regionu trwa od początku funkcjonowania tego województwa, a w ujęciu historycznym możemy sięgnąć kilka wieków wstecz.

444.	str.43	pkt. a.	-	Sposób, tj. wymienione narzędzia, m.in. inżynieria finansowa, podatki , itp. nie są zależne od instytucji na poziomie samorządu lub lokalnym, dlatego wymienianie ich, jako zachęt w kontekście wzrostu liczby miejsc pracy w regionie, stanowi nieporozumienie.	Uwaga bezzasadna w obliczu kreowanych instrumentów rozwoju regionalnego.
445.	str.42	7.1.3. 5 wers i dalej „ ..Problemy na rynku pracy województwa warm. - maz. wynikają między innymi, z tego, że system edukacji nie reaguje odpowiednio .. „ oraz zdanie „niestety znaczna część wysoko wykwalifikowanych absolwentów ... „	-	Brak spójności logicznej między tymi i kolejnymi zdaniami. Poza tym zdanie pierwsze również jest nieprawdziwe. Problem bezrobocia dotyczy wszystkich zawodów i ludzi z każdym wykształceniem.	Uwaga bezzasadna. Komentarz nie poparty danymi.
446.	str. 53.	10. obszar strategicznej interwencji (OSI) – zdelimitowane obszary funkcjonalne (OF)	-	w OSI , wśród 9 obszarów brakuje Obszarów Funkcjonalnych	Uwaga bezzasadna. Nie należy mylić pojęcia obszarów funkcjonalnych z pojęciem obszarów strategicznej interwencji. Obszary funkcjonalne zostaną zdelimitowane w planie zagospodarowania przestrzennego województwa.
447.	str. 69	wskaźniki: - PKB per capita, - aktywność zawodowa,	należy dodać: wskaźniki dotyczące: - ubóstwa,	wprowadzenie tzw. wskaźników szczegółowych umożliwi prawdziwe monitorowanie zachodzących procesów w regionie. Posługiwanie się jedynie wskaźnikami ogólnymi może doprowadzić do nieprawidłowych	Uwaga przyjęta do wiadomości. Rozdział monitoring i ewaluacja Strategii jest w trakcie dostosowania

		- wskaźnik dostępności	- bezrobocia, - migracji. Wprowadzić wskaźniki jakościowe, m.in.: - badające jakość życia regionie - dostępności usług publicznych dla inwestora/przedsiębiorcy, mieszkańca oraz pozostałych beneficjentów	wniosków		do zaktualizowanej części projekcyjnej Strategii. Wszystkie szczegółowe wskaźniki od lat mają zastosowanie w systemie monitorowania Strategii, prowadzonym od 2001 r.
448.	-	-	-objęcie zasięgiem aglomeracji olsztyńskiej całego powiatu olsztyńskiego, a nie jedynie części gmin pod olsztyńskich,		Gmina Jonkowo	Uwaga nieuwzględniona. OSI – Aglomeracja Olsztyna została zdelimitowana wyłącznie pod kątem rozwoju funkcji metropolitalnych Olsztyna i nie należy go mylić z obszarem funkcjonalnym miasta Olsztyn, ani z powstałym stowarzyszeniem.
449.	-	-	-uwzględnienie zadań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, a w szczególności odejście od progu 120 RML na km sieci,			Uwaga częściowo uwzględniona. Przywoływana kwestia RLM'ów nie należy do zadań samorządu województwa.
450.	-	-	-	Odnosząc się do projektu Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Województwa Warmińsko – Mazurskiego do roku 2025 chcielibyśmy wnieść swoje uwagi	Wojciech Deresowski Wójt Gminy	Uwaga nieuwzględniona. Kurzętnik jako gmina położona w pobliżu

			<p>w związku z nieuwzględnieniem Gminy Kurzętnik w OSI - Tygrysie Warmińsko-Mazurskim.</p> <p>Działania, które podejmujemy mają na celu zwiększenie potencjału inwestycyjnego Gminy Kurzętnik i nie chcemy być postrzegani jedynie jako Gmina intensywnie rozwijająca się rolniczo. Zależy nam na tym, by budować przyjazny klimat inwestycyjny i rozwijać się przedsiębiorczo. Ujęcie Gminy Kurzętnik w OSI - Tygrysie Warmińsko-Mazurskim przyczyniłoby się zdecydowanie do wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej Naszego regionu, wzrostu jakości życia, rozwoju w zakresie innowacyjności. Warto zaznaczyć,</p> <p>iż w projekcie Strategii ujęta została Gmina Biskupiec, która bezpośrednio sąsiaduje z Naszą Gminą. Plany, które zawarto w Strategii wyróżniają tylko te regiony, które znajdują się nieopodal drogi krajowej nr 7 i 16. Należy dodać, iż Gmina Kurzętnik oddalona jest od drogi krajowej nr 16 zaledwie 20 km. To spowoduje całkowite wykluczenie i spowolnienie procesów gospodarczych w Naszej Gminie.</p> <p>Jesteśmy Gminą atrakcyjną i przyjazną dla inwestora. Na terenie Gminy zarejestrowanych jest 345 podmiotów gospodarczych. Cztery z nich to spółki z kapitałem zagranicznym. Stwarzamy przyjazny klimat inwestycyjny.</p> <p>Ewentualni inwestorzy mogą liczyć na wszelką pomoc ze strony władz samorządu, poprzez m.in. zwolnienia z podatku od nieruchomości na podstawie uchwały Rady Gminy Nr XI/68/11 z dnia 9 sierpnia 2011 r. w</p>	Kurzętnik	„Tygrysa Warmińsko-Mazurskiego” oraz „Obszarów peryferyzacji społeczno-gospodarczej” i granicząca z Nowym Miastem Lubawskim jest gminą, dla której widzimy liczne możliwości współpracy sieciowej.
--	--	--	--	-----------	--

				<p>sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach pomocy de minimis. Podejmujemy także działania pro przedsiębiorcze poprzez współpracę z Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A., Warmińsko - Mazurską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. i Warmińsko - Mazurską Specjalną Strefą Ekonomiczną S.A.</p> <p>Te działania mają na celu wspieranie przedsiębiorców, którzy zainwestowali na Naszym terenie swój kapitał, a także by przyciągnąć kolejnych inwestorów, również zagranicznych.</p> <p>Gmina posiada ponad 60 ha terenów inwestycyjnych. Teren w miejscowości Nielbark o powierzchni 7,4 ha jest w trakcie włączania do Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Jak wiadomo wiąże się to z kolejnymi ulgami dotyczącymi podatku dochodowego od osób fizycznych. Dokładamy wszelkich starań by uzbrajać całkowicie tereny inwestycyjne. Aplikujemy do Ministerstwa Gospodarki w ramach Programu Innowacyjna Gospodarka Poddziałanie 6.2.2 "Wsparcie działań studyjno-koncepcyjnych w ramach przygotowania terenów inwestycyjnych dla projektów inwestycyjnych", pod grunt o łącznej powierzchni 27,21 ha w Nielbarku.</p> <p>Głównymi sektorami przemysłu dominującymi na obszarze Gminy Kurzętnik jest handel detaliczny, mechanika pojazdowa, budownictwo, produkcja prefabrykatów betonowych, usługi transportowe oraz usługi ślusarski. W przyszłości jeszcze</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>bardziej chcemy postawić na rozwój przemysłu metalurgicznego oraz na budownictwo.</p> <p>Istotnym jest odstąpienie od realizacji ważnej dla naszej Gminy jak również sąsiednich, inwestycji drogowej, jaką miała być budowa obwodnicy Nowego Miasta Lubawskiego. Wieloletnie starania i naciski na spotkaniach z ministrami transportu, posłami, a przede wszystkim obiektywna, udokumentowana sytuacja dotycząca natężenia ruchu na odcinku drogi krajowej nr 15 skutkowało podjęciem decyzji o przeznaczeniu części środków z Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej na budowę obwodnicy miast i miejscowości leżących na trasie od Brzozia Lubawskiego do Ostródy. W dłuższej perspektywie wykluczenie komunikacyjne będzie prowadziło do wyludnienia naszego regionu i do odpływu inwestycji gospodarczych. Bardzo liczę na podjęcie tej inicjatywy, tak ważnej dla nas. Chcemy, aby nasz region miał możliwości rozwoju. W Strategii zawarto jedynie informacje o drodze krajowej nr 7 i 16. Droga krajowa nr 15 została w w/w strategii nieuwzględniona, która w naszej ocenie jest drogą, która ma większe znaczenie dla rozwoju województwa. Łączy ona Nasze województwo z aglomeracją Bydgosko – Toruńską oraz autostradą A1 w Lubiczu pod Toruniem. Ponadto przedmiotowa droga w dalszym swym biegu zlokalizowana jest na terenie kilku województw: Kujawsko – Pomorskiego, Wielkopolskiego i Dolnośląskiego, dochodzi do autostrady A2 w</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>miejsowości Trzebnica. W związku z tym Nasze województwo nie jest ograniczone do rozwoju sieci drogowej tylko w granicach DK16, S7 i autostrady A1. Poprzez inwestycje w inne rozwiązania komunikacyjne, nie zamykając się tylko w granicach w/w dróg dla województwa warmińsko – mazurskiego jak i gminy Kurzętnik stwarzają się nowe szanse rozwoju społeczno – gospodarczego.</p> <p>Kolejnym założeniem do Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Województwa Warmińsko – Mazurskiego jest stworzenie przez Gminę Kurzętnik Centrum Rozrywkowo – Sportowego, poprzez budowę tras zjazdowych połączonych z wyciągiem narciarskim oraz towarzyszącą infrastrukturą na wzniesieniu – „Górze Jagiełły” zlokalizowanym w Kurzętniku, tuż przy drodze krajowej nr 15. Obecnie jesteśmy na etapie pozyskiwania inwestora. W jego bezpośredniej bliskości planujemy również budowę Aquaparku w Partnerstwie Publiczno – Prywatnym.</p> <p>Podejmujemy działania w kierunku utworzenia na Naszym terenie klastra firm zajmujących się wydobywaniem gazu łupkowego, gdzie skupione podmioty gospodarcze konkurowałyby ze sobą, ale jednocześnie współpracowały w tych obszarach, gdzie możliwe jest osiągnięcie wspólnych działań.</p> <p>Współpracujemy także z Wydziałem Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko- Mazurskiego w zakresie wspólnie prowadzonych badań w kierunku rozwoju przedsiębiorczości w regionie.</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>Bardzo liczę na podjęcie tej inicjatywy, tak ważnej dla nas. Mieszkamy w obiecującym obszarze, ale także wymagającym wsparcia. Chcemy, aby nasz region miał możliwości rozwoju, nie tylko rolniczo, ale i w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, dlatego włączenie Gminy Kurzętnik do OSI Tygrysa Warmińsko – Mazurskiego jest dla Nas tak ważne. W ślad za tym pójdzie zwiększony dostęp do środków finansowych na działania innowacyjne i w kierunku rozwoju gospodarczego. W ostatnich latach Gmina zmieniła swoje działania. Oprócz rozwoju rolnictwa, dynamicznie rozwija się także przedsiębiorczo, o czym świadczy ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na Naszym terenie, dlatego trudno jest się nam zgodzić z opracowanym projektem Strategii.</p>		
451.	4.3. Priorytet: nowoczesne sieci. Str. 23.	-	<p>(...) potencjał komunikacyjny uzupełniają międzynarodowe drogi wodne E 70 <u>oraz MDW E40</u> (mapa 14)</p> <p>Mapa nr 14. <u>Zaznaczenie na mapie dróg wodnych: MDW E 70 oraz MDW E 40.</u></p>	<p>Do systemów transportowych, w które włączone jest województwo warmińsko-mazurskie należą drogi wodne: MDW E 70 oraz MDW E 40. Są to drogi wodne o znaczeniu europejskim, ujęte w Europejskiej Polityce Transportowej. Wykorzystanie zarówno MDW E 70 jak i MDW E 40 ma strategiczne znaczenie dla wykorzystania walorów wodnych, transportowych i sieciowych naszego regionu. Należy uwzględnić strategiczną rolę obydwu szlaków, tym bardziej, że nasz Region aktywnie uczestniczy w dążeniach do rewitalizacji obu dróg wodnych.</p>	<p>Jerzy Wcisła</p> <p>Dyrektor Biura Regionalnego w Elblągu</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>MDW E40 ???</p> <p>Mapa nie obejmuje śródlądowych dróg wodnych. Jest produktem W-MBPP w Olsztynie. Nie podejmujemy się ich wyrysowania. Nie identyfikuje ich również KPZK 2030</p>

452.	4.3. Priorytet: nowoczesne sieci. Str. 23.	-	<p>W pobliżu zachodniej części województwa przebiega autostrada A1, zaś przez jego zachodnie</p> <p>obszary przebiegają drogi ekspresowe nr 7 i nr 22.</p>	<p>Droga S22 jest ważnym elementem systemu transportowego województwa, szczególnie dla jego zachodniej części, gdyż stanowi część korytarza transportowego z Europy Zachodniej do obwodu kaliningradzkiego i dalej do państw bałtyckich (trasa Europejska E28), a także przedłużenie drogi S7 w stronę Kaliningradu.</p>	<p>Uwaga zasadna.</p> <p>Uwzględniono.</p>
453.	4.3. Priorytet: nowoczesne sieci. pkt. 4. Transport żegluga śródlądową. s. 24.	-	<p>(...) Znaczenie dróg śródlądowych dla transportu ładunków jest w przypadku Warmii i Mazur niewielkie w przeciwieństwie do transportu pasażerskiego, <u>wyjątkiem jest tu Zalew Wiślany</u>¹.</p> <p>¹<u>Zalew Wiślany formalnie jest akwenem morskim, ale jednocześnie – w klasyfikacji unijnej – stanowi część międzynarodowej śródlądowej drogi wodnej E 70. Port Morski w Elblągu jest jednym z 10 polskich portów śródlądowych ujętych w Konwencji AGN. Od 2010 roku sukcesywnie wzrasta wielkość przewozów transportowych na tej drodze wodnej.</u></p>	<p>Zalew Wiślany jest w naszym województwie jedynym śródlądowym szlakiem transportowym. Dodatkowo, jest jednym z niewielu w Polsce, który spełniających kryteria unijne. Od 2010 roku wielkość przewozów na tym akwenie wzrasta w szybkim tempie (w 2010 - 65 tys. ton ładunków, w 2012 – 170 tys. ton). Proponowany zapis jednoznacznie wyjaśnia „dwoistość” (morskość i śródlądowość) Zalewu Wiślanego, które pojawiają się także w Strategii.</p>	<p>Uwaga bezzasadna w tym miejscu.</p> <p>Zalew Wiślany nie należy do śródlądowych dróg wodnych, których dotyczy wypowiedź.</p> <p>Dodamy wyrażenie Zalew Wiślany do punktu następnego Transport morski.</p>
454.	4.3. Priorytet: nowoczesne sieci. pkt.5. Transport morski. s. 23.	Transport morski – na terenie województwa funkcjonują 4 porty (Elbląg, Frombork, Nowa Pasłęka i Tolkmicko) oraz 4 przystanie. Porty we Fromborku, Tolkmicku i (po stronie pomorskiej) w Krynicy Morskiej pełnią funkcje portów	Transport morski – na terenie województwa funkcjonują 4 porty (Elbląg, Frombork, Nowa Pasłęka i Tolkmicko) oraz 4 przystanie. Porty we Fromborku, Tolkmicku oraz – po stronie pomorskiej - w Krynicy Morskiej pełnią funkcje portów pasażerskich,	<p>Istniejący zapis jest mało czytelny - prawdopodobnie sam takż zapis zaproponowałem: przepraszam :).</p> <p>Proponuję poprawki składniowe, bez wnoszenia zmian merytorycznych.</p>	Uwaga uwzględniona.

		<p>pasażerskich, eksploatowanych głównie turystycznie – w ruchu między tymi właśnie portami (w 2010 r. do portu we Fromborku zawinęło 365 statków, a do Krynicy Morskiej 404). Funkcje transportowe pełni jedynie Port Morski w Elblągu (jedyne port morski towarowy w województwie). Po latach zastoju, od 2010 r. szybko odbudowuje przeładunki. W 2009 r. zawinęło tu tylko 12 statków, a rok później już 95.</p>	<p>eksploatowanych głównie turystycznie. W 2010 r. do portu we Fromborku zawinęło 365 statków, a do portu w Krynicy Morskiej 404 statki – głównie w ramach rejsów między tymi właśnie portami. Funkcje transportowe pełni jedynie Port Morski w Elblągu (jedyne port morski towarowy w województwie). Po latach zastoju, od 2010 r. szybko odbudowuje przeładunki. W 2009 r. zawinęło tu tylko 12 statków, a rok później już 95.</p>		
455.	7. Cel główny str. 39 kontekst bałtycki.	-	<p>Istotne będą przede wszystkim stosunki gospodarcze z państwami basenu Morza Bałtyckiego, w tym z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej – najbliższym sąsiadem regionu. <u>Z uwagi na swoje położenie Elbląg będzie pełnił rolę „bramy” do Rosji i Regionu Morza Bałtyckiego.</u></p>	<p>Położenie miasta w pobliżu granicy z Rosją, na europejskiej trasie E28 (droga ekspresowa S22) czyni z miasta bramę UE na północny-wschód.</p>	<p>Uwaga bezzasadna.</p> <p>Równie dobrze bramą do Rosji może być Olsztyn i Ełk, w zależności od kierunku podróży.</p>
456.	7.3.2 Intensyfikacja współpracy międzyregiona lnej str. 48 – 50.	-	<p>Brak wzmianki o współpracy z województwem pomorskim.</p>	<p>Współpraca z województwem pomorskim jest jednym z kluczowych czynników rozwoju dla zachodniej części województwa. Współpraca ta jest konieczna szczególnie w takich obszarach jak kwestie związane z Zalewem Wiślanym, Żuławami Wiślanymi, drogami ekspresowymi S7 i S22, MDW E70 i E40, gospodarka morska. Część tych kwestii jest ujęta we fragmencie dot. współpracy z regionami bałtyckim, jednak ważność województwa pomorskiego powinna być podkreślona poprzez wyodrębnienie</p>	<p>Uwaga bezzasadna.</p> <p>Województwo pomorskie jest jednym z regionów bałtyckich i powinno znaleźć się w tej części Strategii.</p> <p>Infrastruktura portowa znajduje się w celu operacyjnym 7.4.1. lit. E. Konstrukcja części projekcyjnej wyklucza powielanie tych samych</p>

			(...) tworzenia sieciowych ponadregionalnych produktów turystycznych i <u>infrastruktury portowej</u> (głównie w oparciu o: międzynarodowe drogi wodne: E-70 i E-40, z uwzględnieniem Żuław i Zalewu Wiślanego, jako destynacji turystycznej o rosnącym znaczeniu).	województwa. System międzynarodowych dróg wodnych jest z założenia systemem transportowym, a nie turystycznym. Turystyka jest dobrym pierwszym etapem aktywizowania tych szlaków, ale nie można zapominać o ich podstawowej roli, czyli pełnieniu funkcji transportowych. Dopisanie proponowanych 30 liter wprowadza całkowicie nową wartość do zapisu!		kierunków działań w różnych celach operacyjnych. Ponadto intensyfikacja współpracy międzyregionalnej to cel, w którym zamieszcza się kierunki działań uzgodnione pomiędzy stronami współpracy.
457.	7.3.2 Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej str. 48 – 50. Akapit B	-	Z kolei z województwem kujawsko-pomorskim rysują się szerokie możliwości współpracy m. in. w zakresie produkcji rolno - spożywczej, <u>transportu</u> , promocji i turystyki.	Uzasadnienie: Województwo kujawsko-pomorskie jest ważnym partnerem w zakresie rozwoju wodnego transportu śródlądowego a mniej turystyki śródlądowej.		Uwaga nieuwzględniona. Nie mamy uzgodnionego takiego pola współpracy.
458.	7.3.2 Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej str. 48 – 50. Akapit D	-	Do przewidywanych działań należą: wsparcie inicjatyw proeksploatacyjnych, działania na rzecz poprawy czystości wód Zalewu Wiślanego/ Kaliningradzkiego, współrealizacja przedsięwzięć kulturalnych, współpraca w strefie przygranicznej (z zakresu infrastruktury technicznej i społecznej), m.in. w obszarze transgranicznym, kreowanie międzynarodowych produktów turystycznych <u>oraz powiązań transportowych</u> , szczególnie w oparciu o potencjał Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego oraz	Ważnym celem współpracy w ramach Zalewu Wiślanego/Kaliningradzkiego jest wykorzystanie jego potencjału transportowego wynikającego m.in. z: łączenia portu unijnego z portem rosyjskim; bycia elementem europejskiej sieci międzynarodowych dróg wodnych. Zalew Wiślany z racji swojej „morskości” jest wyłączony z zasad małego ruchu granicznego (MRG). Istnieje jednak uzasadnienie dla wyłączenia go z tego ograniczenia, które ma sens z rzeczywiście „morskiej” perspektywy, a nie morza, które łączy porty będące w strefie MRG.		Uwaga nieuwzględniona. Zakres współpracy został ustalony z województwem pomorskim i obwodem kaliningradzkim FR , a cel dotyczy właśnie tej współpracy.

			<p>rozwój kształcenia w zawodach (rzemiosłach) tradycyjnych, opartych o specyficzne zasoby gospodarcze. <u>Intensyfikacji współpracy sprzyjałoby rozszerzenie małego ruchu granicznego na morskie przejścia graniczne na Zalewie Wiślanym i Kaliningradzkim, co jednak wymagałoby zastosowania specjalnego trybu przez instytucje unijne.</u></p>		
459.	<p>7.4.1 Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności str. 50.</p> <p>Akapit B: Inwestycje drogowe:</p>		<p>Dodać: <u>k. drogi ekspresowej S22</u></p>	<p>Droga krajowa nr 22 wciąż wymaga przebudowy do parametrów drogi ekspresowej na odcinku Elbląg – Swarżyn. Odcinek ten stanowi łącznik między drogą S7 i autostradą A1 oraz pomiędzy drogą ekspresową S 22 (Elbląg-Grzechotki). Podjęcie działań w tym zakresie połączy drogą ekspresową obwód kaliningradzki z autostradą A-1 i pozwoli stworzyć alternatywne połączenie, odciążające ruch na Via Baltica, pomiędzy Berlinem a Kaliningradem.</p>	<p>Uwaga bezzasadna.</p> <p>Plany inwestycyjne Ministra Transportu nie przewidują w perspektywie 2025 r. inwestycji na drodze ekspresowej s 22, z którą nie należy mylić drogi krajowej nr 22. Kwestie tej ostatniej konsumuje zapis celu operacyjnego 7.4.1. pkt B lit h.</p>
460.	<p>7.4.1 Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności str. 50.</p> <p>Akapit C: Infrastruktura kolejowa</p>		<p>c. modernizacja linii kolejowych Braniewo-Olsztyn <u>oraz Elbląg-Braniewo-granica państwa</u> (z uwagi na rozwijającą się współpracę z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej).</p>	<p>W związku z rozwojem współpracy z obwodem kaliningradzkim modernizacji wymaga także linia kolejowa 204 (z Elbląga do granicy państwa), co przyczyni się do poprawy dostępu do kolejowego przejścia granicznego z Rosją.</p> <p>Wspomniana linia kolejowa ujęta będzie w strategii Województwa Pomorskiego. Przedstawiciele tegoż województwa zabiegają, byśmy też ujęli ja w naszej Strategii.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zarząd Województwa. Dokonał strategicznego wyboru linii kolejowych do zmodernizowania w perspektywie do 2025 r., a i tak nosi on charakter jedynie rekomendacji skierowanych do Ministra Transportu i</p>

						PKP.
461.	8.1 OSI – Tygrys Warmińsko – Mazurski str.53	-	Uwzględnienie w OSI drogi S22	Obszar Strategicznej Interwencji został wytyczony wzdłuż dwóch głównych osi transportowych województwa (droga nr 7 i droga nr 16). Powinno się tutaj uwzględnić również drogę nr 22, którą tworzy spójną całość z drogą nr 7 i stanowi połączenie z Obwodem Kaliningradzkim.		Uwaga nieuwzględniona na tym etapie planowania. Burzy konstrukcję OSI – „Tygrys warmińsko-mazurski”
462.	-	-	-	Odnosząc się do kwestii ochrony zdrowia bardzo ważne jest, aby umieścić w Strategii zapisów dotyczących sieciowania służby zdrowia, w celu poprawy dostępności do usług związanych z opieką zdrowotną. Istotne jest by centra usług zdrowotnych funkcjonowały nie tylko w głównych ośrodkach miejskich regionu, ale również w innych lokalizacjach, co poprawi dostęp do tego rodzaju świadczeń, zwłaszcza w dobie starzejącego się społeczeństwa i zamykania niektórych poradni specjalistycznych. Pan prof. Wojciech Dziemianowicz wyjaśnił, że zapis Strategii brzmiący: <i>działania służące zapewnieniu optymalnej dostępności do wszystkich kategorii świadczeń zdrowotnych, bez względu na miejsce zamieszkania</i> jest na tyle ogólny, że pozwala na realizację projektów sieciowych, jednak szczegóły dotyczące takich projektów powinny znaleźć się nie tyle w Strategii, co np. w regionalnym programie operacyjnym. Natomiast obwód kaliningradzki wskazany został w zapisach Strategii	Jolanta Szulc – Radna Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Przyjmujemy wątpliwości. Podzielamy pogląd profesora Dziemianowicza. Jednocześnie z przykrością informujemy, że budżet ewentualnego programu bilateralnego z sąsiadem będzie szczuplejszy.

				<p>w części dotyczącej współpracy międzynarodowej oraz m.in. infrastruktury komunikacyjnej, czy możliwości rozwojowych Elbląga. Odnosząc się do OSI - Pan prof. Wojciech Dziemianowicz wyjaśnił, że kryterium 15 km zostało wyznaczone subiektywnie w oparciu o szereg obiektywnych badań i analiz (m.in. prof. Domańskiego). Pan prof. Jacek Szlachta dodał ponadto, że współpraca z obwodem kaliningradzkim jest istotna praktycznie dla jednego województwa w Polsce. Współpraca Warmii i Mazur z obwodem była konsekwentnie wpisywana we wszystkie dokumenty strategiczne z nadzieją, że będzie to stanowiło impuls rozwojowy. Jednak kwestię tą można rozpatrywać w kategoriach porażki, jako że północ województwa jest wciąż najslabiej rozwiniętym obszarem regionu. Z punktu widzenia programowania europejskiego w przyszłej perspektywie finansowej współpraca międzynarodowa będzie realizowana w ramach programów bilateralnych (dotychczas odbywa się w ramach współpracy trzech państw), co powinno sprzyjać wzajemnym kontaktom. Ponadto, budżet przeznaczony na współpracę na zewnętrznych granicach UE będzie o 50% wyższy niż dotychczas - co prawda nie wiadomo, w jakiej proporcji będzie on rozdzielony i ile z tej puli zostanie przeznaczone na współpracę w basenie Morza Bałtyckiego, ale jest szansa, że środki te będą większe. Prof. Szlachta dodał również, że w Strategii zapisano</p>	
--	--	--	--	---	--

				współpracę w strefie przygranicznej (z zakresu infrastruktury technicznej i społecznej), ale jednocześnie wyraził otwartość na inne zapisy dotyczące poprawy sytuacji w tym obszarze.		
463.	-	-	Potrzeba umieszczenia wskaźnika pokazującego poziom zdawalności egzaminów zewnętrznych przez uczniów w województwie warmińsko-mazurskim	-	Artur Chojecki – Radny Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Przyjmujemy do wiadomości. Rozdział monitoring i ewaluacja Strategii jest w trakcie dostosowania do zaktualizowanej części projekcyjnej Strategii.
464.	-	-	Stolarka budowlane nie występuję w branżach wiodących wymienionych w Strategii	-	Andrzej Wesółski - Olsztyńska Loża Business Centre Club	Co do zasady uwaga nieuwzględniona. Zawarte w projekcie Strategii schematy opisu inteligentnych specjalizacji zawierają jedynie przykłady elementów. W najbliższym czasie odbędą się konsultacje koncepcji inteligentnych specjalizacji z przedsiębiorstwami regionu, w celu uzupełnienia brakujących elementów specjalizacji oraz rozeznania potrzeb przedsiębiorców odnośnie zaprojektowania wsparcia dla ich dalszego rozwoju.

465.	Rozdział 9 i inne fragmenty dokumentu mówiące o inteligentnych specjalizacjach	<p>1. Pominięcie stolarki otworowej przy wyborze inteligentnych specjalizacji.</p> <p>2. Nieuwzględnienie wyjątkowej koncentracji w regionie firm zajmujących się stolarką budowlaną.</p>	<p>1. Dodanie stolarki otworowej jako odrębnej specjalizacji</p> <p>2. Jw.</p>	<p>Branża stolarki otworowej (budowlanej) jest obecnie jednym z najlepiej rozwiniętych i najbardziej konkurencyjnych sektorów naszej gospodarki narodowej. Niezaprzeczalnie rynek stolarki zdominowany jest przez okna. Stanowią one 61% w ogólnej sprzedaży. Natomiast np. drzwi to niespełna jej 18%. W 2011r wyprodukowano w Polsce ok. 21 mln szt. stolarki. Struktura ze względu na materiał kształtuje się w ten sposób, że okna drewniane to 26%, PCW 40%, dachowe 9% reszta to aluminium i stal [ASM Centrum Badań i Analiz Rynku].</p> <p>Szczególną dynamiką rozwoju cechuje się stolarka PCW (polichlorek winylu). Produkcja stolarki tego typu, mimo kryzysu charakteryzuje się tendencją wzrostową. Jest to spowodowane m.in. wysokim współczynnikiem jakości do ceny. Powoduje to, że systematycznie poszerza się krąg odbiorców. Stolarka drewniana przeznaczona jest natomiast dla klientów zamożnych ze względu na cenę. Powoduje to stagnację sprzedaży. W ujęciu procentowym zaś nawet ona maleje. W regionie Warmii i Mazur zaobserwowano wyjątkową w skali Polski koncentrację firm zajmujących się stolarką budowlaną. Zlokalizowano 800 – 1000 tego typu działalności [IBnGR]. Należy tu podkreślić, że dane te na pewno nie są kompletne. Ze względu na obecny kryzys wiele takich firm, szczególnie z sektora MŚP produkuje „na czarno”. Liczba zajmujących się stolarką w regionie jest więc faktycznie znacznie większa. Powodem tak licznej</p>	JDG FPHU Dariusz Piotr Gołębiewski	J.w.
------	--	---	--	---	--	------

				<p>reprezentacji i koncentracji w naszym regionie są również upadki wielkich firm produkujących stolarkę takich jak np. AS Dom czy Oknord. Ich pracownicy rozpoczęli własną działalność.</p> <p>W regionie produkują też duże firmy. Można tu wymienić takie firmy jak Adams, Plastimet, Amex-Bączek, Jocz, Dziadek, Aldrew.</p> <p>Większość firm regionu jest bardzo konkurencyjna. Jest to spowodowane m.in. tanią siłą roboczą. Stąd cena jest przystępna na każdą kieszeń, a to zwiększa popyt.</p> <p>Firmy z branży stolarki otworowej regionu są również bardzo innowacyjne. Wystarczy tu wymienić ekoekstruzję (innowacja na skalę europejską), koekstruzję, stolarkę energooszczędną czy stolarkę pasywną.</p> <p>Od 2006 w branży stolarki budowlanej działa najprężniejszy w regionie i jeden z najaktywniejszych w Polsce klaster Mazurskie Okna.</p> <p>W świetle podanych faktów niezrozumiałym jest fakt nieuwzględnienia w strategii, jako odrębnej inteligentnej specjalizacji stolarki otworowej. Umieszczanie natomiast stolarki o podanej wyżej strukturze w drewnie i meblarstwie jest ze wszech miar nieuzasadnione i świadczy o lekceważeniu tej branży mimo jest niezaprzeczalnej siły i potencjału.</p> <p>Wniosek: Konieczność wyodrębnienia, jako inteligentnej specjalizacji stolarki otworowej.</p>	
--	--	--	--	--	--

466.	Strona 41 – pkt C.	-	<p>Warto rozważyć rozszerzenie katalogu działań ściśle korelujących z obszarami problemów horyzontalnych biznesu i inteligentnych specjalizacji, a jednocześnie wpływającymi na spójność ekonomiczną naszego województwa, o wprowadzenie bardziej szczegółowych zapisów w w/w punkcie strategii, tj:</p> <p>A) Wsparcia Instytucji Otoczenia Biznesu ukierunkowanych na wspieranie branż sezonowych (np. skupionych wokół EKONOMII WODY) – np. krótkoterminowe pożyczki, poręczenia (udzielane poza sezonem) dla firm z branż „wrażliwych” na sezonowość,</p> <p>B) warto rozważyć stworzenie (na bazie istniejących IOB) wyodrębnionego funduszu kapitałowego (instrumentu zwrotnego) dla firm o podwyższonym ryzyku bankructwa – mam na myśli nowe podmioty gospodarcze,</p> <p>C) Uważam, że w strategii perspektywicznie można zawrzeć zapisy dotyczące konieczności utworzenia (na bazie istniejących IOB) funduszy VENTURE CAPITAL, PRIVATE EQUITY, czy SEED CAPITAL), których depozytariuszami byłyby IOB. (niewątpliwie są to instrumenty proinnowacyjne na terenie Warmii</p>	-	<p>Warmiński ko-Mazurski Fundusz "Poręczenia Kredytowe" Sp. z o.o.</p>	<p>Uwaga bezzasadna. Autor propozycji może odnaleźć w Strategii zapisy będące podstawą do domagania się tego typu działań w programach operacyjnych.</p>
------	--------------------	---	--	---	--	--

			i Mazur).		
467.	Strona 49 – pkt C.	-	Warto rozważyć stworzenie klastra finansowego/gospodarczego pomiędzy naszym województwem a (przynajmniej północnym) Mazowszem. Obecnie teren północnego Mazowsza obejmuje swoim zasięgiem W-M Specjalna Strefa Ekonomiczna (fabryka LG Electronics w Mławie). Z rozmów z przedstawicielami samorządów Mazowsza wynika, że władze miast przygranicznych (z terenu Mazowsza) chętnie podejmą szerszą współpracę. Klaster ponadregionalny jest tylko jednym z akceptowanych pomysłów.	-	Uwaga nieuwzględniona Być może jest to zasadne, ale stanowi propozycję konkretnego działania/projektu, czyli odnosi się do sfery operacyjnej a nie do strategii.
468.	-	-	W Strategii zabrakło również zapisów mówiących o wykorzystaniu sieci kolejowej w nawiązaniu kontaktów gospodarczych naszego województwa z Warszawą i Mazowszem. Przecież w momencie kiedy pociąg z Warszawy do granic naszego województwa (linia kolejowa E65) będzie dojeżdżał w ok. 1h 20 min. – południowe Mazury mogą stać się atrakcyjnym miejscem zamieszkania zarówno dla osób pracujących w stolicy, jak i właścicieli przedsiębiorstw z terenu centralnej Polski.	-	Zapoznaliśmy się z komentarzem, aczkolwiek proponujemy ponownie przeczytać ten fragment Strategii.

469.	Rozdział 9 1 i inne dokumentu mówiące o inteligentnych specjalizacjach	<p>1. Pominiecie stolarki otworowej przy wyborze inteligentnych specjalizacji</p> <p>2. Wybór specjalizacji, które nie mają szans stać się specjalizacjami regionalnymi</p>	<p>1. Dodanie stolarki otworowej jako odrębnej specjalizacji</p> <p>2. Wybór Specjalizacji unikatowych w skali kraju</p>	<p>1. Podczas konferencji „the power of research and innovation strategies for smart specialisation” w Brukseli w czerwcu 2012 stwierdzono m.in. że w koncepcji inteligentnej specjalizacji klastry powinny stać się podstawowym elementem identyfikacji obszarów priorytetowych oraz wdrażania samej strategii. W świetle takiego podejścia dziwi fakt nie zaproszenia do prac nad strategią Warmii -Mazur przedstawiciela najbardziej aktywnego w regionie klastra mazurskie okna. Konsekwencją tego jest brak stolarki budowlanej, jako inteligentnej specjalizacji. Jest to niedopuszczalne. Stolarka otworowa nierozdzielnie związana z budownictwem należy do najważniejszych gałęzi przemysłu. Jest często nazywana lokomotywą gospodarki. W regionie Warmii i Mazur działa ok. 1000 firm związanych ze stolarką budowlaną. Jest to ogromna rzesza ludzi. Niestety ze względu na pominięcie w badaniach stolarki nie dysponujemy szczegółowymi danymi. Po analizie projektu strategii odnosi się wrażenie, że najpierw, wg. nieznanych nam kryteriów, wybrano inteligentne specjalizacje, a potem przeprowadzono szczegółowe badania w celu poparcia uprzedniego wyboru. Wszystkie firmy zajmujące się stolarką budowlaną należą do sektora prywatnego i są to głównie firmy należące do sektora MSP, a więc tego który wypracowuje 85% PKB. Są to firmy wysoce innowacyjne, a poprzez to niezwykle konkurencyjne. Może świadczyć o tym chociażby fakt, że ok. 30% produkcji jest eksportowana. Największym odbiorcą</p>	PHU OLBUD BIS	<p>Co do zasady uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zawarte w projekcie Strategii schematy opisu inteligentnych specjalizacji zawierają jedynie przykłady elementów. W najbliższym czasie odbędą się konsultacje koncepcji inteligentnych specjalizacji z przedsiębiorstwami regionu, w celu uzupełnienia brakujących elementów specjalizacji oraz rozeznania potrzeb przedsiębiorców odnośnie zaprojektowania wsparcia dla ich dalszego rozwoju.</p>
------	--	---	--	---	---------------------	---

				<p>poza granicami Polski są Niemcy. Skoro firmy te potrafią zdobyć taki rynek i utrzymać się na nim to jednoznacznie świadczy o ich konkurencyjności. Jeśli zaś chodzi o ich innowacyjność to należy wymienić tu np. wprowadzaną innowację polegającą na ekoekstruzji (innowacyjność w skali europejskiej o ile nie światowej), koekstruzje, stolarkę energooszczędną i stolarkę pasywną. W regionie takim jak Warmia i Mazury należy promować takie właśnie, chroniące środowisko naturalne technologie firmy z branży stolarki budowlanej współpracują poprzez klaster mazurskie okna z uczelniami regionu, Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim i Olsztyńską Szkołą Informatyki i Zarządzania. We współpracy natomiast z parkiem naukowo-technologicznym w Ełku podjęto pracę nad utworzeniem laboratorium badawcze wyrobów stolarki budowlanej. W celu kształcenia kadry technicznej na potrzeby firm z tej branży podjęto współpracę z Zespołem Szkół Budowlanych w Olsztynie w celu utworzenia specjalnej klasy o specjalności stolarka budowlana.</p> <p>Podczas wspomnianej wcześniej konferencji stwierdzono również, że podczas tworzenia Strategii regionalnych 2014-2020 należy zwrócić szczególną uwagę na to żeby unikać naśladowania innych regionów oraz wspierania tylko już zidentyfikowanych obszarów. Jest to jak najbardziej zrozumiałe. Na stronie 64 dyskutowanej strategii czytamy natomiast: „żywność wysokiej jakości - tego typu specjalizacja może być</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>charakterystyczna dla kilku regionów w Polsce...”, „drewno i meblarstwo -w tym przypadku również kilka innych województw wykształciło tego typu przewagi...”. W tym aspekcie nie wymaga już żadnego komentarza pojawiający się również sektor ICT. Stolarstwo budowlane jest oryginalną branżą tak silnie skoncentrowaną w regionie Warmii i Mazur. Dlatego uważamy, że niewybaczalnym niedopatrzaniem było by pominięcie tak ważnej dla naszego regionu branży i zwracamy się z wnioskiem o uznanie stolarstwa budowlanego jako inteligentnej specjalizacji w regionie Warmii i Mazur.</p>		
470.	rozdział 9 1 inne dokumentu mówiące o inteligentnych specjalizacjach	pominięcie stolarstwa otworowego przy wyborze inteligentnych specjalizacji	dodanie stolarstwa otworowego jako odrębnej specjalizacji	<p>Mimo ogromnego potencjału branży stolarstwa otworowego została ona pominięta przy wyborze specjalizacji. Jest to ogromny błąd, którego konsekwencje rzutować będą na tą najbardziej innowacyjną oraz perspektywiczną branżę w naszym regionie. W naszym województwie działa ok. 1000 przedsiębiorstw z tej branży i występuje faktyczna koncentracja w porównaniu z innymi regionami polski. Z tej branży pochodzi wielu znanych w kraju i zagranicą producentów działających w naszym regionie. Firmy takie jak JOCZ, ADAMS, PLASTIMET, DZIADEK, BUDOMEX, AMEX są to firmy o uznanych markach. Żadne województwo nie może się poszczycić tak liczną reprezentacją znanych firm w tym sektorze. W branży tej działa najaktywniejszy w naszym województwie klaster. Często współpracujemy z jednostkami</p>	Fabryka Okien Konal S.A.	<p>Uwaga nie uwzględniona.</p> <p>Inteligentna specjalizacja nie jest tożsama branżą. Sprawa będzie dyskutowana podczas konsultacji inteligentnych specjalizacji z firmami.</p>

				naukowo-badawczymi realizując wspólne projekty badawcze. Potencjał naszej branży dostrzegają też duże międzynarodowe korporacje (firma Saint-Gobain, największy w europie producent szyb do produkcji okien uruchomił w zeszłym roku w Barczewie swoją filię). Pominiecie nas w specjalizacjach naszego regionu jest marnowaniem wysiłków podejmowanych przez władze samorządowe oraz samych przedsiębiorców od 2006 roku.		
471.	Rozdział 9 1 inne dokumentu mówiące o inteligentnych specjalizacjach	<p>1. Pominiecie stolarki otworowej przy wyborze inteligentnych specjalizacji</p> <p>2. Wybór specjalizacji, które nie mają szans stać się specjalizacjami regionalnymi</p> <p>3. Brak wsparcia dla organizacji, które w kończącej się perspektywie najskuteczniej pozyskiwały środki UE</p>	<p>1. Dodanie stolarki otworowej jako odrębnej specjalizacji</p> <p>2. Wybór specjalizacji unikatowych w skali kraju</p> <p>3. Uwzględnienie w strategii wsparcia dla podmiotów najskuteczniej pozyskujących środki UE poprzez wskazanie ich jako Inteligentnych specjalizacji. W tym przypadku branży stolarki budowlanej reprezentowanej przez Klaster Mazurskie Okna</p>	<p>Analiza projektu strategii rozwoju społeczno- gospodarczego woj. warmińsko-mazurskiego do roku 2015 wykazuje niezrozumiały brak stolarki otworowej, jako odrębnej, inteligentnej specjalizacji. W poprzedniej strategii branża ta została ujęta i brak jest powodów jej nieuwzględnienia w przyszłej. Proponowane specjalizacje są bardzo szerokie i obejmują wyjątkowo dużo branż. Niestety jest to naszym zdaniem podejście niezgodne z zaleceniami Komisji Europejskiej i rozsądkiem.</p> <p>Takie podejście powoduje rozmycie finansowania na praktycznie wszystkie branże. Efektem tego będzie, zamiast wsparcia tych silnych już branż w sposób precyzyjny, rozdawnictwo, które nie przyniesie żadnych ze wskazywanych przez KE efektów. Na Warmii i Mazurach, w branży stolarki budowlanej działa przecież najsilniejszy w regionie klaster Mazurskie Okna. Dzięki wspólnym staraniom jego uczestników pozyskano w ciągu ostatnich 3 lat ponad 10 mln zł. KE</p>	Zabezpieczenia Antywłamaniowe i Ppoż IKA	<p>Uwaga nie uwzględniona.</p> <p>Inteligentna specjalizacja nie jest tożsama branżą. Sprawa będzie dyskutowana podczas konsultacji inteligentnych specjalizacji z firmami.</p>

				<p>wyraźnie podkreśla, że należy unikać naśladowania innych regionów. Okazuje się, że takiej koncentracji firm z branży stolarki budowlanej jak w naszym regionie nie ma nigdzie indziej w Polsce. Branża meblarsko drzewna natomiast jest wskazywana jak inteligentna specjalizacja np. w województwach śląskim i wielkopolskim. Nie wydaje się, zatem, aby nasz region mógł w tej branży konkurować z tak zamożnymi w porównaniu z nami regionami mimo planowanego wsparcia. Dzięki współpracy przedsiębiorców z klastrem wprowadzane są coraz to nowe rozwiązania innowacyjne. Właśnie na takie działania oraz badania i rozwój zostały w dużym stopniu spożytkowane pozyskane środki.</p> <p>Przedsiębiorcy branży stolarki budowlanej wdrażają np. jako jedyni w naszym kraju proces ekoekstruzji. Inni proces koekstruzji. Wprowadzają ciągle nowe rozwiązania stolarki energooszczędnej i pasywnej. Poprzez klaster zakupiono jedną z najnowocześniejszych w Europie linii do produkcji aluminiowych rolet zewnętrznych czy nowoczesną linię do okleinowania profili PCW. Przedsiębiorcy poprzez klaster Mazurskie Okna współpracują z najlepszymi uczelniami wyższymi w regionie. Ostatnio rozpoczęli natomiast współpracę z Parkiem Naukowo-Technologicznym w Ełku. Współpraca dotyczy utworzenia laboratorium badawczo certyfikującego stolarki budowlanej. W Barczewie natomiast powstał oddział firmy Saint-</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>Gobain największego w Europie producenta szkła budowlanego. Projekt strategii wskazuje, że głównym źródłem finansowania będą środki unijne. Naturalnym jest wobec tego wspieranie głównie tych inicjatyw, który wiedzą w jaki sposób takowe środki pozyskiwać. Taka inicjatywą jest właśnie klaster stolarki budowlanej Mazurskie Okna.</p> <p>W przypadku klastra istnieje stała współpraca biznes-biznes, biznes-nauka, biznes- JOB. I nie jest to słaba strona jak to ujęto w analizie SWOT. Jak widać z powyższego nie ma podstaw do pomijania branży stolarki budowlanej jako inteligentnej specjalizacji w naszym regionie. Na pewno branża ta nie ustępuje proponowanym w strategii branżom, a z całą pewnością znacznie bardziej przystaje do modelu zalecanego przez Komisję Europejską.</p>		
472.	Wstęp	Brak	Wyjaśnienie skrótów używanych w tekście.	W tekście strategii często używane są skróty, które nie dla wszystkich są jasne. Proponuję umieszczenie na wstępie opisu wszystkich skrótów.	Stowarzyszenie na rzecz Zrównoważonego Rozwoju Suwalszczyzny i Mazur Garbatyc	Uwaga nieuwzględniona. Wyjaśnienia skrótów są zamieszczone w tekście. Dokonamy jeszcze przeglądu pod tym kątem.

473.	Uwaga ogólna	-	-	<p>Nie uwzględniono dużego zagrożenia dla rozwoju turystycznego, dla obszarów prawnie chronionych (tych obecnych i przyszłych), dla środowiska i dla procesów demograficznych oraz powodującego potencjalne konflikty społeczne w postaci niekontrolowanego i burzliwego rozwoju dużych, przemysłowych farm wiatrowych, niedostatecznie uwzględniono rozwój infrastruktury komunikacyjnej z sąsiednimi województwami. Dla mieszkańców np. polnocno-wschodniej części województwa, Suwałki będą ważniejsze od Ełku.</p>	h „Horyzont”	<p>Przyjmujemy do wiadomości komentarz. Brak konkretnej propozycji.</p>
------	--------------	---	---	--	-----------------	---